

የዮሐንስ ወንጌል

መግቢያ

የዮሐንስ ወንጌል የተጻፈው የዘብዴዎስ ልጅ በሆነው በሐዋርያው ዮሐንስ ነው (ማር. 1፡19)። በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት ይህ ወንጌል የተጻፈው በ70 እና በ90 ዓ.ም. መካከል ባሉት ዓመታት ውስጥ ሲሆን ትክክለኛው ቀን ግን በውል አይታወቅም (ዮሐ. 5፡2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ዮሐንስ «ኢየሱስ የሚወደው ደቀ መዝሙር» በመባል ይታወቅ ነበር (ዮሐ 13፡ 23፤ 21፡20)። ከመጀመሪያዎቹ የኢየሱስ አሥራ ሁለት ደቀ መዝሙርት መካከል በመንፈሳዊ ኅብረት ለኢየሱስ ቅርብ የነበረው ዮሐንስ ነበር። በመሆኑም በዚህ ወንጌል ውስጥ ዮሐንስ የኢየሱስን ጥልቅ ሐሳቦችና ንግግሮች ጽፎልናል።

ዮሐንስ ረጅም ዘመን ለመኖር የታደለ ሰው ከመሆኑም በላይ ብዙ ዘመን የኖረው በኤፌሶን ሲሆን ይህ ወንጌል ተጽፎአል ተብሎ የሚታመነውም በዚሁ ስፍራ ነው። በአዲስ ኪዳን ውስጥ የዮሐንስ መልእክት በመባል የሚታወቁት ሦስቱ የዮሐንስ መልእክቶች የተጻፉትም የዘብዴዎስ ልጅ በሆነው በሐዋርያው ዮሐንስ ነው። ዮሐንስ ግዙት ከተፈረደበት በኋላ የመጨረሻዎቹን የዕድሜ ዘመኑን እንዲኖር የተደረገው በሜድትራኒያን ባሕር ፍጥም በምትባል ደሴት ላይ ነበር። የክርስቶስን መገለጥ (ራእይ) የተቀበለውም በዚሁ ደሴት ላይ ነው። ዮሐንስ ስለተቀበለው መገለጥ የሰጠው ገለጻ የአዲስ ኪዳን የመጨረሻው መጽሐፍ በሆነው በራእይ መጽሐፍ ላይ ተጽፎ ይገኛል።

የዮሐንስ ወንጌል ከማቴዎስ፣ ከማርቆስና ከሉቃስ ወንጌሎች በጣም የተለየ ነው። በዚህ ወንጌል ውስጥ የኢየሱስን ሐሳብና መንፈስ በጥልቀት ተጽፎ እናገኛለን። ዮሐንስ የኢየሱስን ማንነት በዝርዝር ገልጾልናል። ኢየሱስ ስለ ራሱ ሲናገር «የሕይወት እንጀራ እኔ ነኝ» (ዮሐ. 6፡35)፣ «እኔ የዓለም ብርሃን ነኝ» (ዮሐ. 8፡12)፣ «መልካም እንጀራ እኔ ነኝ» (ዮሐ. 10፡11)፣ «በሩ እኔ ነኝ» (ዮሐ. 10፡9)፣ «እውነተኛ የወይን ግንድ እኔ ነኝ» (ዮሐ. 15፡1)፣ «መንገድ፣ እውነት ሕይወትም እኔ ነኝ» (ዮሐ. 14፡6) በማለት ያስተማረውን ሁሉ ዘግቦልናል።

ዮሐንስ ኢየሱስ ከደቀ መዝሙርቱ ጋር ያደረጋቸውን ጥልቅ ውይይቶች በተለይም በምዕራፍ 14-17 ላይ የመጨረሻውን እራት ከደቀ መዝሙርቱ ጋር በተካፈለበት ጊዜ ለደቀ መዝሙርቱ ያደረገውን ረጅም ንግግር ጽፎአል።

በዮሐንስ ወንጌል ላይ ስለ መንፈስ ቅዱስ ዝርዝር ትምህርት እናገኛለን። ከዚህ በተጨማሪ ወንጌሉ ያለ ክርስቶስ መንፈስ ምንም ማድረግ እንደማንችል ያስተምራል (ዮሐ. 15፡5)። ክርስቶስ የጀመረው ሥራ ሊቀጥል የሚችለው መንፈስ ቅዱስ ለአማኞች በሚሰጠው ኃይል ብቻ እንደሆነ ዮሐንስ በሚገባ ያሳየናል።

እንግዲህ የመጀመሪያዎቹን ሦስት ወንጌሎች ከዮሐንስ ወንጌል ጋር አጣምረን ስናይ፣ ስለ ኢየሱስ ሕይወትና ሥራ ሙሉ ትምህርት እናገኛለን። ከዚህ ሁሉ በላይ ግን ይህን ወንጌል በምናጠናበት ወቅት ዮሐንስ ወንጌሉን የጻፈበትን ዓላማ ይኸውም «ኢየሱስ መሲሕ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን እንድታምኑና፣ አምናችሁም በእርሱ ስም የዘላለም ሕይወት እንድታገኙ ይህ ተጽፎአል» የሚለውን እናስታውስ (ዮሐ 20፡31)።

አስተዋጽኦ

ሀ. መግቢያ (1:1-18)

1. ቃል (1:1-5)
2. የአጥግቂው ዮሐንስ ምስክርነት (1:6-18)

ለ. ኢየሱስ ክርስቶስ ዓለምን አገለገለ (1:19-12:50)

1. የአጥግቂው ዮሐንስ ምስክርነት (1:19-34)
2. የመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት መጠራት (1:35-51)
3. በቃና የተደረገው ሠርግ (2:1-11)
4. የኢየሱሱ ለሳምራውያን ወንጌልን ሰበክ (4:1-42)
5. ተአምሮችና ትምህርቶች (4:43-6:71)
7. የኢየሱስ በዳስ በዓል ላይ መገኘት (7:1-53)
8. ኢየሱስ ማንነቱን በግልጽ አሳየ (8:1-59)
9. ዕውር ሆኖ የተወለደው ሰው መፈወስ (9:1-41)
10. ኢየሱስ መልካም እረኛ ነው (10:1-42)
11. የአልዓዛር ከሞት መነሣት (11:1-57)
12. ኢየሱስ በቢታኒያና በኢየሱሱም (12:1-50)

ሐ. ኢየሱስ ክርስቶስ ደቀ መዛሙርቱን አገለገለ (13:1-17:26)

1. ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ (13:1-17)
2. ኢየሱስ አልፎ እንደሚሰጥ አስቀድሞ ተናገረ (13:18-30)
3. ኢየሱስ በላይኛው ክፍል የሰጠው ትምህርት (13:31-16:33)
4. ታላቁ ጸሎት (17:1-26)

መ. የኢየሱስ ክርስቶስ ሥቃይና ትንሣኤ (18:1-21:25)

1. ኢየሱስ አናውቅህም ተባለ (18:1-14)
2. ኢየሱስ በአይሁድ ፊት ቀረበ (18:15-27)
3. ኢየሱስ በኢላጦስ ፊት ቀረበ (18:28-19:16)
4. የኢየሱስ መሞት (19:17-42)
5. መቃብሩ ባዶ ሆኖ ተገኘ (20:1-10)
6. የኢየሱስ ከሞት መነሣትና መታየት (20:11-21:25)

ምዕራፍ 1

ቃል ሥጋ ሆነ (1:1-5)

1-2 «ቃል በመጀመሪያ ነበረ» እዚህ ላይ «ቃል» የተባለው ኢየሱስ ነው። የኩህንስ ሊጽፍ፡ «ቃልም ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተምልቶ በእኛ አደረገ» ይላል (ቁ. 14)። የኩህንስ ገና በወንጌሉ መግቢያ ላይ እንደሚናገረው፤ ኢየሱስ እንደ ማንኛውም ዐይነት ተራ ሰው አይደለም። ኢየሱስ ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ከእግዚአብሔር ጋር የነበረ የእግዚአብሔር «ቃል» ነው።

«ቃል» ማለትም ኢየሱስ ክርስቶስ «በመጀመሪያ» ነበረ። ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ክርስቶስ ይኖር ነበር (ዮሐ. 17:5)። የመጀመሪያው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል (ጥቅስ) «በመጀመሪያ እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን ፈጠረ» (ዘፍ. 1:1) ይላል። ይሁን እንጂ ክርስቶስ ከዚህ «መጀመሪያ» በፊት ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ። እግዚአብሔር መጀመሪያ የለውም፤ እርሱ ሁልጊዜ (መቼም መቼ) ይኖራል። እግዚአብሔር ባለበት ቦታ ሁሉ ይህ ቃል አለ። ደግሞም እግዚአብሔር ያለ ቃሉ ኖሮ አያውቅም።

«ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ» ይህ የሚያሳየው በአንድ በኩል በእግዚአብሔርና በቃል መካከል ልዩነት ያለ መሆኑን ነው። አባትና ልጅ የተለያዩ እንደሆኑ ሁሉ እነርሱም የተለያዩ ናቸው። ይሁን እንጂ የኩህንስ «ይህም ቃል እግዚአብሔር ነበረ» ይላል (ቁ. 1)። ክርስቶስ በእግዚአብሔር «ዘንድ» የሚኖር ብቻ ሳይሆን እርሱ ራሱ እግዚአብሔር «ነበረ»። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ብቻ ሳይሆን እርሱ ራሱ እግዚአብሔር ነው። ክርስቶስ በሰው መልኩ የተገለጠ እግዚአብሔር ነው። ከዛሬ 2000 ዓመት በፊት ወደዚህ ምድር የመጣ የሕያው እግዚአብሔር እውነተኛ ትስብእት ነው። እግዚአብሔር በክርስቶስ ውስጥ ክርስቶስም በእግዚአብሔር ውስጥ ነበር። ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ አለ «እኔን ያየ አብን አይቶታል» (ዮሐ. 14:9)፤ «እኔ በአብ እንዳለሁ አብም በእኔ እንዳለ እመኑ» (ዮሐ. 14:11)፤ «እኔና አብ አንድ ነን» (ዮሐ. 10:30)።

3 «ሁሉ ነገር በእርሱ (በክርስቶስ) ተፈጠረ»። የእግዚአብሔር ቃል እንደ ሰዎች ቃል አይደለም። እግዚአብሔር ሲናገር፤ የተናገረውን ነገር ያደርጋል። ሰዎችም ይናገራሉ፤ ሆኖም ተናገሩ ማለት ሆነ ማለት አይደለም። እግዚአብሔር ሲናገር ግን አንድ የሆነ ነገር ይከወናል (ይከሰታል)። የእግዚአብሔር ቃል ጎይታ አለው። እግዚአብሔር «ብርሃን ይሁን» ባለ ጊዜ ብርሃን ሆነ (ዘፍ. 1:3)። ይህ ነገሮችን የመከወን ጎይታ ከኢየሱስም ጋር አለ። ኢየሱስ በለምጽ በሽታ የተያዘውን ሰው፤ «ንጹ» ባለው ጊዜ ሰው፤ ወዲያውኑ ከለምጽ ነጻ (ማር. 1:41)። ኢየሱስ ቃል በተናገረ ጊዜ አጋንንት ከሰዎች ውስጥ ይወጡ ነበር (ማር. 1:25)። ቃል ሲናገር ብቻ ነፋሳት ጸጥ ይሉ (ማር. 4:39)፤ መታገንም ይነሱ ነበር (ሉቃ. 7:14-15፤ ዮሐ. 11:43-44)። በዚህ በቁጥር 3 ላይ የኩህንስ ከዚህ የበለጠ አስገራሚ ነገር ይናገራል። እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን በፈጠረ ጊዜ ሰማይንና ምድርን የፈጠረው በቃሉ ማለትም በክርስቶስ አማካይነት ነው። የተፈጠረው ነገር ሁሉ የተፈጠረው በክርስቶስ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ሊጽፍ፡ «ሁሉን ነገር የፈጠረው በእርሱና በእርሱ ነው» ይላል (ቆላ. 1:15-17)። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ጎያል (ብርቱ) ቃል ነው። «እግዚአብሔር በልጁ አማካይነት ለእኛ ተናገረን» (ዕብ. 1:1-3 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

4 ለሰዚህም የኩህንስ «በእርሱ ሕይወት ነበረች» ይላል። እግዚአብሔር ሕይወትን የፈጠረው በክርስቶስ አማካይነት ነው። በዐይን የሚታየውን ሥጋዊ ሕይወት ብቻ ሳይሆን በዐይን የማይታየውንም መንፈሳዊ ሕይወት የፈጠረው በእርሱ አማካይነት ነው። በሌላ ቦታ የኩህንስ ሊጽፍ፡- «እግዚአብሔር የዘላለም ሕይወት እንደሰጠንና ይህም ሕይወት በልጁ እንዳለ የሚመስከር ነው» ይላል (1ዮሐ. 5:11)። ኢየሱስ ሲናገር ደግሞ፡ «እኔ ግን የመጣሁት ሕይወት እንዲያገኙና የተትረፈረፈ ሕይወት እንዲኖራቸው ነው» ይላል (ዮሐ.

10:10)። ደግሞም «ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ» (ዮሐ. 11:25)፤ እንዲሁም «መንገድና እውነት ሕይወትም እኔ ነኝ» ይላል (ዮሐ. 1:9)።

ሕይወት ባለበት ቦታ ሁሉ ብርሃንም አለ። በመሠረቱ ሕይወት የብርሃን ጥገኛ ነው። እግዚአብሔር በመጀመሪያ ብርሃንን ፈጠረ፤ ቀጥሎም ሕይወትን ፈጠረ (ዘፍ. 1:3-11)። በክርስቶስ አማካይነት ሕይወትን ሰንቀበል፤ ብርሃኑንም አብረን እንቀበላለን። የእርሱ ብርሃን በሰው ልጆች ሁሉ ውስጥ ያለ የጎሊናና የአመክንዮ (ምክንያታዊነት) ብርሃን ነው። ይህ ብርሃን መንፈሳዊ ብርሃን ነው (ዮሐ. 12:46)። በጨለማ ማየት አንችልም። በብርሃን ግን ማየት እንችላለን። ከዚህ ሁሉ በላይ በክርስቶስ ብርሃን አማካይነት እግዚአብሔር ማን እንደሆነ መረዳት እንችላለን። ኢየሱስ ሲናገር፡ «እኔ የዓለም ብርሃን ነኝ፤ እኔን የሚከተል ሁሉ የሕይወት ብርሃን ያገኛል፤ በጨለማም አይመላለስም» ብሏል (ዮሐ. 8:12)።

5 የአንዲት ሻማ ብርሃን የአንድን ክፍል ጨለማ እንደሚያሸንፍ ሁሉ የክርስቶስም ብርሃን የዓለምን ጨለማ ያሸንፋል። ጨለማ ብርሃንን ማሸንፍ አይችልም።

ስለዚህ የክርስቶስ ብርሃን በጎጢአትና ባለማመን ጨለማ ውስጥ የሚያበራ ብርሃን ነው፤ ሆኖም «ጨለማ ከቶ አያሸንፈውም»። ጨለማ እግዚአብሔርንም ሆነ ክርስቶስን አያውቅም። በጎጢአትና ባለማመን የጨለማው የሰዎች ልብ (ጎሊና) የእግዚአብሔርን ብርሃን ማየት አይችልም። እነዚህ ሰዎች ይህንን ብርሃን ማየት አይፈልጉም፤ ምክንያቱም ከብርሃን ይልቅ በጨለማ ውስጥ መኖር ይወዳሉ (ዮሐ. 3:19-21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የአጥማቂው የኩህንስ ምስክርነት (1:6-18)

6-8 በዚህ ክፍል የኩህንስ ስለ አጥማቂው «የኩህንስ» መምጣት ይናገራል። አጥማቂው የኩህንስ «ከእግዚአብሔር የተላከ» ሰው ሲሆን፤ አወላሰጹም እጅግ ተአምራዊ ነበር (ሉቃ. 1:5-25፤ 57-66)። የኩህንስ የተላከው ልዩ ተግባር እንዲያከናውን ነው። ያም ተግባር «ስለ ብርሃን መመስከር»፤ ማለትም ስለ ክርስቶስ መመስከር ነው። የኩህንስ የመጣው ሰዎች ይህንን ብርሃን እንዲቀበሉ የሰዎችን ልብ ለማዘጋጀት ነው (ማር. 1:2-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የኩህንስ «በእርሱ (በየኩህንስ) ምስክርነት ሰው ሁሉ እንዲያምን (በክርስቶስ) ስለ ክርስቶስ መመስከር። «ሰው ሁሉ» ሲል አይሁዳዊም አረማዊም ማለቱ ነው። ክርስቶስ በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ ደንገንነትን አመጣ።

9 «ይህ ብርሃን ወደ ዓለም የሚመጣና... እውነተኛ ብርሃን ነበረ»። አጥማቂው የኩህንስ ስለዚህ ብርሃን መመስከር። ክርስቶስ ወይም መሲሕ² ወደ ዓለም ሊመጣ እንደሆነ ለሰዎች ሁሉ አስታወቀ (ማር. 1:7-8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

«እውነተኛ ብርሃን» የሆነው ክርስቶስ «ለሰው ሁሉ ብርሃን ይሰጣል»። የኩህንስ በዚህ ቦታ ለማለት የፈለገውን ነገር መረዳት ይኖርብናል። እግዚአብሔር በክርስቶስ አማካይነት ለሰዎች ሁሉ ብርሃንን ይሰጣል። እግዚአብሔር «ለከቶዎችና ለቅኖች ፀሐይን ያወጣል፤ እንዲሁም ለደጋግ ሰዎችና ለጎጢአተኞች ዝናሙን ያዘንግል» (ማቴ. 5:45)። ሐዋርያው ጳውሎስ ሲናገር «እግዚአብሔር ራሱን ያለ ምስክር አልተወምነ» እርሱ «ዝናምን... ፍሬን... ምግብን... ይሰታጋን» ለሰዎች ሁሉ ይሰጣል ይላል (ዮሐ. 14:17)። ጳውሎስ በሌላ ቦታ ሊጽፍ፡ «ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ለሰዎች የማይታየው የእግዚአብሔር ባሕርይ፤ ይኸውም ዘላለማዊው

¹ «አያሸንፈውም» በግሉው ቃል ፈንታ እንዳንድ ትርጉሞች «አላወቀውም» ይላሉ። የግሪኩ ቃል ግን ሁለቱንም ትርጉሞች ያሳያል። የትኛውንም ትርጉም በንጉሱ ሁለቱም ያስከዳል።

² «መሲሕ» ማለት ምን ማለት እንደሆነ ለመረዳት ለዮሐ. 1:41 የተሰጠውን የግርጌ ግስታወሻ ማብራሪያ ይመለከታል።

ጎይሱና አምላክነቱ፤ እርሱ በፈጠራቸው ነገሮች ግልጽ ሆኖ ታይቶአል» ይላል (ሮሜ 1+20)።

እንግዲህ ሥነ ፍጥረትና እግዚአብሔር ለሰዎች የለጠው ተፈጥሮአዊ በረከቶች ሁሉ ስለ እርሱ ይመስከራሉ። እነዚህ ሁሉ ስለ እርሱ የተወሰነ ብርሃንን ይሰጣሉ፤ ቀንና ሌሊት ይመሰክራሉ።

ይሁንና በርካታ ሰዎች ይህን ብርሃን አይቀበሉም። ቃል የሆነው ክርስቶስ ለሚያምኑ ሁሉ ግን ብርሃንን ይሰጣቸዋል። የማያምኑ ሰዎች በመንፈሳዊ ጨለማ ውስጥ ናቸው። እነዚህ ሰዎች ብርሃንን ከደዋል፤ ክርስቶስንም አንቀበልም ብለዋል። «በልጁ የማያምን . . . ሕይወትን አያገኝም» (ዮሐ. 3፡36)፤ ለዚህ ነው አጥግቶው ዮሐንስ «በእርሱ (በዮሐንስ) ምስክርነት ሰው ሁሉ እንዲያምን» (ቁ. 7) ወደ ዓለም የመጣው። ለዚህ ነው ሐዋርያው ዮሐንስ ሰዎች ሁሉ «ኢየሱስ መሲሕ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን እንዲያምኑና አምነውም በእርሱ ስም የዘላለም ሕይወት እንዲያገኙ» ይህንን ወንጌል የጻፈው (ዮሐ. 20፡31)። ግመንም ሆነ አለማመንም የእኛ ድርሻ ነው።

10 ኢየሱስ ወደ ዓለም ሲመጣ «ዓለም . . . አላወቀውም» ማለትም የዓለም ሰዎች ማን እንደሆነ አላወቁትም። ብዙ ሰዎች ኢየሱስ መሲሕ እንደሆነ አያምኑም። ከዚህ ይልቅ እርሱን የሚያዩት እንደ ወንጀለኛና እንደ ተሳታፊ ነው፤ ከዚህም የተነሣ ለዎት አሳልፈው ሰጡት።

11 «ወደ ወገኖቹ መመገ።» ክርስቶስ የመጣው እርሱ ራሱ ወደ ፈጠረው ዓለም ነው (ቁ. 3)። የመጣው የራሱ ሕዝብ ወደሆነው ወደ እስራኤል ነው። ኢየሱስ የመጣው የእርሱ ወገን ወዳልሆነ ሕዝብ አይደለም። አይሁድ ወደሆኑ ሕዝቦች አይሁድ ሆኖ መጣ። ይሁን እንጂ «የገዛ ወገኖቹ አልተቀበሉትም»። የገዛ ሕዝቦቹ አንቀበልህም ብለው ገፉት። የገዛ ቀድሞ ሰዎች ከገደል ጫፍ ገፍትረው ሊጥሉት ሞክሩ (ሉቃ. 4፡28-30)። በመጨረሻም የአይሁድ መሪዎች ክስ መሥርተውበት ለዎት እንዲሰጥ አደረጉት።

12 ጥቂት ሰዎች ግን «ተቀበሉት» ማለትም በክርስቶስ አመኑ። «በስሙም አመኑ»። በእርሱ ላመኑ ሰዎች ክርስቶስ «የእግዚአብሔር ልጅ» የመሆን መብት ሰጣቸው።

ሰዎች ሁሉ የተፈጠሩት በእግዚአብሔር ነው፤ ሆኖም ሰዎች ሁሉ ግን የእርሱ ልጆች አይደሉም። የእግዚአብሔር ልጅ የመሆንን መብት ለማግኘት በልጁ በኢየሱስ ማመን አለብን። ኢየሱስን በእምነት መቀበል አለብን (ገላ. 3፡26 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስን «መቀበል» ማለት ይህ ነው። የእግዚአብሔርን ልጅ ኢየሱስን ስንቀበል እግዚአብሔር ይቀበላል፤ የእግዚአብሔርም ቤተሰብ አባል እንሆናለን። «የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን እንድንጠራ አብ እንዴት ያለውን ፍቅር እንደሰጠን እያ» (1ዮሐ. 3፡1)።

13 «የእግዚአብሔር ልጆች» የተወለዱት «ከሰው ዘሮ . . . ከሥጋ ለማድ ወይም ከሰው ፈቃድ» አይደሉም። እነርሱ የተወለዱት ከመንፈስ ነው። እነርሱ «የተወለዱት ከእግዚአብሔር» ነው። አንድ ሰው ክርስቲያን ወይም የእግዚአብሔር ቤተሰብ አባል ለመሆን ዳግም መወለድ አለበት (ዮሐ. 3፡3-5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የእግዚአብሔር ልጆች መሆን የምንችለው በራሳችን ጎይል ወይም ፍላጎት አይደለም፤ የእግዚአብሔር ልጆች መሆን የምንችለው በእግዚአብሔር ጸጋ ብቻ ነው። እርሱ አስቀድሞ መረጠን (ዮሐ. 15፡16)። ልጅ የሚወለደው በወንድና በሴት

ፈቃድ ሲሆን። የእግዚአብሔር ልጆች የሚወለዱት ግን በእርሱ ፈቃድ ነው።

ክርስቶስን ጌታችንና አዳኞችን አድርገን ስንቀበል የእግዚአብሔር ቤተሰብ አባል እንሆናለን። የእግዚአብሔር ቤተሰብ አባል ስንሆን፤ ልጆቹ እሆናለን። ልጆች ስንሆን ደግሞ ወራሾች እንሆናለን (ሮሜ 8፡16-17፤ ገላ. 4፡7)።

ርስትን ለማግኘት በቅድሚያ ልጅ መሆን አለብን። ልጅ ለመሆን ደግሞ በቅድሚያ መወለድ ያስፈልገናል። የእግዚአብሔር ቤተሰብ አባል ለመሆን በቅድሚያ ክርስቶስን ጌታችንና አዳኞችን አድርገን መቀበል አለብን። በራሳችን ጎይልና መልካም ሥራ የእግዚአብሔር ልጆች መሆን አንችልም። ምንም እንኳ አንድ አገልጋይ በአንድ ሰው ቤት ሰብዙ ዓመታት በታማኝነት ቢያገለግልም አገልጋይ ልጅ መሆን አይችልም፤ አገልጋይ እንደሆነ ይኖራል። እኛ የእግዚአብሔር ልጆች ነን፤ ልጅ የሆነውም በመልካም ሥራ ሳይሆን በልደት ማለትም በመንፈሳዊ ልደት ነው።

14 በዚህ ቁጥር ላይ ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር እውነተኛ ትስብእት (የእግዚአብሔር በሥጋ መገለጥ) እንደሆነ እናነባለን። «ቃልም ሥጋ ሆነ . . . በእኛ አደረገ»። እግዚአብሔር በክርስቶስ ሰው ሆነ። ክርስቶስ በማንኛውም ረገድ ከእኛ እንደ አንዳችን ፍጹም ሰው ሆነ፤ ሆኖም እርሱ ምንም ጎጢአት አላደረገም (ዕብ. 4፡15)። ግን ደግሞ ክርስቶስ ፍጹም አምላክ ነው። «ቃልም እግዚአብሔር ነበረ» (ቁ. 1)። ክርስቶስ ማን እንደሆነ ለመረዳት እርሱ አምላክና ሰው መሆኑን መገንዘብ አለብን (የእምነት አንቀጾቹን በሚያብራራው ክፍል «ኢየሱስ ክርስቶስ» የሚለውን ይመለከታል)።

ከኢየሱስ ጋር ከነበሩ ሰዎች መካከል አንዱ ሐዋርያው ዮሐንስ ሲሆን፤ የኢየሱስ የቅርብ ወዳጅና ኢየሱስን በሚገባ የሚያውቅ ሰው ነበር። ዮሐንስ በዚህ ቦታ ሲጽፍ «ከነበሩ አያን» ይላል። ዮሐንስ በዚህ ቦታ የጻፈውን ሌላ ሰው ያየውን ነገር ሳይሆን እርሱ ራሱ ያየውን ነገር ነው (1ዮሐ. 1፡1-3)።

ዮሐንስ የክርስቶስን «ከብር»፤ እንከን የለሽነት፤ ፍቅር፤ ብርሃን፤ እውነት፤ ጸጋ፤ ትሕትና፤ ጎይል አይቶአል። እነዚህ ሁሉ ባሕርያት በክርስቶስ ከብር ውስጥ ተካተዋል። ይህ እንግዲህ የእግዚአብሔር «አንድ ልጅ» ነበር። እኛም አማኞች የእግዚአብሔር ልጆች ነን፤ ነገር ግን እኛ እንደ ክርስቶስ አይደለንም። ከወንድ ፈቃድ ሳይሆን ከራሱ ከእግዚአብሔር መንፈስ፤ ፈቃድ የተወለደ እንደ ኢየሱስ ያለ ሌላ ልጅ የለም (ማቴ. 1፡18፤ 20-23፤ ሉቃ. 1፡29-35 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ የመጣው «ጸጋንና እውነትን ተምልቶ» ነው። ጸጋ፤ እግዚአብሔር ለሰዎች የሚያሳየው ታላቅ ምሕረቱና ፍቅሩ ነው (ኤፌ. 1፡2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የእግዚአብሔር ጸጋ እጅግ ግልጽ በሆነ መንገድ የተገለጠው፤ አንድ ልጁን ኢየሱስን ለእኛ ጎጢአት ቢል እንዲሞት በላከው ጊዜ ነበር (ማር. 10፡45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር ለሰዎች በረከቱን የሚሰጠው በጸጋው አማካይነት ሲሆን (ቁ. 16)፤ ደኅንነትን ያገኘውም ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሣ ነው (ኤፌ. 2፡8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህም ጸጋ በክርስቶስ ተሰጠ። እግዚአብሔር «በሰማይ መንፈሳዊ በረከትን በመስጠት በክርስቶስ ባረከን» (ኤፌ. 1፡3)።

እግዚአብሔር በክርስቶስ የገለጠው «ጸጋውን» ብቻ አይደለም። እግዚአብሔር በክርስቶስ «እውነቱንም» ገልጧል። እግዚአብሔር እውነት ነው። በእግዚአብሔር ዘንድ ሐሰት ከቶ የለም። የእግዚአብሔር ፍርድ እውነት ነው። እርሱ መልካሙን ከከቶ፤ ጽድቅን ከጎጢአት ይለያል። ምክንያቱም እግዚአብሔር እውነት ነው፤ የእርሱን እውነትና ጽድቅ የሚቃወሙትን ሁሉ ይቀጣል። የእግዚአብሔር እውነት

3 በአዲስ ኪዳን ውስጥ «ዓለም» የሚለው ቃል አብዛኛውን ጊዜ የሚያመለክተው «የማያምኑ ሰዎችን» ማለትም የእግዚአብሔርን ጸጋና እውነት ያልተቀበሉትን ሰዎች ነው።

4 እስራኤል የሚለው የአይሁድ ሕዝቦችን የሚያመለክት ስም ነው።

5 በኢየሱስ ስም ግመን ማለት በኢየሱስ ግመን ማለት ነው። «ኢየሱስ» የሚለው ስም የሚወክለው ራሱ ኢየሱስን ነው።

6 «ከሰው ዘር» በሚለው ፈንታ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «ከደም» ይላሉ፤ ይህም ከግሪኩ በቀጥታ የተተረጎመ ሲሆን ትርጉሙ ግን ያው ነው።

7 ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ተብሎ የተጠራው በእግዚአብሔር ቅዱስ መንፈስ ከሥጋ በመወለዱ ነው። ይሁን እንጂ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ የሆነው በሰጋ ከተገለጠ በኋላ አይደለም። እርሱ ምን ጊዜም የእግዚአብሔር ልጅ ነው (ዮሐ1፡1-2፤ ዕብ1፤ 2 ይመለከታል)።

በክርስቶስ በሙሉ አት ተገልጧል። ክርስቶስ የእግዚአብሔር እውነተኛ ቃል ነው። ኢየሱስ ሲናገር «እውነት... እኔ ነኝ» (ዮሐ. 14፡6) ብሏል።

እንግዲህ ክርስቶስ «እጋንና እውነትን ተምላቱ» ስናይ እግዚአብሔርን እናያለን (ዮሐ. 14፡9)። እግዚአብሔር በክርስቶስ አማካይነት በሙሉ አት ተገልጧል። ሆኖም በክርስቶስ የግንኙነት ሰዎች እግዚአብሔርን ሊያውቁት አይችሉም። እነዚህ ሰዎች በመንፈስ ዕውር እንደሆኑ ቀርተዋል።

15 አጥማቂው የኮሎኒያል ስለ ክርስቶስ «መሰከረ» ዛሬም እንኳ ሲሆን የኮሎኒያል ምስክርነት በአዲስ ኪዳን አማካይነት ቀጥሏል። «እኔም ይህን አይቻለሁ፤ ስለዚህ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን እመሰክራለሁ» (ቁ. 34)። አጥማቂው የኮሎኒያል እንዲህ ሲል ተናግሮ ነበር፡ «ከእኔ የሚበልጥ ከእኔ በኋላ ይመጣል» (ማር. 1፡7)። የኮሎኒያል የመጣው ኢየሱስ ከመምጣቱ ጥቂት ወራት በፊት ሲሆን፤ አገልግሎቱንም የጀመረው ኢየሱስ አገልግሎትን ከመጀመሩ በፊት ነው። ነገር ግን የኮሎኒያል የመጣው ከእርሱ ለሚበልጠው መንገድ ለማዘጋጀት ብቻ እንደሆነ ያውቃል (ዮሐ. 3፡30 ይመለከታል)። በዚህ ቁጥር ላይ የኮሎኒያል እንዲህ ይላል፡ «ከእኔ በኋላ የሚመጣው ከእኔ ይበልጣል፤ ምክንያቱም ከእኔ በፊት ነበረ»። ክርስቶስ ከየኮሎኒያል ይበልጣል፤ ምክንያቱም ክርስቶስ ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ጀምሮ ከእግዚአብሔር ጋር ነበረ። የኮሎኒያል እንደ ማንኛውም ሰው ነው። ክርስቶስ ግን የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ልጅ ነው።

16 ክርስቶስ «እጋን የተምላ» ነው (ቁ. 14)። «ከእርሱም የእጋ መላት» አማኞች በሙሉ «በእጋ ላይ እጋ» ተቀብለዋል። ክርስቶስ የበረከቶቻችን ሁሉ ምንጭ ነው። የክርስቶስ «መላት» ወሰን የለሽ ነው፤ ምክንያቱም «የመለኮት መላት በልጁ እንዲኖር የእግዚአብሔር አብ ፈቃድ» ሆኖአል (ቆላ. 1፡19)። እንዲሁም በክርስቶስ «የመለኮት ፍጹም መላት በሰውነት ተገልጦ» ይኖራል (ቆላ. 2፡9)።

17 እግዚአብሔር ለአስራኤላውያን በብሉይ ኪዳን ውስጥ በረከቶችን ሰጥቷል። እግዚአብሔር ለአይሁዳውያን «ሕግ» ሰጥቷል። በመጀመሪያ ሕግ በሲና ተራራ ላይ ለሙሴ ተሰጠ፤ ሙሴ ደግሞ ለሕዝቡ ሰጠ (ዘጸ. 24፡15-18፤ 31፡18)። ነገር ግን ሕግ ሰዎችን ማዳን አይችልም፤ ይልቁንም ሕግ ሰዎችን ኮነነ፤ ምክንያቱም ሰዎች ሕግን ሙሉ በሙሉ መታዘዝ አልቻሉም (ገላ. 2፡15-16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሕጉ ዳድቅና እውነት ነው፤ ይሁን እንጂ የዘላለምን ሕይወት ለሰዎች አይሰጥም።

«እጋና እውነት ግን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ተሰጠ»። በክርስቶስ በኩል ለሰዎች የተሰጠው የእግዚአብሔር እውነት ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔርም እጋ ነው። ሰዎች በክርስቶስ አማካይነት ከሕግ ኩነቴ ነጻ ናቸው (ሮሜ 8፡1-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር ከእጋው የተነሣ ከኩነቴ እንዲያድነንና የዘላለምን ሕይወት እንዲሰጠን ክርስቶስን ላከልን (ዮሐ. 3፡16)።

በዚህ ቁጥር ላይ ሐዋርያው የኮሎኒያል የኢየሱስን ሙሉ ስም 'እንደጠቀስ ልብ እንበል። «ኢየሱስ» የሚለው ምድራዊ ስሙ ሲሆን «ክርስቶስ»⁸ የሚለው ደግሞ መለኮታዊ ስሙ ነው።

8 «በእጋ ላይ እጋ» በሚለው ፈንታ አንዳንድ ትርጉሞች «በበረከት ላይ በረከት» ይላሉ። በዚህ ዐውደ ንባብ ውስጥ «እጋ» ማለት «በበረከት» ማለት ነው።

9 እዚህ ላይ «ሕግ» የሚለው ቃል ሁለት ትርጉሞች አሉት። እንደኛው በድንጋይ ጽላቶች ላይ የተጻፉትንና ሙሴ በሲና ተራራ ላይ የተቀበለውን ዐሥርቱን ትእዛዝ ማለት ሲሆን፤ ሁለተኛው በሙሴ የተጻፉትንና አምስቱ የሕግ መጻሕፍት በመባል የሚታወቁትን መጻሕፍት ነው። በሙዳየ ቃላት ሥር «ሕግ» የሚለውን ይመለከታል።

10 «ክርስቶስ» የሚለው ቃል የግሪክ ቃል ሲሆን ትርጉሙም «የተቀባ» ማለት ነው። ታላ በእግዚአብሔር መመሪያን ያመለክታል፤ በዕብራይስጥ ቋንቋ «መሲህ» የሚለው ቃል የዚህ አቻ ነው።

18 «እግዚአብሔርን ያየው ከቶ ማንም የለም» ሙሴ ራሱ እግዚአብሔርን ሙሉ በሙሉ አይቶት አያውቅም። እግዚአብሔር ሙሴን «ፊቱን እንድታይ... አልፈችሁም፤ ምክንያቱም እኔን አይቶ በሕይወት መኖር የሚቻለው የለም» ብሎት ነበር (ዘጸ. 33፡19-20)። በመላው ዓለም የሚኖሩ ሰዎች እግዚአብሔርን ለማወቅ ይፈልጋሉ፤ ይህም በተለያዩ ሃይማኖታዊ ትምህርቶች አማካይነት ስለ እግዚአብሔር የተወሰነ ዕውቀት እንዲያገኙ አስችሎአቸዋል። ሆኖም ስለ እግዚአብሔር ያገኙት ዕውቀት ፍጹምና በቂ አይደለም። አብን በትክክል የሚያውቀውና ያየው ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣው ክርስቶስ ብቻ ነው። ደግሞም እግዚአብሔርን ለሰዎች ሊገልጥ የሚችል ክርስቶስ ብቻ ነው። እዚህ ላይ ክርስቶስ «አንድ ልጅ»⁹ ተብሎ ተጠርቷል። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ብቻ አይደለም፤ እርሱ ራሱ አምላክ ነው። ስለ እግዚአብሔር እውነተኛ ዕውቀት የምናገኘው በክርስቶስ ብቻ ነው።

ክርስቶስና አጥማቂው የኮሎኒያል (1፡19-28)

19 አጥማቂው የኮሎኒያል ማስተማር ሲጀምር ብዙ ሰዎች የሚያስተምረውን ሊሰሙ መጡ፤ «ተጠመቁም» (ማር. 1፡4-5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የአይሁድ መሪዎች ስለ አጥማቂው የኮሎኒያል ሲሰሙ ይህ አዲስ ነቢይ ማን እንደሆነ ለማወቅ ፈለጉ። ስለዚህ የኮሎኒያልን ማንነት ለማወቅ «ከህናትንና ሌዋውያንን»¹⁰ ከኢየሩሳሌም¹¹ ላኩ።

20 የኮሎኒያል የአይሁድ መሪዎች እርሱን የሚያዩት እንደ ክርስቶስ እንደሆነ ያውቃል። አይሁዳውያን በሙሉ ክርስቶስን ወይም መሲሔን የሚጠብቁት ከሮማውያን አገዛዝ ነጻ አውጥቶ የአስራኤልን ነጻ መንግሥት ይመሠርታል ብለው ነበር። የኮሎኒያል ግን እርሱ ክርስቶስ እንዳልሆነ ፈጥኖ ነገራቸው።

21 ከዚያም የአይሁድ መሪዎች አጥማቂው የኮሎኒያልን «ኤልያስ» ነህን ሲሉ ጠየቁት። ኤልያስ በብሉይ ኪዳን ዘመን ከነበሩ ታላላቅ ነቢያት መካከል አንዱ ነበር። ኤልያስ እንደ ማንኛውም ሰው አልሞተም፤ ሆኖም በእሳት ሠረገላዎች ወደ ሰማይ ተወሰደ (2፡17. 2፡11)። ነቢዩ ሚልክያስ «ታላቅና አስፈሪ የሆነው የጌታ ቀን» ከመምጣቱ በፊት ነቢዩ ኤልያስ እንደሚመጣ ትንቢት ተናግሮ ነበር (ሚሊ. 4፡5)። አይሁድ ይህንን ትንቢት ሲተረጉሙ መሲሔ ከመምጣቱ በፊት ራሱ ኤልያስ ተመልሶ ይመጣል ይሉ ነበር። የኮሎኒያል ግን የብሉይ ኪዳን ኤልያስ እንዳልሆነ ተናገረ።¹²

ከዚያም የአይሁድ መሪዎች የኮሎኒያልን «ክነቢያት» አንዱ ነህን ሲሉ ጠየቁት። ሙሴ እንደ እርሱ ያለ ነቢይ ከአይሁድ መካከል እንደሚነሳ አስቀድሞ ተናግሮ ነበር (ዘጸ. 18፡15)። አይሁድ ሙሴ ይነሣል ያለው ነቢይ ከኤልያስና ከመሲሔ የተለየ ነቢይ እንደሆነ ያስቡ ነበር።

አጥማቂው የኮሎኒያል ግን ይህ ነቢይ እርሱ እንዳልሆነ እንደገና ተናገረ።

11 አንዳንድ የመጽሀፍ ቅዱስ ትርጉሞች «አንድ ልጅ» በሚለው ምትክ «ምትክ የሌለውን ልጅ» የሚል ቃል ይጠቀማሉ። የትርጉም ልዩነት የለውም።

12 «ከህናት» የሙሴ ወንድምና የመጀመሪያው ካህን የነበረው የአርን ዝርያዎች ሲሆኑ፤ «ሌዋውያን» ደግሞ የሌዊ ዝርያዎች ናቸው። ሌዊ ከአሥራ ሁለቱ የያዕቆብ ልጆች መካከል አንዱ ሲሆን፤ ያዕቆብ የአብርሃም የልጅ ልጅ ነው። አርን ራሱ የሌዊ ዝርያ ነው። ሌዋውያን የአይሁድ ቤተመቅደስ አገልጋዮች ናቸው።

13 በአዲስ ኪዳን ዘመን «ኢየሩሳሌም» የአይሁዳውያንና የአይሁድ እምነት መዲና ነበረች። ዛሬም ሲሆን በአስራኤል ከሚገኙ ታላላቅ ከተሞች መካከል አንዱ ናት።

14 በማቴ. 11፡13-14 እና 17፡12-13 ላይ ኢየሱስ ሲናገር አጥማቂው የኮሎኒያል ሚልክያስ በትንቢት የተናገረው ኤልያስ እንደሆነ አስታውቋል። ኢየሱስ እንዲህ ሲል የኮሎኒያል በኤልያስ «መንፈስና ነገዳ» መጥቀሱ ማለት ነው (ሉቃ. 1፡17)። በመንፈሳዊ ግንዛቤ የኮሎኒያል እንደ ኤልያስ ነው። እርሱ ራሱ ኤልያስ ባይሆንም የሚልክያስ ትንቢት ግን በእርሱ ተፈጽሞአል።

22-23 በመጨረሻም ካህናትና ሌዋውያን የኮሎኒያል እንዲህ ሲሉ ጠየቁት፡ «ታዲያ አንተ ማን ነህ?» የኮሎኒያል ነቢዩ አሳይታል የተናገረውን ቃል ጠቅሶ «በበረሃ የሚጮህ ድምፅ ነኝ» አለ (ኢሳ. 40፡3)። የኮሎኒያል የእውነተኛውን መሲሕ የኢየሱስ ክርስቶስን መምጣት ለማወጅ የተሾመ ነበር (ማር. 11፡2-3 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

24-25 የኮሎኒያልን ከሚጠይቁት አይሁድ መካከል የአይሁድ ወግ አጥባቂ «ፈሪሳውያን» ይገኙበት ነበር። ፈሪሳውያን አጥግቂው የኮሎኒያል «ለማጥመቅ» ሥልጣን ከየት እንዳገኘ ለማወቅ ፈለጉ። የአይሁድን እምነት ለመከተል የሚፈልጉ ኦሪግውያንን ማጥመቅ በአይሁድ ዘንድ የተለመደ ሥርዐት ነው፤ ሆኖም ማንም አይሁድን አያጠምቅም። አይሁድ «እኛ መጠመቅ አያስፈልገንም» ይሉ ነበር። «እኛ እንደ ኦሪግውያን ኅጢአተኞች»¹⁵ አይደለንም። ስለዚህ ይህ አይሁድን የሚያጠምቀው የኮሎኒያል ማን እንደሆነ ለማወቅ ፈለጉ።

26-27 የኮሎኒያል ጥያቄአቸውን በቀጥታ ሳይመልስ «እኔ የማጠምቀው በውሃ ነው» አላቸው። የእኔ ጥምቀት የተለመደ ጥምቀት ነው። ነገር ግን «በመንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቃችሁ በመካከላችሁ አለ» (ማር. 1፡7-8 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

የኮሎኒያል ለማለት የፈለገው እንዲህ ነው፤ የአይሁድ መሪዎች የኮሎኒያል በምን ሥልጣን እንደሚያጠምቅ መጠየቅ የለባቸውም። የኮሎኒያል ከእርሱ የሚበልጥ ሥልጣን ላለው አዋጅ ነጋሪ ብቻ ነው።

28 የኮሎኒያል ያጠምቅ የነበረበት «የዮርዳኖስ» ወንዝ የሚገኘው በእስራኤል ምሥራቃዊ ድንበር አካባቢ ሲሆን፤ ከኢየሩሳሌም አሥራ ስምንት ማይል ይርቃል። ቢታኒያ ለኢየሩሳሌም በጣም ቅርብ ስትሆን እዚህ ላይ የተጠቀሰችው ቢታኒያ ማርያምና ማርታ ይኖሩባት ከነበረችው ቢታኒያ ጋር አንድ ናት (ዮሐ. 11፡1)።

ኢየሱስ የእግዚአብሔር በግ (1፡29-34)

29 የአይሁድ መሪዎች የኮሎኒያልን ሲጠይቁ በነበረበት ማግሥት፤ የኮሎኒያል ኢየሱስ ሲመጣ¹⁶ አይቶ ለሕዝቡ እንዲህ አለ፡ «እነሆ የዓለምን ኅጢአት የሚያስወግድ የእግዚአብሔር በግ ይህ ነው»። አይሁድ «የእግዚአብሔር በግ» ማለት ምን ማለት እንደሆነ በትክክል ያውቃሉ። የእግዚአብሔር በግ ማለት ለእግዚአብሔር የሚቀርብ መሥዋዕት ማለት ነው። ኢየሩሳሌም በሚገኘው የአይሁድ ቤተ መቅደስ ውስጥ ጠቅና ማታ አንድ የበግ ጥበት ለእግዚአብሔር መሥዋዕት ሆኖ ይቀርባል (ዘጸ. 29፡38-46)። እግዚአብሔር አይሁዳውያንን ከግብጽ ባርነት እንዴት እንደታደጋቸው ለማስታወስ በአይሁድ ትልቁ በዓል ማለትም በፋሲካ በዓል ላይ አንድ የበግ ጥበት መሥዋዕት ሆኖ ይቀርባል (ዘጸ. 12፡1-30)። በእርግጥም ሐዋርያው የኮሎኒያልና ጳውሎስ ኢየሱስን ያይት የነበረው እንደ «ፋሲካችን በግ» ነበር።

አይሁድ ለእግዚአብሔር መሥዋዕት የሚያቀርቡት የኅጢአታቸውን ሥርየት ለማግኘት ነው። ለመሥዋዕት የሚቀርበው እንስሳ ምትክ በመሆን ያገለግላል። ለመሥዋዕት በቀረቡት እንስሳት አማካይነት የሕዝቡ በደል ይወገዳል፤ የእግዚአብሔርንም ይቅርታ ይቀበላሉ (ዘሌ. 5፡5፤ 6፡14-19)። ኅጢአተኛው ሰው መቀበል የሚገባውን ቅጣት እንስሳው ይቀበላል። በዚህ ዐይነት መሥዋዕት ለመሆን የቀረበው እንስሳ የሰውየውን ኅጢአት «ይወስዳል»።

ልክ እንዲሁ ክርስቶስ «የዓለምን ማለትም በእርሱ የሚያምኑ ሰዎችን ኅጢአት ለማስወገድ» ራሱን መሥዋዕት አድርጎ አቀረበ (ዮሐ. 2፡2 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ነቢዩ አሳይታል እንደተናገረው ኢየሱስ ክርስቶስ ለመታረድ

እንደሚወሰድ «በግ» ነው (ኢሳ. 53፡7፤ ዮሐ. 8፡32)። ደግሞም «የኅጢአትን ይቅርታ የሚያስገኝ መሥዋዕት» ነው (ኢሳ. 53፡10)። ክርስቶስ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ በማቅረቡ አማኞች ከኅጢአታቸው ለአንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ነጽተዋል (ዕብ. 9፡13-15፤ 28፤ 10፡10 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ መሲሕ ወይም ክርስቶስ ብቻ ሳይሆን፤ የዓለምን ኅጢአት ሁሉ ማስወገድ የሚችል የእግዚአብሔር በግ እንደሆነ የኮሎኒያል ያውቃል። ክርስቶስ ያቀረበው መሥዋዕት ሰዎችን ከኅጢአታቸው ሁሉ ማንጻት ይችላል። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ በመሆኑ የዓለምን ኅጢአት ሁሉ ማስወገድ ይችላል። ክርስቶስ ለሰዎች ደኅንነትን ለመስጠት አዳኝ ሆኖ መጣ። የመጣው ግን እንደዚህ ዓለም ነገሥታት ሰዎችን በኅይል ለማዳን አይደለም፤ ሰዎችን በሞቱ ለማዳን እንደ «በግ» ሆኖ መጣ። «የታረደው በግ . . . ምስጋና ለመቀበል የተገባው ነው፤ . . . በዙፋኑ ላይ ለተቀመጠውና ለበጉም ምስጋና፤ ከብርቱ ውዳሴ፤፤ ጎይል ለዘላለም ይሁን» (ራእ. 5፡12-13)።

30-31 ኢየሱስ ለመጠመቅ ከመምጣቱ በፊት እርሱና የኮሎኒያል ከዚህ በፊት አይተዋወቁም ነበር። የኮሎኒያል ሲናገር «እኔም ራሴ አላውቀውም ነበር» ይላል (ቁ. 31)። ነገር ግን የኮሎኒያል ኢየሱስን ባየው ጊዜ የተለየ ሰው መሆኑን አስተዋለ። ኢየሱስ መሲሕ እንደሆነ የኮሎኒያል ተረድቷል። ምክንያቱም በማቴ. 3፡14 ላይ የኮሎኒያል ኢየሱስን እንዲህ ይለዋል፡ «እኔ በአንተ እጅ መጠመቅ ሲገባኝ እንዴት አንተ ወደ እኔ ትመጣለህ?»

የአጥግቂው የኮሎኒያል አገልግሎት የአይሁድ ሕዝብ መሲሔን ኢየሱስ ክርስቶስን እንዲቀበሉ ማዘጋጀት ነው። የኮሎኒያል የመጣው ኢየሱስን «ለእስራኤል ሕዝብ እንዲገልጥ» ነው።

32-34 የኮሎኒያል ኢየሱስን ከማጥመቁ በፊት ኢየሱስ ማን እንደሆነ ቢያውቅም፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ሙሉ በሙሉ የተረዳው ግን ካጠመቀው በኋላ ነበር። ይህንንም ያስተዋለው መንፈስ ቅዱስ በርግብ አምሳል ከሰማይ ወርዶ በኢየሱስ ላይ ሲያርፍበት በማየቱ ነው (ማር. 1፡9-11፤ ሉቃ. 3፡21-22 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ሰዎችን በመንፈስ ቅዱስ የሚያጠምቀው መንፈስ ቅዱስ ከሰማይ ወርዶ የሚያርፍበት ሰው እንደሆነ እግዚአብሔር ለየኮሎኒያል ነገረው (ማር. 1፡8 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። እንግዲህ አሁን የኮሎኒያል በፍጹም እርግጠኛነት እንዲህ ሊል ትሏል፡ «እኔም ይህን አይቻለሁ፤ ስለዚህ እርሱ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን አመለከራለሁ» (ቁ. 34)።

የቀሩትም ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ ማን እንደሆነ ለማወቅ አንድ በአንድ መጡ (ቁ. 41፤ 49)። ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ማን እንደሆነ በትክክል ያስተዋሉት ግን ጴጥሮስ «አንተ የሕያው እግዚአብሔር ልጅ የሆንህ መሲሕ ነህ» ብሎ ከመሰከረ በኋላ ነው (ማቴ. 16፡16፤ ማር. 8፡29 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

የመጀመሪያዎቹ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት (1፡35-42)

35-39 በማግሥቱ የኮሎኒያል ኢየሱስን ለሁለት ደቀ መዛሙርቱ፤ «ኢየሱስ ማለት እርሱ ነው» ብሎ አመለካታቸው። ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ተከትለው በመሄድ ቀኑን ሁሉ ከእርሱ ጋር ዋሉ። ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስን ተከትለው ሲሄዱ ከቀኑ «ዐሥር ሰዓት» ይሆን ነበር። ስለዚህ ምሽቱን ሁሉ ከኢየሱስ ጋር አላልፈው ሊሆን ይችላል።

40-41 ከእነዚህ ሁለት የአጥግቂው የኮሎኒያል ደቀ መዛሙርት መካከል አንዱ «ላጌድርያስ» ሲሆን፤ እርሱም ከኢየሱስ ዐሥራ ሁለት ደቀ መዛሙርት መካከል አንዱ ሊሆን በቅቷል። በማግሥቱ እንድርያስ «መሲሕን» ማለትም

¹⁵ ኦሪግውያን የአይሁድን ሕግ ስለማይከተሉ አይሁድ የሚያዩአቸው እንደ ኃጢአተኞች ነው።

¹⁶ የኮሎኒያል ከጥቂት ሳምንታት በፊት ኢየሱስን አጥምቃታል። ኢየሱስ ከተጠመቀ በኋላ በዲያብሎስ ሊፈተን ወደ ምድረበዳ ሄደ (ማቴ. 4፡1-11)። በዚህ ቦታ የተጻፈው ታሪክ የተፈጸመው ኢየሱስ ከምድረበዳ ከተመለሰ በኋላ ነው።

ክርስቶስን¹⁷ እንዳገኘው ለወንድሙ «ለጴጥሮስ» ሊነግረው ሄደ (ቁ. 17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

42 የጴጥሮስ አይሁዳዊ ስሙ «ሰምዖን» ነው። ኢየሱስ ጴጥሮስን ሲያየው «ኪፋ» የሚል አዲስ ስም አወጣለት፤ በአረማይክ¹⁸ ቋንቋ ኪፋ ማለት «አለት» ማለት ነው። በግሪክ¹⁹ ቋንቋ ደግሞ ጴጥሮስ ማለት «አለት» ማለት ነው።

አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን የአንድ ሰው ስም ትልቅ ቦታ አለው። ስም የአንድ ሰው ባሕርይና ሥልጣን ምልክት ነው። ኢየሱስ ጴጥሮስን ለምን አለት ብሎ ጠራው? በወንጌሎች ውስጥ እንደምናነበው ጴጥሮስ የአለትን ባሕርይ ሲያሳይ አልታየም። አለት በተፈጥሮው ጽኑና ጠንካራ ነው። ታዲያ ኢየሱስ ጴጥሮስን «አለት» ብሎ ለምን ጠራው? ጴጥሮስ እርጋታና ጽናት የማይታይበት ሰው ከመሆኑም በላይ በእምነቱም ሲሆን ደካማ ሰው ነበር። በመጨረሻ ግን እግዚአብሔር በመንፈስ ቅዱስ ኃይል አማካይነት ጴጥሮስን «አለት» አደረገው። ከዚያም ኢየሱስ ጴጥሮስን ታላቅ ደቀ መዝሙር አሳገረው። ቤተክርስቲያንንም የሚመሠርትበት አለት እንደሆነ ነገረው (ማቴ. 16፡17-18፤ ማር. 8፡29 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በዚህ ክፍል ላይ የተጠቀሰው የኢየሱስ ከጴጥሮስና ከእንድርያስ ጋር መገናኘት የተፈጽመው ኢየሱስ ሁሉን ትተው እንዲከተሉት ሳይጠራቸው በፊት ነው (ማር. 1፡16-18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ መሲሕና ክርስቶስ እንደሆነ በረዱም፤ መሲሕ በመጣ ጊዜ ግን ምን እንደሚሠራ ምንም አያውቁም። እንደ ሌሎች አይሁድ እነርሱም የሚያስቡት መሲሕ ሲመጣ ንጉሥ ይሆናል፤ የእስራኤልንም መንግሥት እንደገና ይመሠርታል ብለው ነው። ኢየሱስ በእርግጥ ሊሰቃይና ሊሞት «የእግዚአብሔር በግ» ሆኖ እንደመጣ አላስተዋሉም። እንዲሁም ከዚህ ዓለም ያልሆነ መንፈሳዊ መንግሥት ለመመሥረት እንደመጣ አልተረዱም።

እንድርያስ «ሰምዖንን ወደ ኢየሱስ አመጣው»። እንደሚነገረው ከሆነ በእግዚአብሔር ፊት ከተፈጸመው አገልግሎቶች ውስጥ ትልቁ አገልግሎት እንድርያስ ስምዖንን ወደ ኢየሱስ በማምጣት የሰጠው አገልግሎት ነው። እስቲ አስቡት! በዚያን ቀን እንድርያስ ወደ ኢየሱስ ያመጣው ኢየሱስ ቤተክርስቲያንን የሚመሠርትበትን «አለት» ነበር።

እንድርያስ በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ ሦስት ጊዜ የተጠቀሰ ሲሆን በተጠቀሰበት ጊዜ ሁሉ ሰዎችን ወደ ኢየሱስ ይዞ ሲመጣ እንመለከታለን (ዮሐ. 6፡8፤ 12፡22)። እስቲ ራሳችንን እንዲህ ብለን እንጠይቅ፤ ሰዎችን ወደ ኢየሱስ ያመጣው መቼ ነው?

ኢየሱስ ፊልጶስንና ናትናኤልን ጠራ (1፡43-51)

43-44 ኢየሱስ የሚኖረው በናዝሬት ከተማ ሲሆን ናዝሬት በሰሜን የእስራኤል ክፍል በገሊላ አውራጃ የምትገኝ ከተማ ናት። ኢየሱስ «ከገሊላ» ወደ ደቡባዊው የእስራኤል ክፍል የሄደው ለመጠመቅ ነው። አሁን ደግሞ ወደ ገሊላ ተመልሶ ለመሄድ ተነሣ።

ኢየሱስ ወደ ገሊላ ሲሄድ «ፊልጶስን» አገኘው (ማር. 3፡18)። ፊልጶስ ተራ ሰው ነው። በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ ፍሬያማ ደቀ መዝሙር ሆኖ አልታየም (ዮሐ. 6፡5-7፤ 12፡21-22፤ 14፡8-9 ይመለከታል)። ይሁን እንጂ ኢየሱስ

በጠራው ጊዜ ተከትሎት ሄዱል፤ በኋላም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል አማካይነት ታላቅ ሐዋርያ ሊሆን በቅቷል (ዮሐ. 8፡4-8፤ 26-40 ይመለከታል)።

ፊልጶስ፤ ጴጥሮስና እንድርያስ በገሊላ አውራጃ «የጸተ ሳይቃ» ከተማ ነዋሪ ነበሩ። ጴጥሮስና እንድርያስ በቅፍርናሆም መኖሪያ ቤት አላቸው (ማር. 1፡21፤ 29)። ኢየሱስ በቤተ ሳይዳና በቅፍርናሆም በርካታ ታላላቅ ሥራዎችን ሠርተዋል፤ ሆኖም በእርሱ ያመኑት እጅግ ጥቂት ሰዎች ብቻ ናቸው።

45 ፊልጶስ «ናትናኤልን» አገኘው። በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት፤ ናትናኤልና በርቶሎሜዎስ የአንድ ሰው ስም ሲሆኑ እርሱም ከኢየሱስ ዐሥራ ሁለት ደቀ መዛሙርት መካከል አንዱ ነው (ማር. 3፡18)። የበርቶሎሜዎስ ሁለተኛ ስሙ «ናትናኤል» ነው ይባላል።

ፊልጶስ ይህ የናዝሬቱ ኢየሱስ «መሴ በሕግ»²⁰ መጽሐፍ የጻፈለት ሰው መሆኑን ለናትናኤል ነገረው። ይህ ኢየሱስ የብሉይ ኪዳን «ነቢያት» በትንቢት መጽሐፍ የተናገሩለት መሲሕ ነው።

ከዚያም ፊልጶስ ኢየሱስን «የዮሴፍ ልጅ» ቢል ጠራው። ፊልጶስ እንዲህ ቢል ዮሴፍ የኢየሱስ እውነተኛ አባት ነው ማለቱ ሳይሆን የሕግ አባቱ ነው ማለቱ ነው። የኢየሱስ እውነተኛ አባት መንፈስ ቅዱስ ነው (ማቴ. 1፡18፤ 24-25)።

46 ናትናኤል መሲሔ ምንም ከማትታወቅ ከተማ «ከናዝሬት» ይመጣል ብሎ ጨርሶ አስቦት አያውቅም። ናዝሬት ታዋቂ ከተማ አይደለችም፤ በገሊላ አውራጃ የምትገኝ ተራ ከተማ ናት። የናዝሬት ከተማ ነዋሪዎች ዛሬ በአብዛኛው የሚታወቁት ኢየሱስን ከገደል አፋፍ ላይ ለመወርወር ባደረጉት ሙከራ ነው (ሉቃ. 4፡28-29)።

47 ምንም እንኳን ኢየሱስ ናትናኤልን ከዚህ በፊት አይቶት ባያውቅም፤ በመለኮት ዕውቀቱ የናትናኤልን ማንነት በሚገባ ያውቃል። ናትናኤል ትጉና እውነተኛ «የእስራኤል ሰው» እንጂ እንደ አይሁድ መሪዎች ግብዝ እንዳልሆነ ተረድቷል (ሮሜ 2፡28-29 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

48-49 ናትናኤል ኢየሱስ ማንነቱን አስቀድሞ ስላወቀ ተገረመ። ናትናኤል ፊልጶስ ሳይጠራው በፊት ከበለስ ዛፍ ሥር መቀመጡን ኢየሱስ በማወቁ ይበልጥ ተደነቀ። ከዚህ የተነሣ ናትናኤል ክርስቶስ በእርግጥ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ አመነ። በነገሩ እጅግ የተገረመው ናትናኤል ኢየሱስን «የእስራኤል ንጉሥ ነህ» አለው። ናትናኤል እንዲህ በማለት የተናገረው መሲሕ ምድራዊ ንጉሥ ነው ብሎ ስላስበ ነበር (ማር. 12፡32፤ ዮሐ. 12፡13 ይመለከታል)። ኢየሱስ ከየትኛውም ምድራዊ ንጉሥ ይበልጣል፤ ምክንያቱም እርሱ የነገሥታት ንጉሥ ነው። ኢየሱስ የእስራኤል እውነተኛ መንፈሳዊ ንጉሥ ከመሆኑም በላይ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም።

50-51 ኢየሱስ ናትናኤል ከዚህ የበለጠ ብዙ ነገር እንደሚያይ ነገረው። ናትናኤል «ሰማይ ሲከፈት የእግዚአብሔር መላእክትም በሰው ልጅ ላይ ሲወጡና ሲወርዱ» ያያል። ኢየሱስ እንዲህ ቢል በሰማይና በምድር መካከል የማያቋርጥ ግንኙነት አለ ማለቱ ነው። ኢየሱስ ወደዚህ ምድር መጣው ወደ አብ የሚሰደደው መንገድ የቱ እንደሆነ ለሰዎች ለማሳየት ነው። አሁን ሰማይ ተከፍቶአል። ኢየሱስ ራሱ ከሰማይ ወደ ምድር፤ ከምድር ወደ ሰማይ የሚያደርስ መንገድ ነው (ዮሐ. 14፡6)።

ኢየሱስ «የሰው ልጅ» በማለት ራሱን እንደጠራ ልብ እንበል። ኢየሱስ የእግዚአብሔርና የሰው ልጅ ነው። ፍጹም አምላክና ፍጹም ሰው ነው (ማር. 2፡10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ «ሥልጣን፤ ክብርና ኃይል» የተሰጠው «የሰው ልጅ ነው»፤ ደግሞም «ሥልጣን

17 በዕብራይስጥ ቋንቋ «መሲሕ» ማለት «የተቀባ» ማለት ነው። «ክርስቶስ» የሚለው የግሪክ ቃል «መሲሕ» ለሚለው የዕብራይስጥ ቃል አቻ ሲሆን ትርጉሙ አንድ ነው። ስለሆነም «መሲሕ» እና «ክርስቶስ» የሚሉት ስሞች አንድ ዐይነት ትርጉም አላቸው። በአዲስ ኪዳን ውስጥ «መሲሕ» የሚለው ቃል የሚገኘው በዚህ ቁጥርና በዮሐንስ 4፡25 ላይ ብቻ ነው።

18 አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ኢየሱስና በርካታ የመካከለኛው ምሥራቅ ነዋሪዎች ይናገሩ የነበረው በአረማይክ ቋንቋ ነው።

19 ዮሐንስ ወንጌሉን የጻፈው በግሪክ ቋንቋ ነው። ሌሎችም የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት ለመጀመሪያ ጊዜ የተጻፉት በግሪክ ቋንቋ ነው። ግሪክ ከአውሮፓ በስተደቡብ የምትገኝ ታላቅ አገር ስትሆን ቋንቋቸውም የግሪክ ቋንቋ ነው። አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን በመካከለኛው ምሥራቅ የሚኖሩ የተማሩ ሕዝቦች የግሪክ ቋንቋ ይናገሩ ነበር።

20. እዚህ ላይ «ሕግ» ሊባል በመሴ የተጻፉትን አምስቱን የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ነው። ስለ መሴሔ በዘፍ. 3፡15፤ 49፡10፤ በዘጳ. 18፡18 ላይ ተነግሮአል።

ዘላለማዊ ነው፤ ለመንግሥቱም ፍጻሜ የለውም» (ዳን. 7፡13-14)።

በምዕራፍ 1 ላይ ሐዋርያው የሐንስ ኢየሱስን በብዙ ስሞች ጠርቶታል። «ቃል» (ቁ. 1)፤ «የሰዎች ብርሃን» (ቁ. 4)፤ «እውነተኛ ብርሃን» (ቁ. 9)፤ «አንድ ልጅ» (ቁ. 14)፤ «ኢየሱስ ክርስቶስ» (ቁ. 17)፤ «ጌታ» (ቁ. 23)፤ «የእግዚአብሔር ልጅ» (ቁ. 49)። ሌሎች ሰዎችም ኢየሱስን የጠሩበት ብዙ ስሞች አሉ። ኢየሱስ ግን ራሱን የጠራው «የለው ልጅ»²¹ በማለት ነው። ኢየሱስ ራሱን የለው ልጅ በማለት የጠራው ወደዚህ ምድር መጥቱ፤ ከሴት ተወልዶና የለው ልጅ ሆኖ የሰማይን መንገድ መከፈትና ወደ ዘላለም ሕይወት የሚወስደው መንገድ የቱ እንደሆነ ማሳየት ስለቻለ ነው።

እንግዲህ የምሥራቹ ቃል ወይም የክርስቶስ ወንጌል የምንለው ይህን ነው። እግዚአብሔር የለውን መልክ በያዘው በኢየሱስ በኩል ወደዚህ ምድር መጣ፤ በእኛ ምትክ ራሱን መሥዋዕት አድርጎ በማቅረብ የነጢአታችንን ቅጣት ተሸክመ። በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ የዘላለምን ሕይወት ለመስጠት ቃል ገብቶአል።

ምዕራፍ 2

ኢየሱስን ውሃውን ወደ ወይን ጠጅ ለወጠ (2፡1-11)

1-2 ኢየሱስና ናትናኤል ከተገናኙ ከሦስት ቀን በኋላ (ዮሐ. 1፡47-51)፤ ኢየሱስና አዲሶቹ ደቀ መዛሙርቱ²² ገሊላ ደረሱ። ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ «ቃና» በምትባል ከተማ ሠርግ ስለነበር በሠርጉ ላይ እንዲገኙ ጥሪ ደረሳቸው። ቃና የናትናኤል አገር ናት (ዮሐ. 21፡2)።

3 በሠርጉ ግብዣ መካከል ላይ የወይን ጠጅ አለቀ። ይህም ግብዣውን ላዘጋጀው ሰው በጣም የሚያሳፍር ነገር ነበር። የኢየሱስ እናት ማርያም ልጇ መሲሕና የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ታውቃለች (ሉቃ. 1፡30-32)። ስለዚህ አንድ ተአምር ሠርቶ የወይን ጠጅ ይሰጠናል ስትል አሰበች።

4 ኢየሱስ ግን እንዲህ ያለ ጥያቄ ልታቀርብለት እንደማትችል ለማርያም ነገራት። አሁን መታዘዝ ያለበት የሰማይ አባቶች ትእዛዝ እንጂ የእናቱን ትእዛዝ አይደለም። ቤቱን ትቶ ከወጣ በኋላ በእርሱና በእናቱ መካከል ያለው ግንኙነት ከዚህ ቀደም ከነበረው በጣም የተለየ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ የኢየሱስ «ጊዜ ገና አልደረሰም»። በሌላ አነጋገር ኢየሱስ ራሱን እንደ መሲሕ አድርጎ በግልጽ ለማቅረብ ጊዜው አይደለም። ኢየሱስ፤ መሲሕ ነኝ ብሎ በግልጽ ቢያውድ፤ ሕዝቡ ንጉሥ ሊያደርጉት እንደሚሞክሩና እግዚአብሔር በሕዝቡ ምትክ እንዲሞት ያቀደው ነገር ከንቱ እንደሚሆን ያውቃል (ዮሐ. 6፡45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ደግሞም ኢየሱስ ከበታ ቦታ እየተዘዋወረ ተአምራት እንደሚያደርግ ሰው መታየት አልፈለገም። እርሱ የሚልገው ሰዎች የሚያስተምረውን ትምህርት እዲያስተውሉለት ነው (ማር. 5፡43 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

5 ነገር ግን ማርያም የሠርገኞቹን ችግር ኢየሱስ እንደሚያቃልልላቸው እርግጠኛ ነበረች። ስለዚህ አገልጋዮቹን እንዲህ አለቻቸው፤ «ኢየሱስ ምንም ቢላችሁ፤ የሚላችሁን ሁሉ አድርጉ»።

6-8 ከዚያም ኢየሱስ ስድስት ትልልቅ ጋኖችን ውሃ እንዲሞሉአቸው አገልጋዮቹን አዘዛቸው። ጋኖቹ እያንዳንዳቸው ከሃያ እስከ ሠላሳ ጋሎን ውሃ ይይዙ ነበር። አይሁድ እንዲህ ያሉ ጋኖችን የሚጠቀሙት ውሃ ለማጠራቀም ሲሆን ምግብ ከመመገባቸው በፊት እጆቻቸውን የሚታጠቡትና የመመገቢያ እቃዎቻቸውን የሚያለቀልቁት በእነዚህ ጋኖች ውስጥ ባጠራቀሙት ውሃ ነበር (ማር. 7፡1-4)።

9-10 አገልጋዮቹ ጋኑ ውስጥ የነበረውን ውሃ ሲቀዱ ወደ ወይን ጠጅ ተለውጦ አገኙት።²³ «የግብዣው ገላፊ» በነገሩ ተገረመ። በሠርጉ ላይ ተአምር እንደተፈጸመ አላወቀም ነበር። የግብዣው ገላፊ የተገረመው መብራው ጥሩውን የወይን ጠጅ ወደ ጎሳ ያቆየው ስለመሰለው ነው። ኢየሱስ ውሃውን ወደ ወይን ጠጅ ሲለውጠው ማለፊያ የወይን ጠጅ አደረገው።

እዚህ ላይ በሰዎች ችግር ምክንያት የእግዚአብሔር ንይል እንዴት እንደሚገለጥ ልብ እንበል። እግዚአብሔር የራሱን ሥራ የሚሠራው ተስፋ በቆረጥንና ሁሉም ነገር መፍትሄ ባጣብን ጊዜ ነው።

11 ኢየሱስ ካደረጋቸው ተአምራት ውስጥ ይህ የመጀመሪያው ተአምር ነው። የሐንስ ይህን ተአምር «ምልክት» ብሎ የጠራዋል። ኢየሱስ የሚያደርጋቸው ተአምራት በእርግጥ የእግዚአብሔር ልጅ ለመሆኑ ምልክቶች ናቸው። እነዚህ ምልክቶች የኢየሱስን «ክብር» ይገልጻሉ። የሐንስ እነዚህን ተአምራት የጻፈውን ኢየሱስ በእርግጥ ክርስቶስ እንደሆነ እንድናምን ነው (ዮሐ. 20፡31 ይመለከታል)።

በቃና ሠርግ ላይ ይህ ተአምር ከተፈጸመ በኋላ «ደቀ መዛሙርቱ በእርሱ አመኑ»። ማለትም፤ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ መሲሕ መሆኑን በእውነት ማመን ጀመሩ። ቀደም ሲል ያመነው ናትናኤል ብቻ ነበር (ዮሐ. 1፡49)። አሁን ሌሎችም ደቀ መዛሙርት አመኑ።

ኢየሱስ የወይን ጠጅን ወደ ውሃ ሲለውጥ የተመለከቱት ሁሉ፤ ለምሳሌ አገልጋዮቹ በኢየሱስ አምነዋል የሚል ቃል የሐንስ አልተናገረም (ቁ. 9)። አእምሮአቸው ለታወረ ሰዎች ተአምራት ምንም የሚፈደደው ነገር የለም። የኢየሱስ ክብር ለአንዳንዶች ሲገለጥ ለአንዳንዶች ደግሞ አልተገለጠም። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅና ክርስቶስ እንደሆነ ለማመን ከፈለግን በተሰበረ ልብና በተከፈተ አእምሮ ወደ እርሱ መምጣት አለብን።

ኢየሱስ ገንዘብ ለዋጮችን ከቤተ መቅደስ አስወጣ (2፡12-25)

12 ኢየሱስ ከቃና ተነሥቶ ከገሊላ ባሕር በስተሰሜን ወደምትገኘው ወደ «ቅፍርናሆም» ሄደ። የጴጥሮስና የእንድርያስ ቤት የሚገኘው በዚህች በቅፍርናሆን ከተማ ነበር (ማር. 1፡21፡29)። የኢየሱስ እናትና «ወንድምቿ» አብረውት ነበሩ። በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት፤ እነዚህ የኢየሱስ ወንድሞች የኮሌፍና የማርያም ልጆች ናቸው። ከእነዚህ የኢየሱስ ወንድሞች መካከል አንዱ ያዕቆብ ሲሆን እርሱም የኢየሩሳሌም ቤተክርስቲያን መሪና በአዲስ ኪዳን ውስጥ «የያዕቆብ መልእክት» እየተባለ የሚጠራውን መጽሐፍ የጻፈ ነው (ማር. 3፡31-32፤ 6፡3፤ ዮሐ. 7፡3-5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

13 በየዓመቱ በርካታ አይሁዳውያን የፋሲካን በዓል ለማክበር ወደ ኢየሩሳሌም ይሄዳሉ (ሉቃ. 2፡41 ይመለከታል)። ኢየሱስ በተጠመቀ በዓመቱ ከደቀመዛሙርቱ ጋር የፋሲካን በዓል ለማክበር ወደ ኢየሩሳሌም ሄደ።

14-16 ኢየሱስ ኢየሩሳሌም በሚገኘው ቤተ መቅደስ እንደደረሰ፤ ነጋዴዎች ለመሥዋዕት የሚቀርቡ እንስሳትን በቤተ መቅደሱ ቅጥር ግቢ ውስጥ ሲሸጡ አየ። ለአምልኮ ወደ ቤተ መቅደስ የሚሄዱ ሰዎች ለቤተ መቅደስ የሚሰጡትን

²¹ ለአይሁድ «የለው ልጅ» የሚለው ቃል ተራ ቃል አይደለም፤ ይህ ቃል የሚያሳስባቸው ነቢዩ ዳንኤል «የለው ልጅ» በማለት የጠራውንና ለመንግሥቱ ፍጻሜ የሌለውን ሰው ነው (ዳን. 7፡13፤ ማር. 13፡26-27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

²² ከጴጥሮስ፤ ከእንድርያስ፤ ከፊልጶስና ከናትናኤል ጋር የዘብደምስ ልጆች ያዕቆብና የሐንስ ነበሩ (ማር. 1፡19-20 ይመለከታል)። የዘብደምስ ልጅ የዚህ ወንጌል ጸሐፊ ነው።

²³ የሐንስ ውሃው ወደ ወይን ጠጅ የተለወጠው በዚያው በጋኑ ውስጥ እንዳለ ይሁን ወይም ከጋኑ ውስጥ ሲቀዱ ምንም አልነገረንም። ውሃው በየትኛውም መልኩ ቢለወጥ ድርጊቱ እጅግ ታላቅ ተአምር ነው።

ገንዘብ በዚያው በቤተ መቅደሱ ውስጥ ይለውጡ ነበር (እያንዳንዱ ሰው ለቤተ መቅደስ ግብር መክፈል አለበት፤ የሚከፍለውም ግብር ለዚሁ አገልግሎት የተመደበ ልዩ ገንዘብ ነው)። ኢየሱስ ነጋዴዎች በቤተ መቅደሱ ውስጥ ሲነግዱና ትርፍ ሲያጋብሱ አይቶ እጅግ ተቆጣ፤ ከቤተ መቅደስም በጅራፍ እየነጻ አስወጣቸው።

ኢየሱስ ከሁለት ዓመት በኋላ ወደ ኢየሩሳሌም ሲሄድ ቤተመቅደሱን ለሁለተኛ ጊዜ ከለዋጮች አጽድቷል (ማር. 11፡15-17 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ቤተ መቅደሱን «የአባቴ ቤት» ሲል ጠራው (ቁ. 16)። እግዚአብሔር በተለየ መንገድ የኢየሱስ አባት ነው። እኛ አማኞች የእግዚአብሔር ልጆች የሆነው እንደ እግዚአብሔር ልጆች በመቆጠር ነው (ኤፌ. 1፡5)። ኢየሱስ ግን የእግዚአብሔር ልጅ የሆነው በመለወጥ ነው (ማቴ. 1፡18)።

17 ለኢየሱስ ደቀ መዛሙርት የኢየሱስ ገንዘብ ለዋጮች ከቤተ መቅደስ ማስወጣት፤ ኢየሱስ በእርግጥ መሲሕ ለመሆኑ ሌላው ምልክት ነበር። ነጋዴዎችን ከነበላቸው እየነጻ ከቤተመቅደስ ለማስወጣት የሚደፍር መሲሕ ብቻ ነው። ኢየሱስ ገንዘብ ለዋጮች ከቤተመቅደስ ሲያስወጣ በመዝሙር 69፡9 ላይ «ሰለ ቤትህ ያለኝ ቅንዓት እንደ እባት አቃጠለኝ» ተብሎ የተጻፈው ቃል ተፈጻሚ። መዝሙረኛው እንደሚለው መሲሕ የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ከብር ለመጠበቅ ቅንዓት ያድርበታል። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ከብር ለመጠበቅ ብርቱ ቅንዓት አለው። የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ የገበያ ስፍራ፤ መሸጫና መለጫ ማድረግ እግዚአብሔርን አለማክበር ነው። የእግዚአብሔር ቤት የአምልኮና የጸሎት ቤት እንጂ የገንዘብ መለወጫ ቤት አይደለም (ማር. 11፡17)።

18 አይሁድ ኢየሱስ ቤተ መቅደሱን ከገንዘብ ለዋጮች ሲያጠራ ሲያዩ፤ ኢየሱስ መሲሕ ነኝ እያለ መሆኑን ተረዱ። ስለዚህ ኢየሱስ ይህን ለማድረግ ሥልጣን እንዳለው ለማረጋገጥ «ምልክት» ወይም ተአምር እንዲያሳያቸው ጠየቁት። አይሁድ ሁልጊዜ ምልክት ፈላጊዎች ናቸው። ተአምር ሲደረግ ካላዩ ኢየሱስ መሲሕና ክርስቶስ መሆኑን አያምኑም (ማር. 8፡11-13፤ 1ቆሮ. 1፡22 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ተአምር ሲያደርግ ካላዩ እርሱን የሚቆጥሩት እንደ አሸባሪና ሕግ ተላላፊ ነው።

19 ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፡ «እኚ! ምልክት እስጣችኋለሁ፤ ይህን ቤተ መቅደስ አፍርሱት እኔ በሦስት ቀን እሠራዋለሁ።»

20 እርግጥ ነው አይሁድ ኢየሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ አልገባቸውም። ቤተ መቅደሱን ሠርቶ ለመጨረስ አርባ ስድስት ዓመት ፈጅቶአል፤ እንዲህም ሆኖ እስከ እዚያ ጊዜ ድረስ ተሠርቶ አላለቀም። (ቤተ መቅደሱ ተሠርቶ የተጠናቀቀው በ64 ዓ.ም. ላይ ነው)። ታዲያ ኢየሱስ በመቶ የሚቆጠሩ ሰዎች ለአርባ ስድስት ዓመት ሠርተው ያልጨረሱትን ቤተ መቅደስ እርሱ በሦስት ቀን ሠርቶ የሚጨርሰው እንዴት ነው?

አይሁድ ይህን የኢየሱስን ንግግር ወስደው፤ ይህ ሰው የሙሴን ሕግና የአይሁድን ሥርዓት ተቃውሞአል፤ ብለው ከሰውታል (ማር. 14፡57-59)። አይሁድ ኢየሱስ ቤተ መቅደሱን አፈርሳለሁ እያለ ይናገራል ብለው ከሰሱት፤ ነገር ግን ቤተ መቅደሱን ማለትም የኢየሱስን ሰውነት ለሞት አሳልፈው በመስጠት ቤተ መቅደሱን ያፈረሱት እነርሱ ናቸው። ይህን ሁሉ በምን ሥልጣን እንደሚያደርግ ምልክት እንዲሰጣቸው፤ ጠይቀውት ነበር፤ የሰጣቸውም ምልክት ያፈረሱትን ሰውነት ከሞት ማስነሳት ነው።

21 እዚህ ላይ ዮሐንስ ኢየሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ ትርጉሙን ይነግረናል። ኢየሱስ የተናገረው በኢየሩሳሌም ስለሚገኘው የአይሁድ ቤተ መቅደስ አይደለም፤ የተናገረው ስለ ራሱ ሰውነት ነበር። «በሦስት ቀን ውስጥ እሠራዋለሁ (አንዝዋለሁ)» ሲል «ከሞትሁ ከሦስት ቀን በኋላ ሰውነቴ ከሞት ይነሣል» ማለቱ ነው።

ኢየሱስ ለአይሁድ ሊሰጣቸው የተስማማው ምልክት የትንሣኤውን ምልክት ነው (ማቴ. 12፡39-40 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ትንሣኤው በእርግጥ መሲሕና

የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን የሚያረጋግጥ የመጨረሻ ምልክት ነው።

እዚህ ላይ ዮሐንስ እንደሚነግረን «ቤተ መቅደሱ» የኢየሱስ «ሰውነት» ነው። እግዚአብሔር በአይሁድ ቤተ መቅደስ ውስጥ ይኖራል፤ እንዲሁም እግዚአብሔር በኢየሱስ ሰውነት ውስጥ ይኖራል (ቆላ. 2፡9)። አሁን ግን የኢየሱስ ሰውነት (አካል) ቤተ ክርስቲያን ነች (ኤፌ. 1፡22-23፤ ቆላ. 1፡18 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ዮሐንስ እንደሚለው የቀድሞው የአይሁድ ቤተ መቅደስ ከነሥርዓቱ ተወግዷል፤ በምትኩም አዲስ መንፈሳዊ ቤተ መቅደስ ወይም ሰውነት ማለትም ቤተ ክርስቲያን ይሠራል። እግዚአብሔር የሚኖረው በሰው እጅ በተሠራ ቤተ መቅደስ ውስጥ ብቻ አይደለም (የሐዋ. 7፡48-49፤ 17፡24 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)፤ በእያንዳንዱም አማኝ ልብ ውስጥ ይኖራል።

22 የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እንኳ ኢየሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ ትርጉሙ አልገባቸውም። ይህን ቤተ መቅደስ በሦስት ቀን ውስጥ መልሼ እሠራዋለሁ የሚለውን ንግግር ያስታውሱት ከትንሣኤው በኋላ ነበር። እንደሚገደልና በሦስተኛውም ቀን ከሞት እንደሚነሣ እንዳስተማራቸውም አስታውሱ (ማር. 8፡31፤ 9፡31)። ቅዱሳት መጻሕፍት ስለ ኢየሱስ የተናገሩትንና ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገረውን ነገር ያስተዋሉት ከሞት ተነሥቶ ካዩት በኋላ ነበር (ዮሐ. 12፡16)። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፡ «... መንፈስ ቅዱስ ግን ሁሉን ነገር ያስተምራችኋል፤ እኔ የነገርኋችሁንም ሁሉ እንድታስታውሱ ያደርጋችኋል» (ዮሐ. 14፡26)። ይህ የተስፋ ቃል በደቀ መዛሙርቱ ሕይወት ውስጥ ተፈጽሞአል፤ ዛሬም በእውነተኛ አማኞች ሕይወት ውስጥ እየተፈጸመ ነው።

23-24 ኢየሱስ ተአምራትን ስለደረገ ብዙ ሰዎች በእርሱ «አመኑ» (ዮሐ. 6፡2 ይመለከታል)። እምነታቸው ግን ጽኑ አልነበረም። ኢየሱስን ያዩት የነበረው እንደ ተአምር አድራጊ፤ እንደ መሪና ምናልባትም እንደ ንጉሥ ነው። ነገር ግን ኢየሱስ በእርግጥ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ምንም መንፈሳዊ መረዳት አልነበራቸውም።

እነዚህ ሰዎች በክርስቶስ «ያመኑት» ለአንድ ቀን ነው። በሚቀጥለው ቀን ለሞት አሳልፎ ለመስጠት ግንባር ቀደም ነበሩ። እምነታቸው እውነተኛ እምነት አይደለም። ያመኑት ኢየሱስን ሳይሆን ያዩትን ተአምራት ነው። እንዲህ ያሉ ሰዎች አንድ ቀን ያምናሉ፤ በሚቀጥለው ቀን ያመኑትን ይከዳሉ።

ስለዚህ ኢየሱስ ሕዝቡ ግልብጦ ብሎ ሲከተሉት ሲያይ «አሳመናቸውም» (ቁ. 24)። በሌላ አነጋገር ከእኔ ወገን ናቸው ብሎ አልተማመነባቸውም። መሪያቸውም ለመሆን አልፈለገም። የእነርሱንም ምስጋናና እውቅና አልተመኘም። ያመሰግኑት የነበረው በከንፈራቸው ብቻ እንደሆነ ያውቃል። እምነታቸውም እጅግ ደካማ እንደሆነ ይረዳል።

ዛሬም ቢሆን እውነተኛ እምነት ሳይኖራቸው ኢየሱስን የሚከተሉ በርካታ ሰዎች አሉ። እነዚህ ሰዎች ለጥቅም፤ ለምሳሌ የውጭ ትምህርት ዕድል፤ ሥራ፤ ምግብ፤ ገንዘብ ለማግኘት ሊሉ እናምናለን ሊሉ ይችላሉ። አንዳንዶች ወደ ክርስቶስ የመጡት ፈውስ ስላገኙ ሊሆን ይችላል፤ እምነታቸው ግን ደካማ ነው። የሚያዩት ከክርስቶስ ሊያገኙት የሚችሉትን ብቻ እንጂ ለክርስቶስ ሊሰጡት የሚችሉትን ነገር አይደለም። እንደዚህ ያሉ ሰዎች ለማግኘት የሚፈልጉትን ጥቅም ካገኙ ወዲያውኑ ፈታቸውን ያዞራሉ።

እርግጥ ነው ወደ ክርስቶስ የሚመጡ ሰዎች ሁሉ ወደ ክርስቶስ የሚመጡት አንድ የሚፈልጉት ነገር ስላለ ነው። ነገር ግን ክርስቶስን ካገኘና በእርሱም ከመንገድ በኋላ ራስ ወዳድነታችንን መተውና እርሱን ብቻ መከተል አለብን። ይህንንም ስናደርግ ከእንግዲህ በኋላ ለእርሱ እንጂ ለእኛ ላንኖር ቃል መጣት አለብን።

25 ኢየሱስ «ሰለ ሰው ማንም እንዲነግረው አያስፈልገውም» ማለትም በሰው ልብ ውስጥ ያለውን ነገር ለማወቅ ማንም ሰው ሊነግረው አያስፈልገውም። መለኮታዊ ዕውቀት ስላለው የሰዎችን ልብ ያውቃል፤ «በሰው ልብና አእምሮ ያለውን አሳብ ሁሉ መርምረህ የምታውቅ አንተ ብቻ ነህ» (ነገ. 8፡39)። ስለዚህ ክርስቶስ የእያንዳንዳችንን ማንነት በትክክል ስለሚያውቅ የነፍሳችን ሐኪምና (ዮሐ.

4፡29) ደግሞም በእኛ ላይ ፈራጅ ሊሆን የተገባው ነው (ዮሐ. 5፡22)።

ምዕራፍ 3

ከመንፈስ ቅዱስ ዳግም መወለድ (3፡1-15)

1 «ኒቆዲሞስ» ፈሪሳዊና «የአይሁድ አባታ» ነበር፤ ግለትም «ሳንሂድራን» በመባል የሚታወቅ የአይሁድ ሃይማኖታዊ ሸንጎ አባል ነበር። ይህ የአይሁድ ሃይማኖታዊ ሸንጎ ሰባ አባላት ያሉት ሲሆን፤ በማንኛውም ሃይማኖታዊ ጉዳዮች ላይ የመጨረሻውን ውሳኔ የሚሰጥም ነው። ሕዝባዊ ጉዳዮችን በሙሉ የሚመለከተው ደግሞ የሮም መንግሥት ነበር። ነገር ግን ሮማውያን አይሁድ ሃይማኖታዊ ጉዳዮቻቸውን ራሳቸው እንዲመለከቱ የሚፈቅዱላቸው የሮማውያንን አስተዳደር እስካልተቃወሙ ድረስ ብቻ ነው።

2 ኒቆዲሞስ በጣም የተማረና መምህርም የነበረ ሰው ነው (ቁ. 10)። ኒቆዲሞስ በአይሁድ ዘንድ እንደ መምህር ወደሚቆጠረው ወደ ኢየሱስ «በሌሊት» እየሄደ ኢየሱስን ያነጋግረው ነበር። በሌሊት የሚሄደውም ማንም ሰው ወደ ኢየሱስ መሄዱን እንዳያውቅበት ነበር። ኒቆዲሞስ ኢየሱስ ያደረጋቸውን ተአምራት አይቶአል። ኢየሱስ «ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣ» የተለየ መምህር ወይም ረቢ (የአይሁድ ሃይማኖት መምህር) መሆኑን ያውቅ ስለነበር ከኢየሱስ ብዙ ለመግር ይመኝ ነበር።

እንደ ሌሎቹ ፈሪሳውያን ኒቆዲሞስ ኢየሱስን የሚቃወም ሰው አልነበረም። ሌሎቹ የአይሁድ መሪዎች እንደሚያደርጉት ኢየሱስን በንግግ ሊያጠምደው ምክሮ አያውቅም (ማቴ. 22፡15)። እንዲያውም የኋላ ኋላ በአይሁድ ሸንጎ ፊት ከኢየሱስ ጎን ቆሞአል (ዮሐ. 7፡50-52)። ኢየሱስ ከሞተ በኋላ ደቀ መዛሙርቱ እግሬ አውጪኝ ሲሉ የኢየሱስ አስከሬን እንዲቀበር ካደረጉት ሰዎች መካከል አንዱ ኒቆዲሞስ ነበር (ዮሐ. 19፡39)። ምንም እንኳን ኒቆዲሞስ በመጀመሪያ ድንጉጥና ፈሪ የኢየሱስ ተከታይ ቢሆንም በመጨረሻ ግን ከኢየሱስ ዐሥራ ሁለት ደቀ መዛሙርት ይልቅ ለጌታ ታማኝ መሆኑን አስመስክሮአል።

3 ኒቆዲሞስ ፈሪሳዊ በመሆኑ አንድ ሰው የአይሁድን ሕግና የሽማግሌዎችን ሥርዓት በሚገባ ከጠበቀ ደኅንነት እንደሚያገኝ ያምናል። ማለትም እንደ ማንኛውም አይሁድ ደኅንነት የሚገኘው ሕግን በመጠበቅ ነው ብሎ ያምናል። ይህ ሰው ከልቡ እግዚአብሔርን ለመታዘዝና ወደ መንግሥተ ሰማይም²⁴ ለመግባት የሚፈልግ ሰው መሆኑን ኢየሱስ ያውቃል። ስለዚህ ኢየሱስ ኒቆዲሞስ ማወቅ የሚገባውን ነገር ፈጥኖ ነገረው። ኒቆዲሞስ ማወቅ የሚገባው እውነት፡ አንድ ሰው መንግሥተ ሰማይ መግባት የሚችለው ዳግም ሲወለድ ብቻ ነው።

በዚህች አንድ ዐረፍተ ነገር ኒቆዲሞስ ሕግን በመጠበቅ ከቶ መዳን እንደማይችል ኢየሱስ አስታወቀው። ሰው በተፈጥሮው እጅግ ኅጢአተኛ በመሆኑ ፍጹም አዲስ ካልሆነ በቀር ወደ መንግሥተ ሰማይ እንዲገባ እግዚአብሔር አይፈቅድለትም። ኒቆዲሞስ የሚያስፈልገው አዲስ ሕግ ሳይሆን አዲስ ልብ ነው። በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ ውስጣዊ ተፈጥሮውን የሚቀይርለት አዲስ መንፈሳዊ ኀይል ያስፈልገዋል። ኢየሱስ «እንደገና መወለድ» አለብህ አለው። «... ሰው እንደገና ካልተወለደ²⁵ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያገኝ²⁶ አይችልም»። ማንም ሰው በራሱ ሥራ መንግሥተ ሰማይ ሊገባ አይችልም። አንድ ሰው መንግሥተ

ሰማይ መግባት የሚችለው በእምነት አማካይነት በክርስቶስ አዲስ ሕይወት ሊያገኝ ብቻ ነው (ገላ. 2፡15-16፤ ኤፌ. 2፡8-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

«መንግሥተ ሰማይ» ሲባል በሰማይና በምድር ያለ የእግዚአብሔር አስተዳደር ማለት ነው። አንድ ሰው በክርስቶስ ሲያምንና ሕይወቱን ለክርስቶስ ሲሰጥ «ወደ መንግሥተ ሰማይ» ይገባል። በሌላ አነጋገር በክርስቶስ ባመንን ጊዜ በእግዚአብሔር መንግሥት «ዳግም እንወለዳለን»። የእግዚአብሔር መንግሥት መንፈሳዊ መንግሥት ነው። ስለዚህ ሰውነታችን ቢሞት እንኳ መንፈሳችን በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ መኖሩን ይቀጥላል። «ዳግም የተወለደ» ሰው ከቶ አይሞትም። መንግሥተ ሰማይ መግባት ማለትና «የዘላለም ሕይወት» ማግኘት ማለት አንድ ናቸው (ቁ. 15)። በክርስቶስ ባመንን ጊዜ የዘላለም ሕይወት አግኝተናል (1ኢጥ. 1፡23 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

4 ኒቆዲሞስ «አንድ ሰው ዳግም የሚወለደው እንዴት ነው?» ሲል ጠየቀ። አንድ ሰው ከተወለደ በኋላ ወደ እናቱ ማኅፀን ተመልሶ ሊገባ አይችልም። ስለሆነም በሥጋ ዳግመኛ መወለድ የማይቻል ከሆነ ታዲያ አንድ ሰው አዲስ ልብና አዲስ ተፈጥሮ የሚያገኘው እንዴት ነው? ለኒቆዲሞስ ይህ የማይታሰብ ነገር ነው።

5 ከዚያም ኢየሱስ በቁ. 3 ላይ የተናገረውን ነገር እንደገና መልሶ ተናገረ (ቁ. 3 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እዚህ ላይ ግን አንድ ሰው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ የሚችለው «ከውሃና ከመንፈስ ቅዱስ» ሲወለድ ነው የሚለውን ጨምሯል።

«ውሃ» የመንፃፃትና የጥምቀት ምልክት (ምሳሌ) ነው። ጥምቀት ከኅጢአት ታጥቦ የመንጸት ምልክት ነው። አንድ ሰው ኅጢአቱ እንዲታጠብለት ከፈለገ ንስሐ መግባት አለበት። አጥማቂው ኮሎንስና ኢየሱስ «የኅጢአትን ይቅርታ እንድታገኙ ንስሐ ገብታችሁ ተጠቀሙ» በማለት የሰበኩትም ለዚህ ነው (ማር. 1፡4፤ 14-15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እንግዲህ አንድ ሰው ዳግም ለመወለድ፤ በቅድሚያ ንስሐ መግባትና የኅጢአቱን ይቅርታ ማግኘት አለበት፤ ማለትም ኅጢአቱ መታጠብ አለበት። የዚህም ምልክቱ የውሃ ጥምቀት ነው (የእምነት እንቅጽቹን በሚያብራራው ክፍል ውስጥ «የውሃ ጥምቀት» የሚለውን ይመለከታል)።

የውሃ ጥምቀት የኅጢአተኛው ሰውነታችን መሞት ምሳሌ ነው። ኅጢአተኛው ሰውነታችን ካልሞተ አዲስ ሰውነት (ሕይወት) መቀበል አንችልም (ዮሐ. 12፡24፤ ሮሜ 6፡3-7፤ ገላ. 2፡20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እዚህ ላይ «መንፈስ ቅዱስ» የተባለው የእግዚአብሔር መንፈስ ነው (ዮሐ. 14፡16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አንድ ሰው ንስሐ ሲገባና በክርስቶስ ሲያምን እግዚአብሔር ወደዚያ ሰው ውስጥ ገብቶ አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት ይሰጠዋል። ይህ ሰው ከመንፈስ ቅዱስ ዳግም ተወልዷል ማለት ነው። ይህ አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት እውነተኛ ሕይወት፤ ዘላለማዊ ሕይወት፤ የእግዚአብሔር መንግሥት ሕይወት ነው። አንድ ሰው ከሴት ካልተወለደ በቀር ሥጋዊ ሕይወት ሊያገኝ እንደማይችል ሁሉ፤ እንዲሁም ከመንፈስ ቅዱስ ካልተወለደ በቀር መንፈሳዊ ሕይወት ሊያገኝ አይችልም።

ሕይወታችን በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት ሊያገኝ የሚችለው ከመንፈስ ቅዱስ ዳግም ስንወለድ ብቻ ነው። የእግዚአብሔርን መመሪያ መታዘዝና እግዚአብሔርን ደስ የሚያሰኝ ሕይወት መኖር የምንችለውም መንፈስ ቅዱስ በሚሰጠን ኀይል ብቻ ነው (ሕዝ. 36፡25-27)።

ኢየሱስ እነዚህን ቃሎች ሲናገር ኒቆዲሞስ ምን ሊያስብ እንደሚችል እስቲ እንገምት። ኒቆዲሞስ የበሰለና ቅን ሰው፤ የሕዝብ መሪና መምህርም ነው። የአይሁድን ሕግና ሥርዓት አንድ በአንድ የሚፈጽም፤ ራሱን እንደ ጻድቅ ሰው የሚመለከትና እግዚአብሔርንም የሚያከብር ሰው ነው። ኢየሱስ ግን ይህን ሰው እንዲህ አለው፡ «ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት አትችልም። ምክንያቱም አሁንም የኅጢአት ባሪያ ነህ። ንስሐ መግባት፤ መንጸትና መሞት

24 «መንግሥተ ሰማይ» እና «የእግዚአብሔር መንግሥት» ማለት አንድ ናቸው (ማቴ. 4፡17፤ ማር. 1፡14-15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ለተጨማሪ ማብራሪያ መጻዮ ቃላት በሚለው ክፍል «የእግዚአብሔር መንግሥት የሚለውን ይመለከታል»።

25 «እንደገና ካልተወለደ» በሚለው ፈንታ እንዳንድ የጥንት ቅጂዎች «ከላይ ካልተወለደ» ይላሉ፤ ትርጉሙ ግን አንድ ነው።

26 የእግዚአብሔርን መንግሥት ማየት መንግሥተ ሰማይ መግባት ማለት ነው። ካልገባን ማየት አንችልም።

ያስፈልግሃል። ከዚያም በእግዚአብሔር መንፈስ አግካይነት በመንፈስ ዳግም መውለድ አለብህ። ከእናትህ ማገፊያ ዳግመኛ እንደተወለድህ ያህል ፍጹም መለወጥ ይገባሃል።

ዛሬም ኢየሱስ ለሰዎች ሁሉ የሚለው ይሄንኑ ነው። ከእናቱ ማገፊያ ሲወጣ ክርስቲያን ሆኖ የተወለደ ማንም ሰው የለም። ደግሞም ወላጆቹና አያቶቹ ክርስቲያን ስለሆኑ ብቻ ክርስቲያን ሆኖ የተወለደ ማንም ሰው አይኖርም። እያንዳንዱ ሰው በመንፈስ ዳግም መውለድ አለበት። ይህም በአንድ ሰው ሕይወት ውስጥ ሊፈጸሙ ከሚችሉ ነገሮች ውስጥ ታላቁና አስደናቂው ነገር ነው።

እዚህ ላይ የሚነሳ አንድ የመጨረሻ ጥያቄ አለ። ይኸውም ዳግም የምንወለደው እንዴት ነው? ይህ ጥያቄ አንድ መልስ ብቻ ነው ያለው። አንድ ሰው ዳግም መውለድ የሚችለው በእምነት ነው። በሥጋ ስንወለድ በራሳችን ሥራ እንዳልተወለድን ሁሉ፤ በመንፈስ ዳግም የምንወለደውም በራሳችን ሥራ አይደለም። በመንፈስ ዳግም የምንወለደው በክርስቶስ ስናምን ብቻ ነው። ክርስቶስ ወደዚህ ምድር መጥቶ የሞተው ከነጢአታችን ሊያጥበንና በመንፈስ ቅዱስ አግካይነት አዲስ ሕይወት ሊሰጠን ነው (ዮሐ. 1፡4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እንዲሁም ክርስቶስ ወደዚህ ምድር የመጣው የዘላለም ሕይወት ሊሰጠን ነው (ቁ. 17)። ስለዚህ በእርሱ የሚያምን ሁሉ አይፈረርበትም (ቁ. 18)፤ ነገር ግን የዘላለም ሕይወት ያገኛል (ቁ. 36)።

ኢየሱስ የአለም አዳኝ ነው። እርሱ ጌታ ነው። ደግሞም አምላክ ነው። ከነጢአታችን እንድንነጻና አዲስ ሕይወት እንድንቀበል ወደ እርሱ በእምነት እንቅረብ። በዚህ ዐይነት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት እንችላለን።

6-7 ከእናታችን ስንወለድ፤ የምንወለደው «ሥጋ» ሆነን ነው። ከመንፈስ ካልተወለድን በቀር መንፈሳዊ መሆን አንችልም። እኛነታችን የሚወሰነው ከተወለድንበት ነገር ነው። ከሥጋ ከተወለድን የዚህ ኅጢአተኛ ዓለም ዜጋ ነን። የእግዚአብሔር መንግሥት ዜጋ ለመሆን ኅጢአተኛው ሰውነታችን መሞትና በመንፈስ ዳግመኛ መወለድ አለብን። «ሥጋና ደም የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም» (1ቆሮ. 15፡50)። ኒቆዲሞስ በዚህ ሊደነቅ አይገባም።

8 ከመንፈስ የተወለደ ሰው እንደ «ነፋስ» ነው። የነፋስን ድምፅ መስማት እንችላለን፤ ነገር ግን ነፋሱ ከየት እንደሚመጣና ወዴትም እንደሚሄድ መናገር አንችልም። ልክ እንዲሁ ሥጋዊ ሰዎች²⁷ ከመንፈስ የተወለደውን ሰው ሊያዩትና ሊሰሙት ይችላሉ፤ ነገር ግን ይህ ሰው መንፈሳዊ ሕይወትንና ኅይልን ያገኘው ከየት እንደሆነ ሊያስተውሉ አይችሉም። ከመንፈስ ለመውለድ ምን እንደሚያስፈልግ አያውቁም። ደግሞም ከመንፈስ ዳግም የተወለደ ሰው ግቡና መጨረሻው ምን እንደሆነ አይረዱም።

9-10 ኒቆዲሞስ ኢየሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ አሁንም አልገባውም። ኢየሱስ ኒቆዲሞስን እንዲህ ሲል ጠየቀው፡ «እነዚህን ነገሮች የምትረዳቸው እንዴት ነው? ስለ እግዚአብሔር አውቃለሁ ትላለህ። በራስህ ብርታት ወደ እግዚአብሔር መምጣት እንደማትችል ልታውቅ ይገባል።»

11 ኢየሱስ ኒቆዲሞስን፡ «የምትናገረው ስለ እግዚአብሔር የምታስበውን ብቻ ነው»፤ እኛ²⁸ ግን የምናውቀውን እንናገራለን። «እነዚህን መንፈሳዊ ነገሮች አይተናቸዋል፤ ቀምስናቸዋልም። ስለ እነዚህ ነገሮች የምንናገረው በግምት አይደለም፤ የምናውቀው ነገር አለ» አለው (ዮሐ. 1፡18፤ 8፡26 ይመለከታል)።

ይሁን እንጂ ምንም እንኳ ኢየሱስ የሚናገረው የሚያውቀውን ቢሆንም፤ ከአይሁድ ብዙዎቹ ኢየሱስ የተናገረውን ነገር አላመኑም።

12 ኢየሱስ ለኒቆዲሞስ የነገረው እንደ «ልደት፣ ሥጋ እና ነፍስ» የመሳሰሉትን «የምድር ነገሮች» ነው። ኒቆዲሞስ እነዚህን «የምድር» ነገሮች የማያስተውል ከሆነ፤ «የሰማይን ነገር» ማለትም ፍጹም መንፈሳዊ የሆነን ትምህርት እንዴት ሊያስተውል ይችላል?

13 ስለ ሰማይ ነገሮች መናገር የሚችል ኢየሱስ ብቻ ነው፤ ምክንያቱም ከሰማይ ወደ ምድር የመጣ እርሱ ብቻ ነው (ምሳ. 30፡4)። ስለ ሰማይ ነገሮችም እውነተኛ ዕውቀት ያለው እርሱ ብቻ ነው።

ሰዎች በእምነት አግካይነት በመንፈስ ዳግም ሲወለዱ ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ማለትም ወደ መንግሥተ ሰማይ ይገባሉ። የሚገቡት ግን ወደራሱ ወደ ሰማይ አይደለም። «ሰማይ» በሚለውና «መንግሥተ ሰማይ» በሚለው መካከል ልዩነት እንዳለ መረዳት አለብን። በክርስቶስ ባመንን ጊዜ ወደ መንግሥተ ሰማይ እንገባለን። ስንዎት ደግሞ ወደ ሰማይ እንገባለን። ስለዚህ ኢየሱስ «ወደ ሰማይ የወጣ ማንም የለም» ሲል በሰማይ ሕይወት(ሕያውነት) ያለው ሰው የለም ማለቱ ነው። በሰማይ ሕይወት(ሕያውነት) ያለው ሰው ኢየሱስ ብቻ ነው።

14 በዘኁ. 21፡4-9 ላይ እንደምናነበው እግዚአብሔር መርዘኛ እባብ በአይሁድ መካከል ላከ፤ እግዚአብሔር መርዘኛ እባብ ወደ ሕዝቡ የላከው በእርሱ ላይ ስላገረመረመረ ነበር። በዚያ ጊዜ አይሁድ በድለናል ብለው ንስሐ ገቡ። ስለዚህ እግዚአብሔር መሴን ከነሐስ እባብ ሠርተህ ሰዎች እንዲያዩት በእንጨት ላይ ስቀለው ብሎ አዘዘው። ከነሐስ የተሠራውን እባብ የተመለከቱ ሁሉ በመርዘኛው እባብ አልተጎዱም።

ስለዚህ መሴ የነሐሱን እባብ ከፍ አድርጎ እንደሰቀለ እንዲሁም «የሰው ልጅ (ክርስቶስ)» ከፍ ብሎ ሊሰቀል ይገባዋል። ይህ ቃል ሁለት ትርጉም አለው። አንደኛው፡ ኢየሱስ በመስቀል ላይ መስቀል አለበት፤ ማለትም ኢየሱስ መሞት አለበት (ዮሐ. 12፡32-33)። ሁለተኛው፡ ኢየሱስ ወደ ሰማይ መሄድ አለበት፤ ማለትም ከሞት መነሣትና በእግዚአብሔር ቀኝ መቀመጥ አለበት (ኤፌ. 1፡20-21፤ ፊልጵ. 2፡9-11)። በመሆኑም ኢየሱስ በሞቱ፤ በትንሣኤውና በዕርገቱ በሞትና በሰይጣን ላይ ሙሉ ድል ተቀዳጀ። ስለዚህ ኢየሱስ በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ የዘላለምን ሕይወት ሊሰጥ ይችላል (ዕብ. 2፡14-15 ይመለከታል)።

እናስተውል፤ ኢየሱስ ወደ ሰማይ ለመሄድ በቅድሚያ በመስቀል ላይ መስቀል ነበረበት። ኢየሱስ በሰማይ ለመከበር በቅድሚያ በምድር መሞት አለበት። ለኢየሱስ እንዲህ ከሆነ ለእያንዳንዱም አማኝ እንዲሁ ነው። እያንዳንዳችን ወደ ሰማይ የምንሄደው በመስቀሉ በኩል ነው (ማር. 8፡34-35 ይመለከታል)።

15 ኢየሱስ የሞተው በእርሱ ሕይወትን ማለትም የዘላለም ሕይወት እንድናገኝ ነው። «... ኅጢአተኞች ሆነን ላለ ክርስቶስ በእኛ ምትክ ምቶአል» (ሮሜ 5፡8)። ክርስቶስ የመጣው «ሕይወቱን ለዝሁዎች ቢሃ አድርጎ ለመስጠት» ነው (ማር. 10፡45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ክርስቶስ ሕይወትን የሚሰጠው ለማን ነው? በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ ነው። «ማመን» የሚለው ቃል ጥልቅ ትርጉም አለው። ማመን ማለት ሙሉ በሙሉ ማመን ማለት ነው። በእኛ ሳይሆን በክርስቶስ ፍጹም መታመን ማለት ነው። ከዚህ በላይ «ማመን» ማለት ክርስቶስን መታዘዝና መውደድ ማለት ነው። ክርስቶስን የማይታዘዝ እምነት ሐሰተኛ እምነት ነው (ማቴ. 7፡21፤ ገላ. 5፡28፤ ያዕ. 2፡14-17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ክርስቶስ የሚሰጠው ሕይወት ምን ዐይነት ሕይወት ነው? «የዘላለም ሕይወት» ነው። የዘላለም ሕይወት ማለት ለዘላለም መኖር ማለት ብቻ አይደለም። ከእግዚአብሔር ጋር መኖር ማለት ነው። የደስታ የሰላምና የጽድቅ ሕይወት ነው። ልቅሶ፤ ኀዘንና ሕመም የሌለበት ሕይወት ነው (ራእ. 21፡1-4 ይመለከታል)። ይህ ሕይወት በኢየሱስ ለሚያምኑ ሁሉ የሚሰጥ ሽልማት ወይም ሰማያዊ ርስት ነው።

27 «ሥጋዊ ሰዎች» የሚባሉት ከመንፈስ ቅዱስ ዳግም ያልተወለዱ ሰዎች ናቸው። እነዚህ ሰዎች ከእግዚአብሔር ይልቅ ይህን ዓለምና የዚህን ዓለም ነገር የሚወዱ ናቸው።

28 እዚህ ላይ ኢየሱስ የተናገረው በነጠላ ቁጥር (የማውቀውን እናገራለሁ) ሳይሆን በብዙ ቁጥር (የምናውቀውን እናገራለን) ነው። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት ኢየሱስ በብዙ ቁጥር የተናገረው እርሱንና ደቀመዛሙርቱን ለማመልከት ነው ሲሉ ሌሎች ሊቃውንት ደግሞ እርሱን፤ አብንና መንፈስ ቅዱስን ወይም ሥላሴን ለማመልከት ነው ይላሉ። ሁለቱም አስተያየት ያስከፃል።

እግዚአብሔር ለዓለም ያለው ፍቅር (3፡16-21)

16 በዚህ ቁጥር ላይ የሐንስ የክርስቶስን ወንጌል ዋና መልእክት ባጭሩ²⁹ ይነግረናል። ሁሉም ነገር የሚጀምረው እግዚአብሔር ለዓለም ካለው ፍቅር ነው። «እግዚአብሔር ፍቅር ነው» (ዮሐ. 4፡8)። እግዚአብሔር መላውን ዓለም ይወዳል። እግዚአብሔር የሚወደው አይሁድን ብቻ ሳይሆን (አይሁድ እንደሚያስቡት) ሰውን ሁሉ ነው። እግዚአብሔር ትልቁንም ትንሹንም፣ ሃብታሙንም ደህውንም፣ ጥቁሩንም ነጩንም ይወዳል። እግዚአብሔር እጅግ ስለወደደን ያድነን ዘንድ አንድ ልጁን ሰጠን (ዮሐ. 4፡9-10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ክርስቶስ እጅግ ታላቅ ስጦታ ነው። እግዚአብሔር የሰጠን እጅግ ውድ የሆነውን ልጁን ነው። እግዚአብሔር «ማንም ሰው እንዲጠፋ» አይፈልግም (2ኢጥ. 3፡9)። ስለዚህ ሰዎች ሁሉ እንዲድኑ ልጁን ሰጠ።

ሰዎች ይህን ደንብን ግለትም የዘላለም ሕይወት መቀበል የሚችሉት በእምነት ብቻ ነው (ቁ. 15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አንድ ሰው በክርስቶስ ካመነ «አይጠፋም» ይልቁንም «የዘላለም ሕይወት» ያገኛል። አንድ ሰው በክርስቶስ ካላመነ ይጠፋል። «መጥፋት» ማለት ከእግዚአብሔር መለየት፣ «ለቅሶና ጥርስ ማፋጨት» ወዳለበት ወደ ሌላ መጣል ማለት ነው (ማቴ. 8፡12፤ 25፡30፤40)።

ለሰዎች የተሰጡ ሁለት መንገዶች ብቻ አሉ፤ አንደኛው መንገድ ወደ «ሕይወት» ሲወስድ ሁለተኛው መንገድ ወደ «ጥፋት» ይወስዳል (ማቴ. 7፡13-14)። በመሆኑም ለሰዎች ሁለት ፍጻሜዎች አሉ፤ አንደኛው «የዘላለም ሕይወት» መቀበል ሲሆን፤ ሁለተኛው «መጥፋት» ነው። ክርስቶስ ትክክለኛውንና ወደ ዘላለም ሕይወት የሚያደርሰውን መንገድ ሊያሳየን መጣ። ክርስቶስ «መንገድና እውነት ሕይወትም» ነው (ዮሐ. 14፡6)። በክርስቶስ አለማመን ጥፋትን መምረጥ ነው።

17 ኢየሱስ ወደ ዓለም የመጣው በዓለም ላይ ለመፍረድ ሳይሆን ዓለምን ለማዳን ነው (ሉቃ. 19፡10)። የመጣው ሊያድነን ነው። ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም ባይመጣ ኖሮ፣ ሰዎች ሁሉ ይፈረድባቸው ነበር። አሁን ግን በክርስቶስ የሚያምኑ «ኩነኔ የለባቸውም» (ሮሜ 8፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እዚህ ላይ ግን አንድ እውነት መረዳት አለብን። ይኸውም ክርስቶስ ወደዚህ ዓለም ሲመጣ አንዳንዶች አመኑበት፤ ሌሎች ደግሞ አላመኑበትም። ያመኑበት ሰዎች ሲድኑ፤ ያላመኑበት ደግሞ ተፈረደባቸው። ዛሬም በሰዎች ሕይወት ውስጥ የሚሆነው ይህ ነው።

ስለዚህ ኢየሱስ ወደ ዓለም ሲመጣ አንዳንድ ሰዎች የተፈረደባቸው ቃሉን ስላላመኑ ነው። ፍርድን በራሳቸው ላይ አመጡ (ቁ. 18 ይመለከታል)። የኢየሱስ ወደዚህ ዓለም መምጣት የሚያምኑ ሰዎችን ከማያምኑ ሰዎች ለየ።

ምንም እንኳን ክርስቶስ ወደ ዓለም የመጣበት ዋናው ምክንያት ሰዎችን ለማዳን ቢሆንም፤ በቃላቱ አማካይነት በማያምኑ ሰዎች ላይ ፍርድን አምጥቶአል (ዮሐ. 12፡47-48)። ፀሐይ የምታበራው ብርሃን ለመስጠት ቢሆንም ጥላ እንዲከለት ታደርጋለች። ፀሐይ ጥላ እንዲከለት እንደምታደርግ ሁሉ የክርስቶስም ብርሃን እምቢተኝነትንና ንጢአትን ይገልጻል፤ ኩነኔንም ያመጣል (ቁ. 19-20)።

ክርስቶስ የዓለም አዳኝ ነው (ዮሐ. 4፡14)። ሆኖም በፍርድ ቀን በሰዎች ላይ ይፈርዳል። እግዚአብሔር «የፍርድን ሥልጣን ሁሉ ለወልድ ሰጥቶታል» (ዮሐ. 5፡22፤27)። ዛሬ ክርስቶስን አዳኝነትን አድርገን ካልተቀበልን፤ ነገ ፈራጅ አድርገን እንቀበለዋለን።

18 እዚህ ላይ የሐንስ የእምነትን አስፈላጊነት እንደገና በአጽንዖት ይናገራል (ቁ. 15 ይመለከታል)። የሚፈረድብን በእምነታችን መሠረት ነው። የሚያምኑ አይፈረዱባቸውም፤ የማያምኑ ግን ይፈረዱባቸዋል። የሐንስ እዚህ ላይ የሚናገረው እስከ ዕለተ ሞታቸው ድረስ ባለማመን ጸንተው ስለቀጠሉ ሰዎች ነው። እነዚህ ሰዎች አሁኑኑ ተፈርዶባቸዋል።

19-20 «ብርሃን» ማለትም ክርስቶስ «ወደ ዓለም መጥቷል» (ዮሐ. 1፡4-5፤9 ይመለከታል)። ሰዎች ግን ይህን ብርሃን አይፈልጉም፤ ምክንያቱም ከፋ ሥራቸውን ይገልጥባቸዋል (ኤፌ. 5፡13)። ሰዎች ከብርሃን ይልቅ የሚፈልጉት ጨለማን ወይም ከፋ ሥራን ነው። በዚህም በራሳቸው ላይ ፍርድን አመጡ።

ሰዎች በክርስቶስ የማያምኑት ለምንድን ነው? በእነዚህ ቁጥሮች ላይ የሐንስ ምክንያቱን ይነግረናል። ሰዎች በክርስቶስ የማያምኑት ከፋ ሥራቸውን መተው ስለማይፈልጉ ነው። ጨለማን ይወዳሉ፤ ምክንያቱም ጨለማ ከፋ ሥራቸው እንዳይታይ ያደርጋል፤ ነገር ግን ከእግዚአብሔር የሚሰወር ምንም ነገር የለም።

በእግዚአብሔር ዘንድ እምነት አስፈላጊ የሆነው ለዚህ ነው። ስናምን ጨለማን ትተን ወደ ክርስቶስ ብርሃን ለመምጣት ከልብ ፈልገናል ማለት ነው። በእግዚአብሔር ፊት አለማመንና ርኩስነት አንድ ናቸው። ልክ እንዲሁ እምነትና ጽድቅም አንድ ናቸው። የጸደቅነው ወይም ጸድቃን የተባለው በእምነት ነው (ሮሜ 5፡1፤ ገላ. 2፡15-16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

21 «እውነት የሆነውን ነገር የሚያደርግ ግን ወደ ብርሃን ይመጣል»። «እውነት የሆነውን ነገር ማድረግ» ማለት ንስሐ መግባትና ክርስቶስን ለመቀበል ልብን መክፈት ማለት ነው። ከጨለማ መመለስና ከፋ ሥራን መጥላት ማለት ነው። እንደዚህ ያሉ ሰዎች ብርሃንን አይፈሩም።

«ወደ ብርሃን» የሚመጡ ከመንፈስ ዳግም የተወለዱ ናቸው (ቁ. 5)። አዲሱን ሕይወትና አዲሱን ልብ ያገኙት ከእግዚአብሔር በመሆኑ «እነዚህ የእኔ ሥራዎች ናቸው» አይሉም። መልካም ሥራዎች ሁሉ የተሠሩት በእግዚአብሔር ነው። ሰው ለሚያደርገው መልካም ነገር ሁሉ ከብሩን ራሱ መውሰድ የለበትም (ኤፌ. 2፡8-9 ይመለከታል)። ጽድቃችን ሁሉ የተገኘው በምናምነው በእኛ ውስጥ ከሚኖረው ከመንፈስ ቅዱስ ነው።

አጥማቂው የሐንስ ስለ ኢየሱስ የሰጠው ምስክርነት (3፡22-36)

22 ኢየሱስ የፋሲካን በዓል ካከበረና (ዮሐ. 2፡13) ከኒቆዲሞስ ጋር የነበረውን ንግግር ከጨረሰ በኋላ «ወደ ይሁዳ አገር» ወይም በይሁዳ³⁰ ዙሪያ ወደሚገኙ ከተሞች ሄደ። ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ሰዎች ንስሐ እንዲገቡና ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ በማድረግ ማጥመቅ ጀመሩ (ማር. 1፡15)። ሰዎችን ያጠምቁ የነበሩት የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ናቸው (ዮሐ. 4፡2)።

23-24 የሐንስ ገና እሥር ቤት አልገባም ነበርና፤ በይሁዳ ዙሪያ በሚገኙ ከተሞች ያጠምቅ ነበር (ማር. 6፡17-29)። ይህ የሚያስረዳን በማር. 1፡14 ላይ እንደተጻፈው ኢየሱስ የገሊላ አገልግሎቱን ገና አለመጀመሩን ነው። በዚህም መሠረት ኢየሱስ ጴጥሮስን፣ እንድርያስን፣ የሐንስንና ያዕቆብን ገና አልጠራም (ማር. 1፡16-20)። ኢየሱስ እነዚህን አራት ደቀ መዛሙርት የጠራው ወደ ገሊላ ከተመለሰ በኋላ ነበር።

25 ከአጥማቂው የሐንስ ደቀ መዛሙርት መካከል አንዳንዶቹ ስለ አይሁድ የመንጻት ሥርዐት ከአንድ አይሁዳዊ ጋር መከራከር ጀመሩ። እዚህ ላይ ምናልባት አንድ አይሁዳዊ የተባለው የኢየሱስ ደቀ መዛሙር ሳይሆን አይቀርም። ይህ

²⁹ ከቁጥር 16-21 ያሉትን ቃላት የተናገረው ኢየሱስ ይሁን ወይም የዚህ ወንጌል ጸሐፊ በውል አይታወቅም። አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን የሥርዓተ ነጥብ ምልክቶች ባለመኖራቸው ኢየሱስ የተናገራቸውን ነገሮች በትክክል ለማመልከት አይቻልም። የሥርዓተ ነጥብ ምልክቶች አለመኖር የሚያመጣው ምንም ችግር የለም፤ ዋናው እውነቱን ከማግኘቱ ላይ ነው።

³⁰ ይሁዳ የእስራኤል ደቡባዊ ክፍል ስትሆን አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን የይሁዳ ዋና ከተማ ኢየሩሳሌም ነበረች።

አይሁዳዊ፤ የመንጸት ሥርዐትን መጠበቅ አስፈላጊ አይደለም የሚል ቃል ተናግሮ ሊሆን ይችላል (ማር. 7፡1-215)።

26 የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ስለ መንጸት ሥርዐት ሲከራከሩ ሳለ፤ ብዙ ሰዎች በኢየሱስ ለመጠመቅ ወደ እርሱ ሲሄዱ አዩ። ብዙ ሰዎች ወደ ዮሐንስ ከመሄድ ይልቅ ወደ ኢየሱስ ሄዱ። የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት በዚህ ነገር እጅግ ሳይበላጩ አልቀረም። «ሰዎች ሁሉ» ወደ ኢየሱስ የሄዱ ስለመሰላቸው በጣም ቀኑ።

27 ዮሐንስ ደቀ መዛሙርቱን በኢየሱስ ውጤታማነት እንዳያገራመርሙ መከራቸው። እያንዳንዱ ሰው ለተለየ ተልዕኮ የተሾመው በእግዚአብሔር ነው። ደግሞም እያንዳንዱ ሰው የተሰጠውን ተልዕኮ ለመፈጸም የተለያየ ስጦታ ተቀብሏል። «ማንም ሰው እግዚአብሔር ካልሰጠው በቀር ምንም ነገር ሊኖረው አይችልም»። ዮሐንስ ለክርስቶስ መንገድ ለማዘጋጀት ተሾመ። ስለዚህ አሁን ሰዎች ወደ ክርስቶስ መሄድ የጀመሩት በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት ነው ማለት ነው።

ከእግዚአብሔር ታላቅ ሹመት ወይም ታላቅ ስጦታ በተቀበሉ ሰዎች አንቅፍ። ቅንኦት በክርስቲያኖች መካከል የሚታይ በጣም የተለመደና ከቶ ንጢአት ነው። በቤተክርስቲያን ውስጥ መከፋፈልን ከሚያመጡ ነገሮች ውስጥ አንዱ ቅንኦት ነው። ሁላችንም ከእግዚአብሔር ስለተቀበልነው ስጦታ እግዚአብሔርን እናመስግን፤ እንዲሁም በተቀበልነው ስጦታ በትጋት እናገልግል (1ቆሮ. 4፡7)።

28 አጥማቂው ዮሐንስ እንዲህ ሲል ስለ ራሱ ተናገረ፤ «እኔ መሲሕ አይደለሁም» (ዮሐ. 1፡20)። ዮሐንስ ራሱን ከፍ ከፍ ለማድረግ የሚከረበት ጊዜ የለም። ሰዎች ለእርሱ ከሚገባው በላይ ክብር ሲሰጡት አሳባቸውን ከቶ አይቀበልም። ስንቶቻችን እንዲህ እናደርጋለን? የዮሐንስን ምሳሌ ለመከተል እንጣር። የዮሐንስ ብቸኛ ዓላማ ሰዎችን ወደ ራሱ ሳይሆን ወደ ኢየሱስ መምራት ነው። ይህ የዮሐንስ ዓላማ የእኛም ብቸኛ ዓላማ ይሁን።

29 ዮሐንስ የሙሽራው «ሚዜ» (ወዳጅ) ብቻ ነው። «ሙሽራው» ክርስቶስ ነው። «ሙሽራቱ» ደግሞ ቤተክርስቲያን ማለትም አማኞች ሁሉ ናቸው (ኤፌ. 5፡23፤ 31-32፤ ራእ. 19፡7-8)። ሙሽራቱ የሙሽራው እንጂ ለሙሽራው ሚዜ የተዘጋጀች አይደለችም።

ይልቁንም ሚዜው በሙሽራው ደስታ ደስ ይለዋል። ልክ እንዲሁ ሰዎች ወደ ኢየሱስ በመሄዳቸው ዮሐንስ ደስ ተሰኘ።

30 ፀሐይ እየደመቀች ስትሄድ፤ የአጥቢያ ኮከብ ብርሃን እየደበዘዘ ይመጣል። አጥማቂው ዮሐንስ የክርስቶስን መምጣት እንዲያውጅ የተላከ አጥቢያ ኮከብ ነበረ።

ዮሐንስ ቦታውን ያውቃል። የተላከው ኢየሱስን ከፍ ከፍ ለማድረግ ነው። የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት የሆኑ ሁሉ ሥራቸው ይህ ነው። ሥራችን በሰዎች መካከል የራሳችንን ሳይሆን የክርስቶስን ብርሃን ማብራት ነው። ክርስቶስ ከፍ ብሎ እንዲታይ፤ እኛ ዝቅ ማለት አለብን።

የቤተክርስቲያን መሪዎች ክርስቶስን ብቻ ከፍ ለማድረግ ዘወትር ቢያሰቡ በአማኞች መካከል ራሳቸውን ከፍ ማድረግ ይተዋሉ። እያንዳንዱ የቤተክርስቲያን መሪ ዮሐንስ ለራሱ የተናገረውን ቃል እነርሱም ለራሳቸው ይናገሩ። ዮሐንስ እንዲህ አለ፡ «እኔ ግን ዝቅ ዝቅ ልል ይገባል»። ጳውሎስ በብዙሉ እንዲህ የሚል መመሪያ ይሰጠናል፡ «እርስ በርሳቸው ተከባብሩ» (ሮሜ 12፡10)። እርግጥ «ከሁሉ በላይ» ልናከብር የሚገባው ክርስቶስን ነው (ቁ. 31)።

31 «ከላይ የሚመጣው» ማለትም ክርስቶስ «ከሁሉ በላይ»³¹ ነው። አጥማቂው ዮሐንስ «ከምድር» ነው። ከሰማይ የመጣ ኢየሱስ ብቻ ነው (ዮሐ. 3፡13፤ 8፡23)። ስለዚህ ኢየሱስ በእርግጥ ከዮሐንስ ይበልጣል፤ ደግሞም ከሰዎች ሁሉ ይልቃል። እርሱ «ከሁሉ በላይ» ነው።

32 ኢየሱስ የሚመሰክረው በሰማይ ያየውንና የሰማውን ነው። ምስክርነቱም ፍጹምና እውነተኛ ነው (ቁ. 11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የብሉይ ኪዳን ነቢያት የእግዚአብሔርን ነገር ያዩትና የሰሙት በሕልምና በራእይ ነው። ክርስቶስ ግን የእግዚአብሔርን ነገር ከራሱ ከእግዚአብሔር ተቀበለ።

ይሁን እንጂ የኢየሱስን ምስክርነት የተቀበለ «ማንም የለም»። የዚህ ዓለም ሰዎች የኢየሱስን ምስክርነት አይቀበሉም። ደግሞ በእርሱ አያምኑም። የበራሳቸውንም ብርሃን አይቀበሉም። ሰማያዊ ነገርንም አያስተውሉም። ሰዎች የክርስቶስን ምስክርነት የሚቀበሉት ልባቸውን በትህትና ለመንፈስ ቅዱስ ሲከፍቱ ብቻ ነው።

33 የአንድን ሰው ምስክርነት «ስንቀበል» (ምስክርነቱ ትክክል ነው ስንል)፤ የዚህ ሰውዬ ምስክርነት እውነተኛና ታማኝ ነው ብለን መስማማታችን ነው፤ ምስክርነትን መቀበል ማለት ይህ ነው። ልቡን ለክርስቶስ የከፈተና የክርስቶስንም ምስክርነት የተቀበለ ሰው እግዚአብሔር እውነተኛ መሆኑን «አረጋግጣለሁ»። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ቃል ነው (ዮሐ. 1፡1)። ክርስቶስ እውነት ከሆነ እግዚአብሔርም እውነት ነው። ነገር ግን አንድ ሰው ክርስቶስን አልቀበልም ሌላ፤ ያልተቀበለው እግዚአብሔርን ጭምር ነው። የክርስቶስን ምስክርነት ያልተቀበለ ሰው እግዚአብሔርን ሐሰተኛ እያለ ነው (1ዮሐ. 5፡9-10)።

34 ኢየሱስ የሚናገረው «የእግዚአብሔርን ቃል» ነው። ኢየሱስ የመጣው ከላይ ነው። በመሆኑም የእግዚአብሔርን ልብ ሙሉ በሙሉ ያውቃል። ደግሞም «የእግዚአብሔር መንፈስ በሙላት» ማለትም ያለ ልክና ያለ መጠን ተሰጥቶታል። እኛ አማኞች መንፈስ ቅዱስን የተቀበልነው በልክ ወይም በመጠን ነው። «... ክርስቶስ ለመሰጠት በወሰነው መጠን በእያንዳንዳችን ጸጋ ሰጥቶታል» (ኤፌ. 4፡7)። ለክርስቶስ ግን ወሰን የለለው ጸጋ ተሰጥቶታል። መንፈስ ቅዱስ ተትረፍርፎ ተሰጥቶታል። በመለኮት ሙላት ሁሉ ተዋልቷል። «የመለኮት ሙላት በልጁ (በክርስቶስ) እንዲኖር የእግዚአብሔር አብ ፈቃድ ነው (ቆላ. 1፡19)።

35 በክርስቶስ ፍጹም ልንታመን እንችላለን፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር አብ «ሥልጣንን ሁሉ ሰጥቶታል» (ዮሐ. 13፡3 ይመለከታል)። አብ ለክርስቶስ መንፈስ ቅዱስን የሰጠው «በሙላት» ነው (ቁ. 34)። ኢየሱስ ሲናገር «አባቴ ሁሉን ነገር ሰጥቶታል» (ማቴ. 11፡27)፤ «ሥልጣን ሁሉ በሰማይና በምድር ተሰጥቶታል» አለ (ማቴ. 28፡18)።

ወደ ክርስቶስ የመጡ ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ይመጣሉ። እግዚአብሔር ሊሰጠን ያሰበውን መንፈሳዊ በረከት ሁሉ በክርስቶስ በኩል ማግኘት እንችላለን (ኤፌ. 1፡3)። እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን ለክርስቶስ እንደሰጠ³² ሁሉ፤ ክርስቶስም በእርሱ ለሚያምኑ መንፈስ ቅዱስን ይሰጣል። ክርስቶስ መንፈሱን ሊሰጠን ዕውቀቱን (ዮሐ. 15፡15)፤ ሥልጣኑን (ዮሐ. 17፡2)፤ ደስታውን (ዮሐ. 17፡13) እንዲሁም ክብሩን (ዮሐ. 17፡22) ሰጥቶታል።

36 ከዚህ ሁሉ በፊደ ክርስቶስ «የዘላለም ሕይወት ሰጥቶታል»። ይህም የተሰጠውን መንፈሳዊ በረከቶች ድምር ውጤት ነው። በኢየሱስ ማመን ማለት የዘላለም ሕይወት ማግኘት ማለት ነው። ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «የዘላለም ሕይወትም፣ ብቻህን እውነተኛ አምላክ የሆንከውን አንተንና የላክኸውን ኢየሱስ ክርስቶስን ማወቅ ነው (ዮሐ. 17፡3)።

በክርስቶስ ስናምን «ከላይ» (ወይም ከሰማይ) ዳግም ተወልደናል። እንዲሰ መንፈሳዊ ሕይወትም ተቀብለናል። ይህን ሕይወት የምናገኘው ባመንን ጊዜ ሲሆን መጨረሻ የለውም። ሰውነታችን ይሞት ይሆናል፤ ነገር ግን መንፈሳችን ከቶ አይሞትም።

ይሁን እንጂ ከዘላለም ሕይወት የሚበልጥ ሌላ ታላቅ ስጦታ አለ። ያም ስጦታ ራሱ ክርስቶስ ነው። ስጦታዎች ሁሉ በክርስቶስ ውስጥ ይጠቃለላሉ። ክርስቶስን

31 ከቁ. 31-36 ያሉትን ቃላት የተናገረው አጥማቂው ዮሐንስ ይሁን ወይም የዚህ ወንጌል ጸሐፊ በውል አይታወቅም። ለተጨማሪ ማብራሪያ ለዮሐንስ 3፡16 የተሰጠውን የግርጌ ማስታወሻ ይመለከታል።

32 የእግዚአብሔር መንፈስ የክርስቶስም መንፈስ ነው፤ ሁለቱም አንድ ናቸው። ያለው አንድ መንፈስ ብቻ ነውና (ኤፌ. 4፡4)።

አዳኛችንና ጌታችን አድርገን ስንቀበል የሰማይን በረከቶች ሁሉ እናገኛለን። «የእግዚአብሔር ልጅ ያለው ሕይወት አለው» (ዮሐ. 5፡12)። የእግዚአብሔር ልጅ ያለው ደግሞ ሁሉ ነገር አለው (ሮሜ 8፡32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ይሁንና ክርስቶስን ባልተቀበለ (ባላመነ)³³ ሰው ላይ ምን ሊደርስ እንደሚችል መዘንጋት የለብንም። ይህ ሰው «የእግዚአብሔር ቁጣ በእርሱ ላይ ይኖርበታል እንጂ ሕይወትን አያገኝም» (ቁ. 16-17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። «በእርሱ የማያምን ግን አንድ በሆነው በእግዚአብሔር ልጅ ሰላላመን አስቀድሞ ተፈርዶበታል» (ቁ. 18)።

እኛ ክርስቲያኖች ስለ እግዚአብሔር ፍቅር ብዙ እንናገራለን፤ ነገር ግን ስለ እግዚአብሔር ቁጣ መናገርን ችላ ማለት የለብንም። እግዚአብሔር የሚቃወሙትን ሁሉ ይቃወማል። በክርስቶስ አለማመን እግዚአብሔርን መቃወም ነው። እግዚአብሔርን አለመቃዘዝ ነው። አንድ ሰው አምኖ መዳን አለበለዚያም አላምንም ብሎ ፍርድን መቀበል አለበት። አንድ ሰው ከእነዚህ ከሁለቱ አንዱን መምረጡ ግድ ነው፤ ሌላ አማራጭ የለም።

ምዕራፍ 4

ኢየሱስ ከአንዲት ሳምራዊት ሴት ጋር ተነጋገረ (4፡1-26)

1-3 ፈሪሳውያን አጥማቂው ዮሐንስን በቅርብ ይከታተሉት እንደነበር ሁሉ ኢየሱስንም በቅርብ መከታተል ጀመሩ። እነዚህ ሰዎች በሕዝቡ ዘንድ ዝነኛ በመሆናቸው አልወደዱትም። ሕዝቡ ዮሐንስንና ኢየሱስን መከተል ከጀመረ ፈሪሳውያን በሕዝቡ ዘንድ ያላቸውን ኅይደና ተደማጭነት ያጣሉ (ማር. 3፡6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ስለዚህ ኢየሱስ ከፈሪሳውያን ጋር ላለመጋጩት ሲል ይሁዳን ትቶ ወደ ገሊላ ተመለሰ። በወቅቱ የፈሪሳውያንና የአይሁድ መሪዎች ቁጣ እንዲገናኙ አልፈለገም። የሚያስተምረውና የሚሰብከው ብዙ ነገር አለው። ደግሞም በእነርሱ እጅ ለመሞት ጊዜው ገና አልደረሰም።

4-5 ኢየሱስ ወደ ገሊላ ለመሄድ «በሰማርያ» በኩል ማለፍ ነበረበት። ሰማርያ በይሁዳና በገሊላ መካከል የምትገኝ አውራጃ ናት። ኢየሱስ ወደ ገሊላ ሲሄድ የአብርሃም የልጅ ልጅ የሆነው ያዕቆብ ለልጁ ለዮሴፍ³⁴ በሰጠው ቦታ ላይ ዐረፍ አለ (ዘፍ. 33፡19፤ 48፡22)።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን «ወደ ሳምራውያን ከተማ አትግቡ» ብሎ ነግሮአቸው ነበር (ማቴ. 10፡5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አሁን ግን ወደ ገሊላ ሲሄድ በሰማርያ ከተማ ሁለት ቀን ቆየ፤ ለከተማዋም ሕዝብ በረከትን አመጣ (ቁ. 40-41)።

6 ያዕቆብ በሳምራውያን ዘንድ እጅግ የተከበረ ነው። ያዕቆብ በዚህ ቦታ የውሃ ጉድጓድ የነበረው ሲሆን፤ ጉድጓዱም የያዕቆብ የውሃ ጉድጓድ እየተባለ ይጠራ ነበር።

ኢየሱስ ደክሞት ነበር። እርሱም እንደ እኛ ሰው ነው። ወደ «ስድስት ሰዓት» ገደማ ማለትም እኩል ቀን ላይ ጉድጓዱ ካለበት ደርሶ በጉድጓዱ አጠገብ ተቀመጠ።

7 ከዚያም አንዲት ሴት ወደ ጉድጓዱ መጣች፤ ኢየሱስም ውሃ እንድትሰጠው ጠየቃት። ኢየሱስ ውሃ እንድትሰጠው የጠየቃት መንፈሳዊ ጥማቷን ለማርካት ነበር፤

ነገር ግን የእርሱን ሥጋዊ ጥማት እንድታረክ በመጠየቅ ጀመሩ። በርካታ ክርስቲያኖች እንደሚናገሩት፤ እነርሱ ራሳቸው በአንድ ሥጋዊ ጥማት ውስጥ ሲሆኑ ያን ጊዜ ሌሎች ሰዎች የእነርሱን መንፈሳዊ ምስክርነት ለማድመጥ ፈቃደኞች ሆነው አግኝተዋቸዋል።

8-9 ኢየሱስ የሳምራዊቷን ሴት የሚጠጣው ውሃ እንድትሰጠው መጠየቁ ሁለት እንግዳ ነገሮችን ያስነሣል። አንደኛው፡ አንድ አይሁዳዊ በተለይም አንድ መምህር ከአንዲት ሴት ጋር ብቻውን ከቶ አይነጋገርም። ሁለተኛው፡ ይህች ሴት ሳምራዊት ነች። አይሁድና ሳምራውያን እርስ በርስ አይዋደዱም። ከብዙ ዓመት በፊት ሳምራውያን አይሁድ ነበሩ። ከዚያም በአሦ ራውያን ድል ተደረጉ። አሦ ራውያን አያሌ ባዕዳንን አምጥተው በሰማርያ አሰፈሩ፤ የሰማርያ ሰዎች ከእነዚህ ባዕዳን ጋር መጋባትና የእነርሱንም አማልክት ማምለክ ጀመሩ (2ነገ 17፡22-33)። በዚህ ዐይነት ሳምራውያን ዲቃላ ወይም ግማሽ አይሁድ ሆኑ። ምንም እንኳን ኢየሱስ በነበረበት ዘመን እውነተኛውን አምላክ እንደገና ማምለክ ቢጀምሩም፡ ኢየሩሳሌም በሚገኘው የአይሁድ ቤተ መቅደስ ውስጥ ለማምለክ ግን ፈቃደኞች አልነበሩም። ሰማርያ አቅራቢያ በሚገኝ አንድ ተራራ (ቁ. 20 ይመለከታል) ላይ የራሳቸውን ቤተ መቅደስ ሠርተው ነበር፤ አይሁድ ግን ይህን ቤተ መቅደስ አቃጠሉ። ከዚህም የተነሣ በሁለቱ ሕዝቦች መካከል ታላቅ ጠላትነት ሰፈነ። ለዚህም ነው ዮሐንስ በቁጥር 9 ላይ «አይሁዳውያን ከሳምራውያን ጋር ኅብረት አልነበራቸውም» በማለት የተናገረው።

10 ኢየሱስ በአይሁዳውያንና በሳምራውያን መካከል ስላለው ልዩነት መናገር አልፈለገም። ይልቁንም ለዚህች ሴት ሊነግራት የፈለገው ሊሰጣት ስላለበትና «የሕይወት ውሃ» በማለት ስለጠራው ስለ «እግዚአብሔር ስጦታ» ማለትም ስለ አዲስ ሕይወት ስጦታ ነው። ይህ «የእግዚአብሔር ስጦታ» ራሱ ክርስቶስ እንደሆነ መረዳት እንችላለን።

ኢየሱስ በነበረበት ዘመን ማንኛውም ወራጅ ውሃ «የሕይወት ውሃ» እየተባለ ይጠራ ነበር። ወራጅ ውሃ እጅግ የመጠጫ ኩባያዎችን ለማጠብ ዐይነተኛ ውሃ ተደርጎ ይቆጠራል። እዚህ ላይ ግን ኢየሱስ «የሕይወት ውሃ» ለማለው ቃል ጥልቅ ትርጉም ሰጥቶታል። «የሕይወት ውሃ» ማለት ከመንፈስ ቅዱስ የሚገኝ አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት ማለት ነው (ዮሐ. 3፡5)። ይህ ውሃ የሚፈሰው ወደ ሰውዬው ውስጥ ብቻ ሳይሆን ከሰውየውም ውስጥ ወደ ውጭ ነው (ዮሐ. 7፡38-39)። መንፈስ ቅዱስ ያለማቋረጥ የሚፈልቅ ምንጭ ነው³⁵ (ቁ. 14)።

ይህች ሴት ኢየሱስ ማን እንደሆነ ብታውቅ ኖሮ፡ ውሃ እንዲሰጣት የምትጠይቀው እርሷ ትሆን ነበር። «የሕይወትን ውሃ» መስጠት የሚችል ኢየሱስ ብቻ ነው (ራእ. 21፡6)።

11-12 እንደ ሌሎቹ ሰዎች (ዮሐ. 2፡20፤ 3፡4) ይህችም ሴት ኢየሱስ የሚናገረውን መንፈሳዊ ነገር መረዳት አልቻለችም። ኢየሱስ የሚናገረው ስለ ማንኛውም የመጠጥ ውሃ ስለመሰለት «ይህንን ጉድጓድ ከቆፈረልንና አባታችን ያዕቆብ ከሰጠን ውሃ የበለጠ ልትሰጠን ትችላለህ?» ስትል ጠየቀችው።

13-14 ከዚያም ኢየሱስ እርሱ የሚሰጠው ውሃ ከማንኛውም ውሃ የተለየ መሆኑን ለሴትየዋ አስረዳት። ኢየሱስ የሚሰጠውን ውሃ የሚጠጡ ዳግመኛ ከቶ አይጠሙም። ኢየሱስ የሚሰጠው ውሃ በሰውየው ውስጥ ዘወትር «ይፈልቃል»። ደግሞም ሕይወትን ይኸውም «የዘላለም ሕይወትን» ይሰጣል።

ኢየሱስ እንዲህ ሲል አንድ ሰው በእርሱ ካመነ በኋላ መንፈሳዊ ነገርን ዳግመኛ አይጠማም ማለቱ አይደለም። ጽድቅን ዘወትር መራብና መጠማት አለብን (ማቴ. 5፡6)። ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረትን ለማድረግ፡ የእርሱን በረከትና ጸጋ መራብ አለብን። እንዲህ ያለውን ነገር ስንራብ ወዲያውኑ እንጠግባለን። የእግዚአብሔርን ውሃ ስንጠጣ አንጠማም።

33 «የማያምን» በሚለው ፈንታ አንዳንድ የጥንት ትርጉሞች «የማይታዘዝ» ይላሉ። ትርጉሙ ግን አንድ ነው። በክርስቶስ አምላክነት ስንታዘዝም፡ ኅጢአታችንን ጥለን ወደ ብርሃን አንመጣም ማለታችን ነው። አለማመን እግዚአብሔርን አለመታዘዝ ነው። ዳድቅ አለመሆን ነው። ያለእምነት በእግዚአብሔር ፊት ዳድቅ ሆኖ መገኘት አይቻልም፤ ምክንያቱም «ያለ እምነት እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት አይቻልም» (ዕብ. 11፡6)።
34 ዮሴፍ ከያዕቆብ ዐሥራ ሁለት ልጆች መካከል ዐሥራ አንደኛው ነው።

35 በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር «የሕይወት ውሃ ምንጭ» ተብሎ ተጠርቷል (ኤር. 2፡13፤ 17፡13)።

የእግዚአብሔርን ጸጋ በተጠግን ቁጥር ያጠጣናል። ምክንያቱም የእርሱ የሕይወት ውሃ ከቶ አይደርቅም።

15 ሴትዮዋ ኢየሱስ የሚናገረው ስለየትኛው ውሃ እንደሆነ አሁንም አልገባትም። «እርሱ የሚሰጠኝ ውሃ ከጠጣሁ፣ ከዚህ ጉድጓድ ዳግመኛ ውሃ ለመቅዳት መምጣት አያስፈልገኝም፤ ዳግመኛው ውሃ መጠጣት አያስፈልገኝም» ስትል አስበች።

16 ኢየሱስ የሴትዮዋን ጥልቅ መንፈሳዊ ፍላጎት ያውቃል። ሕጋዊ ካልሆነ ባሏ ጋር በጎጠኦት ውስጥ እንደምትኖር ያውቃል። እርሱ ስለሚናገረው መንፈሳዊ ውሃ መረዳት አልቻለችም። ስለዚህ የሚነጋገሩበትን ርዕሰ ጉዳይ ለውጦ ጎጠኦቷን ይነግራት ጀመር። «ሂጂና ባልሽን ጠርተሽ ተመለሽ» አላት። ይህንን ያላት ጎጠኦቷን እንድታስብ ነበር። 17-18 ሴትዮዋ ስለ ባሏም ሆነ ስለ ቀድሞ ባሎቿ ማውራት አልፈለገችም። ስለዚህ ዋሽች «ባል የለኝም» አለች። እንዲህ ስትል «አሁን የምናረው ከባሌ ጋር አይደለም» ማለቷ ነው።

ምንም እንኳ ሴትዮዋ ኢየሱስን ልታታልል ብትሞክርም የሰጠችው መልስ ግን በአንድ በኩል እውነት ነው። አሁን የምትኖረው ሕጋዊ ካልሆነ ባሏ ጋር ነበር። በአይሁድ ሕግ መሠረት አንድ ሴት የመጀመሪያ ባሏ በሕይወቷ እያለ ከሌላ ሰው ጋር ብትኖር አሁን አብራው የምትኖረው ሰው እንደ ባሏ አይቆጠርም። በሌላ አነጋገር ይህች ሳምራዊት ሴት የምትታየው እንደ አመንዝራ ሴት ነው (ማር. 10፡12)።

እግዚአብሔርን ማታለል አንችልም። ምክንያቱም ኢየሱስ እንደ እግዚአብሔር ሁሉን ነገር ያውቃል፤ ስለዚህችም ሴት ሁሉን ነገር ያውቃል። ስለዚህ ልታታልለው አትችልም።

19 ሴትዮዋ ኢየሱስ ያለፈ ታሪኳን ሁሉ ስለነገራት በዕውቀቱ በጣም ተገረመች። ወዲያውም የተለየ ነቢይ መሆኑን አስተዋለች።

ሳምራውያን ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት መካከል የሚቀበሉት የመጀመሪያዎቹን አምስት መጻሕፍት ብቻ ነው። ስለዚህ እነርሱ የሚቀበሉት ነቢይ፣ ሙሴ በዘዳግም መጽሐፍ ላይ የተናገረለትን ነቢይ ነው። ሙሴ ለአይሁድ ሕዝብ እግዚአብሔር እንደ እኔ ያለ ነቢይ «ያስነሣላችኋል» (ዘጸ. 18፡15) ሲል ተናግሯል፤ ሳምራውያን ደግሞ ይህ ነቢይ መሲሔ ነው ብለው ይጠብቁ ነበር።

ሴትዮዋ ኢየሱስን «ነቢይ» ያለችው በእርግጥ ነቢይ ሳይሆን አይቀርም ብላ ስላሰበች ነው (ቁ. 25 ይመለከታል)።

20 ሴትዮዋ አሁንም የሚነጋገሩበትን ርዕሰ ጉዳይ ለመለወጥ ሞክረች። በ2ዜና. 6፥6፤ 7፥12 እና በመዝ. 78፥68 መሠረት አይሁድ እግዚአብሔር መመለክ ያለበት በኢየሩሳሌም ነው እንደሚሉ ታውቃለች። ነገር ግን እነዚህ ጥቅሶች በመጀመሪያዎቹ አምስት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ውስጥ ስለማይገኙ ሳምራውያን የአይሁድን አባባል አይቀበሉም። ሳምራውያን እግዚአብሔርን የሚያመልኩት ሰማርያ ውስጥ በሚገኘው በገረዛን ተራራ ላይ ነው፤ የገረዛን ተራራ «አባቶቻችን» ማለትም አብርሃምና ያዕቆብ ያመለኩበት ተራራ ነው (ዘፍ. 12፡7፤ 33፡20፤ ዘጸ. 11፡29)።

ሴትዮዋ ኢየሱስ ነቢይ በመሆኑ ትክክል የሆኑት ሳምራውያን ይሁኑ ወይም አይሁዳውያን እርግጠኛውን ይነግረኛል የሚል ግምት ነበራት።

21 ኢየሱስ ሰዎች በኢየሩሳሌም ሆነ በገረዛን ተራራ ላይ የሚያመልኩበት ቀን እንደሚመጣ ለሴትዮዋ ነገራት። በእርባ ዓመት ጊዜ ውስጥ ኢየሩሳሌም በርግማውያን ትደመስሳለች። ያን ጊዜ ሰዎች እግዚአብሔር በሰው እጅ በተሠራ ቤቱ መቅደስ ውስጥ እንደማይኖር ያስተውላሉ (የሐዋ. 7፡48-49፤ 17፡24)። ደግሞም እግዚአብሔር በአንድ ተራራ ጫፍ ላይ ብቻ እንደማይኖር ይረዳሉ። እግዚአብሔር የሚመለከው በየትም ቦታ ነው፤ ምክንያቱም «እግዚአብሔር መንፈስ ነው» (ቁ. 24)።

22 ሳምራውያን ማንን እንደሚያመልኩ አያውቁም (የሐዋ. 17፡23)። ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት መካከል ብዙዎቹን ስለማይቀበሉ ስለ እግዚአብሔር ሙሉ ዕውቀት የላቸውም። አይሁድ ግን ስለ እግዚአብሔር የተሻለ ዕውቀት አላቸው፤ ምክንያቱም ሁሉንም የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት

ይቀበላሉ። ይህም ብቻ አይደለም፤ ነገር ግን «ደገንንት ከአይሁድ» ነው። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ሰዎች ደገንንትን የሚያገኙት በመሲሔ ወይም በክርስቶስ አማካይነት ነው፤ ክርስቶስ ደግሞ አይሁድ ነው ማለቱ ነበር።

23 ኢየሱስ «ሰዎች መንፈስ የሆነውን እውነተኛውን እግዚአብሔር የሚያመልኩበት ቀን ይመጣል፤ ያም ቀን አሁን ነው» ሲል ተናገረ። በእውነት የሚሰጥ እግዚአብሔር መንፈስ (ቁ. 24) እንደሆነ ያስተውላሉ። እግዚአብሔር የሚመለከው ውጫዊ በሆኑ ነገሮች ወይም በተለዩ ሥርዐቶችና በተለዩ ቦታዎች አይደለም። እግዚአብሔር የሚመለከው «በመንፈስና በእውነት» ብቻ ነው። ይህም ማለት ሰው እግዚአብሔርን ማምለክ የሚችለው «በመንፈሱ»³⁶ ነው። ማምለክም ያለበት «በእውነት» ማለትም ከልዑና ከመንፈሱ ነው።

እግዚአብሔር ከልባቸው በመንፈስ የሚያመልኩትን ሰዎች ይፈልጋል። ሰዎች ድንጋዮችንና ጣዖቶችን በአንድ መንገድ ያመልካሉ። እግዚአብሔር ግን መመለክ ያለበት በሌላ መንገድ ነው። እግዚአብሔር መመለክ ያለበት «በመንፈስና በእውነት» ነው።

24 «እግዚአብሔር መንፈስ ነው»። የእግዚአብሔር ባሕርይ መንፈስ ነው። እርሱ ሕይወት ሰጪ መንፈስ ነው። እግዚአብሔር ድንጋይ አይደለም፤ ሥጋ አይደለም፤ ምድር አይደለም፤ አየር አይደለም። እርሱ መንፈስ ነው። ስለዚህ መመለክ ያለበት በመንፈስ ነው። እግዚአብሔርን በእውነት የምናመልከው በመንፈስ ብቻ ነው።

25 ሴትዮዋ ኢየሱስ የሚነግራትን መንፈሳዊ ነገር ልትረዳ አልቻለችም። «መሲሕ»³⁷ ሲመጣ ሁሉን ነገር ያስረዳናል አለችው። ምናልባትም ራሱ ኢየሱስ መሲሕ ሳይሆን አይቀርም ብላ ተገረመች።

26 ኢየሱስ ለሴትዮዋ «... እኔ እርሱ ነኝ» አላት። «እኔ ራሱ መሲሔ ነኝ»።

ኢየሱስ መሲሕ መሆኑን ለአይሁድ በግልጽ አይናገርም ነበር፤ ምክንያቱም መሲሕ መሆኑን ካወቁ ንጉሥ ሊያደርጉት ይሞክራሉ (ማር. 5፡43፤ 8፡30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በሳምራውያን መካከል ግን ማን መሆኑን አልደበቀም።

ኢየሱስ የእርሱ ምግብ ምን እንደሆነ ለደቀ መዛሙርቱ ተናገረ (4፡27-42)።

27 ደቀ መዛሙርቱ ምግብ ለመግዛት ቀደም ብለው ወደ ከተማ ሄደው ነበር (ቁ. 8)። ምግብ ለመግዛት ከሄዱበት ሲመለሱ ኢየሱስ ከአንዲት ሴት ጋር ሲነጋገር በማየታቸው በጣም ተገረመ። በአይሁዶች ባሕል አንድ ረቢ (መምህር) ከሴት ጋር መነጋገር አይፈቀድለትም። ሆኖም ኢየሱስ ከዚህች ሴት ጋር ለምን እንደተነጋገረ ለመጠየቅ አልፈሩም።

28-30 ሴትዮዋ ኢየሱስ መሲሕ እንደሆነ ማስተዋል ጀመረች። የሕይወቷን ታሪክ አንድም ሳይቀር ማወቁ እጅግ አስደነቃት። ምንም እንኳ ኢየሱስ የነገራት ስለ አምስት «ባሎቿ» ታሪክ ብቻ ቢሆንም «የሠራቸውን ሁሉ» ሊነግራት እንደሚችል ተረድታለች።

ሴትዮዋ ይህን አስደናቂ ገጠመኝ ለራሷ ደዛ መቀመጥ አልቻለችም። ስለዚህ ወደ ከተማ ሄዳ ያየችውንና የሰማችውን ሁሉ አወራች። ክርስቶስ ራሱን ገልጦላት ስለነበር እርሷም በተራዋ ስለ ክርስቶስ ልትናገር ሄደች። የተቀበለውን በረከት ለሌሎች ማካፈል ይጠበቅብናል። መብራት ከዕንቅብ በታች ቢሆን ይጠራል (ማቴ. 5፡15)።

31-33 ሴትዮዋ የከተማዋ ሰዎች ኢየሱስን መጥተው እንዲያዩ ለመጥራት ከሄደች በኋላ ደቀ መዛሙርቱ ከከተማ ገዝተው ያመጡትን ምግብ እንዲበላ ኢየሱስን ጠየቁት።

36 እያንዳንዱ ሰው የራሱ መንፈስ አለው። የአንድ ሰው መንፈስ (ነፍሱንም ዉምር) ሰውነቱ በሞተ ጊዜ አይጠራም።

37 «መሲሕ» የሚለው ቃል የብራይስጥ ቃል ቢሆን ትርጉሙ ማተቀባ። ግለት ነው። ለተጨማሪ ማብራሪያ ለዮሐንስ 1፡41 የተሰጠውን የግርጌ ግስታወሻ ይመለከታል።

ኢየሱስ ግን እነርሱ የግያውቁት ምግብ እንዳለው ነገራቸው። ኢየሱስ ስለ መንፈሳዊ ምግብ እየተናገረ መሆኑን ደቀ መዛሙርቱ ከቶ አልገባቸውም (ማቴ. 4፡4 ይመለከታል)።

34 የኢየሱስ «ምግብ» የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም ነበር። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለመፈጸም የሚመኘው አንድ የተፈባ ሰው ከመቼ መቼ ምግብ አግኝቼ በበላሁ እያለ የሚመኘውን ያህል ነው። ኢየሱስ እርካታን የሚያገኘው እግዚአብሔርን በመታዘዝ ነው። እግዚአብሔርን ሲታዘዝ መንፈሳዊ ጎደልና እርካታ ያገኛል። እግዚአብሔርን የሚታዘዙ ሁሉ እንዲህ ያለ በረከት ይቀበላሉ።

እግዚአብሔር ኢየሱስን የላከው ዓለምንና «ገጠአተኞችን እንዲያድን» ነው (1ጢሞ. 1፡15)። ኢየሱስ ዓለምንና ገጠአተኞችን ለማዳን መዋት ነበረበት (ማር. 10፡45 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ በእያንዳንዱ ደቂቃ የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም ብቻ ሳይሆን ሥራውንም መፈጸም አለበት። እንዲሁም የተላከውን አስከፊጽም ድረስ ደስታን አያገኝም። ኢየሱስ በመስቀል ላይ በሞተ ጊዜ የእግዚአብሔርን ሥራ ፈጸመ።

35 አንድ ገበሬ ዘርን ከዘራ በኋላ መከሩን ለመሰብሰብ ጥቂት ወራት በትዕግሥት መጠባበቅ አለበት። የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ግን እንደ ገበሬ አይደሉም። መንፈሳዊ ዘርን የሚዘሩ መከሩን ለመሰብሰብ አራት ወር መጠበቅ አያስፈልጋቸውም። ሰዎችን ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ወዲያው መጥራት ይችላሉ። የኢየሱስ ሥራ መከር መሰብሰብ ነው። የደቀ መዛሙርቱም ሥራ እንዲሁ ነው (ማር. 1፡17 ይመለከታል)። ምናልባት ኢየሱስ ስለዚህ ነገር በሚናገርበት ወቅት በሳምራዊቷ ሴት ከተማ ውስጥ የነበሩ ሰዎች ወደ እርሱ እየመጡ ሊሆን ይችላል። እነዚህ ሰዎች የኢየሱስ መከር ነበሩ። ዘሩ በሴትዬዋ ልብ ውስጥ ተዘርቶ ስለነበር መከሩ ተሰበሰቡ።

ኢየሱስ ለማለት የፈለገው እንዲህ ነው። የመከር ወቅት ሥራ የሚበዛበት ወቅት ነው። ይሁን እንጂ ጊዜው ደግሞ አጭር ነው። መከሩ በፍጥነት ካልተሰበሰበ ረገፍ ይጠፋል። ስለሆነም የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ፈጥነውና ተግተው መሥራት ይጠበቅባቸዋል። መከርን የመሰብሰብ ተግባር አጣጥፈና ጊዜ የማይሰጥ ተግባር ነው (ማቴ. 9፡37-38 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

36 ለኢየሱስ ደቀ መዛሙርት መዝራትና የተዘራውን መሰብሰብ አብረው የሚሄዱ ነገሮች ናቸው። ደቀ መዛሙርቱ ቃሉን ዘሩ (ማር. 4፡14 ይመለከታል)። እርሱ መከሩን ሰበሰቡ፤ ማለትም ሰዎች እንዲያምኑና ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንዲገቡ አደረገ። ክርስቶስ ዘርን ዘርቶ ስለነበር፤ የሰማርያ ሰዎች ወደ እርሱ መጡ። አሁን የዘራውን ሊሰበሰብ «ደመወዝንም» ሊቀበል ነው።

የሚያጭድ ደመወዙን ይቀበላል፤ ማለትም የድካሙን ዋጋ ያገኛል። እያንዳንዳችን እንደ ሥራችን መጠን የሚገባንን ደመወዝ እንቀበላለን (ማቴ. 16፡27)። ጥቅም የሚያገኘው የሚያጭደው ሰው ብቻ ሳይሆን፤ ከእርሱ ድካም ሌሎችም ጥቅም ያገኛሉ። «የሚሰበሰባቸው» ነፍሳት የዘላለምን ሕይወት ይቀበላሉ። እንግዲህ የሚያጭደው ሰው ሥራ ለዘላለም ይኖራል ማለት ነው።

37 በገበሬዎቹ ዘንድ ያለውን ልማድ ስንመለከት አብዛኛውን ጊዜ መከሩን የሚያጭደው ዘሩን የዘራው ሰው ነው። መንፈሳዊ ዘርን በሚዘሩና በሚያጭዱ ሰዎች ዘንድ ግን አብዛኛውን ጊዜ አንዱ የዘራውን ሌላው ያጭዳል። መንፈሳዊ ዘርን መዝራትና ማጫድ አብረው የሚሄዱ በመሆናቸው ዘርን የሚዘሩና የሚያጭዱ «አብረው ይደስታሉ» (ቁ. 36)።

38 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ከእነርሱ በፊት ሌሎች በተለይም መጥምቁ ዮሐንስና ተከታዮቹ ዘርን በመዝራት እንደደከሙ ለደቀ መዛሙርቱ አሳስባቸው። እነዚህ ቀድመው የደከሙ ሠራተኞች መሪቱን አዘጋጅተው ዘርን ዘሩ። አድካሚውን ሥራ ሠሩ፤ ነገር ግን መከሩን አልሰበሰቡም። ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ ግን «በድካማቸው ፍሬ ተጠቀሙ»።

ኢየሱስ በዚህ ቦታ ለደቀ መዛሙርቱ የሰጣቸው መመሪያ የሚገኝውም ክርስቲያናዊ ሥራ ላይ ሊታይ የሚችል ነው። በማንኛውም መንፈሳዊ ሥራ ላይ የራሳችንን ስም ለማስጠራት መሞከር የለብንም። ከእኛ በፊት መራቱን

ያዘጋጁ ሰዎች እንዳሉ ግስታወስ ይኖርብናል። ይህም ብቻ አይደለም፤ የተዘራውን ዘር የሚያሳድግ እግዚአብሔር ብቻ እንደሆነም ግስታወስ አለብን። እውሉስ ለቅርንጥስ ሰዎች ሲጽፍ፤ «እኔ ተከልሁ፤ አጽሱስ ውሃ አጠጣ፤ ያሳደገው ግን እግዚአብሔር ነው። ስለዚህ ለሥራው ዋና የሆነው ተከሉን ያሳደገው እግዚአብሔር ነው እንጂ የተከለም ሆነ ውሃ ያጠጣ ምንም አይደለም» ብሏል (1ቆሮ. 3፡6-7)።

39-41 በዚህ ቦታ ኢየሱስ ያከናወነው ትንሽ ሥራ እንዴት ትልቅ እንደሆነ እናያለን። ኢየሱስ አንዲት ሴት በማስተማር ሥራውን ጀመረ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ግን የከተማውን ሰዎች ሁሉ አስተማረ። ትንሽ መስላ የምትታየንን ሥራ አንናቅ፤ አንድ ቀን ትልቅ ሥራ የሚሆነው ትንሽ መስላ የታየችን ሥራ ናት።

የሳምራዊቷ ሴት ምስክርነት በከተማው ውስጥ የሚኖሩ ሰዎችን በሙሉ እንዲያምኑ አደረጋቸው። ከአንዲት ተራ ሴት የወጣ ምስክርነት ምን ያህል ብዙ ፍሬ እንዳፈራ እስቲ ልብ እንበል! ልክ እንዲሁ ኢየሱስ በእኛ ሕይወት ውስጥ ያደረገውን ድንቅ ነገር መመስከር ትልቅ ፍሬ ያስገኛል። እንግዲህ ምስክርነታችንን ለሌሎች ለማካፈል አናመንታ።

42 ምንም እንኳ ሰዎች በክርስቶስ የሚያምኑት በሌሎች ምስክርነት ለምሳሌ በወላጆች፤ በሰባኪዎች፤ በጓደኞች ቢሆንም፤ እምነታቸው ጽኑ የሚሆነው ግን እነርሱ ራሳቸው ከክርስቶስ ጋር ሲገናኙ ነው። ለሌሎች ሰዎች ልንመስከር እንችላለን፤ ሆኖም ሰዎቹ ራሳቸው ግን ከክርስቶስን አዳኝቸው አድርገው መቀበል ሊበባቸው ስለ ክርስቶስ መማርና ማወቅ ብቻውን በቂ አይደለም፤ እውነተኛ እምነት እንዲኖረን ከፈለግን ኢየሱስን በመንፈሳችን ልንገናኘው ይገባል።

በሰማርያ ከተማ ነዋሪዎች ሕይወት ውስጥ የተፈጸመው ይህ እውነት ነው። የክርስቶስን ቃል እነርሱ ራሳቸው ሲሰሙ ልባቸው መንፈሳቸው ተከፈተ፤ ከዚያም ኢየሱስ መሲሕና «የዓለም አዳኝ» እንደሆነ አወቁ (1ዮሐ. 4፡14)። ኢየሱስ የአይሁድ አዳኝ ብቻ ሳይሆን የሰማርያም ሰዎች አዳኝ ነበርና።

ኢየሱስ የሹመን ልጅ ፈወስ (4፡43-54)

43-44 ኢየሱስ ከሰማርያ ወዳደገበት ወደ ገሊላ አገር ሄደ (ሉቃ. 2፡39-40)። «ነገደ በገዛ አገሩ እንደማይከበር» ያውቅ ነበር (ማር. 6፡4 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። የገሊላ ሰዎች እንደማይቀበሉት ቢያውቅም ፊቱን ወደ ገሊላ አቀና (ማር. 6፡1-6፤ ሉቃ. 4፡28-30)።

45 ወደ መጀመሪያ ላይ የገሊላ ሰዎች ኢየሱስን በደስታ ተቀብለውት ነበር። ከእነዚህም ውስጥ ብዙዎቹ የፋሲካን በዓል ለማክበር ወደ ኢየሩሳሌም ሄደው በነበረበት ወቅት ኢየሱስ በኢየሩሳሌም «ያደረጋቸውን ተአምራት» አይተው ነበር (ዮሐ. 2፡23)። ይሁን እንጂ ብዙዎች ኢየሱስ መሲሕና ክርስቶስ እንደሆነ በእርግጥ አላመኑም (ዮሐ. 2፡23-24 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

46-47 በቃና ከተማ አንድ የንጉሥ ሹም ኢየሱስ ልጁን እንዲፈውስለት ጠየቀው። ይህ ታሪክ በማቴዎስ 8፡5-13 ላይ ከተፈጸመው ታሪክ ጋር ተመሳሳይ ቢሆንም በዚህ ቦታ የተነገረው ፈውስ ግን የተለየ ታሪክ ነው።

48 ሹሙ እውነተኛ እምነት እንደሌለው ኢየሱስ አውቋል። ወደ ኢየሱስ የመጣው ኢየሱስ ተአምራት እንደሚያደርግ ስለ ሰማ ብቻ ነበር። ኢየሱስ ለሹሙና በዙሪያው ቆመው ለነበሩት ሁሉ «የምታምኑት ተአምር ስታዩ ብቻ ነው፤ ይህ ደግሞ እውነተኛ እምነት አይደለም» አላቸው (ዮሐ. 2፡18 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

ይሁን እንጂ በተአምራት ማመን አብዛኛውን ጊዜ ወደ እውነተኛ እምነት የሚያደርስ አልዎኝ ነው። ክርስቶስ በተአምራት የሚያምኑ ሰዎችን እርሱ ከልኮነንም። እርሱም ያደረጋቸው ተአምራት በእርግጥ መሲሕ መሆኑን የሚያረጋግጡ «ምልክቶች» ናቸው (ዮሐ. 14፡11 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

49-50 ከዚያም ኢየሱስ የሹመን ልጅ ወዲያው ባለበት ቦታ ፈወሰው። ፈውሱ ወዲያው የሆነና ሙሉም ነበር። ሌላው ቀርቶ ኢየሱስ ልጁ ወደ ነበረበት መንደር መሄድ እንኳ አላስፈለገውም። ኢየሱስ የነበረው በቃና ሲሆን ልጁ ደግሞ አሥራ ስድስት ግድል ርቃ በምትገኘው በቅርናርህም ነበር (ማቴ. 8:13 ይመለከታል)።

የልጁ አባት የኢየሱስን ቃል አምና ወደ ቤቱ መጓዝ ጀመረ። ያመነውም አንዳች ምልክት ወይም ተአምር ሳያይ ነው። ምክንያቱም ኢየሱስ በቁጥር 48 ላይ ገሥጾት ነበር፤ ስለዚህ የኢየሱስን ግሣጼ ተቀብሎ በእምነት ሄደ።

51-53 ወደ ቤቱ በመሄድ ላይ ሳለ ኢየሱስ «ልጅህ ድኖአል» (ቁ. 50) ባለው ሰዓት ልጁ እንደተፈወሰ ተረዳ። ከዚህም የተነሣ ሹመና መላው ቤተሰቡ በክርስቶስ አመኑ፤ ግለትም ክርስቲያኖች ሆኑ። ኢየሱስ የፈጸመው ተአምር የእውነተኛውን እምነት ፍሬ አፈራ።

የኋላ ኋላ የልጁ ሕመም ለልጁ ቤተሰቦች ታላቅ በረከት አሳገኘ። እግዚአብሔርን ለሚወዱና ለሚያምኑ እግዚአብሔር ከሚደርስባቸው መከራ ውስጥ በጎን ነገር ወጣል (ሮሜ 8:28 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

54 ይህ ተአምር ኢየሱስ በገላላ የፈጸመው ሁለተኛው ተአምር ሲሆን፤ የመጀመሪያ ተአምር ውሃውን ወደ ወይን ጠጅ የቀየረበት ነው (ዮሐ. 2:11)። በእነዚህ ሁለት ጊዜያት ኢየሱስ ከይሁዳ ገና መመለሱ ነበር። ኢየሱስ በይሁዳ የፈጸማቸውን ሌሎች ተአምራት የኮሎኔል አልጻፈንም (ዮሐ. 2:23፤ 4:45 ይመለከታል)።

ምዕራፍ 5

በመጠመቂያው ኩሬ አጠገብ የተደረገ ፈውስ (5:1-15)

1-2 በቁጥር 2 ላይ የኮሎኔል «በአረማይክ»³⁸ (ወይም በዕብራይስጥ) ቋንቋ «ቤተሃታ» (አንዳንድ ቅጂዎች «ቤተሳይዳ» ይላሉ) ተብሎ ስለሚጠራ የመጠመቂያ ኩሬ ይናገራል። የኮሎኔል ሲጽፍም «በኢየሩሳሌም . . . አንድ የምንጭ ኩሬ አለ» ይላል (በሁሉም የአማርኛ ትርጉሞች ላይ «ነበረ» ተብሎ የተመለሰው ግሥ (ማሰሪያ አንቀጽ) ጎላፊ ጊዜን በሚያሳይ መልኩ ቢሆንም የኮሎኔል በዚህ ቦታ የተጠቀመበት ግሥ ግን የአሁን ጊዜን የሚያሳይ ነው)። የኮሎኔል በዚህ ቦታ የተጠቀመው የአሁን ጊዜን የሚያመለክት ግሥ በመሆኑ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት ይህ ወንጌል የተጻፈው ኢየሩሳሌም በ70 ዓ.ም. ላይ ከመደምሰሷ በፊት ነው የሚል እምነት አላቸው። ወንጌሉ የተጻፈው ከ70 ዓ.ም. በኋላ ቢሆን ኖሮ የኮሎኔል አንድ የምንጭ ኩሬ «ነበረ» በማለት ይጽፍ ነበር።

3-4 ኢየሱስ በነበረበት ዘመን ብዙ ሰዎች ይህ ኩሬ በሽተኞችን የመፈወስ ጎደል አለው ብለው ያምኑ ነበር። መልአክ ጳጳፎ አልፎ ውሃውን ያናውጠው ስለነበር ውሃው በተናወጠ ጊዜ በኩሬው አጠገብ ስሉ በሽተኞች ፈጥነው ወደ ውሃው ውስጥ ዘለው ይገባሉ። መልአኩ ውሃውን የሚያናውጠው እንዴት እንደሆነ የኮሎኔል ማብራሪያ አልስጠንም፤ ሆኖም ውሃው በተናወጠ ጊዜ ከሁሉ ቀድሞ ወደ ኩሬው የሚገባ ሰው ፈውስ እንደሚያገኝ ይታመን ነበር።³⁹

5-6 ኢየሱስ አንድ መራመድ የማይችል ሰው በኩሬው አጠገብ ሠላሳ ስምንት ዓመት ሙሉ ተኝቶ እንደሚገኝ

ተረዳ። ኢየሱስም ይህን ሰው «መገን ትፈልጋለህ?» በማለት ጠየቀው። እዚህ ላይ ሰውየው ወደ ኢየሱስ አልሄደም፤ ወደ ሰውየው የሄደው ኢየሱስ እንደሆነ ልብ አንበል። ሰውየው ኢየሱስ ፈኖሽ እንደሆነ አያውቅም ነበር።

7 ሰውየው ለምን እንዳልተፈወሰ ለኢየሱስ አስረዳው፤ ያልተፈወሰው ውሃው በተናወጠ ጊዜ ወደ ውሃው መግባት ስለማይችል ነው። የሰውየው ልብ ያረፈው ጎደል አለው በሚባለው ውሃ ላይ እንጂ ጎደል ባለው በኢየሱስ ላይ አልነበረም።

8-9 ኢየሱስ ሰውየውን ወዲያው ፈጽሞ ፈወሰው (ማር. 2:11 ይመለከታል)። ምንም እንኳ ሰውየው እምነት ባይኖረውም ኢየሱስ ግን ፈወሰው። ሰውየው ሰመፈወስ ጥያቄ አላቀረበም። እንዲያውም ኢየሱስ ግን እንደሆነ እንኳ አያውቅም ነበር።

ይህ ተአምር የተደረገው «በሰንበት ቀን» ማለትም ቅዳሜ ነበር። በአይሁድ ሕግ መሠረት አንድ ሰው በሰንበት ዕለት ምንም ዐይነት «ሥራ» መሥራት የለበትም (ዘጸ. 20:8-11)።

10 «አይሁዳውያን» ማለትም የአይሁድ መሪዎች የሰንበትን ሕግ ባለመታዘዙ ሰውየውን ገሠጹት። በሕጉ መሠረት በሰንበት ቀን አልጋም ሆነ «ምንግፍ» እንኳ መሸከም አይፈቀድም። ምክንያቱም አልጋን ተሸከሞ መሄድ እንደ «ሥራ»⁴⁰ ይቀጠራል (ኤር. 17:21-22)።

ፈሪሳውያንና የሕግ መምህራን «ይህ ሥራ ነው፤ ይህ ሥራ አይደለም» በማለት በርካታ ሕጎችን አውጥተዋል። ከእነዚህ ሕጎች ውስጥ ብዙዎቹ በብሉይ ኪዳን አልተጻፉም። ሥራን የሚከለክለው ሕግ የተደነገገው የሰንበትን ቀን ለመቀደስ ሲሆን፤ ቀኑም የተለየው የአምልኮ፣ የጸሎትና የእረፍት ቀን እንዲሆን ነው። ሆኖም የአይሁድ መሪዎች በርካታ ጥቃቅን ሕግጋትን በመጨመር በመጀመሪያ የነበረው የሰንበት ቀን ትርጉም እንዲጠፋ አደረጉ። ከእነዚህ ጥቃቅን ሕግጋት የተነሣ በሰንበት ቀን መፈወስም ሆነ መልካም ሥራ ማድረግ አይቻልም ነበር።

ኢየሱስ ግን በሰንበት ቀን «መልካም ሥራ ማድረግ» እንደሚችል አስተማረ (ማር. 2:23-28፤ 3:1-5፤ ሉቃ. 13:10-17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

11-13 የተፈወሰው ሰውየው የሰንበትን ሕግ ያፈረሰው ኢየሱስ እንጂ እኔ አይደለሁም በማለት ኢየሱስን «ወነጀለው» ለአይሁድ መሪዎችም «አልጋህን» ተሸከመህ ሂድ ያለኝ እርሱ (ኢየሱስ) ነው» አላቸው።

ከዚህ በኋላ አይሁዳውያን ኢየሱስን ለማግኘትና የሚለውን ለመስማት ፈልገው ነበር፤ ነገር ግን ሊያገኙት አልቻሉም። ኢየሱስ በተሰበሰቡት ሰዎች መካከል በመደባለቁ ጠፋባቸው። ሕዝቡ የተሰበሰበው የተደረገውን ተአምር ለማየት ነበር።

14 ከጥቂት ጊዜ በኋላ ኢየሱስ የተፈወሰውን ሰውየው እንደገና አገኘውና፤ «ከዚህ የባለ ነገር እንዳይደርስብህ ከእንግዲህ ወዲህ ጎጢአት አትሥራ» አለው። ከዚህ እንደምንረዳው የዚህ ሰውየው ሕመም የመጣው በጎጢአት ምክንያት ነው።⁴¹ ሰውየው በጎጢአቱ ጸንቶ የሚቀጥል ከሆነ ከዚህ የባለ ከፋ ነገር እንደሚደርስበት ኢየሱስ አስጠነቀቀው። ማለትም በመጨረሻው የፍርድ ቀን ተኮንኖ የዘላለም ሞት ይፈረድበታል።

15 የተፈወሰው ሰውየው ወለታ ቢሰ ነበር። የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን እንደሚቃወሙት እያወቀ ወደ አይሁድ መሪዎች ዘንድ በመሄድ የፈወሰው ኢየሱስ እንደሆነ ይናገር ነበር።

38 አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን በመካከለኛው ምሥራት የሚኖሩ ሕዝቦች የሚናገሩት ቋንቋ «የአረማይክ» ቋንቋ ነበር። በዚህ ቁጥር ላይ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «በአረማይክ» ቋንቋ በማለት ፈንታ «በዕብራይስጥ» ቋንቋ ይላሉ። የዕብራይስጥ ቋንቋ ከአረማይክ ቋንቋ ጋር በብዙ የሚቀራረብ ሲሆን የአይሁድ ቋንቋ ነው። ይህም ሆኖ ኢየሱስ በነበረበት ዘመን በርካታ አይሁዶች ይናገሩ የነበረው የዕብራይስጥ ቋንቋ ሳይሆን በአረማይክ ቋንቋ ነበር።

39 ሁሉም የጥንት ቅጂዎች ቁጥር 4ን አይጨምሩም።

40 በአልጋው ላይ የተኖነ ሰው ግን ከነአልጋው ተሸከሞ መሄድ ይፈቀዳል። ይህ እንደ «ሥራ» አይቀጠርም።

41 አንዳንድ በሽታዎች የሚመጡት በጎጢአት ምክንያት ነው (ማር. 2:6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አንዳንድ በሽታዎች የሚመጡት ግን በጎጢአት ምክንያት አይደለም (ዮሐ. 9:1-3 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በላዊ የሚገኝ ሕይወት (5+16-30)

16 የአይሁድ መሪዎች በሰንበት ቀን የፈወሰው ኢየሱስ እንደሆነ ባወቁ ጊዜ ኢየሱስን «ያሳድጉት» ደሙኤ አይሁዳውያን ገድ የሚሰጣቸው «የአያሌክ መልክ» ነው፤ ነገር ግን «የአያሌክን ገይላ» ይከዳሉ (2ጢዋ. 3+5)።

17 እግዚአብሔር ሁልጊዜ በሥራ ላይ እንዳለ ኢየሱስ አይሁዳውያንን አስታውቀው ልክ ነው፤ እግዚአብሔር ባለምን በሰደስት ቀን ውስጥ ሠርተ (ፈጥሮ) ከፈረሰ በኋላ በሰዓተኛው ቀን አርፎአል (ዘፍ. 2+2-3)። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ምን ጊዜም ያለግዳረጥ «እየሠራ» ነው። እግዚአብሔር ለአንድ ደቂቃ «የሚሠራውን ሥራ» ቢያቆም የሰማት ህልውና ያልቅላታል፤ ያበቃለታላችሁ ምክንያቱም «ሕይወትንና አስተንቶላን፤ ሌሎችንም ነገሮች ለሰው ሁሉ የሚሰጥ እርሱ ነው» (ዮሐ. 17+25)። እግዚአብሔር ሰዓቱንም ቀን «የሚሠራ» በመሆኑ ከርስተሰም ሰዓቱንም ቀን «መሥራት» አለበት። እግዚአብሔር ሰዓቱንና ምድርን የፈጠረው በክርስቶስ አግካይነት እንደሆነ ሁሉ (ዮሐ. 1+3)፤ ሰዓቱንና ምድርን አያይዞ የሚያቆመውም በክርስቶስ አግካይነት ነው (ቆላ. 1+17)። የኢየሱስ ሥራ ከእግዚአብሔር ሥራ ጋር አንድ በመሆኑ፤ የኢየሱስ ሥራ በሰንበትም ቀን እንኳ ሁልጊዜ መሠራት አለበት።

18 ኢየሱስ እግዚአብሔርን «አባቷ» ብሎ ጠርቷል (ቁ. 17)። ይህ አባባል አይሁዳውያንን ከየተኛውም ነገር ይልቅ እጅግ አስቆጣ። አይሁዳውያን ኢየሱስ፤ «እግዚአብሔር አባቱ ነው» ቢል እግዚአብሔር ልዩ በሆነ መንገድ አባቱ እንደሆነ እየተናገረ መሆኑን አውቀዋል፤ ማለትም እርሱና እግዚአብሔር አንድ ዐይነት ባሕርይ እንዳላቸው እየተናገረ እንደሆነ ተረድተዋል። ኢየሱስ ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር እኩል እያደረገ እንደሆነ አስተውለዋል። ለአይሁዳውያን እንዲህ ያለው አባባል እግዚአብሔርን እንደመሳደብ የሚቆጠር ነው። አይሁዳውያን ከሰው ልጆች ይልቅ እጅግ ታላቅ የሆነ አንድ እውነተኛ አምላክ ብቻ እንዳለ ነው የሚያምኑት።⁴² በመሆኑም አንድ ሰው እኔ እግዚአብሔር ነኝ ወይም እግዚአብሔርን እመስላለሁ ካለ ይህን እውነተኛ አምላክ መሳደብ ነው። በአይሁድ ሕግ መሠረት እግዚአብሔርን በዚህ መልኩ የሚሳደብ ሰው በሞት ይቀጣል (ዘሌ. 24+16)። ስለዚህም የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን «ለመግደል በይበልጥ ተነሣሡ» (ማር. 3+6፤ ዮሐ. 10+33 ይመለከታል)።

ነገር ግን በቁጥር 19-30 ላይ ኢየሱስ በእርግጥ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል እንደሆነ ለአይሁዳውያን አሳያቸው። ያቀረቡበት ክስ ሁሉ ሐሰት ነበር።

ኢየሱስ በሁሉ ነገር በአባቱ በእግዚአብሔር ላይ የሚደገፍና አባቱንም በሁሉ ነገር የሚታዘዝ ነበር። «ወልድ በራሱ ሥልጣን ምንም አይሠራም» ይሁንና ኢየሱስ የአባቱን ሥልጣንና ገይላ ሁሉ «በእጁ ይዟል... አብ የሚያደርገውን ወልድም እንዲሁ ያደርጋል» (ማቴ. 11+25፤ ዮሐ. 13+3፤ 14+10 ይመለከታል)።

20 «አብ ወልድን ይወድዳል»፤ ማለትም ዘወትር ይወድደዋል። በእግዚአብሔርና በኢየሱስ መካከል ያለው አንድነትና ቅርበት የሚመነጨው እግዚአብሔር ለኢየሱስ ካለው ፍቅር ነው። ለዚህም ነው እግዚአብሔር ለኢየሱስ «ሁሉንም ነገር በእጁ ያስረከበው» (ዮሐ. 3+35 ይመለከታል)።

ኢየሱስ ለአይሁዳውያን ሲናገር አሁን ካያችሁት «የበለጠ ሥራ» አደርጋለሁ ይላቸዋል፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር «የሚሠራውን (ኢየሱስ) ሁሉ ያሳየዋል» ይህ የኢየሱስ «የበለጠ ሥራ» ሕይወትን መስጠትና (ቁ. 21) መፍረድ ነው (ቁ. 22)።

21 ብሉይ ኪዳን እንደሚያስተምረው እግዚአብሔር መታገን «ያድናል... ከሙታንም ዓለም መልሶ

ሊያውግድ ይቻላል» (1ዓጢ. 2+8)። በዚህ ቦታ ኢየሱስ እንደሚናገረው ግን እርሱም «ሕይወትን ይሰጣል... አብ የሚያደርገውን ወልድም እንዲሁ ያደርጋል» (ቁ. 19)።

ኢየሱስ የሚሰጠው ሕይወት አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት ነው። ሰዎች ሁሉ ከግመናቸው በፊት «በበደላቸውና በጎጠኦታቸው ምክንያት መት ናቸው» (ኤፌ. 2+1 እና ግብራሪያውን ይመለከታል)። ይሁን እንጂ ክርስቶስ ሕይወት ሊሰጣቸው ገይላ አለው። ኢየሱስ የሚሰጠው ሕይወት ዘላለግባቸው ሕይወት ነው። አንድ ሰው በክርስቶስ ባመነ ጊዜ የዘላለም ሕይወት ያገኛል፤ ለዘላለም ይኖራል (ዮሐ. 1+4፤ 3+15፤36 እና ግብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ ይህንን ሕይወት የሚሰጠው «ለሰላም ሰው» ነው። ይህ ሕይወት ሲሰጠን ይገባል ማለት አንችልም፤ ደግሞም ጥረንና ግረን ልናገኘው አንችልም። ይህ ሕይወት ለእኛ ሊሰጠን አይገባም። ይህን ሕይወት ልናገኝ የምንችለው በአብና በወልድ ፍትርና ጸጋ ብቻ ነው።

22 በሰዎች ላይ ለመፍረድ ሥልጣን ያለው እግዚአብሔር ነው። ነገር ግን እግዚአብሔር ይህንን ሥልጣን ለክርስቶስ ሰጥቶታል። ስለዚህ በፍርድ ቀን በሰዎች ሁሉ ላይ የሚፈርደው ራሱ ክርስቶስ ነው፤ ይህም የሚሆነው በዓለም ፍጻሜ ነው (ዮሐ. 17+31፤ 2ቆሮ. 5+10 ይመለከታል)።

23 ክርስቶስ በሰዎች ላይ እንዲፈርድ እግዚአብሔር ሥልጣንን የሰጠው «ሰዎች ሁሉ አብን እንደሚያከብሩት» እንዲሁም ወልድን እንዲያከብሩት ነው። እግዚአብሔር የሚቀበለውን ክብር ክርስቶስም መቀበል ይገባዋል። በአይሁዳውያን ፊት እንዲህ ብሎ መናገር እግዚአብሔርን እንደመሳደብ ይቆጠራል (ቁ. 18 ይመለከታል)። እነርሱ ግን ታውረው ስለነበር፤ በእርግጥ ክርስቶስ ከእግዚአብሔር ጋር እኩል እንደሆነ አሳስተዋል። ስለዚህም ክርስቶስን አናክብርም አሉ። «እኛ የምናከብረው እግዚአብሔርን ብቻ ነው» በማለት ተናገሩ። ኢየሱስ ግን እንዲህ አላቸው፤ «ወልድን የማያከብር፤ ወልድን የላከውን አብንም አያከብርም»። በሰዎችም ዘንድ ልክ እንዲሁ ነው፤ የአንድን ሰው ልጅ የማናከብር ከሆነ ሰውየውንም አናከብርም።

ከዚህ ላይ አንድ ጥልቅና መሠረታዊ እውነት እንማራለን። ብዙ ሰዎች «በእግዚአብሔር አምናለሁ። ታዲያ በክርስቶስ ግመን የሚያስፈልገኝ ለምንድን ነው?» ይላሉ። በክርስቶስ ግመን አስፈላጊ የሆነበት ምክንያት፤ በእርግጥ በእግዚአብሔር አምናለሁ ማለት የምንችለው በክርስቶስ ስናምን ብቻ በመሆኑ ነው። ክርስቶስን የማያውቅ ሰው እግዚአብሔርንም በትክክል አያውቅም። ክርስቶስን የማያከብር ሰው እግዚአብሔርንም አያከብርም (ሉቃ. 10+16፤ ዮሐ. 12+44-45፤ 14+9፤ 15+23 ይመለከታል)።

24 በዚህ ቦታ ኢየሱስ በጥራት 3+15-36 ላይ የተጻፈውን እንደገና ደግሞ ይናገራል። እዚህ ላይ ግን አንድ ሰው በክርስቶስ ግመን ብቻ ሳይሆን ክርስቶስንም «በላከው» (በእግዚአብሔር) ግመን አለበት የሚል አላብ ጨምሯል። ክርስቶስና እግዚአብሔር ሊለያዩ አይችሉም፤ ምክንያቱም ሁለቱ «አንድ» ናቸው (ዮሐ. 10+30)።

በክርስቶስ ግመን የሚችለው እግዚአብሔር ክርስቶስን እንደላከውና ክርስቶስም ከእግዚአብሔር ጋር አንድ እንደሆነ በማስተዋል ነው። የእርሱ ቃል የእግዚአብሔር ቃል ነው (ዮሐ. 4+34)። የክርስቶስን «ቃል» ማለትም ወንጌሉን መስማት በራሱ በእግዚአብሔር እንድናምን ያደርገናል (ሮሜ 10+14፤ 1ጴጥ. 1+21)። የክርስቶስ ዓላማ እኛን «ወደ እግዚአብሔር ግቅረብ» ነው (1ጴጥ. 3+18)።

የዘላለም ሕይወት ያለው ሰው ከሞት ወደ ሕይወት ተሻግሯል። ግንኛውም ሰው ሁለት አማራጮች ብቻ አሉት። ሕይወት ወይም ሞት። አንድ ሰው ወደ በመንፈስ ሕያው ነው፤ አልያም በመንፈስ መት ነው። ወደ በሰይጣን መንግሥት ውስጥ ነው፤ አልያም በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ ነው። አንድ ሰው ከሰይጣን መንግሥት መውጣትና ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መሻገር የሚችለው በክርስቶስና በእግዚአብሔር ሲያምን ብቻ ነው።

25 «የምቶ ሰዎች» ማለትም በመንፈስ የሞቱ ሰዎች «የእግዚአብሔርን ልጅ ድምፅ የሚሰጡበት ጊዜ ይመጣል»።

42 በብሉይ ኪዳን ዘመን ከምድር ሕዝቦች መካከል በአንድ እውነተኛ ሕያው አምላክ የሚያምኑት የአይሁድ ሕዝቦች ብቻ ነበሩ። የተቀሩት የምድር ሕዝቦች የሚያምኑት በብዙ የተለያዩ አግልክት ነው። የአይሁድ ሕዝቦችን ከሌሎች የዓለም ሕዝቦች የሚለያቸው መሠረታዊ ነጥብም ይሸው ነው።

በወለግ ግለትም «በበደላቸውና በጎጠኦቻቸው» (ኤፌ. 2:1) ውስጥ ከግሮና ሰዎች መካከል በዚህ ሕይወት የክርስቶስን ድምፅ ሰምተው የግሪክ ሰዎች አሉ። የክርስቶስን ድምፅ የግሪክውና የግሪክ ሰዎች «በሕይወት ይኖራሉ» (ቁ. 21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ ሲናገር «የምቱ ሰዎች የእግዚአብሔርን ልጅ ድምፅ የግሪክው በት ጊዜ ይመጣል፤ ጊዜውም አሁን ነው። ይህ በግሪክ በት ጊዜ የምቱ ሰዎች በሕይወት መኖር ይጀምራሉ ብሏል።

26 አብ የሕይወት ሁሉ ምንጭ እንደሆነ ሁሉ ወልድም (ክርስቶስም) የሥጋዊና የመንፈሳዊ ሕይወት ምንጭ ነው፤ እግዚአብሔር የራሱን ሕይወት ለክርስቶስ ሰጥቶታል (ዮሐ. 1:4፤ 3:35፤ 1ዮሐ. 5:11 ይመለከታል)። ይህም በመሆኑ ነው ሞት ክርስቶስን ሊያሸንፈው ያልቻለው። ክርስቶስ ራሱ ከሞት ሊነሣ የቻለው የእግዚአብሔር ሕይወት በእርሱ ውስጥ ስላለ ነው። የእግዚአብሔር ሕይወት በእርሱ ውስጥ ስላለም በጎጠኦቻቸው ምክንያት ሙት ለሆኑ ሰዎች ሕይወት ሊሰጣቸው ይችላል (ቁ. 25)።

27 ኢየሱስ መሲሕና «የሰው ልጅ» በመሆኑ እግዚአብሔር በሰዎች ላይ እንዲፈርድ ሥልጣን ሰጥቶታል (ማቴ. 28:18፤ ዮሐ. 5:22፤ 17:2 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል)። ኢየሱስ «የሰው ልጅ» በመሆኑ የሰዎችን ልብ ያውቃል፤ ስለዚህም በሰዎች ላይ ለመፍረድ ይችላል (ዮሐ. 2:24-25 ይመለከታል)። ኢየሱስ «የሰው ልጅ» በመሆኑ በሰዎች ሁሉ ላይ ለመፍረድ «ሥልጣንና ክብርና ኀይል» አለው (ዳን. 7:13-14)።

28-29 በዚህ ቁጥር ላይ እንደምናነበው፤ ኢየሱስ የግሪክው በዚህ ሕይወት (ዓለም) ስለግሪክው ነገር ሳይሆን በዓለም ፍጻሜ ስለግሪክው የመወሰነው ፍርድ ነው። የግሪክውም በመንፈሳዊ ገጽታው ብቻ ሳይሆን በሥጋዊ ገጽታም ጭምር ነው። ሞተው የተቀበሩ ሰዎች ሁሉ በዓለም መወሰን ይነሣሉ። መልካምና ክፉ ሰዎች ሁሉ ከሞት የግሪክው በት ቀን ይመጣል (ዮሐ. 24:15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ጻድቃን በመንግሥተ ሰማይ አዲስ እካል ይቀበላሉ። ርኩሳን ደግሞ በሊኦል አዲስ እካል ይቀበላሉ።

የምቱ ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን ልጅ ድምፅ ሲሰሙ ከተቀበሩበት ቦታ ይነሣሉ። በዚያን ጊዜ ወልድ ለሰዎች ሁሉ ላይረጉት በነም ሆነ ከፋ ሥራ የግሪክቸውን ዋጋ ይሰጣል (2ቆሮ. 5:10)። በሰ ያደረጉ በመንግሥተ ሰማይ ዘላለማዊ ሕይወት ሲያገኙ፤ ከፋ ያደረጉ ደግሞ በሊኦል ዘላለማዊ ፍርድ ይቀበላሉ።

ከዚህ ላይ ሁለት እውነቶችን ልናስታውስ ይገባል። አንደኛው ደኅንነት የግሪክው በሥራ ሳይሆን በእምነት ነው (ኤፌ. 2:8-9)። ይሁን እንጂ የምንሸለመውም ሆነ የምንኮነነው እንደ ሥራችን መጠን ነው (ማቴ. 16:27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሥራ የእምነታችን ማረጋገጫ ነው።

በአንድ በኩል ፍርድን የምንቀበለው በዚሁ ምድር ነው። ምክንያቱም በመወሰን ፍርድ ቀን ክርስቶስ በእኛ ላይ የግሪክውን ፍርድ የግሪክነው በዚህ ምድር በምናደርገው ነገር ነው።

30 ክርስቶስ ሲፈርድ፤ ፍርዱ ከእግዚአብሔር ፍርድ የተለየ አይደለም። ክርስቶስ በራሱ የግሪክው ምንም ነገር የለም (ቁ. 19)። ኢየሱስ ሲናገር «የሰግሁትን አፈርዳለሁ» ይላል። የክርስቶስ ፈቃድ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ጋር አንድ ነው። በመሆኑም የክርስቶስ ፍርድ ሁሉ ጊዜ ትክክለኛና እውነተኛ ነው (ዮሐ. 6:38፤ 8:16)።

ክርስቶስን አስመልክቶ እንዲህ እንደሆነ ሁሉ እኛንም አስመልክቶ እንዲሁ ነው። በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት የምንኖር ከሆነ ሕይወታችን የተቀደሰ ይሆናል። የራሳችንን ፈቃድ የምንከተልና ራሳችንንም ለማስደሰት ደፋ ቀና የምንል ከሆነ ግን ሕይወታችን ያልተቀደሰ ይሆናል። በነገር ሁሉ ክርስቶስ እንደ ጸለዎው እኛም እንጸልይ፤ «አንድ አንተ ፈቃድ እንጂ አንድ እኔ ፈቃድ አይሁን (ማር. 14:36)።

ስለ ኢየሱስ የተሰጠ ምስክርነት (5:31-47)
31 ኢየሱስ ስለ ራሱ የመስከረው እርሱ ብቻ ቢሆን ኖሮ ምስክርነቱ «አውነት» አይሆንም ነበር፤ ግለትም ምስክርነቱ ሕጋዊ በሆነ መንገድ ተቀባይነት አይኖረውም ነበር። መጽሐፍ ቅዱስ እንደግሪክው ግንኙነት ውሳኔ ተቃባይነት የግሪክነው በሁለት ወይም በሦስት ምስክርነት ሲረጋገጥ ነው (ዘጸ. 19:15፤ ማቴ. 18:16፤ 2ቆሮ. 13:1)። ስለዚህም ክርስቶስ ስለ ራሱ እርሱ ብቻ እውነተኛ ምስክርነት ሊሰጥ አይችልም፤ ሌላ ምስክር አስፈላጊ ነው።

32 ኢየሱስ ግን ሌላ ምስክር አለው፤ ያም ምስክር ራሱ እግዚአብሔር ነው (ዮሐ. 8:17-18)። እግዚአብሔር ስለ ኢየሱስ ከሰማይ ሲመሰክር «አንተ የተወለድህ ልጅ ነህ ብሎለታል (ማር. 1:1፤ 9:7)።

33-35 ኢየሱስ የእርሱ ዋና ምስክር እግዚአብሔር እንደሆነ ከተናገረ በኋላ የአጥግቂውን የኩላሊት ምስክርነት ደግሞ በዚህ ቦታ ይጠቅሳል። አይሁዳውያን የኢየሱስን ግንነት ለማወቅ መልእክተኞችን ወደ ዮሐንስ ልከው ነበር (ዮሐ. 1:19)። አንዳንድ አይሁዳውያን በኩላሊት ትምህርት ተሰበው ነበር። ዮሐንስ «ስለ እውነት መስክሮአል» (ቁ. 33)። ዮሐንስ የደኅንነትን መንገድ የግሪክነው «መብራት» ነበረ። አይሁዳውያን ዮሐንስ የተናገረውን አምነው ቢሆን ኖሮ፤ ኢየሱስን ግመንና ደኅንነትንም ማግኘት በቻሉ ነበር።

አይሁዳውያን የእግዚአብሔርን ምስክር በተተኝ አልተቀበሉም (ቁ. 37-38)። ይሁን እንጂ እውነተኛ ምስክር የሆነውን ዮሐንስን ሊያምኑና ሊቀበሉ በተገባ ነበር። ኢየሱስ መሲሕ መሆኑን ለማረጋገጥ የኩላሊትን ምስክር አይሻም። ኢየሱስ «የሰው ምስክርነት» አያስፈልገውም (ቁ. 34)። የእግዚአብሔር ምስክርነት ብቻ በቂው ነው። ኢየሱስ አጥግቂው ዮሐንስን የጠቀሰው ዮሐንስ በእርግጥ የደኅንነትን መንገድ አሳይቶአቸው እንደነበር ለግላሰብ ብቻ ነው።

36 ኢየሱስ ታላቁ ምስክር እግዚአብሔር ነው (ቁ. 32)። አይሁድ ግን የእግዚአብሔርን ምስክርነት አልተቀበሉም። ስለዚህ ኢየሱስ ሌላ «ምስክር» ይጠቅሳል፤ ይህም ምስክር እንዲሠራው የተሰጠው «ሥራ» ነው። አይሁዳውያን የክርስቶስን «ሥራ» ማየት ይችላሉ። ምክንያቱም የክርስቶስ ሥራ ከእግዚአብሔር ሥራ ጋር አንድ ነው (ቁ. 19)። ስለዚህ የክርስቶስ ሥራ ስለ ክርስቶስ «ይመስክራል» ወይም ክርስቶስ ከእግዚአብሔር «እንደተላከ» ያረጋግጣል (ማቴ. 11:2-5 ይመለከታል)። አይሁዳውያን የክርስቶስን ሥራ ምስክርነት በእርግጥ መቀበል አለባቸው (ዮሐ. 14:11)። እንዲሁም ዛሬ፤ ሰዎች ይህንን ምስክርነት መቀበል ይኖርባቸዋል።

37-38 በዚህ ቦታ ኢየሱስ እንደገና እንዲህ ይላል፤ «የላከኝም አብ ራሱ ስለ እኔ መስክሮአል»። እግዚአብሔር ራሱ ከሰማይ ምስክርነቱን ሰጥቷል (ቁ. 32)። በነቢያት፤ በብሉይ ኪዳንና በኩላሊት አማካይነት ስለ ክርስቶስ መስክሮአል። አይሁዳውያን ግን ድምፁን አልሰሙም ቃሉንም አልተቀበሉም። የእግዚአብሔርን ምስክርነት ለመቀበል አሻፈረን አሉ። ስለግመናቸውም ምክንያት የእግዚአብሔር ቃል በእነርሱ ውስጥ ቦታ አጣ። የእግዚአብሔርን ቃል በጆርአቸው የመስማት ዕድል ቢያገኙም ቃሉን ግን በልባቸው አልተቀበሉትም።

የእነዚህ ቁጥሮች ትርጉም ከዚህ የግሪክነው ነው። የእግዚአብሔርን ምስክርነት መቀበል የምንችለው በክርስቶስ ስናምን ብቻ ነው። እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል ወደዚህ ምድር መጥቷል። ስለዚህ ሰዎች ክርስቶስን ካልተቀበሉ እግዚአብሔርንም አይቀበሉም (ቁ. 23)። እግዚአብሔርን የግሪክነው ከሆነ ደግሞ የእግዚአብሔርንም ምስክርነት አይቀበሉም።

39-40 አይሁዳውያን ስለ «ቅዱሳት መጻሕፍት» ግለትም ስለ ብሉይ ኪዳን ባላቸው እውነት ተኩራርተዋል። ይሁንና

43. ምስክርነቱ እውነት ነው፤ ሆኖም ሕጋዊ በሆነ መንገድ እውነት ተደርጎ ላይታይ ይችላል።

የትዳላት መጻሕፍትን ምስክርነት አልተቀበሉም። ብሉይ ኪዳን ስለ ክርስቶስ በግልጽ ተናግሯል፤ ክርስቶስ በመጣ ጊዜ ግን ሊቀበሉት አልወደዱም (ዮሐ. 1፡11)።

አይሁዳውያን አንድ አሳዛኝ ለህተት ፈጸሙ። በብሉይ ኪዳን የተጻፈውን የአይሁድ ሕግ ከፈጸሙ የዘላለም ሕይወት እናገኛለን ይሉ ነበር። ነገር ግን ፍጹም ተሳስተዋል። የዘላለም ሕይወት ማግኘት የሚቻለው ክርስቶስን በማመን ብቻ ነው (ዮሐ. 3፡15)። ክርስቶስን እንፈልግም ሲሉ ሕይወትንም እንፈልግም ማለታቸው እንደነበር አሳስተዋሉም (ዮሐ. 3፡36)።

ኢየሱስ ግን «ወደ እኔ መምጣት አትፈልጉም» እንዳለ ልብ እንበል። ሰዎች ወደ ክርስቶስ መምጣት የሚፈልጉት ባለማወቃቸው ወይም የማስተዋል አትማቸው ደካማ ስለሆነ አይደለም። ሰዎች ወደ ክርስቶስ የሚመጡት መምጣት «ስለማይፈልጉ» ነው። እነርሱ የሚወዱት ጨለማን ነው። ኅጢአታቸውን መተው አይፈልጉም (ዮሐ. 3፡19-20)። አለማወቅ በክርስቶስ ላለማመን ምክንያት ሊሆን አይችልም።

41 ኢየሱስ «ከብርን ከሰው አይፈልግም» ማለትም የሰዎችን ክብርና ምስጋና አይሻም። ከሰዎች ምስጋናን ለማግኘት ሲል ሰዎችን ደስ ለማሰኘት አይሞክርም። እርሱ የሚሻው እግዚአብሔርን ደስ ማሰኘት ብቻ ነው። ሰዎች አከበሩትም አላከበሩትም ጉዳዩ አይደለም።

42 ኢየሱስ ከአይሁዳውያን ምስጋናን መቀበል አልፈለገም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔርን ከልባቸው አይወዱትም። የእግዚአብሔርም ፍቅር በእነርሱ ውስጥ የለም (ዮሐ. 2፡24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

43 ኢየሱስ ለአይሁዳውያን ሲናገር «... ሌላ በራሱ ስም ቢመጣ ግን ትቀበሉታልቸሁ» አላቸው። አይሁዳውያን ከሰዎች ምስጋናን ለማግኘት እጅግ ይወዳሉ። ሌሎች እንዲያከብሯቸው በማሰብ ሌሎች ክብርን ሰጡ። ሌሎች እንዲቀበሏቸው በማሰብ ሌሎችን ተቀበሉ።

«በራሳቸው ስም የመጡት» ሐሰተኞች ነበሩት ናቸው። እነርሱ ከዓለም ናቸው። የሚናገሩት የዓለምን ሐሳብ ነው። ስለዚህ አይሁዳውያን በደስታ ተቀበሏቸው። በእግዚአብሔር ስም የመጣውን ኢየሱስን ግን ሊቀበሉት አልወደዱም። ከሌላ ዓለም ስለመጣ ሊቀበሉት አልቻሉም።

44 አይሁዳውያን ከሰው የሚገኘውን ክብር እንጂ «ከአንዱ ከእግዚአብሔር የሚገኘውን ክብር» ለማግኘት ደንታ የላቸውም። እነርሱ የሚፈልጉት ከራሱ ከእግዚአብሔር የሚገኘውን ዘላለማዊ ክብር ሳይሆን ከሌሎች ሰዎች የሚገኘውን ጊዜያዊ ክብር ነው።

እግዚአብሔርን የሚወዱ፣ እግዚአብሔርን ለማክበር ይሻሉ። እግዚአብሔርን የማይወዱ፣ ለምሳሌ በዚህ ቦታ የተጠቀሱት አይሁዳውያን (ቁ. 42)፣ የራሳቸውን ክብር ብቻ ፈላጊዎች ናቸው። በአንድ ጊዜ የራስንና የእግዚአብሔርን ክብር መፈለግ አይቻልም (ማቴ. 6፡24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

45 በፍርድ ቀን፣ ክርስቶስ አይሁዳውያንን መከሰስ አያስፈልገውም፤ ምክንያቱም ሙሴ ይከሳቸዋል። እንዲሁም የሙሴ መጻሕፍት ይከሰታቸዋል።

አይሁዳውያን ተስፋ ያደረጉት የጥንቱ መሪያቸውን ሙሴን ነው። ሙሴ ሕግን ሰጣቸው። ስለዚህ ሕግን በመጠበቅ ደኅንነትን ማግኘት የሚቻል መስሏቸው ነበር (ቁ. 39)። ነገር ግን ሕጉ የሚለውን ጨርሶ አልተረዱም። ማንም ሰው ሕጉ የሚለውን ሙሉ በሙሉ መጠበቅ አይችልም። ይልቁንም ሕጉ ኅጢአታቸውን አሳያቸው (ሮሜ 7፡7-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሕጉ ኮነናቸው (ሮሜ 8፡1-2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ከሁሉ በላይ ግን ሕጉ አዳኝ እንደሚያስፈልጋቸው አመለከታቸው። ሙሴ ራሱ በእርግጥ አንድ ቀን አዳኝ እንደሚመጣ ትንቢት ተናግሮ ነበር (ዘጸ. 18፡15፤ ዮሐ. 1፡45)።

46-47 እንግዲህ አይሁዳውያን በእርግጥ ሙሴን አያምኑም ነበር ማለት ይቻላል፤ ምክንያቱም ሙሴ የጻፈለት አዳኝ በመጣ ጊዜ አልተቀበሉትም። ሙሴ አይሁዳውያንን የሚከሳቸው በዚህ ምክንያት ነው።

አይሁዳውያን እጅግ የሚያከብሩትን ሙሴን የማያምኑ ከሆነ፣ የሚጠሉትን ክርስቶስን እንዴት ሊያምኑበት ይችላሉ?

ምዕራፍ 6

ኢየሱስ አምስት ሺህ ሰዎችን መገበ (6፡1-15) (ማቴ. 14፡13-21፤ ማር. 6፡30-44፤ ሉቃ. 9፡10-17)

1-15 ግርቅስ 8፡30-44 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ በባሕር ላይ ተራመደ (6፡16-24) (ማቴ. 14፡22-36፤ ማር. 6፡45-56)

16-24 ግርቅስ 6፡45-56 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ የሕይወት እንጀራ (6፡25-59)

25 ኢየሱስ ተአምራዊ በሆነ መንገድ አምስት ሺህ ሰዎችን ከመገበ በኋላ (ቁ. 1-15) በውሃ ላይ እየተራመደ የገሊላን ባሕር አጃገጠ (ቁ. 16-24)። በአምስት እንጀራና በሁለት ዓሣ እስኪጠግቡ ድረስ የተመገቡት ሰዎች በማግስቱ ኢየሱስን ፍለጋ ሄዱ።

26 ሕዝቡ ኢየሱስን ፍለጋ ሄደው ቢያገኙትም ኢየሱስ ግን ሕዝቡን ገደዘ። እነርሱ የሚፈልጉት የበለጠ እንጀራ ማግኘትና የበለጠ ተአምር ማየት ብቻ ነበር። ኢየሱስ በፊታቸው ያደረገው ተአምር የበለጠ ተአምራትን እንዲፈልጉ አደረጋቸው እንጂ ወደ እምነት ሊያመጣቸው አልቻለም። በሕዝቡ ኅሊና ውስጥ ኢየሱስ ያደረጋቸው ተአምራት የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን እንደሚያረጋግጡ ምልክቶች አልተቆጠሩም። ተአምራቱ ለሰውነት የሚያስፈልጉ ነገሮችን ለምሳሌ ምግብን የማግኛ መንገድ ብቻ ናቸው እንጂ ከዚያ ያለፈ ትርጉም አልሰጧቸውም።

27 ኢየሱስ ለሕዝቡ ሲናገር፣ «ለሚጠፋ ምግብ አትሰና» አለ። እነርሱ «መሥራት» የሚገባቸው ኢየሱስ መስጠት አሚችለው መንፈሳዊ «ምግብ» ነው። እንዲህ ያለው «ምግብ» ለዘላለም የሚኖርና የዘላለምም ሕይወት መስጠት የሚችል ነው። «ለመንፈሳዊ ምግብ መሥራት» ማለት መጸለይ፣ መጽሐፍ ቅዱስን ማጥናትና ክርስቶስን መታዘዝ ማለት ነው። ምንም እንኳ አንድ ሰው እንዲህን ነገሮች ለማግኘት «መሥራት» ቢኖርበትም፣ ምን ጊዜም ስጦታ እንደሆነ ማወቅ ግን ያስፈልጋል። «የሰው ልጅ» የሆነው ክርስቶስ ይህን መንፈሳዊ ምግብ ለፈለገ ሰው ሁሉ ይሰጣል (ዮሐ. 5፡21)። ሰዎች ይህን መንፈሳዊ ምግብ ሊያገኙትም ሆነ በራሳቸው ጥረት ራሳቸውን ብቁ አድርገው ሊቀበሉ ከቶ አይችሉም።

«ለሚጠፋ ምግብ» የሚለው የሚያመለክተው በየዕለቱ የምንመገበውን ምግብ ብቻ ሳይሆን፤ ዓለማዊ ነገሮችንም ለምሳሌ ሃብትን፣ ክብርንና ደስታን ጭምር ነው (ማቴ. 6፡19-20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የሰው ልጅ የሚሰጠው ምግብ በእርግጥም እውነተኛ ምግብ ነው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር «ማኅተመን» አትዋበታል። አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ታላላቅ ሰዎች በሚጽፉአቸው ደብዳቤዎች ላይ ማኅተማቸውን ያትሙ ነበር። ደብዳቤው በእርግጥ የተጻፈው በሌላ ሰው ሳይሆን በማኅተሙ ባለቤት መሆኑን ማኅተሙ ያረጋግጣል። እንደዚሁም የእግዚአብሔር «ማኅተም» ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደመጣ ያረጋግጣል። ኢየሱስ የሰው ልጅ ብቻ ሳይሆን (ዮሐ. 1፡51) የእግዚአብሔርም ልጅ ነው።

44 የሙሴ መጻሕፍት የሚባሉት የመጀመሪያዎቹ አምስት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ናቸው። እነዚህ አምስት መጻሕፍት ሕግ ተብለው ይጠራሉ።

28-29 ሕዝቡ ይህን መንፈሳዊ ምጥብ ለማግኘት መልካም ሥራ መሥራት ለላብን ብለው ያስቡ ነበር። ኢየሱስ ግን ሊሠሩት የሚገባ አንድ ሥራ ቢኖር «እግዚአብሔር በላከው ግድግዳ ነው» (ቁ. 29) አላቸው።

በአንድ በኩል «ግድግዳ» ወይም እምነት አለኝ ግለት «ሥራ» ነው። በሌላ በኩል ደግሞ እምነት ከእግዚአብሔር የሚሰጥ ስጦታ ነው (ዮሐ. 8፡44፤ ሮሜ 12፡3 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በመጀመሪያ ደረጃ እምነት ስጦታ ነው፤ ይሁን እንጂ ስጦታውን ከተቀበልን በኋላ ለንጠቀምበት ይገባል።

30 አይሁዳውያን ተጨማሪ ምልክት እንዲደረግላቸው ፈለጉ (ማር. 8፡11፤ ዮሐ. 2፡18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ እምነት ሺህ ሰዎች መግባባት ሲያሳያቸውም እነርሱ ግን ከዚህ የበለጠ ምልክት እንዲያሳያቸው ተመኙ። ዘወትር እንጂ እንዲያበላቸው ፈለጉ።

31 በዚህ ጊዜ ኢየሱስ ሊያሳያቸው የሚችል ምልክት እንዳለ አሳብ አቀረቡለት። እግዚአብሔር በሙሴ ዘመን መኖን እንደሰጣቸው ሁሉ እርሱም «መኖን» እንዲሰጣቸው ጠየቁት። አይሁዳውያን ከግብጽ ወጥተው በሲና ምድረበዳ ሲጓዙ እግዚአብሔር እንደ እንጆራ ያለ ነገር በየዕለቱ ከሰማይ እየሰጠ ለአርባ አመት ያህል መገባቸው (ዘጸ. 16፡1-4፤ 14-15፤ 13፤ መዝ. 78፡24)።

አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን መሲሕ በመጣ ጊዜ «መኖን» ከሰማይ ያዘንብልናል የሚል እምነት ነበራቸው። መሲሕ በመጣ ጊዜ የሚያሳያቸው ምልክት ይህ እንደሆነም ያምኑ ነበር። ስለዚህ ኢየሱስ መሲሕ ነኝ የሚል ከሆነ እስቲ ይህንን ምልክት ያድርግ! ያን ጊዜ በእርሱ ያምናሉ ነበር።

ዛሬም ቢሆን ሰዎች ምልክትን ይጠይቃሉ። «ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ማረጋገጫ ከሰጠኝኝ አምናለሁ» ይላሉ። እንዲህ ያሉ ሰዎች ግን እግዚአብሔርን እየፈተኑት ነው (ማቴ. 4፡7)። ማረጋገጫ ስጦት የሚሉት ላለማመናቸው ምክንያት እንዲሆናቸው ነው። ምንም ዓይነት «ማረጋገጫ» ቢሰጣቸው ከቶ አያምኑም (ሉቃ. 16፡27-31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

32 መኖን የሰጠው ሙሴ ሳይሆን እግዚአብሔር እንደሆነ ኢየሱስ ለሕዝቡ አስገንዘበ። ከዚህ በተጨማሪ ይህ መኖ «ከሰማይ የወረደው እውነተኛ እንጆራ አይደለም»። መኖ ከሰማይ የወረደ ምድራዊ እንጆራ ነው። ከሰማይ የሚወርደው እውነተኛው እንጆራ⁴⁵ መንፈሳዊ «እንጆራ» ሲሆን እርሱም «የእግዚአብሔር እንጆራ» ነው (ቁ. 33)።

33 ይህ «የእግዚአብሔር እንጆራ ከሰማይ የሚወርድ ለዓለም ሕይወትን የሚሰጥ ነው»። ኢየሱስ የሚሰጠው እንጆራ መንፈሳዊ እንጆራ ሲሆን ይህም እንጆራ ለሰዎች መንፈሳዊና ዘላለማዊ ሕይወትን የሚሰጥ ነው።

34 እንደ ሳምራዊቷ ሴት ሁሉ (ዮሐ. 4፡15) እነዚህም ሰዎች ኢየሱስ ለማለት የፈለገው ነገር ትርጉሙ አልገባቸውም።

35 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ «ያ እንጆራ እኔ ነኝ፤ እኔ ሕይወትን የምሰጥ እንጆራ ነኝ» (ዮሐ. 1፡4፤ 3፡36፤ 1ዮሐ. 5፡11-12) አላቸው። ወደ ኢየሱስ መጥቶ ይህንን እንጆራ የሚበላ ሁሉ «ከቶ አይራብም» (ዮሐ. 4፡14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ከዚህ በኋላ ኢየሱስ «በእኔ የሚያምን ከቶ አይጠግም» አላቸው። በዚህ ቦታ «የሕይወት እንጆራ» የሚለው በዮሐ. 4፡10-11 ላይ «የሕይወት ውሃ» ከሚለው ጋር ተመሳሳይ እንደሆነ መገንዘብ አለብን። እንዲሁም ይህን እንጆራ «መብላት» እና ይህን ውሃ «መጠጣት» ግለት በኢየሱስ ግድግዳ ግለት እንደሆነ ግስተዋል ይገባናል። ይህም

ኢየሱስን ወደ ሕይወታችን መተባበል ግለት ነው። ምጥቡን ሆነ መጠጥን ወደ ሆላችን እንደምናስገባ ሁሉን ዕድልን አግኝቷል። ክርስቲያኑም ወደ ልባችን እንዲገባ እናደርጋለን።

ኢየሱስ በዚህ ቦታ ሲናገር «ወደ እኔ የሚመጣ ሕፃናት ለይራብም ይላል። ወደ ኢየሱስ «መምጣት» ግለት በኢየሱስ ግድግዳ ግለት ነው።⁴⁷ ኢየሱስ ለሰዎች ሁሉ «ወደ እኔ ኮ» ይላል (ማቴ. 11፡28)።

36 አይሁዳውያን ምንም እንኳ ኢየሱስንና እርሱም ያደረጋቸውን ተአምራት በዐይናቸው ቢያዩት ግድግዳ አልቻሉም። በመጀመሪያ ከሰማይ እንጆራ እንዲሰጣቸው ጠየቁ (ቁ. 34)። ይህ እንጆራ ጥፋጭና አስደላች እንደሚሆን ገምተው ነበር። ወደ ክርስቶስ የመጡት የእርሱን በረከት ለማግኘት ብቻ ነበር። እንጆራው ኢየሱስ መሆኑን ባወቁ ጊዜ ግን «እንጆራውን» ናቁ፤ ፈታቸውንም ከክርስቶስ መለሱ።

37 ኢየሱስ «አብ የሚሰጠኝ (ሰው) ሁሉ ወደ እኔ ይመጣል» አለ። ብዙ አይሁዳውያን አላመኑም፤ ምክንያቱም አብ ለክርስቶስ «አልሰጠውም»። እግዚአብሔር የእምነትን ስጦታ አልሰጣቸውም። እግዚአብሔር ሰዎችን በመጀመሪያ «ካልሳበ» እነዚያ ሰዎች ወደ ክርስቶስ አይመጡም (ቁ. 44)። ሰዎች በክርስቶስ ከግመናቸው በፊት እግዚአብሔር ሊጠራቸው ወይም ሊሰጣቸው ያስፈልጋል (ዮሐ. 15፡16)።

ከዚህ ላይ አንድ አስቸጋሪ ጥያቄ ይነሳል። ይኸውም አለግመን ኅጢአት የሚሆነው ለምንድን ነው? እምነት የእግዚአብሔር ስጦታ ከሆነ ይህን እምነት አለመቀበል እንዴት ኅጢአት ሊሆን ይችላል?

መልሱ ከዚህ የሚከተለው ነው። እግዚአብሔር እምነትን የሚሰጠው ልባቸው ከፍትና ትሔት ለሆኑ ሰዎች ብቻ ነው። እንግዲህ የእምነትን ስጦታ ያልተቀበልን ከሆነ ልባችንን በእግዚአብሔር ላይ አደንድነናል ግለት ነው። እርግጥ እምነት ስጦታ ነው። ነገር ግን ይህን ስጦታ ለመቀበል በቅድሚያ ኅጢአታችንን መናዘዝና ወደ እግዚአብሔር መመለስ አለብን፤ ያን ጊዜ እግዚአብሔር እምነትን ይሰጠናል (ሮሜ 9፡14-21 እና ማብራሪያውን እንዲሁም የእምነት አንቀጾቹን በሚያብራራው ክፍል ውስጥ «ደንገንት የእግዚአብሔር ምርጫ ነው ወይስ የሰው ምርጫ?» የሚለውን ይመለከታል)።

ክርስቶስ በእምነት ወደ እርሱ የሚመጡትን ከቶ ተመለሱ አይላቸውም። በፊቱ ለመቀም ሆነ ወደ እርሱ ለመቅረብ ያልተገባን ሰዎች ብንሆንም፤ እርሱ ግን እጁን ዘርግቶ ይቀበለናል። ወደ ክርስቶስ ለመምጣት ፍጹማንና ንጹሐን መሆን አያስፈልገንም፤ ምክንያቱም የሆነውን እንደሆንን ይቀበለናል። ከእኛ የሚፈለገው ወደ እርሱ መሄድ ብቻ ነው።

በአንድ በኩል እግዚአብሔር ካልሳበን በቀር ወደ ክርስቶስ መምጣት አንችልም። በሌላ በኩል ደግሞ ወደ ክርስቶስ ለመምጣት ፈቃደኞች ካልሆንን እግዚአብሔር ለሰብን አይችልም።

38-39 ክርስቶስ ወደዚህ ምድር የመጣው የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለመፈጸም ነው (ዮሐ. 5፡30)። ይህም የእግዚአብሔር ፈቃድ «ከሰጠው ሁሉ አንድ እንኳ እንዳይጠፋ» ይኸውም እግዚአብሔር ለክርስቶስ ከሰጠው ሰዎች ግለትም እውነተኛ ክርስቲያኖች ሁሉ አንድ እንኳ እንዳይጠፋ ነው (ዮሐ. 10፡28-29)። በዚህ አንጻር ክርስቶስ በዚህ ምድር ሳለ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ፈጽሞአል (ዮሐ. 17፡12)።

የእግዚአብሔር ፈቃድ ክርስቶስ አንድ እንኳ እንዳይጠፋ እንዲጠብቅ ብቻ ሳይሆን «በመጨረሻው ቀን እንዲያሥነሳቸው» ግለትም ደንገንትና የዘላለምን ሕይወት እንዲሰጣቸው ጭምር ነው። «በመጨረሻው ቀን» የሚለው የሚያመለክተው በዓለም ፍጻሜ ሰዎች ሁሉ ከሞት ተነሥተው ወደ መንግሥተ ሰማይ አልያም ወደ ሲኦል እንዲገቡ የሚደረግበትን የፍርድ ቀን ነው (ዮሐ. 5፡28-29)።

45 በግሪኩ ትእ ላይ «ግድግዳ» የሚለው ቃል ጸዕኔት ግድግዳ ወይም በእምነት መቀበልን ግለት ነው።
46 በመካከለኛው ምሥራቅ ለሚኖሩ ሕዝቦች ጸባ ዋና ምግባቸው ነው። በመሆኑም በዚህ ምሥራቅ ውስጥ «እንጆራ» ግለት ማግኘት ግለት ነው።

47 ኢየሱስ ተመሳሳይና አንድ የሆነ መንፈሳዊ እውነት ለመግለጽ የተለያዩ ቃላትንና ምላሶችን ተጠቅሟል።

40 በዚህ ቦታ ኢየሱስ በቁጥር 39 ላይ የተናገረውን ነገር እንደገና ይደግመዋል። ኢየሱስ በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት ይሰጣል። በእርግጥ በዚህ ምድር መንፈሳዊ ሕይወት የሰጣቸውን ሁሉ «በመጨረሻው ቀን» ወደ መንግሥተ ሰማይ እንዲገቡና የዘላለም ሕይወት እንዲያገኙ ከሞት ያለነሣቸዋል።

«... ወልድን የሚያይና በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት ያገኛል»። በእምነት ዐይን ወደ ኢየሱስ መመልከት አለብን። የክርስቲያኖች እምነት ዕውር እምነት አይደለም። በመጀመሪያ ኢየሱስን እናያለን⁴⁰፤ ከዚያም በእርሱ እናምናለን።

41-42 ኢየሱስ በተናገረው ነገር አይሁዳውያን ደስ አልተሰኙም። «የዮሴፍና የግርያም ልጅ ሆኖ ሳለ ከሰማይ ወረድሁ እንዴት ይላል? እርሱም እንደ እኛ ከምድር አይደለምን?» በማለት አጥረመረሙ (ማር. 6፥2-3 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

43-44 «አብ የሳበው ካልሆነ በቀር ወደ እኔ መምጣት የሚችል ግንም የለም»። በዚህ ቦታ ኢየሱስ በቁጥር 37 ላይ የተናገረውን አሳብ እንደገና ይደግመዋል። ግንም ሰው በራሱ አሳብና ፍላጎት ወደ ክርስቶስ መምጣት እንደሚችል አያስብ። ምክንያቱም ወደ ክርስቶስ ለመምጣት በቅድሚያ በእግዚአብሔር መሳብ አለበት (ቁ. 37፥65 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

45 በዚህም ቦታ ኢየሱስ ያንኑ እውነት በተለዩ ቃላት ይደግመዋል። እግዚአብሔር ሰዎችን «የሚስበው» ሰዎችን በማስተማር ነው። እግዚአብሔር «ያስተማራቸውና» ከእርሱም «የተማሩ» ሁሉ ወደ ክርስቶስ ይመጣሉ። ልባችን (ጎሊናችን) በእግዚአብሔር መንፈስ ካልበራ ወደ ክርስቶስ መምጣት አንችልም (ቁ. 65 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ከዚህ ላይ አንድ ነገር ልብ ማለት አለብን። ይኸውም ትምህርቱን የሚያስተምረው እግዚአብሔር ነው፤ መስማት ያለብን ደግሞ እኛ ነን!

ኢየሱስ «ከነቢያት» መጻሕፍት ማለትም የነቢያትን መጻሕፍት የዘዘው ከብሉይ ኪዳን ይጠቅሳል፤ የጠቀሰውም ከኢሳ. 54፥13 ላይ ነው።

46 እግዚአብሔር ሰዎችን ያስተምራል። ሆኖም ወልድን ማለትም ኢየሱስን ግን ማስተማር አያስፈልገውም፤ ምክንያቱም ኢየሱስ እግዚአብሔርን ያየና ከእግዚአብሔርም ዘንድ ተልኮ የመጣ ነው (ዮሐ. 1፥18 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ ከእግዚአብሔር የሆነውን ነገር ተቀብሏል፤ ስለዚህ ኢየሱስ የተቀበለውን ነገር ለሰዎች ማስተማር ይችላል። እግዚአብሔርን ያየው ግንም የለም፤ በመሆኑም ከእግዚአብሔር መማር የሚያስፈልገንን ነገር የምንማረው በኢየሱስ አማካይነት ነው። ከክርስቶስ የተማርነው ማንኛውም ትምህርት ከእግዚአብሔር የተገኘ እንደሆነ እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን።

47 የዘላለም ሕይወት ለማግኘት የሚያስፈልገው ነገር በኢየሱስ ማመን ብቻ ነው (ዮሐ. 3፥15፤ 36 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

48-50 በዚህ ቦታ ኢየሱስ፣ መና ከሚሰጠው ሕይወት የሚበልጥ ሕይወት የሚሰጥ እንጂራ እንደሆነ እንደገና ይናገራል። በአይሁዳውያን አስተሳሰብ መና ከምግቦች ሁሉ የበለጠ ምግብ ነው። ይሁን እንጂ በብሉይ ኪዳን ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን መና በልተው ሞተዋል። «የሕይወቱን እንጂራ» የሚበሉ ማለትም በኢየሱስ የሚያምኑ ግን ከቶ አይሞቱም፤ ማለትም ነፍሳቸው⁴⁹ ከቶ አትሞትም። ምክንያቱም የዘላለም ሕይወት አላቸው።

51 ኢየሱስ «ሕያው እንጂራ» ነው። ኢየሱስ ራሱ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ሕይወት የያዘ ብቻ ሳይሆን (ዮሐ. 5፥26)፤ ኢየሱስን «የሚበላ» ሁሉ ይህንን ዘላለማዊ ሕይወት

ያገኛል። «ከዚህ እንጂራ የሚበላ ሁሉ ለዘላለም ይኖራል»። የአንድ ሰው አካል ቢሞትም እንኳ ነፍሱ ግን አትሞትም።

በዚህ ቦታ ኢየሱስ እንዲህ በማለት አዲስ ትምህርት ይሰጣል። «ለግለም ሕይወት እንዲሆን እኔ የምስጠው እንጂራ ሥጋዬ ነው»። ማለትም ኢየሱስ ሰዎችን ለግዳን ሥጋውን ወይም አካሉን ይሰጣል። በሕይወት መኖር እንድንችል ሕይወቱን መሥዋዕት አድርጎ ይሰጣል። በዚህ ቦታ ኢየሱስ የሚናገረው ስለ መስቀል ሞቱ ነው (ማር. 10፥45፤ ዮሐ. 3፥14-16 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

52 አይሁዳውያን በኢየሱስ ንግግር ተገርመው እርስ በርሳቸው ክርክር ገጠሙ። ኢየሱስ ለማለት የፈለገውን ነገር መረዳት አቃቃቸው። «የሰውን ሥጋ እንዴት እንበላለን?» በማለት ተደነቁ።

53 ኢየሱስ ለጥያቄአቸው መልስ ሲሰጥ፣ «አንድ ሰው የዘላለም ሕይወትን ማግኘት ከፈለገ የኢየሱስን ሥጋ መብላትና ደሙንም መጠጣት አለበት» በማለት ግልጽ ለድርጊት ነገራቸው። በሌላ አነጋገር አንድ ሰው ደግንነትን ለማግኘት ክርስቶስን በእምነት መቀበል ይገባዋል (ቁጥር 35 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ሰውነታችን ያለ ምግብና መጠጥ መኖር እንደማይችል ሁሉ ነፍሳችንም ያለ ክርስቶስ መኖር አትችልም⁵⁰።

ደምን መጠጣት፣ አይሁዳውያንን እጅግ የሚያስቆጣ ድርጊት ነው። በብሉይ ኪዳን ትምህርት መሠረት አይሁዳውያን የማንኛውንም እንስሳ ደም መጠጣት አይችሉም፤ እንዲህ ያለውም ድርጊት ፍጹም ከልክል ነው (ዘፍ. 9፥4)።

54 በዚህ ቦታ ኢየሱስ በቁ. 47 እና 53 ላይ የተናገረውን አሳብ እንደገና ይደግመዋል።

55 አይሁዳውያን የሚሠሩት «ለሚጠፋ ምግብ» (ቁ. 27) ነው። ኢየሱስ የሚሰጠው ምግብ ግን

«ለዘላለም ሕይወት የሚሆን» ነው፤ ያም ምግብ ሥጋውና ደሙ ነው። ይህም እውነተኛ መብልና እውነተኛ መጠጥ ነው።

እዚህ ላይ ለሚጠፋ ምግብ የሚሠሩት አይሁዳውያን ብቻ እንዳልሆኑ ልናስታውስ ይገባል። ኢየሱስ የተናገራቸው ነገሮች ሁሉ የሚመለከቱት አይሁዳውያንን ብቻ ሳይሆን እኛንም ጭምር ነው።

56 መንፈሳዊ በሆነ መንገድ የክርስቶስን ሥጋ ስንበላና ደሙንም ስንጠጣ፣ እርሱም በመንፈስ በእኛ ውስጥ ይኖራል⁵¹። የእርሱ ሕይወትና የእርሱም መንፈስ ቅዱስ በእኛ ውስጥ ይኖራል። በዚህ ዐይነት በመንፈስ ከክርስቶስ ጋር አንድ እንሆናለን። የአካሉም ክፍሎች እንሆናለን (1ቆሮ. 12፥27)።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ሲናገር፣ «በእኔ ኦሩ፤ እኔም በእናንተ እኖራለሁ፤... ብዙ ፍሬ የሚያፈራው በእኔ የሚኖርና እኔም በእርሱ የምኖርበት ነው» ብሏል (ዮሐ. 15፥4-5)። ማንም በክርስቶስ የሚኖር በእግዚአብሔርም ይኖራል (1ዮሐ. 4፥15)።

እዚህ ላይ ክርስቲያናዊ ሕይወትን አስመልክቶ አንድ ትልቅ እውነት እናያለን። ይኸውም አማኞች ከክርስቶስ ጋር አንድ ሆነዋል። በክርስቶስ መኖር አለብን። ማለትም በክርስቶስ ፍቅር፣ ኀይል፣ ሰላምና ደስታ መኖር ያስፈልገናል። እርሱን በመቃዘዝ መኖርም ይገባናል። በእርሱ መንግሥት መኖር አለብን። እንዲህ ሲሆን የእርሱ «ሕያው ውሃ»፣ የእርሱ «የሕይወት እንጂራና» የእርሱ መንፈስ ቅዱስ በእኛ ውስጥ

50 እንደ አንዳንድ ክርስቲያኖች አነጋገር «ሥጋዬን (የክርስቶስን) የሚበላና ደሜን የሚጠጣ» ማለት «በክርስቶስ ግመን» ማለት ብቻ ነው። ሌሎች ክርስቲያኖች እንደሚሉት ደግሞ ይህ አባባል የጌታን እራትም ያመለክታል። እነዚህ ክርስቲያኖች እንዲህ ሲሉ ግን የጌታን እራት በመከፈላችን ብቻ የዘላለም ሕይወት እናገኛለን ማለታቸው አይደለም። ይልቁንም መንፈሳዊ በረከትን በእምነት አማካይነት የምንቀበልበት አንዱ መንገድ የጌታ እራት ነው ማለታቸው እንጂ። ተጨማሪ ማጥራሪያ ለማግኘት የእምነት አንቀጾችን በሚያብራራው ክፍል ውስጥ «የጌታ እራት» የሚለውን ይመለከታል።

51 ሌሎች አንዳንድ ክርስቲያኖች እንደሚናገሩት በጌታ እራት ጊዜ ጎብሰቱን ስንበላና ወይኑን ስንጠጣ በእምነት አማካይነት የክርስቶስን መገኘት ልዩ በሆነ መንገድ እንቀበላለን ወይም እንለግመዳለን።

48 አንድ ሰው ኢየሱስን «ለማት» በተከፈተና ትሕትናን በለበለ ልብ ወንጌልንና መጽሐፍ ቅዱስን ግንባብ ወይም ግድመጥ አለበት።

49 የአንድ ሰው ነፍስ አሳቡን፣ ስሜቱንና ፍላጎቱን ሁሉ ያጠቃልላል። የአንድ ሰው ነፍስ ባሕሪውንና ግንኙነቱን ይወክላል። የአንድ ክርስቲያን ነፍስ (መንፈሱን ጨምሮ) በሞት አይጠፋም።

ይኖራሉ። መላ ሕይወታችንም በክርስቶስ፣ ለክርስቶስና ከክርስቶስ ይሆናል።
58 የቀጥር 40-50 ግብራሪያ ይመለከታል።
59 ኢየሱስ እነዚህን ሁሉ ነገሮች ያስተግረው በትፍርናሆም በግጥም ምክራብ ውስጥ ነበር (ቁ. 17-24)።

በርካታ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ትተው ሄዱ (6+60-71)።

60 ኢየሱስ ከአስራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ሌላ፣ ሌሎች በርካታ ደቀ መዛሙርት ነበሩት (ማር. 3+13-19)። እነዚህ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ የሚናገረውን ነገር በተወሰነ ደረጃ ቢቀበሉም እምነታቸው ግን ደካማና ገልብ ነበር። ከእነዚህም ደቀ መዛሙርት መካከል አንዳንዶቹ «ይህ ንግግር ከባድ ነው» ግለት ጀመሩ። እንዲሁም ሌላ «የኢየሱስን ሥጋ ስለ መብላት የተሰጠውን ትምህርት ለመቀበል ከባድ ነው» ግለታቸው ነው።

61 በኢየሱስ ትምህርት ላይ በመጀመሪያ ያጉረመረሙት አይሁድ ናቸው (ቁ. 41)። አሁን ደግሞ የራሱ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ማጉረም ጀመሩ። ኢየሱስ ሐሳባቸውን አውቋል። እርሱ የእያንዳንዳችንን ሐሳብ ያውቃል። ስለምንናገረው ነገር ብቻ ሳይሆን ስለምናስበውም ነገር መጠንቀቅ አለብን።

ደቀ መዛሙርቱ ያጉረመረሙት ኢየሱስ ለማለት የፈለገውን ነገር ሰላልተረዱ አይደለም። እነርሱ ያጉረመረሙት ኢየሱስ ከእርሱ ጋር አንድ እንዲሆኑ ስለጠየቃቸው ነው። ኢየሱስ እየጠየቃቸው ያለው በሙሉ ልባቸው እንዲከተሉት ነበር። ይህን ለማድረግ ደግሞ ዝግጁ አልነበሩም።

62 ኢየሱስ ሲመልስ፣ «የለው ልጅ (ክርስቶስ) ወደነበረበት ተመልሶ ሲወጣ ስታዩ ምን ልትሉ ነው?» አላቸው። ኢየሱስ ለማለት የፈለገው እንዲህ ነው፤ ደቀ መዛሙርቱ የኢየሱስን ትምህርት አሁን ለመቀበል ከከበዳቸው፣ «ወደነበረበት ተመልሶ ሲወጣ» ግለትም ወደ ሰማይ ሲሄድ የበለጠ ለመረዳት ይከብዳቸዋል። ምክንያቱም ወደ ሰማይ ከመሄዱ በፊት በመጀመሪያ መሞት አለበት። እነርሱም ከአይሁድ ስደት ይደርስባቸዋል። ኢየሱስ ወደ ሰማይ ሲሄድ ብቸኛት ይሆናሉ፤ ምክንያቱም ተለይቷቸው ይሄዳል። እርግጥ ነው በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት አብሮአቸው ይሆናል፤ ሆኖም የኢየሱስን መንፈሳዊ ትምህርት አሁን መቀበል ካልቻሉ የመንፈስ ቅዱስን ትምህርት እንዴት መቀበል ይችላሉ?

63 «መንፈስ» ግለትም መንፈስ ቅዱስ «ሕይወትን ይሰጣል»። ሰዎች የኢየሱስን «ሥነ» ሲበሉ፣ የሚበሉት ሥጋን ሳይሆን መንፈስ ቅዱስን ነው። «ሥጋ ምንም አይጠቅምም»። ኢየሱስ ስለተናገረው ቃል መንፈሳዊ ትርጉም እንድንረዳ ሊያስተምረን ይሞክራል። የተናገረው «ቃል . . . መንፈስ ነው» «እግዚአብሔር መንፈስ እንደሆነ» ሁሉ (ዮሐ. 4+24) ኢየሱስም የተናገረው «ቃል መንፈስ ነው» የተናገረው ቃል የተገኘው ከእግዚአብሔር ነው (ዮሐ. 7+16፤ 12+49-50)። ኢየሱስ የተናገረው ቃል የተገኘው ከሰው አይደለም። በመሆኑም እርሱ የተናገረውን መረዳት የምንችለው በእግዚአብሔር መንፈስ እርዳታ ብቻ ነው (1ቆሮ. 2+12-14 እና ግብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ የተናገረው ቃል «ሕይወትም» ነው፤ ግለትም ሕይወትን የሚሰጥ ነው (ዮሐ. 5+24)። የእግዚአብሔር ቃል ሰማይንና ምድርን እንደፈጠረና ለፍጥረታትም ሁሉ ሕይወትን እንደሰጠ ሁሉ (ዮሐ. 1+1-4) የኢየሱስም ቃል ለሚያምኑ ሁሉ መንፈሳዊ ሕይወትን ይሰጣል።

64 ኢየሱስ ለእርሱ ታግኝ ሆነው የሚቀመና የግደቆው እነግን እንደሆኑ ከመጀመሪያው ጀምሮ ያውቃል። እንዲሁም ስለ እያንዳንዳችንም ታግኝ ሆኖ መቆምና አለመቆም ያውቃል።

ምንም እንኳ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ የተናገረውን ቃል ቢሰሙም፤ አብዛኞቹ ቃሉን የተረዱት ግን ሥጋዊ በሆነ መንገድ ነው። ኢየሱስን የተከተሉት ተአምራት ሰላዩ ብቻ እንጂ ጥልቅ በሆነ መንፈሳዊ መንገድ በክርስቶስ ስላመኑ

አይደለም። በመሆኑም የኢየሱስ ትምህርት ከባድ በሆነባቸው ጊዜ ወደቁ (ማር. 4+5-6፤ 16-17 ይመለከታል)።

65 በዚህ ጊዜ ኢየሱስ፣ እግዚአብሔር ካልላበው በተር እርሱን መከተል የሚችል ግንም እንደሌለ እንዲህ ሲል አሳስባቸው፣ «. . . ከላብ የተፈቀደለት ካልሆነ በተር ወደ እኔ መምጣት የሚችል የለም» (ቁ. 37+44 እና ግብራሪያውን ይመለከታል)። አንድን ሰው እግዚአብሔር ራሱ ከወለደ ከገጢአት ካላወጣው በተር ወደ እግዚአብሔር ከቶ መምጣት አይችልም። አንድ ገጢአተኛ ሰው በራሱ ፍላጎት ወደ እግዚአብሔር መመለስ ከቶ አይችልም፤ ምክንያቱም በገጢአቱ ጸንቶ መኖር ይፈልጋል (ዮሐ. 3+19)። እንግዲህ አንድ ሰው ወደ እግዚአብሔር ወይም ወደ ኢየሱስ ቢመጣ፣ ይህ ሰው መምጣት የቻለው ከእግዚአብሔር ጸጋ የተነሣ ብቻ ነው። ደግሞም መምጣት እንዲችል «ከላብ ተፈቅዶለታል»።

እንግዲህ ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ መካከል አንዳንዶቹ በእግዚአብሔር «ስላልተሳቡ» ሊወድቁ እንደሚችሉ ያውቅ ነበር። እምነታቸው እውነተኛ አልነበረም። ሌላው ቀርቶ ከዐሥራ ሁለቱ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት መካከል አንዱ በስተመወረባቸው ኢየሱስን አላላፎ ሰጥቷል (ቁ. 70-71 ይመለከታል)።

66 በመሆኑም ልክ ኢየሱስ እንደተናገረው በርካታ ደቀ መዛሙርት ወደ ጳላ ተመለሱ። መሲሕ እንደ አንድ ምድራዊ ንጉሥ ገዢ ይሆናል ብለው አስበው ነበር። ምናልባትም ኢየሱስን በመከተል አንዳንድ ምድራዊ ጥቅማ ጥቅሞችን እናገኛለን በግለት ሳያስቡ አልቀረም። አሁን ታዲያ የኢየሱስ ደቀ መዛሙር መሆን ካስቡት በላይ ከባድ ነገር መሆኑን ተመልከቱ። ስለዚህም ጥለውት ሄዱ።

67-69 በዚህ ጊዜ ኢየሱስ ፊትን ወደ ዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መለሰ። እነርሱም ትተውት ይሄዱ ይሆን?

ኢጥሮስ የዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት አፈቀላጤ በመሆን ለኢየሱስ እንዲህ ሲል መለሰ፣ «ወደት እንሄዳለን? አንተ የዘላለም የሕይወት ቃል አለህ» (ቁ. 68)። ኢጥሮስ በቁ. 63 ላይ ኢየሱስ የተናገረውን ነገር አስተዋለ። «የዘላለም ሕይወት ቃል» ግለትና የዘላለም ሕይወት መስጠት የሚችል ንይል ግለት አንድ ናቸው። ኢየሱስ የዘላለም ሕይወት መስጠት የሚችል ንይል ካለው ዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ትተውት የሚሄዱት ለምንድን ነው?

በዚህ ጊዜ ኢጥሮስ «አምናል፤ ቅዱስ የእግዚአብሔር ልጅ አንተ እንደሆንህም ዐውቃለሁ» ግለትም መሲሕ እንደሆንህ ተረድተናል አለ (ማር. 8+29 እና ግብራሪያውን ይመለከታል)። ከይሁዳ በስተቀር ዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት በእርግጥ አምነዋል። እርግጥ ነው ከጥቂት ጊዜ በኋላ እነርሱም ትተውት ይሄዳሉ (ማር. 14+50)። ይሁን እንጂ እምነታቸው ፈጽሞ አይጠፋም።

70-71 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ከመካከላቸው አንዱ አላላፎ እንደሚሰጠው ለደቀ መዛሙርቱ ነገራቸው። ሆኖም አላላፎ የሚሰጠው ግን እንደሆነ አልተናገረም። ኢየሱስን አላላፎ የሚሰጠው ሰው «የሰምንን ልጅ አስቆርታዊው ይሁዱ» እንደሆነ የሐንስ ይነግረናል (ማር. 14+10-11፤ 17-20፤ 44-46 ይመለከታል)።

ኢየሱስ ይሁዳን «ጂያብሉስ» ብሎ ይጠራዋል፤ ምክንያቱም ይሁዳ የጂያብሉስ ግለትም የሰይጣን አገልጋይ ሆኗል። «ሰይጣን ንብቅብታልና» (ዮሐ. 13+21 27 ይመለከታል)።

ምዕራፍ 7

ኢየሱስ የዳስን በዓል ለማክበር ሄደ (7+1-13)

1 በኢየሩሳሌምና በይሁዳ ክፍለ ግዛት የነበሩ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለማስገደል ያራሩ ነበር (ዮሐ. 5+16፤18)። ስለዚህም ኢየሱስ በገሊላ ሆኖ ለመስበክ ወሰነ። ኢየሱስ በገሊላ ለመቆየት የወሰነው የአይሁድ መሪዎችን ስለፈራ ሳይሆን እግዚአብሔር የወሰነውና የሚሞትበት ጊዜ ገና ስላልደረሰ ነው።

2 «የዳስ በዓል» የአይሁድ በዓል ሲሆን እግዚአብሔር ስለሰጣቸው መከር እግዚአብሔርን ለማመስገን በየዓመቱ የሚከበር በዓል ነው (ዘሊ. 23:33-34 ዘዳ. 16:13-15)።

3 የኢየሱስ ወንድሞች ኢየሱስ ወደ «ይሁዳ አገር» (ወይም የይሁዳ ዋና ከተማ ወደ ሆነችው ወደ ኢየሩሳሌም) እንዲሄድ መከራት ወንድሞቹ እንዲህ ያለ ምክር የሰጡት «ደቀ መዛሙርቱ» ማለትም በይሁዳ የሚኖሩት ደቀ መዛሙርት የሚያደርገውን ተአምራት እዲያ ይውጡ በይሁዳ ከሚገኙት ደቀ መዛሙርት መካከል ብዙዎቹ ኢየሱስን ትተውት የሄዱ ናቸው (ዮሐ. 8:13)።

4 የኢየሱስ ወንድሞች ኢየሱስ «በግልጽ ለመታወቅ የሚፈልግ ሰው» መስጧቸው ነበር። ኢየሱስ ግን ተአምራትን ያደረገው መሲሕ ተአምራትን ማድረግ እንደሚገባው ስለሚያውቅ ነው። ይሁንና ወንድሞቹ በገሊላ በሰሜን በምትገኝ ተራራማ አገር ተአምራትን የምታደርገው ለምንድን ነው? ይህ የሚያሳየው ሥራህን «በስውር» ለመሥራት እንዳስብህ ነው። ይልቁንም ወደ ኢየሩሳሌም ሄደህ ራስህን «ለዓለም ልትገልጽ ያስፈልጋል» ይሉት ነበር።

5 የኢየሱስ ወንድሞች የመሲሕን ሥራ አሳስተዋልም። የኢየሱስን ዕቅድ አልተረዱም። ኢየሱስ ራሱን ንጉሥ ለማድረግ የፈለገ መስጧቸው ነበር (ማር. 5:43 6:44-45 8:30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሊያስተውሉ አልቻሉም፤ ምክንያቱም በእርሱ አላመኑም። በሥጋ እንጂ በመንፈስ ወንድሞቹ አልነበሩም። ክርስቶስን መረዳት የሚችሉት በእርሱ የሚያምኑ ብቻ ናቸው፤ ደግሞም በክርስቶስ የሚያምኑ ብቻ ናቸው እውነተኛ ወንድሞቹ (ማር. 3:31-35 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

6 ኢየሱስ ወንድሞቹን፣ እናንተ በዓሉን ለማክበር መሄድ ትችላላችሁ አላቸው። እርሱ ግን ወደዚያ የሚሄድበት ጊዜው አይደለም። የእርሱ «ጊዜ» የተወሰነው በእግዚአብሔር ነው። በዚህም ምክንያት ኢየሱስ ወንድሞቹን፣ «የእናንተ ጊዜ ግን ዘወትር የተመቻ ነው» አላቸው። እነርሱ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ ስለማይመለሱ ማንኛውም ጊዜ ለእነርሱ ያው ነው። ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ የተለየ ጊዜ የላቸውም፤ ደስ ባላቸው ጊዜ ይሄዳሉ። ስለዚህ ወደ በዓሉ ስፍራ ከሚሄዱ አይሁዳውያን ጋር በመሆን እነርሱም መሄድ ይችላሉ።

ኢየሱስ ወንድሞቹን፣ «ዓለም እናንተን ሊጠላ አይችልም» አላቸው። ዓለም እነርሱን ሊጠላቸው አይችልም፤ ምክንያቱም እነርሱ ከዓለም ናቸው፤ ዓለም ደግሞ የራሱ የሆነውን ይወድዳል (ዮሐ. 15:18-19 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በዓለም ያሉ የማያምኑ ሰዎች ኢየሱስን ይጠሩታል፤ ምክንያቱም ኢየሱስ ስለ ንጉሥነታቸውና ስለ ክፉ ሥራቸው ይወቅሳቸዋል። ለዚህም ነው የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ከፋኛ ሲቃወሙት የነበረው።

8-9 ኢየሱስም «... እኔ ግን ጊዜዬ ገና፤ ሰላደረሰ ወደዚህ በዓል አልወጣም» አላቸው። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ጥያቄአቸውን ተቀብሎ ከእናንተ ጋር ወደ በዓሉ አልሄድም ማለቱ ነው። ጊዜው በደረሰ ጊዜ ግን ወደ በዓሉ ይሄዳል።

ኢየሱስ ወደ በዓሉ ስፍራ መሄድ የሚፈልገው ሕዝቡን ለማስተማር ነው። ሕዝቡን ለማስተማር ወደ በዓሉ ስፍራ መሄድ ያለበት ደግሞ ወደ በዓሉ ማብቂያ አካባቢ ነበር፤ ምክንያቱም ብዙ ሕዝብ የሚያገኘው በዚህ ጊዜ ነው።

10 ከጥቂት ቀናት በኋላ ኢየሱስም በዓሉን ለማክበር ወደ ኢየሩሳሌም ሄደ። በዓሉን ለማክበር የሄደው ግን ከሕዝቡ

ጋር ተቀላቅሎ ሳይሆን «በስውር» ነበር። የሄደውም ምናልባት ብቻውን ወይም ከትርብ ደቀ መዛሙርቱ ጋር ሳይሆን አይቀርም። ኢየሩሳሌም ከመድረሱ በፊት የአይሁድ መሪዎች በመንገድ ላይ እንዳያገኙትና እንዳያስሩት በሰዎች መታየት አልፈለገም።

11 «አይሁዳውያን» ማለትም የአይሁድ መሪዎችና ከአይሁድ መካከል የኢየሱስ ጠላቶች ኢየሱስን ይፈልጉታል። አይሁዳውያን ኢየሱስን ለማሰር አጋጣሚ ይጠብቁ ነበር (ቁ. 32)።

12-13 በዓሉን ለማክበር የተሰበሰበው «ሕገገግ» ስለ ኢየሱስ በሹክሹክታ ይነጋገር ነበር። እነዚህ በሹክሹክታ ይነጋገሩ የነበሩት በትውልድ አይሁዳውያን ሲሆኑ ብዙም ስፍራ የማይሰጣቸው ሰዎች ናቸው። ስለ ኢየሱስም ምን ማስብ እንደሚገባቸው ምንም አያውቁም። አንዳንዶች እርሱ እንዲህ ያለ ሰው ነው ሲሉ ሌሎች ደግሞ ሌላ ነገር ይላሉ (ቁ. 42-43)። ሆኖም «አይሁዳውያን ባለሥልጣናትን በመፍራት» ማለትም የአይሁድ መሪዎችን በመፍራት «በሹክሹክታ» እንጂ በግልጽ አይናገሩም ነበር (ቁ. 12)።

ኢየሱስ በዳስ በዓል ላይ ተገኝቶ አስተማረ (7:14-24)

14-15 በበዓሉ አጋማሽ፤ ላይ ኢየሱስ ሕዝቡን በቤተ መቅደስ ማስተማር ጀመረ። «አይሁዳውያን» ማለትም የአይሁድ መሪዎች በኢየሱስ ዕውቀት እጅግ ተገረሙ። እነርሱ ፈሪሳውያንና የሕግ መምህራን ከመሆናቸውም በላይ ተገቢውን 'ትምህርት ያገኙ ሰዎች ናቸው። ይህ አሁን የሚሰሙት ኢየሱስ ግን ከእነርሱ የበለጠ ብዙ ነገር ያውቃል (ማቴ. 7:28-29) ማር. 6:2-3 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

16 ኢየሱስ ይህን ዕውቀት ያገኘው ከእግዚአብሔር ነው። ሰዎች የኢየሱስን ትምህርት ሲሰሙ እየሰሙ ያሉት የእግዚአብሔርን ትምህርት ነው።

17 የአይሁድ መሪዎች የኢየሱስን ሥልጣንና የሚያስተምረውንም ትምህርት እውነት ተጠራጠሩ። ኢየሱስ ደግሞ እውነትን የማስተዋል ችሎታቸውን ተጠራጠረ። የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም የሚፈልጉ ሁሉ የኢየሱስ ትምህርት እውነት እንደሆነ አይጠራጠሩም። እነዚህ የአይሁድ መሪዎች ግን የእግዚአብሔርን ፈቃድ መፈጸም አይፈልጉም፤ ስለዚህ የኢየሱስ ትምህርት እውነት መሆኑንና አለመሆኑን መናገር አይችሉም።

እዚህ ላይ ኢየሱስ አንድ መሠረታዊ እውነት ይናገራል። ይኸውም «የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማድረግ የሚፈልግ» ሁሉ የኢየሱስ ትምህርት ከእግዚአብሔር የተገኘ መሆኑን ያውቃል። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግ የምንሻ ከሆነ እግዚአብሔር ፈቃዱን ይገልጻል። መንፈሳዊ አይናችንንም ይከፍትልናል። ያኔ የኢየሱስ ትምህርት እውነት እንደሆነ እናስተውላለን።

በርካታ ሰዎች «የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንዴት ማወቅ እችላለሁ? የኢየሱስ ትምህርት እውነት መሆኑን እንዴት ማወቅ እችላለሁ?» ይላሉ። መልሱ፣ በመጀመሪያ ምንም ይሁን ምን የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማድረግ ፈቃደኛ ሁን፤ ከዚያም የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ ለይተህ ማወቅ ትችላለህ።

በርካታ ሰዎች «የኢየሱስ ትምህርት እውነት መሆኑን ባወቅ እከተለዋለሁ። የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ በትክክል ባወቅ እታዘዘዋለሁ» ይላሉ። እንዲህ የሚሉ ሰዎች ግን ራሳቸውን ያቃልላሉ። የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ እርግጠኞች አይደሉም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ከራሳቸው ጋር አልተስማሙም እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቃችን እርግጠኞች አይደሉም የሚለውን አባባላቸውን፤

52 «የዳስ በዓል» አይሁዳውያን በየዓመቱ ከሚክብሩት ሦስት በዓላት መካከል አንዱ ሲሆን ይህንን በዓል ለማክበር በርካታ ሰዎች ወደ ኢየሩሳሌም ይሄዳሉ (ዘዳ. 16:18)። ስለዚህ በዚህ ወቅት በዓሉን ለማክበር በርካታ አይሁዳውያን ከተለያዩ ክፍለ «ዓለም» ይሰበሰባሉ። ለዚህም ነው የኢየሱስ ወንድሞች ኢየሱስን ራስህን «ለዓለም ልትገልጽ ያስፈልጋል» ያሉት።

53 አንዳንድ ጥንታዊ የዮሐንስ ወንጌል ቅጂዎች «75» የሚለውን ቃል አይጨምሩም።

54 ኢየሩሳሌም ከገሊላ ይልቅ በከፍተኛ ስፍራ ላይ የምትገኝ ከተማ ነች። ስለዚህም ከገሊላ ተነስቶ ወደ ኢየሩሳሌም ለመሄድ ከፍታውን «መውጣት» ያስፈልጋል።

55 የዳስ በዓል ለአንድ ሳምንት ያህል ይቆያል።

እግዚአብሔርን ላለመታዘዛቸው እንደ ምክንያት ሊያቀርቡት ይታያሉ። እግዚአብሔር ግን እነዚህን ሰዎች እንዲህ ይላቸዋል፡ «በመጀመሪያ ልትታዘዙኝ ተስማሙ፤ ከዚያም ረታዬ ምን እንደሆነ አሳያችኋለሁ።» ከርስቶስም በበኩሉ እንዲህ ይላቸዋል፡ «በመጀመሪያ በእኔ እመኑ፤ ከዚያም ትምህርቱ እውነተኛ እንደሆነና እኔም ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደመጣሁ ታስተውላላችሁ።»

18 ኢየሱስ እርሱ የሚያስተምረው ትምህርት በእርግጥ ከእግዚአብሔር የተገኘ መሆኑን አለመሆኑን የሚያሳይበት ሌላ መንገድ እንዳለ ይናገራል። የገዛ ራሱን ክብር የሚፈልግ ሰው «ስለገዛ ራሱ ይናገራል» ነገር ግን «የላኪውን ክብር የሚፈልግ ሰው እውነተኛ ነው።» እንግዲህ የኢየሱስ ትምህርት «እውነተኛና» ከእግዚአብሔርም የተገኘ ነው፤ ምክንያቱም ኢየሱስ የላኪውን ክብር የሚፈልግ ነው።

የአንድን ሰው ትምህርት ስንሰማ ራሳችንን እንዲህ በማለት እንጠይቅ፡ ትምህርቱ ለእግዚአብሔር ክብር የሚሰጥ ነው? ትምህርቱ ለእግዚአብሔር ክብር የሚሰጥ ከሆነ የዚያ ሰው ትምህርት እውነተኛና እርግጠኛ ነው።፡፡ ይህ ሰው የገዛ ራሱን ክብር የሚፈልግ ብቻ ከሆነ ግን ትምህርቱ እውነተኛ አይደለም። ቢያንስ ትምህርቱ በከፊል ሐሰት ነው።

19 ኢየሱስ ጨምሮ ሲናገር የእግዚአብሔርን ክብር የሚፈልግ ሰው «ሐሰትም የለበትም» ይላል።፡፡ (ቁ. 18)። በአይሁድ መሪዎች ዘንድ ግን ብዙ ሐሰትና ዐመፅ አለ። ኢየሱስ የአይሁድ መሪዎችን «ከእናንተ ሕግን የሚፈጽም ማንም የለም፤ በዚያም ሆነ በዚህ ሕግን ትተላለፋችሁ» አላቸው (ያዕ. 2፡10)። አይሁድ ኢየሱስን ሕግን ተላልፈሃል በማለት ከሰውነት ነበር (ዮሐ. 5፡18)፤ ነገር ግን እርሱን ለመግደል በማሰባቸው ሕግን የተላለፉት እነርሱ ነበሩ (ዘጸ. 20፡13)። አብዛኛውን ጊዜ እነርሱ ራሳቸው በተገኙበት በደል ሌሎችን የሚያገኙ ሰዎች የሌሎችን በደል ፀሐይ ለማሞት ፈጣኖች ናቸው (ሮሜ 2፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

20 ኢየሱስ ሲያስተምር ያደምጡት የነበሩት ሰዎች፤ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለመግደል ሲያሴሩ እንደነበር ምንም የሚያውቁት ነገር የለም። አንዳንዶቹ እንዲያውም ኢየሱስ «ጋጅ ያለበት» (ማር. 3፡22) መስሏቸው ነበር።

21 በዚህ ጊዜ ኢየሱስ በሰንበት ቀን ቤተሣታ በምትባል ቦታ ስለፈወሰው ሰው ታሪክ መናገር ጀመረ (5፡2-9)። ብዙዎች በዚህ ተአምር ተገርመዋል። አይሁድ ግን ኢየሱስን ተቃውሙት፤ ምክንያቱም ኢየሱስ ይህንን ሰው የፈወሰው በሰንበት ቀን ነበርና (ዮሐ. 5፡16)።

22-23 አይሁዳውያን እግዚአብሔር የሰጠውን ትእዛዝ መሠረት በማድረግ ወንዶች ልጆችን የሚገርዙት።፡፡ በሰንበትም ቀን ጭምር ነበር (ዘፍ. 17፡9-12)። እንግዲህ ኢየሱስ ሰዎችን በሰንበት ቀን መፈወስ የማይችለው ለምንድን ነው? እግዚአብሔር አይሁዳውያንን ያዘዘው ወንዶች ልጆቻቸውን እንዲገርዙ ብቻ ሳይሆን ለሰው ሁሉ መልካም እንደሚኖሩ ጭምር ነው (ዘሴ. 19፡18)። መግረዝና ለሰዎች መልካም ማድረግ በእግዚአብሔር የተሰጠ ትእዛዛት ናቸው፤ ሁለቱም ትእዛዛት በሕግ መጻሕፍት ላይ ተጠቅሰዋል። እንግዲህ በሰንበት ቀን መታዘዝ የሚገባው የግዝረትን ሕግ ብቻ ሳይሆን ሁለቱንም ትእዛዛት ነው።

ከዚህ በተጨማሪ የግዝረት ሕግ አንድን አካል ወይም የሰውነት ክፍል ብቻ የሚመለከት ነው። ሰውን ሁሉ መውደድና ለሰዎችም መልካም ግድረግ ግን ሁለንተናን የሚያጠቃልል ነው። ኢየሱስ የሰዎችን መላ አካልና ነፍስ ፈወሰ። በሰንበት ቀን፤ አንድን የሰውነት ክፍል ብቻ የሚመለከተውን የግዝረትን ሥርዓት መፈጸም ትክክል ከሆነ፤ በሰንበት ቀን መላ የሰውነት አካልን መፈወስም ትክክል ነው (ማር. 3፡1-5፤ ሉቃ. 13፡10-16፤ 14፡1-6፤ ዮሐ. 5፡10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

24 ስለዚህም ኢየሱስ አይሁዳውያንን ገሠጸቸው፤ ምክንያቱም አይሁዳውያን ሕግን የሚጠብቁት ለውጫዊ ነገር ብቻ ስለነበር ነው። እነርሱ ደጋፊነቱ የነበረው በሰዎች ፊት ጻድቃን ሆነው ለመታየት ብቻ ነው። ከሕግ ዋና የሆነውን ይኸውም ለሰዎች መልካም ግድረግን ችላ ብለዋል (ማቴ. 23፡23፤ 28 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ፍርድ የሚሰጡት የሰዎችን ልብ በመመልከት ሳይሆን ውጫዊ ነገርን በማየት ነው። ስለዚህም የሚሰጡት ፍርድ ሁሉ «ትን» ፍርድ አይደለም። የእነርሱ ፍርድ እንደ እግዚአብሔር ፍርድ አይደለም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የሚፈርደው «ውስጣዊ ልብን» አይቶ እንጂ እንደ ሰው «ውጫዊ መልካን» ተመልክቶ አይደለም (1ኛ ሰው. 16፡7)።

ኢየሱስ መሲሕ ነውን? (7፡25-44)

25-26 ከሕዝቡ መካከል አንዳንዶቹ፤ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለመግደል አስበው እንደነበር ያውቃሉ። ስለዚህም ኢየሱስ በቤተ መቅደስ በግልጽ ሲያስተምር ሲያዩት፤ ምናልባት የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለመግደል የነበራቸውን አሳብ ሳይቀይሩ አይቀሩም ብለው አስቡ። ይህ ባይሆን ኖሮ ኢየሱስን ባሰሩት ነበር። ምናልባትም መሪዎቹ ኢየሱስ ሲጠበቅ የነበረው መሲሕ ወይም ክርስቶስ መሆኑን ተረድተው ሊሆኑ ይችላል።

27 አንዳንዶቹ ግን እንዲህ አሉ፡ «የለም! ኢየሱስ የምንጠብቀው ክርስቶስ ወይም መሲሕ ሊሆን አይችልም። እውነተኛው ክርስቶስ (መሲሕ) ሲመጣ «ከወግት ለንደሆን የሚያውቅ ማንም የለም» ይህ ኢየሱስ (ሰው) ግን ከናዝሬት እንደመጣ፤ የዮሴፍና የማርያም ልጅ እንደሆነ እናውቃለን፤ ስለዚህ እርሱ መሲሕ ክርስቶስ አይደለም።»

28-29 ኢየሱስ ለሕዝቡ እንዲህ ሲል መለሰ፡ «ልክ ነው፤ ስሜንም ሆነ ከየት አገር እንደመጣሁ ታውቃላችሁ። ነገር ግን እውነተኛው አባቱ ማን እንደሆነና እኔም ከየት እንደመጣሁ አታውቁም። እኔ የመጣሁት ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው። እኔ በራሴ ሥልጣን አልመጣሁም። እኔ የመጣሁት የላካችን የአባቴን ፈቃድ ለመፈጸም ነው (ዮሐ. 6፡38)። እናንተ እግዚአብሔርን አታውቁም፤ እኔ ግን ከእርሱ ዘንድ ስለመጣሁና እርሱ ስለላካኝ ዐውቃለሁ።» (ዮሐ. 6፡46 ይመለከታል)። አይሁዳውያን ኢየሱስ ከየት እንደመጣ አያውቁም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔርን አያውቁትም።

30 በዚህ ጊዜ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ሊይዙት ልሰጉ፤ ግን አልቻሉም (ቁ. 44 ይመለከታል)። ዮሐንስ፤ አይሁድ ኢየሱስን ሊይዙት እንዴት እንዳልቻሉ አልገለጸም፤ ሆኖም ሊይዙት ለምን እንዳልቻሉ ተናግሯል፤ ይኸውም ኢየሱስ የሚሞትበት ጊዜ አልደፈሰም። «ጊዜው ገና ስላልደረሰ ግንም አልያዘውም»፤ ጌጠላተኛ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቢጋር (ዕቅድ) መለወጥ አይችሉም።

31 ይሁን እንጂ ከሕዝቡ መካከል አንዳንዶቹ ኢየሱስ ያደረጋቸውን ተአምራት አይተው በእርሱ አመት (ዮሐ. 2፡23-24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አብዛኛውን ጊዜ በተአምራት ላይ የተመሠረተ እምነት ደካማ ነው፤ ሆኖም ተአምራት ወደ ትክክለኛው እምነት ሊያደርሱ ይችላሉ። ክርስቶስ በተአምራት ላይ የተመሠረተን እምነት

56 እግዚአብሔር ለሰዎች ሁሉ ፈቃዱ ምን እንደሆነ በጥቅሉ ገልጧል፤ ይህም ፈቃዱ በመጽሐፍ ቅዱስ ቁልጭ ብሎ ሰፍሯል።

57 እንደ ሰው የሚያስተምረው ትምህርት እውነተኛ እንደሆነ የሚታወቀው ትምህርቱ ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጋር ሊስማማ ነው።

58 «ሐሰትም የለበትም» በሚለው ሥርዓት እንዳንድ ትርጉሞች ወይም የለበትም ይላሉ። ሐሳቡ ወይም ትርጉሙ ግን ያው ነው።

59 ግዝረት ግለት የብልትን ዘለፈት ወይም ትርፍ ሥጋ ግንግት ግለት ነው። በዘፍ. 17፡12 መሠረት አንድ ልጅ መገረዝ ያለበት በተወለደ በሰዎችናው ቀን ነው፤ ቀኑ የሰንበት ቀን ሊሆንም ሳይሆንም ይችላል። ለተውግሪ ማብራሪያ በሙዳየ ቃላት ስር «ግዝረት» የሚለውን ይመለከታል። ኢየሱስ ሲናገር፡ «ሙሴ የግዝረትን ሥርዓት ሰጣችሁ» ይላል (ቁ. 22)። ኢየሱስ እንዲህ በማለት የተናገረው ስለ ግዝረት ሥርዓት የተሰጠው ትእዛዝ ሙሴ በጻፈው በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ ስለሚገኝ ነው። ትእዛዙ የተገኘው ግን ከራሱ ከሙሴ አይደለም።

60 መሲሕ የሚመለከደው በቤተሉዊያ እንደሆነ ይታወቃል (ማቴ. 2፡3-8፤ ዮሐ. 7፡41-42 ይመለከታል)። ይሁን እንጂ ወላጆቹ እነማን እንደሆኑ አይታወቅም።

አልተቃወመም። ጨርሶ ካለግመን፤ በተለያዩት ምክንያት ግመን ይቫላል።

32 ከሕዝቡ መካከል ብዙዎቹ በኢየሱስ እንዳመኑ ፈሪሳውያን ሲሰሙ፤ ከቅድሞው የበለጠ ተናደዱ። ሕዝቡ ኢየሱስን የበለጠ ባከበረ ቁጥር ለፈሪሳውያንና ለሌሎች የአይሁድ መሪዎች የሚሰጠው አክብሮት የዛኑ ያህል ይቀንሳል። ስለዚህ ፈሪሳውያን «ከካህናት አለቆች»⁶¹ ጋር በመሆን ኢየሱስን ለማስያዝ ወታደሮችን (የቤተ መቅደስ ፖሊሶችን) ላኩ።

33 ኢየሱስ እርሱን ለማለር በሚሸረበው ሴራ አልተደናገጠም። ምክንያቱም ይህ ሊሆን እንደሚችል ያውቃል። «አሰናንተ ጋር ጥቂት ጊዜ አቆያለሁ» በማለት ለአይሁዶች ተናግሮ ነበር። «ምንም ምን ብታደርጉ ያንን ጊዜ መለወጥ አትችሉም። እኔ ያለሁት በእግዚአብሔር እጅ ነው። ወደ እርሱም ተመልሼ እሄዳለሁ»።

34 ኢየሱስም እንዲህ አላቸው «ወደ ላካኝ ሰሄድ... ትፈልጉኛላችሁ! ግን አታገኙኝም»። ኢየሱስን ለማሳደድ የሚፈልጉ ሰዎች ኢየሱስ ከሄደ በኋላ እርሱን ለማሳደድ ዕድል አያገኙም፤ ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት አይችሉም። ምክንያቱም በሩ ለኢየሱስ ጠላቶች ይዘጋል (ዮሐ. 8፡21 ይመለከታል)።

35-36 አይሁድ እንደወትሮው ኢየሱስ የተናገረውን ነገር አለስተዋሉም። ኢየሱስ ስለ ሞቱና ስለ ዕርገቱ እንደሚናገር አልተረዱም። ወደ «ግሪኮች»⁶² አገር ማለትም በርካታ አይሁዳውያን ወደሚኖሩበት ወደ አረማውያን አገር ለመሄድ ያስበ መሰላቸው።

37 በዓሉ በሚፈጸምበት በመጨረሻው ቀን ኢየሱስ በሕዝቡ መካከል ቆሞ ለሕዝቡ ታላቅ ግብጥ አቀረበ። ግብጥውም «ውሃ የጠግው ቢኖር ወደ እኔ መጥቶ ይጠጣል» የሚል ነበር። ኢየሱስ ወደ እርሱ ለሚመጡ ሁሉ የሚሰጠው «የሕይወት ውሃ» አለው (ዮሐ. 4፡10 14፤ 1ቆሮ. 10፡4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ይሁን እንጂ ይህን «የሕይወት ውሃ» ለማግኘት በቅድሚያ መጠጣት አለብን (ማቴ. 5፡6 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔርን ለማግኘት የማንኛ ከሆነ ልናገኘው አንችልም (ኤር. 29፡13፤ ማቴ. 7፡7-8)። ጽድቅንና መንፈሳዊ ሕይወትን የማንጠግ ከሆነ ልንረካ አንችልም።

38 ከክርስቶስ «መጠጣት» ማለት በክርስቶስ ማመንና ከእርሱም አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት መቀበል ማለት ነው። በዚህ ቦታ ኢየሱስ ከብሉይ ኪዳን በመጥቀስ ይህን «የሕይወት ውሃ» ስንቀበል ከእኛ ውስጥ ወደ ሌሎች እንደሚፈስ አስተማረ (ኢሳ. 58፡11፤ ዘካ. 14፡8)። እኛ እንደ ቧንቧ ነን። ከአንድ ቧንቧ ውስጥ የሚፈሰው «ውሃ» በቧንቧው ውስጥ በገባው መጠን ይፈሳል። ወደ ክርስቶስ መጥተን በጠጣን ቁጥር ለሌሎች የምንሰጠው ብዙ በረከት ይኖረናል። የክርስቶስ በረከት ከእኛ ውስጥ ለሌሎች እንዲፈስ የማናደርግ ከሆነ የክርስቶስ በረከት ወደ እኛ ውስጥ አይፈስም። ለሌሎች አብዝቶ የሚሰጥ ሰው አብዝቶ ይቀበላል (ማሳ. 11፡24-25)።

በዙሪያችን ያለው ዓለም በመንፈሳዊ ነገር ምድረበዳ ነው። ከው ብሉ የደረቀና አንድም መንፈሳዊ ሕይወት የማይታይበት ነው። እንዲህ በመሰለው ምድረበዳ ውስጥ ሕይወት ሊገኝ የሚችለው ውሃ ሲኖር ነው፤ ይህ ውሃ ሊገኝ የሚችለው ደግሞ ከክርስቶስ ደቀ መዛሙርትና ከክርስቶስ ቤተክርስቲያን ነው። በዙሪያችን ላለው ዓለም የሚያስፈልገው ጠብ ጠብ የሚል ውሃ ሳይሆን «የሕይወት ውሃ ምንጭ» ወይም ወንዝ ነው (ኢሳ. 44፡3፤ ኢዮ. 3፡18)።

39 በዚህ ቦታ ኢየሱስ እንደሚናገረው ይህ «የሕይወት ውሃ» መንፈስ ቅዱስ ነው። በእምነት ወደ ክርስቶስ ስንመጣ

መንፈስ ቅዱስን ይሰጠናል። መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር መንፈስና የክርስቶስ መንፈስ ነው። እግዚአብሔር አብንና እግዚአብሔር ወልድን በሥጋዊ ዐይኖችን ማየት ከቶ አንችልም፤ ሆኖም ከእነርሱ ጋር ኅብረት ልናደርግና በግል ልናውቃቸው እንችላለን፤ ምክንያቱም እነርሱ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በውስጣችን ይኖራሉ። እግዚአብሔር አብ፤ እግዚአብሔር ወልድና እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ ናቸው። እነርሱም አንድ አምላክ ሦስት አካላት ናቸው።

በክርስቶስ ስናምን እግዚአብሔርና ክርስቶስ በአንድነት «የሕይወት ውሃን» ማለትም መንፈስ ቅዱስን ይሰጡናል (ዮሐ. 14፡ 16፤ 16፤ 15፡26፤ 16፡13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ በምድር በነበረ ጊዜ ግን መንፈስ ቅዱስ ሙሉ በሙሉ አልተሰጠም ነበር። የብሉይ ኪዳን ነቢያት ለተለየ ተልዕኮ የእግዚአብሔርን መንፈስ በየጊዜው ይቀበሉ ነበር እንጂ መንፈስ ቅዱስ ለዘላለም በእነርሱ ውስጥ አይኖርም ነበር። ክርስቶስ «ከከበረ» ማለትም ከሞተና ከሞት ከተነሣ በኋላ ነው መንፈስ ቅዱስ ለወንዶችና ለሴቶች ለዘላለም የተሰጠው (ዮሐ. 16፡7፤ 20፡22 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ክርስቶስ ወደ ሰማይ ካረገ በኋላ ነው መንፈስ ቅዱስ በሐዋርያት ሕይወት ውስጥ መኖርና የክርስቶስም ምስክር እንዲሆኑ ጎይል መስጠት የጀመረው (ዮሐዋ. 1፡8-9፤ 2፡1-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

አማኞች ሁሉ የመንፈስ ቅዱስ ጥገኞች ናቸው። ለክርስቶስ የምናደርገውን ነገር ሁሉ የምናደርገው ከመንፈስ ቅዱስ በምናገኘው ጎይል ነው። ያለ መንፈስ ቅዱስ እገዛ በክርስትና ሕይወት ለአንድ ሰዓት እንኳ መቆየት አንችልም። ውሃ ለሰውነታችን ዘወትር እንደሚያስፈልግ ሁሉ መንፈስ ቅዱስም ለነፍሳችን ዘወትር ያስፈልገናል።

40 ሕዝቡ ኢየሱስ የተናገረውን ከሰሙ በኋላ ሙሴ በዘዳ. 18፡15 ላይ የጻፈለት ነቢይ ነው ሲሉ አሰቡ (ዮሐ. 1፡21፤ 6፡14 ይመለከታል)።

41-42 ከሕዝቡ መካከል አንዳንዶቹ፤ ኢየሱስ ይመጣል የተባለው «ክርስቶስ» ወይም መሲሕ ማለትም «የተቀበሉ ሰው»⁶³ ነው። አሉ። ሌሎች ግን በዚህ አሳብ አልተሰማሙም። እንደ ብሉይ ኪዳን አባባል መሲሕ መምጣት ያለበት ከዳዊት ዘርፍ ዳዊት ከተወለደባት ከቤተልሔም ከተማ ነው (2ኛሙ. 7፡12-14፤ መዝ. 89፡3-4፤ ሚኪ. 5፡2)። ሕዝቡ ግን ኢየሱስ የመጣው በእርግጥ ከዳዊት ዘርፍ የተወለደው በኢየሩሳሌም መሆኑን አልተገነዘቡም ነበር (ማቴ. 1፡1፤ 2፡1-6፤ ሉቃ. 2፡4-7፤ 11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እነርሱ ኢየሱስ በገሊላ የተወለደ መስደታቸዋል። ኢየሱስ መሲሕ እንዳልሆነ ለማሳየት ከብሉይ ኪዳን የጠቀሷቸው ክፍሎች ኢየሱስ በእርግጥ መሲሕ መሆኑን የሚያረጋግጡ ክፍሎች ናቸው።

43 «በእርሱ (በኢየሱስ) ምክንያት በሕዝቡ መካከል መለያየት ሆነ»። በየትኛውም ዘመን ያሉ ሰዎች በኢየሱስ ምክንያት ተለያይተዋል (ማቴ. 10፡34፤ ሉቃ. 12፡51 ይመለከታል)። አንዳንዶች ኢየሱስ መሲሕ ነው ሲሉ ሌሎች ደግሞ መሲሕ አይደለም ይላሉ። እያንዳንዱ ሰው ኢየሱስ ማን እንደሆነ ለራሱ መወሰን አለበት።

ክርስቶስን አስመልክቶ ሊኖሩ የሚችሉት ሁለት ዐቢይ አመለካከቶች ብቻ ናቸው። ክርስቶስ ስለ ራሱ እንደተናገረው ወይ መሲሕና የእግዚአብሔር ልጅ ነው (ማር. 14፡62፤ ዮሐ. 4፡26)፤ አልያም ሐሰተኛ ወይም በጥባቄ ወይም አጋንንት የሠፈረበት ሰው ነው። አንድ ሰው ክርስቶስ ስለ ራሱ ያስተማረውን ሙሉ በሙሉ መቀበል አልያም እንዳለ መተው አለበት።

ለመሆኑ አንድ ሐሰተኛ ወይም እብድ ሰው ክርስቶስ እንዳስተማረው ዐይነት ትምህርት ማስተማር ይችላል? ጨርሶ ማስተማር አይችልም። እንግዲህ ክርስቶስ ስለ ራሱ ያስተማረው ሁሉ እውነት ከመሆኑም በላይ፤

61 በአንድ ወቅት አይሁድ አንድ «ሊቀ ካህን» ብቻ ነበራቸው። ከእርሱ ስር ግን በርካታ «ካህናት አለቆች» አሉ። ከካህናት አለቆች ስር ደግሞ ተራ ካህናት አሉ።

62 «ግሪኮች» በግሪክ አገር ብቻ ሳይሆን እንደ አይሁዳውያን ሁሉ እነርሱም በሜድትራኒያን ባሕር አካባቢ በሚገኙ አገሮች ተበትነው ይኖሩ ነበር። ግሪኮች በዘር አይሁዳውያን ስላልሆኑ አረማውያን ተብለው ይጠራሉ። በአዲስ ኪዳን ውስጥ (ቁ. 35 ጨምሮ) «ግሪኮች» የሚለው ቃል የግሪክ አረማውያንን ለማመልከት ብቻ ሳይሆን አረማውያን ሁሉ ለማመልከት የገባ ቃል ነው።

63 «ክርስቶስ» የሚለውና «መሲሕ» የሚለው ቃል ትርጉሙ «የተቀበለ» ማለት ነው። ክርስቶስ የአለም አዳኝ እንዲሆን በእግዚአብሔር «ተቀብሏል» (ዮሐ. 1፡41፤ 4፡25 ይመለከታል)።

የእግዚአብሔር ልጅና የዓለም አዳኝ ነው ግለት ነው (ዮሐ. 10:19-21 ይመለከታል)።

ሆኖም ኢየሱስን «መሲሕ ነው» ግለት ብቻ በቂ አይደለም (ቁ. 41)። ይህ የመጀመሪያው እርምጃ ነው። ከዚህ በኋላ በእርሱ ማመንና እርሱንም መታዘዝ ያስፈልጋል (ማቴ. 7:21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

44 ከአይሁድ መካከል የኢየሱስ ጠላት የሆኑት ኢየሱስን ሊይዙት ፈልገው ነበር፤ ነገር ግን እግዚአብሔር በድጋሚ ከለከላቸው። የኢየሱስ ሕይወት በእግዚአብሔር እጅና በእግዚአብሔር ቁጥጥር ስር ነው (ቁ. 30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የአይሁድ መሪዎች አለማመን (7:45-53)

45 የቤተ መቅደስ ወታደሮች ኢየሱስን ለመያዝ አመቺ ጊዜ ይጠባበቁ ነበር (ቁ. 32)። ወታደራቹ ኢየሱስን በሕዝቡ ፊት መያዝ አልፈለጉም። ምክንያቱም ከሕዝቡ መካከል ብዙዎች በእርሱ አምነው ነበር (ቁ. 31)። ኢየሱስን በግልጽ ከያዙት በሕዝቡ መካከል ዐመፅ ሊቀስቀስባቸው ሆነ። ዐመፅ ከተቀሰቀሰ ደግሞ የርም መንግሥት ሊቀጣቸው ነው፤ ምክንያቱም የርም መንግሥት ሥራ በሕዝቡ መካከል ሰላም እንዲሰፍን ማድረግ ነበር።

46 የቤተ መቅደስ ወታደራች ኢየሱስን ለመያዝ አመቺ ጊዜ በሚፈልጉበት ወቅት ኢየሱስ የሚናገረውን ይሰሙ ነበር። ኢየሱስ ከሚናገረው ነገር የተነሣ ሊይዙት አልቻሉም። እንዲያውም «ይህ ሰው እንደሚናገረው ዐይነት ማንም ተናገሮ አያውቅም» ይባላሉ ነበር።

47-49 የአይሁድ መሪዎች የቤተ መቅደስ ወታደራችን ከፋኛ አብጠለጠሏቸው። «እናንተንም ደግሞ አሳሳታችሁ እንዴ?» በማለት በሽሙጥ ተሳለቁባቸው። ከታወቁ የአይሁድ መሪዎች መካከል ኢየሱስን የተከተለ ማንም ሰው እንደሌለ ለወታደሮቹ አስታወቁ። ኢየሱስን የተከተሉ ቢኖሩ ምንም የሚያውቁ ሰዎች ብቻ ሳይሆኑ ሕዝቡ ስለ ብሉይ ኪዳን ሕግ የማያውቁት አንዳች ነገር አልነበረም። ሕዝቡ እንዲያውም ሕግን መጠበቅ ያልቻለና ኅጢአተኛ ሕዝብ ነው። የአይሁድ መሪዎች «ይህ የሙሴን ሕግ የማያውቅ ሕዝብ በእርግጥ የተረገመ ነው» አሉ። እንዲህ ሊሉ የቻሉት በብሉይ ኪዳን «... የእግዚአብሔርን ሕግጋትና ትእዛዛት ሁሉ የማይፈጽም ሰው የተረገመ ይሁን» የሚል ተጽፎ ስለሚገኝ ነው (ዘጸ. 27:26)።

የአይሁድ መሪዎች እብሪተኞች ናቸው። ሕዝቡን ይንቃሉ። ይሁን እንጂ ከብዙ የአይሁድ መሪዎች ይልቅ የሙሴን ሕግ መንፈስ በተሻለ መንገድ የተረዳና የተከተለ ተራው ህዝብ ነው።

50-51 ይሁንና ከአይሁድ መሪዎች መካከል በኢየሱስ ለማመን የደፈሩ ሰዎች አልታጡም (ዮሐ. 12:42-43)። ከእነዚህ ሰዎች መካከል አንዱ፣ ፈሪሳዊና የአይሁድ ሸንጎ አለቃ የሆነው «ኒዩዎስ» ነበር (ዮሐ. 3:1፤ 19:39 ይመለከታል)።

ኒዩዎስ ከእርሱ ጋር አብረው የአይሁድ መሪ ለሆኑት ሰዎች፣ በአይሁድ ሕግ መሠረት አንድ ሰው ጥፋተኛ መሆኑና አለመሆኑ ሳይጣራ ሊፈረርበት አይችልም አላቸው። የአይሁድ መሪዎች፣ የሙሴን ሕግ አልጠበቃችሁም በማለት ሕዝቡን ኮንነው ነበር። ሕግን ተላልፈሃል በማለት ኢየሱስን ከሰውነት ነበር፤ ነገር ግን ሌሎችን እንከላለን ሲሉ እነርሱ ራሳቸው ሕግን ተላለፉ።

52-53 ከአይሁድ መሪዎች መካከል አንዳንዶቹ ኒዩዎስን አሸሽጠውት። «አንተም ከገሊላ ነህ?» ሲሉ ጠየቁት። እንዲህ ሲሉ «አንተም ከተከታዮቹ አንዱ ነህ?» ማለታቸው ነበር።

ከዚህ በኋላ አይሁድነ ነቢይ ከገሊላ እንደማይነሣ ተናገሩ። ይህ አባባላቸው ግን የተሳሳተ ነበር። ምክንያቱም ነቢዩ ዮናስ የወጣው ከገሊላ ነበር (2ኛ. 14:25)፤ ምናልባትም ሌሎች ነቢያት ከገሊላ ወጥተው ሊሆን ይችላል። እግዚአብሔር ነቢያትን ከየትም ሊያስነሣ ይችላል።

በምንገር የተያዘችው ሴት (8:1-11)

1 ኢየሱስ በቤተ መቅደስ የነበረውን ትምህርት ከጨረሰ በኋላ ምሽቱን በኢየሱሳልም አጠገብ በሚገኘው በደብረ ዘይት ተራራ ለማሳለፍ ወደዚያ ሄደ። ኢየሱስ በኢየሱሳልም ከተማ በሚሆንበት ጊዜ ሁሉ ይህ የተሰመደ ተግባሩ ነበር (ሉቃ. 21:37)።

2-6 በማግሥቱ ጠየቀ የአይሁድ መሪዎች፣ ስታመነዝር የተገኘች አንዲት ሴት አመጡና በኢየሱስ ፊት አቆሙአት። በአይሁድ ሕግ መሠረት ሊያመነዝር የተገኘ ወንድ ወይም ስታመነዝር የተገኘች ሴት እንዲገደሉ «ሙሴ አዝዞአል» (ዘሌ. 20:10፤ ዘዳ. 22:22-23)። ስለዚህም የአይሁድ መሪዎች ይህች ሴት ምን እንደምትደረግ ጠየቁት። ይህን ጥያቄ ያቀረቡለት በነገር ሊያጠምዱት ፈልገው ነው (ማር. 12:13-17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ በድንጋይ ወግራችሁ ግደሏት ቢል ርግራጌ የለሽ ሰው ሊመስልና በዚህም ድርጊት የርም ባለሥልጣናት ሊቃውሙት ሆነ፤ ምክንያቱም አይሁዳውያን ሰው ቢገድሉ የርምን ሕግ ይተላለፋሉ። ይሁንና ኢየሱስ በድንጋይ አትወንጅት ቢል የአይሁድን ሕግ ሊተላለፍና አይሁድም ሕግን ተላልፈሃል በማለት ሊከሰት ሆነ። ኢየሱስ ምንም መለስ ምን አንደኛውን ወይም ሌላኛውን ሕግ መቃረኑና በራሱም ላይ ነቀፊታን ማስከተሉ አይቀርለትም።

ኢየሱስ ለጥያቄአቸው ወዲያውኑ መልስ አልሰጠም። ይልቁንም ወደ መሬት ንጎበስ ብሉ፣ «በመሬት ላይ ጻፈ»። ኢየሱስ በመሬት ላይ የጻፈው ምን እንደሆነ አይታወቅም።

7-8 ኢየሱስ ባጠመዱት ወጥመድ ውስጥ አልገባላቸውም። ይልቁንም፣ «ይህች ሴት ኅጢአት ስለሠራች በድንጋይ ትወገር። ነገር ግን ድንጋይን የሚወረውሩት ሰዎች «ኅጢአት የሌለባቸው» መሆን አለባቸው።» አላቸው።

ኢየሱስ እንዲህ ሲል ይህችን ሴት በድንጋይ የሚወግጁት ሰዎች አሳብና ዓላማ ንጹሕ መሆን አለበት ማለቱ ነው። ማንኛውም ዳኛ ኅጢአት የለሽ አይደለም፤ ሆኖም ፍርድ መስጠት አለበት። መፍረድ ያለበት ግን በጽድቅና በሕግ መሠረት ነው። እነዚህ የአይሁድ መሪዎች ይህቺን ሴት የከሰሷት በከፋ ዓላማ ተነሣሥተው ነው። ይህችን ሴት ያለ ሕግ ሊገድሏት ይችላል ነበር። ያለ ሕግ ቢገድሏት ኖሮ ግን እነርሱም በነፍስ ገዳይነት ይቀጣሉ።

9-10 የሴትዮዋ ከሳሾች ሁሉ አንድ በአንድ ሄዱ። በመጀመሪያ የሄዱት ሽማግሌዎች ናቸው፤ ምክንያቱም የኢየሱስን አሳብ ፈጥነው የተረዱት እነርሱ ነበሩ። ሆኖም በዚያ የነበሩት ሁሉ በሴትዮዋ ላይ ድንጋይ መወርወር የማይገባቸው መሆኑን ተገንዝበዋል።

ከዚህ ታሪክ የምንማረው አንድ ትልቅ ትምህርት አለ። በወንድማችን ወይም በእህታችን ላይ «ድንጋይ» አንስተን ለመወርወር እንደምን ፈጣናች እንሆን! ይህ ድንጋይ ክፉ ንግግር፣ ስድብ፣ በሐሰት መመስከር፣ ስም ማጥፋትና የመሳሰሉትን ሊሆን ይችላል። እስከ በመጀመሪያ ራሳችንን እንመልከት፤ ራሳችንን ስንመለከት በራሳችን ላይ እንጂ በሌሎች ላይ ድንጋይ መወርወር የማይገባን መሆናችንን እናስተውላለን (ማቴ. 7:1-5፤ ሮሜ 2:1፤ 2ቆሮ. 11:31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

11 ኢየሱስ ሴትዮዋን አልኮነንም። ነገር ግን ኅጢአቷን ኮንኗል። «እጂ፣ ዳግመኛ ኅጢአት አትሥራ»። ከዚህ ታሪክ በመነሣት ኢየሱስ ኅጢአታችንን ችላ ይላል ብለን ማሰብ

64 ሁሉም የጥንት ቅጂዎች ከቁ. 1-11 ያለውን ክፍል አይጨምሩም።

65 ሙሴ ሕግን ከእግዚአብሔር ከተቀበለ በኋላ ለአይሁድ ሕዝቦች አስተላለፈ።

66 በአይሁድ ሕግ መሠረት የመጀመሪያውን ድንጋይ የሚወረውሩት ወንጀሉ ሊፈጸም በዐይናቸው ያቁ ሰዎች ናቸው (ዘዳ. 17:7፤ የሐዋ. 7:57-58 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እይገባንም። ኢየሱስ ኅጢአትን ችላ አይልም። በመጨረሻው የፍርድ ቀን ምሕረትን አንቀበልም፤ በዚያን ቀን እንደ ሥራችን መጠን ይፈረድብናል። ይሁንና አንድ ሰው በዚህ ምድር እያለ ከሌለ ገንዘብ ከገባ ምሕረትንና ይቅርታን የማግኘት ዕድል አለው።

በዚህ ታሪክ ላይ እንደምናየው ኢየሱስ የሴትዬዋን ኅጢአት ይቅር አላለም። የዚህ ምክንያቱ ሴትዬዋ ገና ገንዘብ አልገባችም። ለገጢአቷም ይቅርታን ገና አልጠየቀችም። አንድ ሰው የገጢአትን ይቅርታ የሚያገኘው ገንዘብ ሲገባ ብቻ ነው።

የዓለም ብርሃን (8፥12-20)

12 ኢየሱስ ለሕዝቡ ሲናገር፦ «እኔ የዓለም ብርሃን ነኝ» (ዮሐ. 9፥5፤ 12፥46 ይመለከታል) አለ። የኢየሱስ ብርሃን የእግዚአብሔር ብርሃን ነው። «እግዚአብሔር ብርሃን ነው» (1ዮሐ. 1፥5)። ብርሃን የጽድቅ፣ የእውነትና የዕውቀት ምሳሌ ነው፤ ብርሃን የሕይወትም ምሳሌ ነው። «በእርሱ (በኢየሱስ) ሕይወት ነበረች ይህች ሕይወት የሰዎች ብርሃን ነበረች» (ዮሐ. 1፥4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ የሰዎችን ሕይወት በብርሃኑ መውላት ይችላል። ዐሐይ ለሰው ሁሉ ብርሃንን እንደምትሰጥ ኢየሱስም «ለሰው ሁሉ ብርሃን የሚሰጥ እውነተኛ ብርሃን» ነው (ዮሐ. 1፥9)። አንዳንድ ሰዎች ዐይነ ሰውር ስለሆኑ የፀሐይን ብርሃን ማየት አይችሉም። አንዳንድ ሰዎች ዐይናቸውን ስለሚክድኑ የፀሐይን ብርሃን አይዩም። ይሁን እንጂ ዐሐይ አለች። ሰዎች አይደሉትም አላይደሉትም ብርሃኗን ትሰጣለች። ክርስቶስንም አስመልክቶ ለከ እንዲሁ ነው።

«እኔን የሚከተል ሁሉ የሕይወት ብርሃን ያገኛል»። የኢየሱስን ብርሃን ማግኘት የሚችሉት በእርሱ የሚያምኑና እርሱንም የሚከተሉ ብቻ ናቸው። ከዓለም «ጨለማ» የሚድኑትም ኢየሱስን የሚከተሉ ብቻ ናቸው። በዚህ ቦታ «ጨለማ» የገጢአት፣ የመንፈሳዊ ዕውርነትና የመንፈሳዊ ሞት ምሳሌ ነው። ኢየሱስን የሚከተሉ ሁሉ «በጨለማ አይመላለሱም»። እነርሱም በምሽት እንደባራቂ ብርሃንን ይዘው በመንገድ ላይ እንደሚጓዙ ሰዎች ናቸው።

ኢየሱስን የሚከተሉ ሁሉ እነርሱ ራሳቸው ብርሃን ናቸው (ማቴ. 5፥14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይሁንና ብርሃኑ የእነርሱ ብርሃን አይደለም፤ በእነርሱ ሕይወት ውስጥ የሚበራው ብርሃን የኢየሱስ ብርሃን ነው። ኢየሱስ ወደ ዓለም የሚመጣ ብርሃን ምንጭ ነው (ዮሐ. 1፥9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

13 ፈሪሳውያን ኢየሱስ ስለ ራሱ የሰጠውን ምስክርነት አልተቀበሉም። አንድ ዳኛ አንድ ሰው ስለ ራሱ የሚሰጠውን ምስክርነት መሉ በመሉ አይቀበልም፤ ምክንያቱም አብዛኛውን ጊዜ አንድ ሰው ስለ ራሱ የሚናገረው ጥሩ ጥሩውን ነው፤ ደግሞም መሉ እውነትን አይናገርም። እንግዲህ እንደ ብሉይ ኪዳን አባባል የአንድን ሰው ምስክርነት ለማረጋገጥ ቢያንስ ሁለት ምስክሮች ያስፈልጋሉ (ዘጸ. 19፥15፤ ዮሐ. 8፥17)። ኢየሱስ ግን አንድ ምስክር ብቻ አቀረበ። ስለዚህም በአይሁድ ዐይን የኢየሱስ ምስክርነት «እውነተኛ»⁶⁸ አይደለም (ዮሐ. 5፥31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ፈሪሳውያን የኢየሱስን ብርሃን ለማየት እምቢ አሉ። እንዲያውም «ስለ አንተ የሚመሰክረው የት አለ? አንተን

አናምንህም» አሉት። ብርሃን ግን ምስክር አያስፈልገውም። ብርሃን ስለ ራሱ የሚመሰክረው ብርሃንን በመስጠት ነው። «ብርሃን የለም» የሚል ሰው የሚኮንነው ራሱን እንጂ ብርሃንን አይደለም። ምክንያቱም ዕውር ነው!

14 ኢየሱስ ሲናገር «ምስክርነት እውነት ነው» አለ። ስለራሱ የሚመሰክረው እርሱ ብቻ አይደለም። እግዚአብሔርም «ስለ እርሱ ይመሰክራል» (ቁ. 18)። ከዚህ በተጨማሪ ኢየሱስ ስለ ራሱ ለመመስከር ብቁ ነው። ምክንያቱም ማንነቱን በትክክል ያውቃል። ከእግዚአብሔር እንደመጣና ወደ እግዚአብሔርም ተመልሶ እንደሚሄድ ያውቃል። ፈሪሳውያን ግን ኢየሱስ ማን እንደሆነ አላውቁም። እንግዲህ የኢየሱስን ምስክርነት የሚቃወሙት በምን ምክንያት ነው?

15 ፈሪሳውያን የሚፈርዱት «በሥጋዊ አስተሳሰብ» ነው። የሚያውቁት ነገር ቢኖር በዐይናቸው ሊያይቱና በጆርአቸው ሊሰሙት የሚችሉትን ነገር ብቻ ነው፤ ስለ መንፈሳዊ ነገር ምንም አያውቁም።

ኢየሱስ የሚፈርደው ፈሪሳውያን በሚፈርድበት መንገድ አይደለም። ወደ ምድር የመጣውም ለመፍረድ አይደለም፤ ምክንያቱም ወደ ምድር የመጣበት ዋና ዓላማ ይህ አይደለም። ኢየሱስ በምድር በነበረበት ዘመን ራሱን በሰዎች ላይ ፈራጅ አድርጎ አያውቅም (ሉቃ. 12፥13-14፤ ዮሐ. 8፥11)።

16 በሌላ በኩል ግን ኢየሱስ ፈራጅ ነው (ዮሐ. 3፥17 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እርሱ አሁን ፈራጃችን ነው። ደግሞም በዓለም መጨረሻ ፈራጅ ይሆናል (ዮሐ. 5፥22፤27)። ኢየሱስ በእኛ ላይ የሚፈርድ ከሆነ ፍርዱ ትክክለኛ እንደሆነ እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን፤ ምክንያቱም ኢየሱስ የሚፈርደው «ብቻውን» አይደለም። እርሱ የሚፈርደው ከእግዚአብሔር በሰማው መሠረት ነው (ዮሐ. 5፥30 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሲፈርድም «በሥጋዊ አስተሳሰብ» አይፈርድም።

በፈሪሳውያን ዐይን ኢየሱስ በዚህ ዓለም ያለው ብቻውን ነው። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ነው። ኢየሱስ በራሱ ምንም ነገር አያደርግም (ዮሐ. 5፥19፤ 8፥29 ይመለከታል)።

17-18 በብሉይ ኪዳን ሕግ መሠረት የሁለት ሰዎች ምስክርነት ተቀባይነት ካለው፣ የእግዚአብሔርና የልጁም ምስክርነት ተቀባይነት ይኖረዋል (ዮሐ. 8፥13-14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

19 ቀደም ሲል «አገሪ» የእርሱ ምስክር እንደሆነ ኢየሱስ ለፈሪሳውያን ነግሮአቸው ነበር (ቁ. 18)። እናም አሁን እያሸጋገጠው፣ «አባትህ የት አለ?» ሲሉ ጠየቁት። እንዲህ ሲሉ ምድራዊ አባትህ የት ነው ማለታቸው ነው።

ኢየሱስ የሰማቸው መልስ ፈሪሳውያን ስለማያውቁት ሰማያዊ አባቱ ነበር። ኢየሱስ «እኔን ብታውቁኝ ኖሮ አባቴንም ገወቃችሁት ነበር» ሲል መለሰላቸው። ክርስቶስን የማያውቅ ሰው ስለ እግዚአብሔር መሉና እውነተኛ አውቀት ሊኖረው ከቶ አይችልም (ዮሐ. 1፥18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

20 ኮሎንከ 7፥30፤44 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ወደፊት ስለሚገለጠው ፍርድ የተሰጠ ማስጠንቀቂያ (8፥21-30)

21 ኢየሱስ በዚህ ቦታ በ7፥33-34 ላይ የተናገረውን አሳብ እንደገና ይደግመዋል። በዚህ ቦታ ግን «... ከነግጢአታችሁ ትምታላችሁ» የሚል አሳብ ጨምሯል። ኢየሱስን የተቃወሙት የአይሁድ መሪዎች ከኢየሱስ ጋር ወደ መንግሥተ ሰማይ አይገቡም፤ ምክንያቱም ኅጢአታቸውን ለመናዘዝ ፈቃደኞች አልሆኑም።

አይሁድ ኢየሱስ ከሞተ በኋላ ይፈልጉታል። አንዳንዶች ከሞት እንዳልተነሣ ለማረጋገጥ አስከሬኑን ይፈልጉታል (ማቴ. 27፥64፤ 28፥12-13 ይመለከታል)። ሌሎች ደግሞ ኢየሱስ ከሞተ በኋላ ማንነቱን ያስተውላሉ (ቁ. 28)፤ ሆኖም ለእነዚህ ሰዎች ጊዜው ያልፋል፤ ልባቸውም

67 በቁ. 12-59 ላይ የተጠቀሰው ንግግር መቼ እንደተነገረ በውል አይታወቅም። አንዳንድ የሙጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት ንግግሩ የተደረገው በዳስ በዓለ የመጨረሻው ቀን በመሆኑ ታሪኩ በዮሐ. 7፥37-44 ላይ ከተጠቀሰው ንግግር ቀጥሎ መግባት ነበረበት ይላሉ። ሌሎች ሊቃውንት ደግሞ በዓሉ ካበቃ በኋላና በዓሉን ለማክበር ከመጡት አይሁዳውያን መካከል ብዙዎቹ ወደየቦታቸው ከተመለሱ በኋላ ነው ይላሉ (ዮሐ. 7፥53)።

68 «እውነተኛ» በሚለው ቃል ፈንታ አንዳንድ ትርጉሞች «ተቀባይነት ያለው» ይላሉ፤ ሆኖም ትርጉሙ ያው ነው። በአይሁድ ሕግ መሠረት የአንድ ሰው ምስክርነት ብቻ በሕግ ፊት ጭነት፣ ምስክርነት ተደርጎ አይወሰድም። ምስክርነቱ እውነት ሊሆን ይችላል፤ ሆኖም ከእውነት አንጻር ሊታይ ግን ተቀባይነት የለውም። የአንድን ምስክርነት እውነተኛነት ለማረጋገጥ ሁለት ምስክሮች ያስፈልጋሉ።

ይደነድናል። ንስሐ እንዲገቡና ኢየሱስንም እንዲከተሉ ዕድል ተሰጥቶአቸው ነበር፤ እነርሱ ግን እምቢ አሉ። ኢየሱስ ሲሞት ዕድላቸው ሁሉ ለዘላለም ይወሰዳል። እርሱን፣ ለግግኘት የሚያደርጉት ሙከራ ሁሉ ከንቱም ይሆናል (ዮሐ. 7፡33-34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እንግዲህ እነዚህ ሰዎች ጊዜ ላላቸው ንስሐ ሊገቡና ኢየሱስንም ሊከተሉ ይገባል (ቁ. 24 ይመለከታል)።

22 የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስ የሚናገረው ስለ ራሱ ሞት እንደሆነ ተገንዘቡ። ምንም እንኳ እነርሱ ራሳቸው እርሱን ለመግደል እያሉ (ዮሐ. 5፡18) ሲሆኑም ኢየሱስ ራሱን ሊገድል ያለበ መሰላቸው።

23 አይሁዳውያን «ከታች ናቸው» ማለትም ከዚህ ዓለም ናቸው ኢየሱስ ግን «ከላይ ነው» ማለትም ከሰማይ ነው (ዮሐ. 3፡31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

24 አይሁዳውያን ኅሊኤትና ጨለማ ከወረሰው ዓለም አምልጠው ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት የሚችሉት በእርሱ ሲያምኑ ብቻ እንደሆነ ኢየሱስ ተናገረ። ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገረው ማለትም እኔ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኔ ነኝ ያለውን ግመን አለባቸው። አለበለዘያ እርሱ እንዳለው በእርግጥ «ከነግሥት ታችው ይምታሉ»፤ ማለትም ንስሐ ሳይገቡና ይቅር ሳይባሉም ይሞታሉ። «ከነግሥት መሞት» ማለት በሲኦል ለዘላለም መሆን ማለት ነው።

ኢየሱስ ታላቅ ሰው፣ ታላቅ መምህር፣ ታላቅ ነቢይ እንደሆነ ግመን ብቻ በቂ አይደለም። የእግዚአብሔር ልጅና የዓለምም አዳኝ እንደሆነ ግመን አለብን። እርሱ ጌታችንና አዳኝችን እንደሆነ ካላመንን፣ ሊያድነን አይችልም።

ኢየሱስ ለሰዎች ሁሉ እንዲህ ይላል፡ «የእኔን ማንነት ዐውቃችሁ?» (ማለትም የእግዚአብሔር ልጅ መሆኔን) ባታምኑ ከነግሥት ታችሁ ትሞታላችሁ።

25 ኢየሱስ አይሁድን «የእኔን ማንነት ዐውቃችሁ» በእኔ ልታምኑ ይገባል ሲላቸው ምን ሊል እንደፈለገ አልተረዱም። ስለዚህ «አንተ ማን ነህ?» ሲሉ ጠየቁት።

ኢየሱስ እንዲህ ሲል መለሰላቸው፡ «ከመጀመሪያ አንሰቼ እንደ ነገርሁ አችሁ ነኝ»። ማለትም እኔ ማን እንደሆንኩ ነግራለሁ። እኔ «የሕይወት እንደራ ነኝ» (ዮሐ. 6፡35)። እኔ «የዓለም ብርሃን ነኝ» (ቁ. 12)። እኔ መሲሐ ነኝ (ዮሐ. 4፡25-26)።

26 በዚህ ቁጥር ላይ ኢየሱስ ቀደም ሲል በቁጥር 24 ላይ ጠቅሶት ወደነበረው ወደ ፍርድ አሳብ ይመለሳል። ኢየሱስ በእርሱ እስካላመኑ ድረስ ከነግሥት ታችው እንደሚሞቱ ለአይሁድ ሁለት ጊዜ ነግሮአቸዋል። አሁን ደግሞ በእነርሱ ላይ የሚፈርደው ብዙ ነገር እንዳለው ይነግራቸዋል። ምናልባት ፍርዱንና ሥልጣኑን ሊጠራጠሩ ይችላሉ። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ወደ ዓለም ልኮታል፤ የሚናገረውም ቃል እውነተኛ ነው፤ ምክንያቱም የሚናገረው ቃል ከራሱ ከእግዚአብሔር የተገኘ (የመጣ) ነው (ዮሐ. 5፡30፤ 8፡16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

27-30 የአይሁድ መሪዎች «የሰውን ልጅ ከፍ አድርገው በሚሰቅሉበት ጊዜ» ማለትም ኢየሱስን በመስቀል ላይ ሰቅለው በሚገድሉበት ጊዜ ያኔ እርሱ ማን እንደሆነ ያውቃሉ። ምክንያቱም ከሞት ይነሣል። ደግሞም በፍርድ ቀን በእርሱ የፍርድ ወንበር ፊት ይቆማሉ (2ቆሮ. 5፡10)።

በቁጥር 28 እና 29 ላይ ኢየሱስ በዮሐ. 5፡30፤ 8፡16፤ 126 ላይ የተናገረውን ሐሳብ እንደገና ይደግመዋል።

ከአይሁድ ጋር የተደረገ ቀጣይ ውይይት (8፡31-47)

31 በርካታ አይሁዳውያን በኢየሱስ አመኑ (ቁ. 30)። በእርሱ ላመኑት ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፡ «እናንተ በቃላት ጥቅም በእርግጥ ደቀ መዛሙርቷ ትሆናላችሁ። እምነታቸው ደካማ እንደ ነበር ኢየሱስ ያውቃል። እውነተኛ እምነት ማለት «በቃላት መኖር»፤ ማለትም ቃሉን አጥብቆ መያዝና ቃሉንም መታዘዝ ማለት እንደሆነ አስተምርአቸዋል። ስለዚህም ባስተማራቸው ትምህርት መሠረት መቀጠል አለባቸው (ማቴ. 7፡21፤ ማር. 4፡16-17፤ 13፡13፤ ሉቃ. 9፡62፤ ዮሐ. 15፡7፤ 2ዮሐ. 9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህን ሊያደርጉ ብቻ ነው እውነተኛ ደቀ መዛሙርት መሆን የሚችሉት።

32 በክርስቶስ ትምህርት «የሚኖር» ሰው እውነትን ያውቃል። የክርስቶስ ትምህርት እውነተኛ ነው፤ ምክንያቱም «እጋና እውነት . . . በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ተሰጥቷል» (ዮሐ. 1፡17)። ይህም ብቻ አይደለም፤ በክርስቶስ ትምህርት የሚኖር ሰው «ነፃ» ይወጣል። የክርስቶስ እውነት ከዕውርነትና ከነግሥት ባርነት ነፃ ያወጣዋል። ኢየሱስ «ለታወሩት ማንን እንዲያውጅና የተጨቅኑትንም ነፃ እንዲያወጣ» እግዚአብሔር ልኮታል (ሉቃ. 4፡18)። ነፃ መውጣት ማለት መዳን ማለት ነው።

ብዙ ሰዎች በነግሥት ባርነት ውስጥ እንዳሉ ልብ አይሉም። አይሁዳውያን «ነፃ» ነን ብለው ያስቡ ነበር ቁ. 33። ነገር ግን በእርግጥ በነግሥትና በሕግ ባርነት ስር ናቸው። ይህ ሕግ ደግሞ የሞትን ፍርድ ፈርዶባቸዋል። እንግዲህ ነፃ ሊያወጣቸው የሚችለው የኢየሱስ እውነት ብቻ ነው (ሮሜ 8፡1-2፤ ገላ. 5፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

33 በኢየሱስ ካመኑት አይሁድ ጋር ሌሎች በእርሱ ያላመኑ ሰዎች ነበሩ። ከእነዚህ አይሁድ መካከል አንዳንዶቹ «እኛ የአብርሃም» ዘር ነን» አሉ። ጽድቅን የማያውቁ ልጆች በወላጆቻቸው ጽድቅ መኩራራታቸው የተለመደ ነገር ነው። በቤተሰባቸው ስም ይመካሉ፤ ሆኖም ጽድቅን የማያውቁና የማያደርጉም በመሆናቸው በወላጆቻቸውና በቤተሰቦቻቸው ላይ ውርደትን ያስከትላሉ።

አይሁዳውያን በሥጋ «የአብርሃም ዘር» ናቸው። አይሁድ «እኛ የአብርሃም ዘር ነን እንጂ ባርች አይደለንም» ያሉትም ለዚህ ነበር። «ከቶ ለማንም ባሪያ ሆነን አናውቅም»። ይሁን እንጂ ይህ አባባላቸው ሁለት ስህተት ነበረው። አንደኛው ይህን ቃል በተናገሩበት በሥጋ ዐይን የሮማውያን ባርች ነበሩ። ሁለተኛው በመንፈሳዊ ዐይን ደግሞ የነግሥት ባርች ነበሩ።

34 ኅሊኤት ስለሚሠሩ የነግሥት ባርያ ናቸው። ኢየሱስ ሲናገር፡ «ነግሥት የሚሠራ ሁሉ»²² የነግሥት ባርያ ነው ብሏል። የነግሥት ባርያ የሆነ ሰው ራሱን ከነግሥት ባርነት ነፃ ለማውጣት አይችልም። ኅሊኤትን ላለመሥራት የሚያስችል ኀይል የለውም። በመሆኑም ከእርሱ በላይ የሆነ ሌላ ታላቅ ኀይል ያስፈልገዋል (ሮሜ 6፡16፤ 2ኢጥ. 2፡19 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

35 አይሁዳውያን የአብርሃም ልጆች በመሆናችን ለልጅ የሚገባውን መብት ሁሉ እናገኛለን የሚል እምነት ነበራቸው። ነገር ግን አይሁዳውያን በመንፈስ የአብርሃም እውነተኛ ልጆች አልነበሩም (ሮሜ 2፡28-29)። ይልቁንም ባርች ነበሩ።

ኢየሱስ በዚህ ቦታ ሲናገር እንዲህ አለ፡ «ባርያ ሁሉ ሊገዛ በቤት ውስጥ አይኖርም፤ ልጅ ግን ሁሉ ሊገዛ በቤት ውስጥ ይኖራል»። ልጅ ሁሉ ሊገዛ ልጅ ነው። እኛ ራሳችን በክርስቶስ ባለን እምነት አማካይነት የእግዚአብሔር ልጆች ነን (ዮሐ. 1፡12፤ ገላ. 4፡4-7 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

69 እርግጥ ነው አንዳንድ አይሁዳውያን ኢየሱስ ከሞተ በኋላ ንስሐ ገብተዋል፤ ኢየሱስ በዚህ ቦታ የሚናገረው ስለ እነርሱ አይደለም። በዚህ ቦታ የሚናገረው ለባቸው ይበልጥ እየደነደነ ስለመጣው አይሁዳውያን በተለይም የአይሁድ መሪዎች ነው። ለባቸው ፍጹም የደነደነ ሰዎች ንስሐ ለመግባት የሚያስችል አቅም የላቸውም። በቁ. 30 ላይ ብዙዎች (ለባቸው ያልደነደነ ሰዎች) ንስሐ እንደገቡና በእርሱም እንዳመኑ ልብ ማለት ይችላሉ።

70 አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «የእኔን ማንነት» በሚለው ፈንታ «እኔ እንደሆንኩ» ይላሉ። ትርጉሙ ግን ያው ነው። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ካላመንን ከነግሥት ታችን እንሞታለን።

71 «አብርሃም» የመጀመሪያው አይሁድና የአይሁድ ሁሉ አባት ነው።
72 በግሪኩ ቅጂ ላይ ራግሊክት የሚሠራ ሁሉ የሚለው ሐረግ ራግሊክት በመሥራት ጽኑ የሚኖር የሚል ትርጉም አለው። ኢየሱስ በዚህ ቦታ የሚናገረው ኅሊኤት ሠርቶ እውነተኛ ንስሐ ስለሚገባ ሰው አይደለም (ዮሐ. 3፡8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ይመለከታል)። ኢየሱስ በዚህ ቦታ የሚናገረው ግን ስለ ራሱ ነው። እርሱ የእግዚአብሔር አንድያ ልጅ ነው። እርሱ ለዘላለም ልጅ ነው (ዘፍ. 17፡13-14)።

36 ኢየሱስ የእግዚአብሔር ዘላለሚ ልጅና ወራሽ በመሆኑ ነፃ ሊያወጣን ጎይልና ሥልጣን አለው (ገላ. 5፡1 ይመለከታል)። ከጎጠኤት ባርነት ራሳችንን ነፃ ማውጣት አንችልም። ነገር ግን ከርስቶስ ነፃ ሊያወጣን ይችላል። እርሱ ነፃ የሚያወጣን ከጎጠኤት ጎይል ብቻ ሳይሆን ከጎጠኤት ቅጣትም ጭምር ነው። እርሱ በመስቀል ላይ የእኛን ቅጣት በተሸከመ ጊዜ ከጎጠኤት ቅጣት ላንዴና ለመጨረሻ ጊዜ ነፃ አውጥቶናል (ማር. 10፡45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

37 አይሁዳውያን የአብርሃም ዘር መሆናቸውን ኢየሱስ ያውቃል። ሆኖም አብርሃም በሕይወት ቢኖር ኖሮ ሓርሱ የሚያደርገውን ነገር እነርሱ አላደረጉም (ቁ. 39-40)። ኢየሱስን ለመግደል ፈለጉ። ኢየሱስን ለመግደል የፈለጉት ቦታን ስለማይቀበሉ ነበር። በሌላ አነጋገር ለቃሉ ቦታ መስጠት አልፈለጉም፤ ትምህርቱንም ለመቀበል አልወደዱም። የኢየሱስን ቃል አለመቀበል ማለት ኢየሱስን አለመቀበል ማለት ነው።

38 ኢየሱስ ለአይሁድ እንዲህ አላቸው፡ «እኔ ከአባቴ ዘንድ የሰማሁትን አደርጋለሁ፤ እናንተ ግን ከአባታችሁ የሰማችሁትን ታደርጋላችሁ»። ኢየሱስ አባታችሁ ሲል «ዲያብሎስን» ማለቱ ነው (ቁ. 44)።

39-40 አይሁድ አባታችን አብርሃም ነው ሲሉ መለሱ። ኢየሱስ ግን የአብርሃም እውነተኛ ዘርች አይደላችሁም አላቸው፤ ምክንያቱም አብርሃም እንዳደረገው እነርሱም አላደረጉም። አብርሃም ጸድቅ ነበር። እነዚህ አይሁዳውያን ግን ጸድቃን አልነበሩም። ኢየሱስን ለገድሉ ይፈልጉ ነበር (ማቴ. 3፡9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

41 ኢየሱስ አንዳንድ አይሁዳውያን የሚያደርጉት የዝላ አባታቸው ዲያብሎስ የሚያደርገውን መሆኑን ተናገረ (ቁ. 44)።

አይሁዳውያን ለዚህ መልስ ሲሰጡ፡ «እኛ በምንዝር የተወለድን ዲቃላዎች አይደለንም» አሉ። ይህ ዐረፍተ ነገር ሁለት ትርጉም ሊኖረው ይችላል። አንደኛው፡ ምናልባት አይሁዳውያን ኢየሱስ ራሱ በምንዝር የተወለደ ዲቃላ ነው የሚል ግምትን ሳይኖራቸው አይቀርም። ምናልባትም ማርያም ከማግባቷ በፊት አርግዛ መገኘቷን ሰምተው ይሆናል (ማቴ. 1፡18)። እንግዲህ ይህን ያሉት «እኛ እንደ አንተ በምንዝር የተወለድን ዲቃላዎች አይደለንም» ለማለት አስበው ሊሆን ይችላል።

ሁለተኛው፡ ምናልባት «እኛ ለእግዚአብሔር ታማኞች ሆነን ኖረናል» የሚለውን ብቻ ለመናገር አስበውም ይሆናል። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔርን የተወ አይሁዳውያን እንደ አመንዝራ ይቆጠሩ ስለነበር ከእነርሱ የሚወለዱ ልጆች እንደ «ዲቃላ» ይታዩ ነበር። እንግዲህ አይሁድ ለማለት የፈለጉት «እኛ እንደዚያ አይደለንም» ለማለት ሳይሆን አይቀርም።

42-43 አይሁዳውያን «አንድ አባት አለን፤ እርሱም እግዚአብሔር ነው» (ቁ. 41) አሉ። ኢየሱስ ግን ይህን አባባላቸውን አልተቀበለውም። እግዚአብሔር አባታቸው አይደለም። እግዚአብሔር አባታቸው ቢሆን ኖሮ፡ ከርስቶስን ይወዱት ነበር፤ ምክንያቱም ከርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። አባታችን እግዚአብሔር ነው ማለት የሚችሉት ከርስቶስን የሚወዱ ብቻ ናቸው።

44 እነዚህ አይሁዳውያን ግን ከርስቶስን ለመግደል ይፈልጉ ነበር። ስለዚህ አባታቸው «ከመጀመሪያ አንስቶ ነፍስ ገዳይ የነበረው» ዲያብሎስ ወይም ሰይጣን ነው። ቃየል የዝነ ወንድሙን አቤሱን እንዲገድል ያደረገው ሰይጣን ነው፤ በዚህም ቃየል በታሪክ የመጀመሪያው ነፍስ ገዳይ ሆነ (ዘፍ. 4፡4-8፤ 1ዮሐ. 3፡12)። ከዚህ ሁሉ በላይ ግን ሰይጣን ጎጠኤት ወደ ዓለም እንዲገባ አደረገ፤ በዚህም ምክንያት ሰዎች ሁሉ በሞት እርግጣን ስር ሆኑ። የዚህ ሁሉ ምክንያት ታዲያ ሰይጣን ነበር (ሮሜ 5፡12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እንግዲህ ሰይጣን በመንፈሳዊ ዐይን የሰዎች ሁሉ ገዳይ ነው ማለት ይቻላል።

ሰይጣን ነፍስ ገዳይ ብቻ ሳይሆን «ሐሰተኛም» ነው። እዚህ ላይ አንድ ነገር ለብ ልንል ይገባል። ይኸውም አንድ ጎጠኤት ለማድረግ ለምሳሌ ነፍስ ለመግደል ወደ ጎሳ የማንል ከሆነ ሌላውም ጎጠኤት፤ ማለትም ሐሰት ተከትሎ ይመጣል። የሐሰት ሁሉ ምንጭ ሰይጣን ነው፤ ሌላው ቀርቶ ትንሽ የምንላት ውሸት እንኳ የምትመነጨው ከሰይጣን ነው። እርሱ «የሐሰትና፤ የሐሰተኞችም አባት» ነው። በእግዚአብሔር ዘንድ ሐሰት እንደሌለ ሁሉ በሰይጣንም ዘንድ እውነት የለም። ሰይጣን ሰዎችን የሚያጠቃበት ዋነኛው መንገድ ሰዎችን ማቃለል ነው (ዘፍ. 3፡4-5)። እርሱ መልካሙን ከቶ፡ ከቶውን ደግሞ መልካም እያለ ይጠራል። ደግሞም እውነቱን ሐሰት፡ ሐሰቱን ደግሞ እውነት እያስመሰለ ያወራል። ሰዎችን ባሪያ አድርጎአቸው ሳለ ነፃ ናችሁ ይላቸዋል።

45 አይሁዳውያን ኢየሱስ የተናገረውን ነገር ሊያምኑ አልቻሉም፤ ምክንያቱም የሰይጣንን ውሸት አምነዋል። ኢየሱስ እውነት ተናግሮ ነበር፤ እነርሱ ግን ውሸትን/አመኑ። ሰይጣን ዐይናቸውን ከድኖት፡ ልባቸውንም አሳውሮት ነበር። ከርስቶስ እውነትን እየተናገረ ነበር፤ ነገር ግን ሊሰሙት አልቻሉም። የክርስቶስ እውነት እየበራሳቸው ነበር፤ ነገር ግን ሊያዩት አልቻሉም። ይህ ሁሉ ታዲያ የሰይጣን ሥራ ነበር።

46 ኢየሱስ አይሁዳውያንን «እስቲ የሠራሁትን ጎጠኤት አሳዩኝ» አላቸው። ከሰዎች መካከል እንዲህ ለመናገር የሚደፍር ማን ነው? እንዲህ ለመናገር የቻለ ኢየሱስ ብቻ ነበር፤ ምክንያቱም ምንም ጎጠኤት ያልሠራ ኢየሱስ ብቻ ነው (ዕብ. 4፡15፤ 1ዮሐ. 3፡5)።

አይሁዳውያን፡ ኢየሱስ ጎጠኤተኛ መሆኑን ማረጋገጥ የሚችሉ ከሆነ እርሱ የተናገረውን ቃል ሊያምኑ አይገባም። ሆኖም እርሱ በእርግጥ ምንም ጎጠኤት ያልሠራ ከሆነና የሚናገረውም እውነት ከሆነ ግን በእርሱ ሊያምኑ ይገባል።

ይሁንና አይሁዳውያን ኢየሱስ ጎጠኤተኛ መሆኑን ከቶ ማረጋገጥ አልቻሉም። እንዲህም ሆኖ ታዲያ በእርሱ አላመኑም። አይሁዳውያን በኢየሱስ ለማመን ያልቻሉት ከኢየሱስ ጎጠኤት የተነሣ ሳይሆን ከራሳቸው ጎጠኤት የተነሣ ነበር (ዮሐ. 3፡19-20)።

47 «ከእግዚአብሔር የሆኑ» እግዚአብሔርን ይሰማሉ። ከእግዚአብሔር ያልሆኑ እግዚአብሔርን መስማትና እግዚአብሔር የሚናገረውንም ነገር መረዳት አይችሉም (ዮሐ. 8፡23፤ 1ቆሮ. 2፡12-14፤ 1ዮሐ. 4፡6)። ከእግዚአብሔር የሆኑ ሁሉ በመንፈስ ቅዱስ ዳግም የተወለዱ ናቸው። መንፈሳዊ ነገርን መረዳት ይችላሉ። ንስሐ ላልገቡ ሰዎች መንፈሳዊ ነገርን ማስተማር ማለት ዕውር ሆኖ ለተወለደ ሰው ስለ ቀለም ዐይነቶች መናገር ወይም ደንቆሮ ሆኖ ለተወለደው ሰው ስለመዜቃ መናገር ማለት ነው። ይህ ደግሞ ከንቱ ድካም ነው።

ኢየሱስ ስለ ራሱ ማንነት የተናገረው (8፡48-59)

48 አይሁዳውያን ሊሰጡት የሚችሉት መልስ በኖር፤ የሆነ ያልሆነ ነገር በመናገር የኢየሱስን ስም ማጥፋት ብቻ ነበር። ስለዚህም «ሳምራዊ ነህ» አሉት። በአይሁዳውያን ዘንድ አንድን ሰው «ሳምራዊ» ብሎ መጥራት ትልቅ ስድብ ነው። ሳምራዊያኑ እንደሚሉት የአብርሃም ልጆች አይሁዳውያን ብቻ አይደሉም፤ ሳምራውያን ራሳቸውን የሚቆጥሩት የአብርሃም ልጅ አድርገው ነው (ዮሐ. 4፡8-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

አይሁዳውያን ኢየሱስን «ጋኔን አለብህ» አሉት (ማር. 3፡22፤30፤ ዮሐ. 7፡20፤ 8፡52 ይመለከታል)። አንድ ሰው ላነሳው ሐሳብ መልስ ከመስጠት ይልቅ ስሙን ማጥፋት ይቀላል።

49 ኢየሱስ ጋኔን ያለበት ሰው አይደለም፤ ምክንያቱም እርሱ አባቱን ያከብራል። ጋኔን ያለባቸው ሰዎች እግዚአብሔርን ከቶ አያከብሩም፤ እነርሱ በሰይጣን እስራት ስር ናቸው።

ኢየሱስ እግዚአብሔርን ያከብራል፤ ሆኖም ሰዎች እርሱን አላከበሩትም። እግዚአብሔር እርሱን ለሚያከብሩ ሰዎች እርሱ ራሱ እንደሚያከብራቸው ቃል ገብቷል፤ ሆኖም ሌሎች ሰዎች እነርሱን እንደሚያከብሯቸው ቃል አልገባም።

56 ኢየሱስ ሰዎች እከበሩትም አላከበሩትም ግድ የለውም። እርሱ የራሱን ከብር አይፈልግም። ነገር ግን «መከበር የሚፈልግ አለበት» እርሱም እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር በመጨረሻ ልጁን ክርስቶስን ያከብረዋል፤ ምክንያቱም ክርስቶስ ሲከብር እግዚአብሔርም ይከብራል (ዮሐ. 17፡1 ይመለከታል)።

እግዚአብሔር «ፈራጅም» ነው። ሆኖም ፍርዱን ለክርስቶስ ይሰጣል፤ ይህንንም የሚያደርገው ሰዎች ሁሉ ክርስቶስን እንዲያከብሩት ነው (ዮሐ. 5፡22-23)። በዚህ ዐይነት እግዚአብሔር ክብርን ለራሱና ለልጁ ያገኛል። ይገኛል። በክርስቶስ አማካይነት ክርስቶስን በማያከብሩ ሁሉ ላይ ፍርድን ያመጣል (ቁ. 49)።

ክርስቶስ ከአይሁዳውያን ጋር ግብፃዊ መግጠም አያስፈልገውም። ከብሩንም ለማስጠበቅ መሟገት አያሻውም። ይልቁንም «እድቅ ፈራጅ በሆነው እምላክ ተስፋ አደረገ እንጂ አልዛተም» (1ኢፕ. 2፡23-24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

51 ይሁንና የክርስቶስን ቃል የሚጠብቅ ሰው (ቁ. 31) «ከቶ አይወቅም» ማለትም ነፍሱ አትሞትም። ይህ ሰው ከዘላለም ሞት ይድናል። ለዘላለም መሞት ማለት ከእግዚአብሔር ተለይቶ በሲኦል መጣል ወይም በመንፈስ መት መሆን ማለት ነው። ይህም የዘላለም ሕይወት ከሚለው ተቃራኒ ነው (ዮሐ. 3፡15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

52-53 ኢየሱስ ቃሉን የሚጠብቁ ሰዎች ከቶ አይወቅም የሚለውን ቃል በተናገረ ጊዜ ከቶ ተቀጥቶ። እየተገረመና እየተደነቁ «ታዲያ አንተ ራስህን ማን ትላለህ?» ሲሉ ጠየቁት። «ሰው የሆነ ሁሉ ይሞታል። አብርሃም ሞቷል፤ ነቢያት ሞተዋል፤ በታሪክ አንቱ የተባሉ ታላላቅ ሰዎች ሁሉ ሞተዋል። ታዲያ አንተ ከእነዚህ ትበልጣለህ? እነዚህ ታላላቅ ሰዎች ራሳቸውን ከመሞት ማዳን ካልቻሉ አንተ እንዴት ሌሎችን ከመሞት ማዳን ትችላለህ?»

አይሁዳውያን በሁለት ነገር ተላስተው ነበር። አንደኛው፣ አብርሃምና ነቢያት አልሞቱም። ነፍሳቸው ሕያው ነው (ማር. 12፡26-27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሁለተኛው ለህተታቸው ከዚህ የሚከተለው ነው፤ ብሉይ ኪዳን በግልጽ እንደሚያስተምረው ከአብርሃምና ከነቢያት የሚበልጥ ሰው ይመጣል፤ ያም ሰው መሲሔ ነው። እንግዲህ ክርስቶስ ከአብርሃም እንደሚበልጥ ባላቸው ጊዜ (ቁ. 58) በእርግጥ ይህ መሲሔ ነው ሊሉ ይገባቸው ነበር። እንዲህ ማለት ሲገባቸው ጋኔን አለበት አሉ።

54 «ታዲያ አንተ ራስህን ማን ትላለህ» ለሚለው ጥያቄአቸው ኢየሱስ ሲመልስ እንዲህ አለ፡ ለዚህ ጥያቄ መልስ መስጠት አያስፈልግኝም። ለዚህ ጥያቄ እግዚአብሔር መልስ ይሰጣል። እኔ ራሴን ማክበር አያስፈልገኝም (ቁ. 50)። «አባቴ» እኔን ያከብረኛል። እርሱ ለእናንተ አምላካችሁ፤ ለእኔ ደግሞ «አባቴ» ነው። አይሁዳውያን ራሳቸውን የእግዚአብሔር ልጆች አድርገው መቁጠር አይችሉም፤ ምክንያቱም የእግዚአብሔር አንድያ ልጅ የሆነውን ክርስቶስን አልተቀበሉም። ክርስቶስን የተቀበሉ ብቻ ናቸው የእግዚአብሔር ልጆች ተብለው ለመጠራት መብት የተሰጣቸውና / እግዚአብሔርን «አባት» ብለው መጥራት የሚችሉት (ዮሐ. 1፡12)።

55 አይሁዳውያን ግን «እግዚአብሔር» ብለው በትክክል ሊጠሩት እንኳ አልቻሉም፤ ምክንያቱም እርሱ ማን እንደሆነ አያውቁትም። ክርስቶስና በክርስቶስ የሚያምኑ ብቻ ናቸው በእርግጥ እግዚአብሔር ማን እንደሆነ በትክክል የሚያውቁት (ዮሐ. 1፡18፤ 7፡28-29፤ 8፡19)።

56 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፡ «የአባታችሁ የአብርሃም ምዕት የእኔን ቀን አይቶ ለመደሰት ነበር። አይቶም ተደሰተ»። ክርስቶስ «የእኔን ቀን» ሲል ወደ ምድር የመጣበትን ጊዜ ነው። እግዚአብሔር ለአብርሃም «በአንተ አማካይነት ሕዝቦች ሁሉ ይባረካሉ» ብሎ ተስፋ ሰጥቶት ነበር (ዘፍ. 12፡3)። ይህ የተስፋ ቃል በክርስቶስ ተፈጽሞአል። የምድር ሕዝቦች ሁሉ የሚባረኩት በክርስቶስ አማካይነት

ነው። አብርሃም ይህንን ቀን ማለትም የክርስቶስን ቀን በእምነት ዐይን «አይቶ» ነበር፤ «አይቶም ተደሰተ»።

57 አይሁዳውያን ኢየሱስ ሲናገር አብርሃም በተፈጥሯዊ በዐይኑ አይቶኛል የሚል መሰላቸው። ስለዚህም እያፈዙ «ለመሆኑ አብርሃም ከዛሬ ሁለት ሺህ ዓመት በፊት በኖረበት ዘመን አንተም አብረኸው ነበርህን? ለመሆኑ ንምላ ዓመትስ ምልቶሃል?» ብለው ጠየቁት።

58 ኢየሱስ ስለ ራሱ ማንነት የተናገረው ነገር እነርሱ ከሚገምቱት በላይ እጅግ ታላቅ ነበር። አብርሃም በኖረበት ዘመን ብቻ ላይሆን አብርሃም ከመወለዱ በፊት ይኖር እንደነበር ነገራቸው። ኢየሱስ መቼም መቼ ሲሆን ሕያው ነው። እርሱ ገና ከመጀመሪያው ከእግዚአብሔር ጋር ነበር (ዮሐ. 1፡1-2)። ለዚህም ነው «አብርሃም ሳይወለድ እኔ አለሁ» ያላቸው። «እኔ አለሁ» የሚለውን ቃል መጠቀም የሚችል እግዚአብሔር ብቻ ነው። በመሠረቱ «እኔ አለሁ» (ወይም «እኔ ነኝ») የሚለውን ስም ለራሱ የሰጠው እግዚአብሔር ነው። አይሁዳውያን በዚህ ስም እንዲጠሩትም የነገራቸው እርሱ ነው (ዘጸ. 3፡14)። «እኔ አለሁ» ማለት «ሁልጊዜ ነበርሁ፤ ሁልጊዜም እኖራለሁ። መጀመሪያ የለኝም፤ መጨረሻም የለኝም» ማለት ነው።

እንግዲህ ኢየሱስ «እኔ አለሁ» የሚለውን ቃል ሲጠቀም «እኔ እግዚአብሔር ነኝ» ማለቱ ነበር።

59 አይሁድ ኢየሱስ «እኔ እግዚአብሔር ነኝ» ማለቱ እንደ ሆነ ወዲያውን ገባቸው። አንድ ሰው ራሱን እኔ እግዚአብሔር ነኝ ቢል ይህ ታላቅ ስድብ ይሆናል (ዮሐ. 5፡18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ስለዚህ በድንጋይ ወገረው ሊገድሉት ድንጋይ አነሡ፤ ምክንያቱም በአይሁድ ሕግ መሠረት የስድብ ቅጣቱ ሞት ነው። (ዘሌ. 24፡16)።

ኢየሱስ ግን ከፊታቸው ተሰወረ። እግዚአብሔር ከፊታቸው ሰወረው፤ ምክንያቱም የሚሞትበት ጊዜ ገና አልደረሰም ነበር (ዮሐ. 7፡30 ይመለከታል)።

ምዕራፍ 9

ኢየሱስ ዕውር ሆኖ የተወለደውን ሰው ፈወሰ (9፡1-12)

1 ኢየሱስ በርካታ ዕውር ሰዎችን ፈውሷል፤ ይሁንና ኢየሱስ ከፈወሰቸው ሰዎች መካከል ታሪኩ የተጻፈው የዚህ «ዕውር ሆኖ የተወለደው» ሰው ታሪክ ብቻ ነው። ኢየሱስ ማንኛውንም ዐይነት በሽታ መፈወስ ይችላል፤ ሐኪሞች ሊፈውሱት ያልቻሉትንና ለረጅም ዘመን የቆዩ በሽታ እንኳ መፈወስ ይችላል (ማር. 5፡25-29፤ ዮሐ. 5፡5-9 ይመለከታል)።

2 አይሁድና የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በሽታ ለምሳሌ ዕውርነት በኅጢአት ምክንያት የሚመጣ ቅጣት መስሎአቸው ነበር። ነገር ግን ዕውር ሆኖ የተወለደ ሰው ከመወለዱ በፊት ኅጢአት ሊሠራ የሚችለው እንዴት ነው? ስለዚህም ደቀ መዛሙርቱ ኅጢአት የሠሩት ወላጆቹ መሆን አለባቸው ብለው አሰቡ። በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር በወላጆች ኅጢአት ምክንያት ልጆችን እስከ ሦስትና አራት ትውልድ ድረስ እንደሚቀጣ ተጽፎአል። (ዘጸ. 20፡5)።

3 ኢየሱስ ሁሉንም አስተያየቶች የተሳሳቱ እንደሆኑ ለደቀ መዛሙርቱ ነገራቸው። ሰውየው ዕውር የሆነው

74 እንዲህ በሚሉበት ጊዜ ኢየሱስ ገና የሠላላ ሁለት ወይም የሠላላ ሦስት ዓመት ሰው ነበር (ሉቃ. 3፡23)

75 አንድ ሰው በደል ቢፈጽም የፈጸመው በደል በሚገባ ሳያጣራ ሰውየውን መግደል ከአይሁድ ሕግ ጋር ይቃረናል። አይሁዳውያን ግን ኢየሱስ የፈጸመው በደል ካለ በደሉ ሳይጠራ ኢየሱስን ለመግደል በጣም ችሉ።

76 በአሁኑ ጊዜ ልጆች ገና ከመወለዳቸው በፊት ከወላጆች ወደ ልጆች የሚተላለፉ በርካታ የበሽታ ዐይነቶች እንዳሉ ሐኪሞች አረጋግጠዋል።

«የእግዚአብሔር ሥራ በእርሱ እንዲገለጥ ነው» አብዛኛውን ጊዜ እግዚአብሔር በሰዎች ላይ መከራና መጎት እንዲወርድ ይፈቅዳል፤ እግዚአብሔር እንዲህ ዐይነት ፈተና በሰዎች ላይ እንዲደርስ የሚፈቅደው ኅይለኝና ከብሩን ለመግለጽ ዕድል ስለሚያገኝ ነው (ዮሐ. 11፡41 ሮሜ 8፡28 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህ ሰውዬ ዕውር ሆኖ ባይወለድ ኖሮ ከርስተሰን ለማወቅና በእርሱም ለማመን ዕድል አያገኝም ነበር።

በአንድ ሰው ላይ አንድ ዐይነት ችግር ደርሶ ስናይ «ይህ ሰው እንዲህ ያለ ችግር የደረሰበት ንጢአት ሠርቶ ነው» ብለን አናስብ። በመጀመሪያ ደረጃ ሁላችንም ንጢአተኞችና የእግዚአብሔርም ፍርድ የሚገባን ሰዎች ነን። ሁለተኛው በሰውየው ላይ ችግር የደረሰው ለምኞ እንደሆነ አናውቅም። እንዲህ ያለውን ነገር ማወቅ የእኛ ሥልጣን አይደለም። ይህን የሚያውቅ እግዚአብሔር ብቻ ነው። የሆነ ሆኖ በሰዎች ላይ ችግር የሚደርሰው በሠራት ንጢአት አለመሆኑን ከዚህ ጥቅስ መረዳት እንችላለን (ሉቃ. 13፡2-5፤ የሐዋ. 28፡4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

4 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ያቀረቡለትን ጥያቄ ከመለስ በኋላ እንዲህ አላቸው፡ «ቀን ሆኖ ሳለ» ማለትም እንዲህ የተመቻቸ አጋጣሚ ሲገኝ «የሳክንን (የእግዚአብሔርን) ሥራ መሥራት አለብን» ይህ ሰው ዕውር ሆኖ የተወለደው የእግዚአብሔር ሥራ በእርሱ እንዲገለጥ ነው። እንግዲህ በዚህ ሁኔታ ውስጥ የእግዚአብሔር ሥራ የዕውሩ ዐይኖች እንዲበሩ ማድረግ ነበር።

የእግዚአብሔር ሥራ በቀኑ መሠራት አለበት። ምክንያቱም ምቹ አጋጣሚዎች ቶሎ ይመጣሉ፤ ቶሎ ይሄዳሉ። የእግዚአብሔርን ሥራ ለመሥራት ምቹው አጋጣሚ ዛሬ እንጂ ነገ አይደለም። አብዛኛውን ጊዜ ዛሬ ያልሠራነው መልካም ሥራ ነገ ልንሠራው የማንችለው መልካም ሥራ ነው።

«ማንም በሰው ሊሠራ የማይችልበት ሌሊት ይመጣል»። በዚህ ቦታ «ሌሊት» ማለት ሞት ማለት ነው። ሞት በማንኛውም ሰው ላይ ይመጣል። ያን ጊዜ ምንም ነገር ማድረግ አንችልም። በዚህ ምድር «ቀን» ሆኖ ሳለ ባደረግነው በጎም ሆነ ከቶ ነገር ይፈርድብናል (2ቆሮ. 5፡10)። ስለዚህ እግዚአብሔር እንድንሠራው የሰጠንን ሥራ ወደ ጎን ገሽሽ አናድርግ።

5 ዮሐ. 1፡41 8፡12 እና ማስታወሻውን ይመለከታል።
6-7 ኢየሱስ ሰዎችን ለመፈወስ የተለያዩ ዘዴዎችን ተጠቅሞአል (ማር. 8፡22-25 ይመለከታል)። አብዛኛውን ጊዜ የሚያደርገው ቃል መናገር ብቻ ሲሆን ሰዎቹም ወዲያውኑ ይፈወሳሉ።

ለመጠመቂያው የተሰጠው ስም የሰሊሆም መጠመቂያ ሲሆን ትርጉሙም «የተላካ» ማለት ነው። የመጠመቂያው ስም ከታሪኩ ጋር ተገጣጥሞአል፤ ምክንያቱም ራሱ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር የተላካ ነበር።

8-12 የዕውሩ ሰውዬ መፈወስ በጎረቤቶቹ ዘንድ ብዙ ውይይትና መደነት አስከተለ። እንዴት እንደተፈወሰ ለጠየቁት ሰዎች መልስ ሲሰጥ እንዲህ አለ፡ «ኢየሱስ የተባለ ሰው ጭቃ ሰውሳ ዐይኖቼን ቀባና ወደ ሰሊሆም ሄደህ ታጠብ አለኝ» (ቁ. 11)። በዕውሩ ሰውዬ ግምት ኢየሱስ እንደ ማንኛውም ሰው ምናልባትም አንድ ብልሃተኛ ሐኪም ነው። ኢየሱስ የት እንደሚኖር እንኳ አያውቅም።

ፈሪሳውያን ዕውሩ ሰውዬ እንዴት እንደተፈወሰ መረመሩ (9፡13-34)

13-15 የዕውሩ ጎረቤቶች ዕውሩን ወደ ፈሪሳውያን ወሰዱት። እነዚህ ፈሪሳውያን ዕውር የነበረው ሰውዬ በሰንበት ዕለት እንዴት እንደተፈወሰ ለመመርመር ከአይሁድ ሸንጎ ተመርጠው የተወከሉ ሳይሆኑ አይቀርም (ቁ. 16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

16 ፈሪሳውያን በኢየሱስ የተነሣ በሐሳብ ተለያዩ (ዮሐ. 7፡43 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አንዳንዶቹ የሰንበትን ሕግ ስላልታዘዙ ከእግዚአብሔር የተላካ ሊሆን አይችልም አሉ። ሌሎቹ ደግሞ እንዲህ ያለውን ነገር ሊያደርግ የሚችል

ከእግዚአብሔር የተላካ ብቻ ነው አሉ። (ቁ. 31-33 ይመለከታል)። ኢየሱስን የሚደግፉት ቡድኖች በቁጥር አነስተኛ ሳይሆኑ አይቀሩም፤ ምክንያቱም ከዚህ በኋላ ማንነታቸው ዳግመኛ አልተጠቀሰም።

ኢየሱስ የሰንበትን ሕግ አልታዘዘም በማለት ያቀረቡበት ክስ ትክክል አይደለም። እርግጥ ነው ኢየሱስ የአይሁድ መሪዎች የደነገጉትን ሥርዐትና ወግ አልታዘዘም። ነገር ግን እግዚአብሔር የደነገገውን ሥርዐት በሚገባ ታዟል (ማር. 3፡1-5፤ ሉቃ. 13፡10-17፤ ዮሐ. 5፡8-10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

17 ፈሪሳውያን እርስ በርሳቸው ሊስማሙ ስላልቻሉ ዕውሩ ሰውዬ ስለ ጉዳዩ ምን እንደሚል ጠየቁት። ሰውዬው ስለ ኢየሱስ አንድ ነገር ማለት መቻል አለበት፤ ምክንያቱም የተፈወሰው እርሱ ነበር።

ሰውየው «ነቢይ ነው» አለ። ዕውሩ ሰውዬ አሁን ምንም ጥርጥር የለውም። ኢየሱስ እርሱ ከሚያስባቸው ተራ ሰዎች በላይ መሆን አለበት (ቁ. 11)። ኢየሱስ ነቢይ ነው። ሰውየው በወቅቱ ማሰብ የሚችለው ነገር ቢኖር ይህንን ብቻ ነው።

18-19 ፈሪሳውያን የዕውሩን ሰውዬ ምስክርነት ለመቀበል አልወደዱም። ይልቁንም ኢየሱስ ንጢአተኛና ሕግ ተላላፊ መሆኑን ለማሳየት ምክንያት መፈለግ ጀመሩ። ስለዚህም ዕውሩ ሰውዬ ውሸቱን ነው፤ ዕውርም ሆኖ አልተወለደም ብለው ለማስወራት ወሰኑ። ይህንንም ለማረጋገጥ የዕውሩን ወላጆች አስጠሩ። ፈሪሳውያን ይህን ያደረጉት የዕውሩ ወላጆች ልጃቸው ዕውር ሆኖ እንዳልተወለደ ይመስክራሉ በሚል ተስፋ ነበር።

20-21 የዕውሩ ወላጆች ግን በእርግጥ ዕውር ሆኖ እንደተወለደ ተናገሩ። ሆኖም እንዴት ሆኖ እንደተፈወሰ ለመናገር አልፈለጉም። ልጃቸው ሲፈወስ በበታው አልነበሩም። ስለዚህ ፈሪሳውያን ራሳቸው በቀጥታ ልጃቸውን እንዲጠይቁት አደረጉ።

22-23 የዕውሩ ወላጆች ስለ ኢየሱስ መልካም ነገር ለመናገር ፈሩ። ኢየሱስን መሲሕ ነው የሚሉ ሁሉ ከምኩራብ እንደሚበረሩ ያውቃሉ። የአይሁድ መብታቸውንም ያጣሉ። የዕውሩ ወላጆች ልጃችንን የፈወሰው ኢየሱስ ነው ብለን ካረጋገጥን እኛም ራሳችን ከምኩራብ ልንባረር እንችላለን ብለው ፈሩ (ሉቃ. 6፡22፤ ዮሐ. 12፡42 ይመለከታል)።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ይነሣል። ፈሪሳውያን ኢየሱስንና ተከታዮቹን የተቃወሙት ለምንድን ነው? ለዚህ ጥያቄ ሁለት ዋና ዋና ምክንያቶች አሉ። አንደኛው፡ የኢየሱስ ትምህርት የፈሪሳውያንንና የሌሎች አይሁድ መሪዎችን ትምህርት ይዳረራል። እነርሱ የአይሁድን ሕግ የሚከተሉት ለታይታ ነው፤ ኢየሱስ ግን ሕግን ክልብ መታዘዝ እንደሚያስፈልግ አስተማረ። ኢየሱስ የአይሁድ መሪዎች ግብዝ መሆናቸውን አሳየ፤ ይህም ከቶኛ አስቆጣቸው (ማቲ. 23፡1-32 ይመለከታል)።

የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን የተቃወሙበት ሁለተኛው ምክንያት፤ ኢየሱስ የመጣው አይሁድ መሲሕ ይመጣል ብለው በሚጠብቁት መንገድ ስላልነበረ ነው። ኢየሱስ ትሕት ሆኖ መጣ። የእርሱ ተከታይ የሆኑ ሁሉ በዚህ ዓለም የሚደርስባቸውን መከራ እንዲታገሡ አስተማረ። የአይሁድ መሪዎች ያሰቡት መሲሕ እንደ ድል አድራጊ ንጉሥ ይመጣል ብለው ነበር። እንደ ኢየሱስ ያለ ሰው የእነርሱ መሲሕ እንዲሆን አልፈለጉም!

24 ፈሪሳውያን ከዕውሩ ወላጆች ጋር ከተነጋገሩ በኋላ ዕውሩን ሰውዬ ለሁለተኛ ጊዜ ጠሩት። ጉዳዩ እልባት ሳያገኝ በእንጥልጥል እንዲቀር አልፈለጉም። ስለዚህ ዕውሩን «እግዚአብሔርን አክብር» አሉት። ይህ አሳባል ሁለት

77 ሰይጣን ተአምራትን የማድረግ ኃይል እንዳለው ማወቅ ያስፈልጋል፤ ሰይጣን ከቶ ሰዎች ተአምራትን እንዲያደርጉ ኃይል ይሰጣቸዋል። ሆኖም በሰይጣን ኃይል የሚደረጉ ተአምራት ከርስተሰን ወይም እግዚአብሔርን አያከብሩም። የሚያከብሩት ሰይጣንና እርሱን የሚያገለግሉትን ብቻ ነው (ማር. 13፡22 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ትርጉም ሊኖረው ይችላል። እንደኛው «እውነትን በመናገር እግዚአብሔርን አክብር» ግለት ሊሆን ይችላል (ኢያ. 7፡19)። ሁለተኛው «አሁን ላገኘሽው ፊውስ ክብርን ለክርስቶስ ሳይሆን ለእግዚአብሔር ስጥ» ግለት ሊሆን ይችላል። እነዚህ ሁለት ትርጉሞች ያስከዳሉ።

ፈሪሳውያን ፅውሩ ሰውዬ ላገኘው ፊውስ ክብርን ኢየሱስ እንዳይወስድ «ይህ ሰው (ኢየሱስ) ኅጢአተኛ መሆኑን እኛ እናውቃለን» በማለት ሰውየውን ግባበል ጀመሩ። 25 ፅውሩ ሰውዬ ፈሪሳውያን ያሉትን ቢሉ ጉዳዩ አልነበረም። ክርስቶስ ኅጢአተኛ ሆነም አልሆነም አያስወግዳቸውም። ይህ እርሱን የሚያሳስበው ነገር አይደለም። አንድ ነገር ብቻ ያውቃል፤ ፈሪሳውያን ደግሞ ይህን የሚያውቀውን ነገር ሊያስከዱት አይችሉም፤ «እኔ የማውቀው ፅውር እንደነበርሁ አሁን ግዮት እንደቻልሁ ብቻ ነው»።

ይህ የእውነተኛ ክርስቲያኖች ምስክርነት ነው። «በአንድ ወቅት በመንፈስ ፅውር ነበርሁ፤ አሁን ግን አያለሁ። በአንድ ወቅት ከኅጢአት የተነሣ ሙት ነበርሁ፤ አሁን ግን ከክርስቶስ የተነሣ ሕያው ነኝ፤ በአንድ ወቅት ባሪያ ነበርሁ፤ አሁን ግን ነፃ ነኝ»። ክርስቲያን እንዲህ ለማለት ምንም ጥርጥር የለውም። ምክንያቱም እነዚህን ነገሮች በሕይወቱ ተለማምዶአቸዋል።

26 ፈሪሳውያን ያንኑ ጥያቄ ደግመው ፅውሩን ሰውዬ ጠየቁት። ይህንንም ያደረጉት ድንገት ተሳስቶ እርስ በርሱ የሚቃረን ነገር ይናገር ይሆናል ብለው ነው። ያኔ ዋሽተናል ብለው የሚከሱበት ነገር ያገኛሉ።

27 ፈሪሳውያን ያንኑ ጥያቄ መልሰው መላሰው ስለጠየቁት ፅውሩ ሰውዬ ተበላጭቶ እንዲህ አላቸው፡ «ያንኑ ነገር መልሳችሁ ለምን ትጠይቃላችሁ? እናንተም የእርሱ ደቀ መዛሙርት መሆን ትፈልጋላችሁ?» ፈሪሳውያን የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ለመሆን እንደማይፈልጉ ያውቃል፤ ይህን ያላቸው ሊሳለቅባቸው ፈልጎ ነው።

እዚህ ላይ ፅውሩ ሰውዬ «እናንተም» በማለት የተናገረውን ልብ እንበል። ሰውዬው እንዲህ ሲል ራሱን የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት አድርጎ ቆጥሯል።

28-29 ፈሪሳውያን ፅውሩን ሰውዬ ተሳለቁበት። እኛ የታላቁ የሙሴ ደቀ መዛሙርት ነን አሉ። እነርሱ የሚታዘዙት እግዚአብሔር ለሙሴ የሰጠውን ሕግ ነው። እግዚአብሔር ራሱ ሙሴን ብዙ ጊዜ አናግሮታል።

ይህ ኢየሱስ የተባለው «ሰው» ግን ማን ነው? «ይህ ሰው ከየት እንደሆነ አናውቅም» ፈሪሳውያን ይህን ሲሉ ኢየሱስ ምንም እንዳልሆነ ለማሳየት ፈልገው ነበር። ሆኖም እነርሱ ካሰቡት ተቃራኒው ሆነ። መሴሔ ሲመጣ ከየት እንደመጣ ማንም አውቅ እንደማይችል ሁሉም ያውቃሉ (ዮሐ. 7፡27 ይመለከታል)። እንግዲህ ፈሪሳውያን ሳያውቁት ኢየሱስ በእርግጥ መሴሔ እንደሆነ እየመሰከሩ ነበር።

30 ፅውሩ ሰውዬ በፈሪሳውያን ፅውርነት እጅግ ተደነቀ። ኢየሱስ ከየት እንደመጣ ማወቅ ነበረባቸው። እንደዚህ ሊፈውስ የሚችል ሰው በእርግጥ ከእግዚአብሔር የመጣ ነው (ቁ. 33)። ፈሪሳውያን ይህን እንዴት ሊያውቁ አልቻሉም።

31 ፅውሩ ሰውዬ እግዚአብሔር የኅጢአተኞችን ማለትም በኅጢአታቸው ጸንተው የሚኖሩትንና ንስሐም የማይገቡትን ሰዎች ጸሎት እንደማይሰማ የታወቀ እንደሆነ ተናገረ (መዝ. 66፡18፤ ምሳ. 15፡29)። እግዚአብሔር የሚሰማው «እርሱን የሚፈሩና ፈቃዱንም የሚፈጽሙ» ሰዎችን ነው። ፅውሩ ሰውዬ እንዲህ ሲል እውነት ብሏል።

32 ኢየሱስ «እግዚአብሔርን የሚፈራ» እንጂ «ኅጢአተኛ» ሰው ያልሆነው በዚህ ምክንያት ነው። ኢየሱስ ፅውሩን ሰውዬ ሊፈውስ የሚችለው እግዚአብሔር ሲሰማው ብቻ ነው። እግዚአብሔር ደግሞ የኢየሱስን ጸሎት መልሷል። በብሉይ ኪዳን ዘመንም ሆነ ዓለም ከተፈጠረ ጀምሮ ፅውር ሆኖ የተወለደ ሰው ዐይን በራ ሲባል ተሰምቶ አይታወቅም። አንድ «ኅጢአተኛ» ሰው እንዲህ ያለውን ነገር ከቶ ማድረግ አይችልም።

33 እንግዲህ ኢየሱስ የመጣው ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው ማለት ነው። እንዲህ ባይሆን ኖሮ «ምንም ለማድረግ» ባልቻለ ነበር።

34 ፈሪሳውያን የበለጠ ተቆጡ፤ ምክንያቱም ይህ ያልተማረ ፅውርና ለማኝ ያስተምራቸው ነበር። ስለዚህም

አንተ፤ «ሁለተኛህ በገጢአት ተወርሶ የተወለድህ» እያሉ ሰደቡት። እንዲህ ሲሉ «በገጢአት የተወለድህ ነህ፤ ፅውርም የሆንሽው በሠራሽው ኅጢአት ነው» ማለታቸው ነበር። ከእንግዲህ በኋላ ፅውር አለመሆኑ ለእነርሱ ምናቸውም አልነበረም። ስለዚህ ከምክራብ አስወጥተው አባረሩት።

መንፈሳዊ ፅውርነት (9፡35-41)

35-36 ኢየሱስ፤ ፈሪሳውያን ፅውሩን ሰውዬ ከምክራብ አስወጥተው እንዳባረሩት ሰማ፤ ስለዚህ ሰውየውን ፍለጋ ሄደ። ፅውሩ ሰውዬ እስከ አሁን ድረስ ኢየሱስን በዐይኑ አላየውም። ምናልባት ኢየሱስን የሚያውቀው ወይም የሚለየው በድምፁ ብቻ ነው። በኢየሱስ ለማመን ዝግጁ ነው፤ ነገር ግን የሚያምነው ማንን እንደሆነ ገና እርግጠኛ አይደለም። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ጠየቀው «የለው ልጅ በሆነው በክርስቶስ ታምናለህ?»⁷⁸ ሰውየውም «በእርሱ እንዳምን እርሱ ግን ነው?» ሲል መለሰ።

37 ኢየሱስ «እርሱ እኔ ነኝ» አለ (ዮሐ. 4፡28 ይመለከታል)። ኢየሱስ ግን እንደሆነ ለማወቅ የሚፈልጉ ሰዎች አብዛኛውን ጊዜ ካሰቡት በላይ እጅግ ቅርብ ሆኖ ያገኙታል።

38 አሁን ፅውሩ ሰውዬ ኢየሱስ ግን እንደሆነ በሚገባ አወቀ። በመጀመሪያ ኢየሱስ ሰው መስሎት ነበር (ቁ. 11)። ከዚያም ነቢይ መስሎት ነበር (ቁ. 17)። አሁን ግን ኢየሱስ ከነቢይ እንደሚበልጥ ተገነዘበ፤ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ፤ መሴሔና ክርስቶስ ነው። የሰውየው እምነት ሙሉ ሆነ፤ «ኃታ ሆይ! አምናለሁ» (ዮሐ. 20፡28 ይመለከታል)።

39 ኢየሱስ «... እኔ ወደዚህ ዓለም ለፍርድ መጥቻለሁ» አለ። ፍርድ ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም የመጣበት ዐቢይ ዓላማ አይደለም (ዮሐ. 3፡17፤ 12፡47 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይሁን እንጂ ኢየሱስ ሰዎችን ሊያድን ሲመጣ፤ ፍርድንም ይዞ መጥታል። ኢየሱስ ደኅንነትንና ፍርድን ይዞ መጥታል። በእርሱ የሚያምን ሁሉ ደኅንነትን ይቀበላል፤ በእርሱ የማያምን ኩነኔንና ፍርድን ይቀበላል (ዮሐ. 3፡18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም ሲመጣ ኅጢአታችንን ወደ ብርሃን፤ ወደ እርሱ ብርሃን አወጣው። ውስጣዊ አስተሳሰባችንና እኛነታችን ተገለጠ። በእርሱ ብርሃን ሰዎች ሁሉ ተከንኑዋል። ኩነኔያችን ከእኛ የሚወገደው በእርሱ ስናምን ብቻ ነው (ሮሜ 8፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ የመጣው «የማያዩ እንዲያዩ» ነው። ኢየሱስ በዚህ ቦታ በአብዛኛው የሚናገረው በመንፈስ ፅውር ስለሆኑት ሰዎች ነው። በዚህ ታሪክ ውስጥ የምናገኘው ሰው ከተወለደበት ጊዜ ጀምሮ ፅውር እንደሆነ ሁሉ ሰዎች ሁሉ ከተወለዱበት ጊዜ ጀምሮ በመንፈስ ፅውራን ናቸው። ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም የመጣው ሰዎች ሁሉ መንፈሳዊ ብርሃን እንዲያገኙ ነው።

እንደገናም፤ ኢየሱስ የመጣው «የሚያዩዎ እንዲታወሩ» ነው (ማር. 4፡10-12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ከዚህ የሚከተለውን ማለቱ ነው። እርሱ የመጣው ሰዎች ማለትም እንደ ፈሪሳውያን ያሉና መንፈሳዊ ዐይን አለን፤ እናያለን የሚሉ በመንፈስ ፅውር መሆናቸውን ለማሳየት ነው። ፈሪሳውያን ፅውር መሆናቸውን በድርጊታቸውና በንግግራቸው አረጋግጠዋል። ኢየሱስን የሚቀበሉ መንፈሳዊ ብርሃን ይቀበላሉ። ኢየሱስን የማይቀበሉ በመንፈስ ፅውር እንደሆኑ ይቀራሉ።

40 የኢየሱስን ንግግር ያደምጡ የነበሩ ፈሪሳውያን እንዲህ ሲሉ ጠየቁ፡ «ፅውሮች ናችሁ ማለትህ ነው?»

78 «የለው ልጅ» የሚለው ስያሜ ምን ትርጉም እንዳለው (ማር. 2፡10፤ ዮሐ. 1፡51 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። «የለው ልጅ» በሚለው ፈንታ አንዳንድ የጥንት ቅጂዎች «እግዚአብሔር ልጅ» ይላሉ።

ዕውራን መሆናቸውን አላወቁም። ራሳቸውን የሚያዩት የሕዝቡ መሪና መንገድ ጠጽሟ አድርገው ነበር።

41 ኢየሱስ ሲመልስ እንዲህ አላቸው፡ «ሙሉ በሙሉ ዕውራን ናችሁ ግለቱ አይደለም። ሙሉ በሙሉ ዕውራን ብትሆኑ ኖሮ ኅጢአታችሁን ለመሸፋፈን ምክንያት አትፈልጉም ነበር (ዮሐ. 15፡22)። «ኅጢአት ባልሆነባችሁም ነበር»። ነገር ግን «እናያለን ትላላችሁ»፤ እርግጥ ነው ታያላችሁ። በእኔ ለማመን በቂ መንፈሳዊ ዕውቀት አላችሁ፤ ነገር ግን በእኔ ለማመን አሻፈረኝ አላችሁ። ስለዚህ «ኅጢአተኞች ሆናችሁ ትቀራላችሁ»።

ፈሪሳውያን ጥቂት መንፈሳዊ ዕውቀት አላቸው፤ እነርሱ ግን በቂ ዕውቀት አለን ብለው ተኩራና፤ ታበዩ። መግር አያስፈልገንም የሚሉ ምንም ነገር እይማሩም። ፈሪሳውያን መሲሕ እንደሚመጣ ያውቃሉ፤ ነገር ግን ኢየሱስ በመጣና በመካከላቸው በቆመ ጊዜ አላወቁትም። ኢየሱስን ለማወቅ በቅድሚያ ማድረግ ያለብን በመንፈስ ደካሞቻችን ዕውሮች መሆናችንን መንገዝብ ነው (ማቴ. 5፡3 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ያን ጊዜ ነው ኢየሱስ ሙሉ በሙሉ እንድናይ መንፈሳዊ ዐይን የሚሰጠን።

ምዕራፍ 10

እረኛና በጎቹ (10፡1-21)

1 ኢየሱስ ፈሪሳውያን ዕውር መሆናቸውን ተናግሮ እንደወረሰ (ዮሐ. 9፡39-41) ስለ መልካም እረኛ ማስተማር ጀመረ። ብሉይ ኪዳን እንደሚያስተምረው፤ የአይሁድ መሪዎች የእስራኤል «ጠባቂዎችና እረኞች» ናቸው። የእስራኤል መሪዎች ግን ይህን ኅላፊነት መወጣት አልቻሉም። «ዕውሮች» ሆኑ፤ «ምንም ነገር የማያውቁ» ሆኑ (ኢሳ. 56፡9-11)። ሐሰተኞች እረኞች ሆኑ። በበጎች በረት «በር» የማይገቡ ሌቦችና ወንበዶዎች ሆኑ።

2-3 እውነተኛ እረኛ የሆነው ክርስቶስ ሁልጊዜ በበሩ በኩል ይገባል። የሚገባውም ፊት ለፊት ነው። በጎቹን ይጠራቸዋል፤ እነርሱም ያውቁታል⁷⁹።

4-6 በጎች የሚከተሉት፤ ድምፁን የሚያውቁትን እረኛ ብቻ ነው። የእነርሱ እረኛ ያልሆነው ድምፅ አያውቁም።

በብሉይ ኪዳን ራሱ እግዚአብሔር የእስራኤል እረኛ እንደነበር ተነግሮአል (መዝ. 23፡1፤ ሕዝ. 34፡15-16)። አሁን ግን ኢየሱስ እረኛችን እንዲሆን ሾመው፤ እርሱ ደግሞ ከእርሱ በታች ሌሎች እረኞችንና አስተማሪዎችን በቤተክርስቲያን ሾሟል (ዮሐ. 20፡28-31 ይመለከታል)። ሐዋርያው ኦፕሮስ ኢየሱስ ከሾማቸው እረኞች መካከል ዋነኛው ነበር (ዮሐ. 21፡15-17 ይመለከታል)። ኦፕሮስ በመጀመሪያ መልእክቱ ላይ እውነተኛ እረኞች እንዴት መኖር እንዳለባቸው ጽፎልናል (1ኢጥ. 5፡1-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

7 ኢየሱስ «የበጎች በር» ነው። በጎች ወደ በረት የሚገቡበትና ከክፉ የሚጠበቁበት «በር» ነው። ልክ እንዲሁ ኢየሱስ አማኞች ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚገቡበትና ዘላለማዊ ሕይወት የሚያገኙበት በር ወይም «መንገድ» ነው (ዮሐ. 14፡6)።

8 «ከእኔ በፊት የመጡ ሁሉ ሌቦችና ወንበዶዎች ናቸው» አለ⁸⁰። እንዲህ ሲል፤ ፀሐይ ላትወጣ ወደ በጎች በረት

የሚሄዱ ሁሉ እውነተኛ እረኞች አይደሉም። እውነተኛ እረኛ በጎቹን ከበረት ለማስወጣት የሚመጣው ፀሐይ ከወጣች በኋላ ነው፤ ከዚህ ጊዜ በፊት የሚመጡ ሁሉ ሌቦች ናቸው ማለቱ ነው።

ሌባ በበሩ በኩል አይገባም። እውነተኛ እረኛ ለመሆን የሚፈልግ ሁሉ በበሩ በኩል ማለትም በክርስቶስ በኩል መግባት አለበት። ሌሎችን ለማዳን ከፈለግን እኛ ራሳችን መዳን አለብን።

9 «በሩ እኔ ነኝ»። በክርስቶስ በኩል ካልገባ በተር፤ ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባት የሚችል ግንም ሰው የለም (ዮሐ. 14፡6)። ማለትም በክርስቶስ ካልሆነ በተር ግንም ሰው «መዳን» አይችልም (ዮሐ. 4፡12)። «በሩ» አንድ ብቻ ነው።

10 ሐሰተኛ እረኛና ሌባ የሚመጣው ሊያጠፋ ነው። እንዲህ ያለ እረኛ ለምድ የለበሰ ተበር ነው (ማቴ. 7፡15፤ ዮሐ. 20፡29)።

ነገር ግን እውነተኛው እረኛ ኢየሱስ ወደ በጎቹ ማለትም ወደ አማኞች የመጣው «ሕይወት እንዲያገኝና የተተረፈፈ ሕይወት እንዲኖራቸው» ነው። ሐሰተኞች እረኞች ሞትን አመጡ፤ እውነተኛው እረኛ ግን ሕይወትን አመጣ። ይህም ሕይወት «የዘላለም ሕይወት» ነው (ቁ. 28)። አንድ ሰው የዘላለም ሕይወት የሚያገኘው ባመነ ጊዜ ሊሆን ይህም ሕይወት ፍጻሜ የለውም (ዮሐ. 3፡15፤ 8፡51 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ የሚሰጠው ሕይወት መንፈሳዊ ነው (ኤፌ. 3፡19)። የደስታ፣ የሰላም፣ የጎደልና የዘላለም ሕይወት ነው።

11 «መልካም እረኛ እኔ ነኝ»። መልካም እረኛ መንጋውን ይወዳል። ቅዱሳት መጻሕፍት በተጻፉበት ዘመን መልካም እረኛ ነው የሚባለው እንኳ ሕይወቱን ለበጎቹ አሳልፎ አይሰጥም። መልካም እረኛ የሆነው ኢየሱስ ግን ሕይወቱን አሳልፎ ሰጠ (ማር. 10፡45)። ሕይወቱን የሰጠው በገዛ ፈቃዱ ነው (ቁ. 18)።

12-13 እውነተኛ እረኛ በበጎቹ ባለቤት ነው። የበጎቹ ባለቤት እርሱ በመሆኑ «ከቅጥረኛ» እረኛ ይልቅ ለበጎቹ ያለባል። ቅጥረኛ እረኛ ተኩላ በመጣ ጊዜ በጎቹን ጥሎ ይሸሻል፤ በጎቹም ይበተናሉ፤ በተኩላም ይበላሉ።

በየተኛውም ዘመን ከቤተክርስቲያን መሪዎች መካከል ቅጥረኛ እረኛ የሆኑ ሰዎች አሉ። እነዚህ እረኞች መንጋውን አያስቀድሙም። የክርስቶስ ቤተክርስቲያን የተጠመደችበትን ፍልሚያ አያስቀድሙም። አንድ ችግር በመጣ ጊዜ መንጋውን በትነው ይሸሻሉ። ለእንዲህ ያሉ መሪዎች የቤተክርስቲያን መሪ መሆን ማለት ኑሮን ማሻሻያ ማለት ነው። እስቲ እያንዳንዳችን ልባችንን እንመርምር። ክርስቶስን የምናገለግለው ስለ ፍቅር ስንል ነው ወይስ ለገንዘብ ስንል? (ማቴ. 6፡24፤ 1ጢሞ. 6፡3-5፤ 9-11፤ 1ኢጥ. 5፡2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

14 «መልካም እረኛ» በጎቹን ያውቃል፤ በጎቹም እረኛቸውን ያውቃሉ (ቁ. 4)። «ጌታ የራሱ የሆኑትን ያውቃል» (2ጢሞ. 2፡19)፤ የእርሱ የሆኑት ደግሞ «ማንን እንዳመኑ ያውቃሉ» (2ጢሞ. 1፡12)።

15 በእግዚአብሔርና በክርስቶስ መካከል ያለው ግንኙነት የጠበቀ እንደሆነ ሁሉ በበጎችና በእረኛ መካከል ያለውም ግንኙነት እንዲሁ የጠበቀ ነው። ኢየሱስ በጎቹን ያውቃል፤ ደግሞም በጎቹን ይወዳል፤ በመሆኑም ስለ በጎቹ ሕይወቱን አሳልፎ ይሰጣል።

16 ኢየሱስ «በዚህ መንጋ ውስጥ ያልሆኑ ሌሎች በጎች» አሉት። እነዚህም በጎች አሕዛብ (አይሁድ ያልሆኑ) አማኞች ናቸው። እግዚአብሔር በክርስቶስ የሚያምኑ ሰዎችን አሕዛብ መካከል አስቀድሞ መርጧል። ሆኖም ገና አልተጠሩም፤ ወደ እምነትም ገና አልመጡም። ወደ መንጋው ማለትም ወደ ቤተክርስቲያን መምጣት ያስፈልጋቸዋል። አሕዛብ የክርስቶስን ድምፅ ሰምተው ወደ እርሱ ይመጣሉ። ያን ጊዜ አማኞችን ሁሉ ማለትም አይሁድንና አሕዛብን የሚያካትት «አንድ መንጋ» አንድ ቤተክርስቲያን ይሆናል።

ኢየሱስ አሕዛብን ወደ ቤተክርስቲያን የመጥራት ሥራ ለደቀመዛሙርቱ ማለትም ለእኛ ሰጥቷል። እግዚአብሔር ለክርስቶስ የሚሆኑ በጎችን ለይቶአል። ይሁን እንጂ እነዚህን

⁷⁹ በመካከልኛው ምስራቅ የበጎ እረኞች በጎቻቸውን የሚያሳድሩት በአንድ በረት ውስጥ ነው። እያንዳንዱ እረኛ በጎቹን የሚጠራበት የራሱ ስሞች ስላሉት በጎቹ እረኛውን ለይተው ያውቁታል።

⁸⁰ ኢየሱስ እንዲህ ሲል የብሉይ ኪዳንን ነቢያትን አይደለም። ኢየሱስ የብሉይ ኪዳንን ነቢያት «ለበጎችና ወንበዶዎች» ሊላቸው አይችልም። ሆኖም በዚህ ቦታ እንዲህ በማለት የጠራው ምናልባት እንደ ሌባና ወንበዶ የኖሩትን ሐሰተኞች ካህናትንና የእስራኤልን መሪዎች ሊሆን ይችላል (ኤር. 23፡1-4፤ ሕዝ. 34፡1-10፤ 15-16)።

በጎች የመጥፋት ጎሳፊነት አለብን። እነርሱም «አንድ መንጋ ይሆናሉ»። ክርስቶስ ብዙ መንጋ የለውም፤ እርሱ ያለው አንድ መንጋ ብቻ ነው። ለክርስቶስ መንጋ መለያየት ምክንያት አንሁን።

17-18 እግዚአብሔር ክርስቶስን ይወደዋል፤ ምክንያቱም ክርስቶስ እግዚአብሔርን ሙሉ በሙሉ ታዘኗል። ክርስቶስ ለበጎቹ ሕይወቱን አሳልፎ እንዲሰጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። ክርስቶስ ሕይወቱን አሳልፎ በመስጠት ታዘኗል።

ይሁን እንጂ ክርስቶስ ሕይወቱን መልሶ ወሰዱል። በአብ ትእዛዝ መሠረት ኢየሱስ ሕይወቱን አሳልፎ የሰጠው «እንደገና መልሶ ለመውሰድ» ነው። ሞት ሳይኖር ትንሣኤ የለም። ሞትን ድል ለማድረግና እኛንም ከሞት ፍርድ ነፃ ለማውጣት ኢየሱስ ራሱን ለሞት አሳልፎ መስጠት አለበት። ኢየሱስ ሕይወቱን አሳልፎ ከሰጠ በኋላ እንደገና መልሶ ወሰዱታል። ክርስቶስ ራሱን ከሞት አስነሣ፤ እግዚአብሔርም ከሞት አስነሣው። ክርስቶስና እግዚአብሔር ሁልጊዜ አብረው ይሠራሉ። የሚያደርጉትን ነገር ሁሉ አብረው ያደርጋሉ (ቁ. 30 ይመለከታል)።

19-21 ከኢየሱስ የተነሣ በሕዝቡ መካከል እንደገና መለያየት ሆነ (ዮሐ. 7:20፤ 43፤ 8:48-49፤ 9:16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አንዳንዶች «እርሱ ጋኔን አለበት፤ አብደላል» አሉ (ቁ. 20)። በጋኔን መያዝና ማበድ ሁለት የተለያዩ ነገሮች ናቸው። ሆኖም በጋኔን የተያዘ ሰው አብዛኛውን ጊዜ እንደ እብድ ያደርገዋል።

ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ቤተመቅደስ (10:22-30)

22-24 ከብዙ ጊዜ በኋላ «የቤተ መቅደስ መታደስ በዓል»⁸¹ ሆነ። ኢየሱስ «የሰለጠን መመላለሻ» (ዮሐ. 3:11፤ 5:12) ተብሎ በሚጠራው ስፍራ በኩል ሲያልፍ አይሁድ በእርግጥ እርሱ ክርስቶስ እንደሆነ በግልጽ እንዲነግራቸው ጠየቁት። አንዳንዶች ምናልባት በእርሱ ለማመን ሳይዘጋጁ አልቀሩም። ሌሎች ደግሞ በንግግሩ ሊያጠምዱት ያስቡ ይመስላል። እኔ ክርስቶስ ነኝ (መሲህ ነኝ) ካለ ሮማውያን ራሱን ንጉሥ ስላደረገ ያስሩታል። እኔ መሲሕ አይደለሁም ካለ ሕዝቡ እርሱን መከተል ያቆማሉ። ኢየሱስ የትኛውንም ቢመልስ ዞሮ ዞሮ ጠላቶቹ እንዳሰቡት ያጠምዱታል።

25 ኢየሱስ ሲመልስ፡ «እኔ፣ ነግራለችኋለሁ» ማን እንደሆነሁ አስታውቄአችኋለሁ» አላቸው። ኢየሱስ ለላምራዊቷ ሴት ማን እንደሆነ ነግሮአታል (ዮሐ. 4:26)። ዕውር ሆኖ ለተወለደውም ሰው ማን እንደሆነ ነግሮታል (ዮሐ. 9:35-37)። ደግሞም ለአይሁድ «... አብርሃም ሳይወለድ እኔ አለሁ» ብሎ ነግሮአቸዋል (ዮሐ. 8:58 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ራሱን «ልጅ» ማለትም «የእግዚአብሔር ልጅ» እና መሲሕ በማለት ጠርቷል። በእነዚህ ሁሉ መንገዶች ኢየሱስ እርሱ ማን እንደሆነ ተናግሮአል። አይሁድ ግን አላመኑም። ሌላው ቀርቶ ኢየሱስ በፊታቸው ያደረጋቸውን ተአምራት አላመኑም። ኢየሱስ ያደረጋቸው ተአምራት እርሱ በእርግጥ ክርስቶስ እንደሆነ የሚያሳዩ ምልክቶች ነበሩ። የተደረጉት ተአምራት ኢየሱስ ከአብ ዘንድ መሳኩን ይመለከራሉ (ዮሐ. 5:36 ይመለከታል)። አይሁድ ግን በመንፈስ ዕውር ነበሩ።

26 አይሁድ ደልመኑት የኢየሱስ በግ (መንጋ) ስላልሆኑ ነበር። ኢየሱስን አያውቁትም። ድምፁንም ለይተው አያውቁትም። የእምነትን ስጦታ ለመቀበል በእግዚአብሔር አልተመረጡም (ዮሐ. 8:37፤ 44፤ 8:47 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

አይሁድ የኢየሱስ በግ ካልሆኑ፤ ታዲያ የማን በግ ነበሩ? የሰይጣን በጎች ነበሩ። ሁለት ዐይነት በጎች አሉ፤

የክርስቶስና የሰይጣን በጎች። እያንዳንዱ ሰው ራሱን እንዲህ በማለት መጠየቅ አለበት፤ የማን በግ ነኝ? የክርስቶስ መንጋ ከሆንን ድምፁን እንሰማለን።

27 ኢየሱስ በጎቹን ያውቃል፤ በጎቹም እርሱን ያውቁታል (ቁ. 15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህም ግለት በጎቹ እረኛውን ሙሉ በሙሉ ያምኑታል።

28 ኢየሱስ ለበጎቹ «የዘላለም ሕይወት» ይሰጣቸዋል። ይህንንም ሕይወት የሚሰጣቸው ወደፊት ብቻ ሳይሆን አሁንም ሰጥቶአቸዋል (ዮሐ. 3:15-16፤ 8:51)። ለበጎቹም ሙሉ ጥበቃ ያደርግላቸዋል። እንዲህ ሲባል ግን በዚህ ምድር ከሚገኙት መከራና ችግር ሁሉ ያድነናል ግለት አይደለም። ነገር ግን በዚህ ምድር ስንኖር በሕይወታችን ላይ ምንም ዐይነት መከራ ቢደርስ፤ ነፍሳችንንና መንፈሳችንን ግን ይጠብቃል።

ኢየሱስ ሲናገር እንዲህ አለ፡ «ከእኔ እጅ ግንኙ ነጥቁ አይወስዳቸውም»። የታላቁ እረኛ ብርቱ እጅ ደገፎ ይይዛል። ዲያብሎስ ከእጁ ሊነጥቀን ይሞክር ይሆናል፤ ነገር ግን ክርስቶስ አጥብቆ ይዞናል (ዮሐ. 4:4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ደኅንነታችን የተመሠረተው እኛ ክርስቶስን በያዝንበት ደካማ መያዝ ላይ ሳይሆን ክርስቶስ እኛን በያዘበት ብርቱ መያዝ ላይ ነው።

ከክርስቶስ እጅ ወጥተን የምንጠፋው በአንድ መንገድ ብቻ ነው። እኛ ራሳችን ከእጁ ዘለን ከወጣን ልንጠፋ እንችላለን። ይህም ግለት በገጢአታችን ጸንተን ከኖርን፤ ራሳችንን ከእግዚአብሔር ከለየንና እምነታችንን ከጣልን እንጠፋለን። አንዳንዶች ሲናገሩ እምነቱን የጣለ ሰው ድርጊትም እውነተኛ እምነት አልነበረውም፤ ቀድሞውኑም በክርስቶስ እጅ ውስጥ አልነበረም ይላሉ። ይህ አባባል በአንድ በኩል እውነትነት አለው። ሆኖም ሌሎች የአዲስ ኪዳን ክፍሎች እንደሚናሳሰቡን እውነተኛ እምነት ያላቸው ሰዎች እንኳ ከጊዜ በኋላ ክርስቶስን ሊከፉ ይችላሉ (ዕብ. 6:4-6፤ 10:26-29 እና ማብራሪያውን እንዲሁም የእምነት አንቀጾቹን በሚያብራራው ክፍል «ደኅንነታችንን ልናጣ እንችላለን?» የሚለውን ይመለከታል)።

29 እዚህ ላይ ክርስቶስ በቁ. 28 ላይ የተናገረውን ሃሳብ እንደገና ይደግመዋል። የትኛውም ከተ ጎይል ከክርስቶስ እጅ ሊነጥቀን አይችልም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ለክርስቶስ ሰጥቶናል (ዮሐ. 6:37)፤ ደግሞም እግዚአብሔር ከከተ ጎይላት ይበልጥ እጅግ ብርቱ ነው። ከበጎቹ አንድ እንኳ እንዳይጠፋ ፈቃዱ ነው (ዮሐ. 6:39)።

30 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ አይሁዳውያን ላቀረቡለት ጥያቄ የመጨረሻውን መልስ ሰጠ። አይሁዳውያን «አንተ መሲሕ ነህን?» በማለት ጠይቀውት ነበር (ቁ. 24)። ክርስቶስ ግን መሲሕ ብቻ ሳይሆን እምላክም እንደሆነ ነገራቸው (ዮሐ. 1:1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እውነተኛው መሲሕ እምላክ ነው። «እኔና አብ አንድ ነን»።

ይህ ታላቅ እውነት ክርስቶስ በዚህ ወንጌልና በሌሎቹ ሦስት ወንጌሎች ውስጥ ላስተማረው ትምህርት መሠረት ነው። አይሁዳውያን ሰው የሆነውን ኢየሱስን ስላዩ አላመኑም፤ ይህ ኢየሱስ ምስኪንና ትሑት ሰው ነበር፤ ነዋሪነቱ በገሊላ የሆነ የአንድ አናጢ ልጅ ነበር። ይህ ኢየሱስ ግን ሰው ብቻ አልነበረም፤ እምላክም ነበር፤ እርሱ እውነተኛና ብቸኛ ትስብእት (የእግዚአብሔር በሰው አካል መገለጥ) ነው።

ኢየሱስን ስናይ የማያምኑ አይሁዳውያን የፈጸሙትን ስህተት እኛም አንፈጽም። አይሁዳውያን ኢየሱስ ሰው ብቻ እንጂ እምላክ እንደሆነ አላስተዋሉም። እንደ አይሁዳውያን በመንፈስ ዕውር ሆነን የዘላለምን ሕይወት እንዳናጣ እንጸልይ።

የአይሁዳውያን ተቃውሞ (10:31-42)

31 አይሁዳውያን ኢየሱስ በቁጥር 30 ላይ እኔ እምላክ ነኝ እያለ መሆኑን ወዲያው ተረፉ (ቁ. 33)። በእነርሱ ዐይን እንዲህ ብሎ መናገር እግዚአብሔርን እንደ መሳደብ ይቆጠራል (ማር. 14:64፤ ዮሐ. 5:18፤ 8:59 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

81 በኢየሩሳሌም «የቤተ መቅደስ መታደስ በዓል» የሚከበረው በየዓመቱ ሲሆን በዓሉ የሚከበረውም በ185 ዓ.ዓ. የአይሁድ ቤተመቅደስ የተመረቀበትን ቀን ለግስታወስ ነው፤ ቤተመቅደሱ እንደገና ተመርቆ እገልግሎት መስጠት የጀመረው በአንድ የውጭ ንጉሥ ከፈራረሰ በኋላ ነው።

32 አይሁዳውያን ድንጋይ ሲያነሡ ኢየሱስ ሸሽቶ አላሄደም። ይልቁንም «በለየትኛው ሥራ ነው የምትወግሩኝ? የሠራሁት ነገር ቢኖር እግዚአብሔር የሰጠኝን ሥራ ብቻ ነው። ታዲያ በለየትኛው ተአምራት ነው ልትወግሩኝ የምትፈልጉት?» ሲል ጠየቃቸው።

33 አይሁዳውያን «በለሠራሃቸው ተአምራት አንወግረህም!» እኛ የምንወግረህ «ለው ሆነህ ሳለ ራስህን አምላክ ስላደረግህ ነው» አሉት።

ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገረውን ነገር አስመልክቶ አይሁዳውያን ትክክል ናቸው። ኢየሱስ አምላክ እንደሆነ ተናግሯል። አይሁዳውያን ያልተረዱት ነገር ቢኖር ኢየሱስ ስለ ራሱ የተናገረው ነገር ሁሉ በእርግጥ እውነት መሆኑን ነው።

34 በዚህ ጊዜ ኢየሱስ «እናንተ አግልክት ናቸሁ» አላሁ።⁸² የሚለውን ከመዝሙር 82፥6 ላይ ጠቅሶ ተናገረ። በዚህ ቁጥር ላይ እግዚአብሔር የእስራኤል ጳጳሾችን «አግልክት» ብሎ ይጠራቸዋል፤ ምክንያቱም የእስራኤል ጳጳሾች በራሱ በእግዚአብሔር ከፍተኛ ሥልጣን ተሰጥተዋል።

35-36 እንግዲህ በብለድ ኪዳን ሰዎች ሰው ሆነው ሳለ «አግልክት» ተብለው ከተጠሩ፤ ኢየሱስ ራሱን «እግዚአብሔር ልጅ» ብሎ ቢጠራ ስህተቱ እምነ ላይ ነው? በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሰዎች አግልክት ተብለው ከተጠሩ፤ እውነተኛው የእግዚአብሔር ልጅ ማለትም «አብ የቀደሰውና ወደ ዓለም የላከው» አምላክ ተብሎ ሲጠራ ይችላል። ኢየሱስ የተናገረው የልሆነውን አይደለም፤ በእርግጥ የሆነውን እንጂ፤

በቁጥር 35 ላይ ኢየሱስ «እግዚአብሔር ቃል የማይሻር መሆኑ የታወቀ ነው» በማለት የተናገረውን ልብ እንበል። እያንዳንዱ የእግዚአብሔር ቃል እውነት ነው። ኢየሱስ በዚህ ቦታ የጠቀሰው ቃል በጣም አስፈላጊ ቃል አይደለም፤ ሆኖም እያንዳንዱ ቃል ፈጻሚ እውነት ነው። የእግዚአብሔርን ቃል መቃወም ወይም ትርጉሙን መለወጥ አይገባንም።⁸³

37-38 ኢየሱስ አይሁዳውያን የእርሱን ሥራ እንዲመዝኑ አላሳየቸው። ኢየሱስ የሚሠራው የእግዚአብሔርን ሥራ ነው? ኢየሱስ የሚሠራው የእግዚአብሔርን ሥራ ከሆነ፤ እግዚአብሔር በኢየሱስ እንደሆነ፤ ኢየሱስም በእግዚአብሔር እንደሆነ ሊያምን ይገባል (ዮሐ. 10፥30፤ 17፥21 ይመለከታል)። ኢየሱስ የሠራው ሥራ ሁሉ ይህንን ያረጋግጣል። ከእግዚአብሔር ካልሆነ በቀር ማንም ሰው እንዲህ ያለውን ሥራ ሊሠራ አይችልም (ዮሐ. 9፥32-33 ይመለከታል)።

39 አይሁዳውያን ግን የኢየሱስን ቃል ሊያዳምጡ አልቻሉም። እንደገና ሊይዙት ፈለጉ፤ ነገር ግን አልቻሉም (ዮሐ. 7፥30-44 ይመለከታል)።

40-42 ከዚያም ኢየሱስ ሊየሩሳሌምን ትቶ አጥግቋው የሐንስ ሰዎችን በመጀመሪያ ያጠምቅበት ወደነበረውና «ከዮርዳኖስ ወንዝ» በስተምስራቅ ወደሚገኘው ስፍራ ሄደ (ዮሐ. 1፥28 ይመለከታል)። የሐንስ ስለ ኢየሱስ የሰጠው ምስክርነት አሁንም ይታወሳል። ስለ ኢየሱስም የነገራቸው ነገር አሁንም ትዝ ይላቸዋል። ሰዎቹ ራሳቸው ኢየሱስን ሲያዩ የሐንስ የሰጠው ምስክርነት ሁሉ በእርግጥ እውነት እንደሆነ ሊያስተውሉ ይችላሉ። ሆኖም የሐንስ ምስክር ብቻ ነበር። እርሱ ምንም ተአምራት አላደረገም። እርሱ ያደረገው ሰዎች

ኢየሱስን እንዲያገኙ ለባቸውን ግዘጋጅት ብቻ ነው። ለባቸው የተዘጋጀ ሰዎች ኢየሱስን ሲያገኙ በእርሱ አመት (ቁ. 42)።

ምዕራፍ 11

የአልዓዛር መዋት (11፥1-16)

1 አልዓዛር በሉቃ. 10፥38-42 ላይ እንደተጠቀሰው «የግርያምና የግርታ» ወንድም ነው። የሚኖሩትም ከኢየሩሳሌም 3.2 ኪሎ ሜትር ርታ በምትገኘው «በቢታኒያ» ነበር።⁸⁴

2 ግርያም የኢየሱስን እግር ውድ በሆነ ሽቶ የቀባች ናት (ግር. 14፥3-9፤ ዮሐ. 12፥1-8 ይመለከታል)።

3 አልዓዛር በታመመ ጊዜ (ቁ. 1) እጎቶቹ ከዮርዳኖስ ወንዝ ግዳ 25.7 ኪሎ ሜትር ርቆ ወደ ሚገኘው ወደ ኢየሱስ መልእክተኞች ላኩ (ዮሐ. 10፥40)። መልእክተኞቹም ለኢየሱስ «ወዳጅህ ታዋቂ» አሉት። ኢየሱስ አልዓዛርንና እጎቶቹን በሚገባ ያውቃቸዋል፤ ደግሞም ለእነርሱ ትልቅ ፍቅር ነበረው (ቁ. 5)።

4 ኢየሱስ ሲናገር «ይህ ሕመም ለምት የሚያደርስ አይደለም፤ አልዓዛር በምት እንኳ ከምት ይነሣል» አለ። አልዓዛር የታመመው ለእግዚአብሔርና ለእግዚአብሔር ልጅ ለኢየሱስ ከብር እንዲህን ነበር (ዮሐ. 9፥3 ይመለከታል)።

ኢየሱስ ይህን ቃል ሲናገር ሳለ አልዓዛር እንደሞተ ያውቅ ነበር (ቁ. 14)። መልእክተኞቹ ተመልሰው እንደሄዱ አልዓዛር ሞተ።

5-6 ኢየሱስ አልዓዛር መዋቱን ያውቅ ስለነበር ወዲያውኑ አልሄደም። እዚያው ባለበት ቦታ ሁለት ቀን ቆየ። አልዓዛርን ከምት ሊያስነሣው እንደሚችል ያውቅ ስለነበር ሁለት ቀንም ሆነ አራት ቀን በቆይ ለእርሱ ምንም ለውጥ አልነበረውም። ስለዚህ ምቹ ጊዜ እስከሚያገኝ ድረስ ተጠባበቀ።

7-8 ቢታኒያ የምትገኘው፤ አይሁድ ኢየሱስን ለመግደል ብዙ መከራ ባደረጉበት በይሁዳ ግዛት ውስጥ ነው (ዮሐ. 8፥59፤ 10፥31፤ 39)። የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ወደ ይሁዳ መመለስ በጣም አደገኛ እንደሆነ ያውቃሉ።

9 ኢየሱስ ሲናገር «በቀት ውስጥ ያለው ጊዜ ዐሥራ ሁለት ሰዓት አይደለምን?» አለ። አዲስ ኪዳን በተጻፈበት ዘመን ግንም የእጅ ሰዓት አልነበረውም። ፀሐይ ወጥታ እስክትጠልቅ የዐሥራ ሁለት ሰዓት ጊዜ እንደሚኖር ይታወቃል (በክረምቱ ወራት «የዐሥራ ሁለቱ ሰዓት ጊዜ» አጭር ነው)። እንግዲህ ኢየሱስ በዚህ ቦታ ለማለት የፈለገው አንድ ሰው ለመሥራትም ሆነ ሳይሰናከል ለመመላለስ የዐሥራ ሁለት ሰዓት ጊዜ አለው። በእነዚህ የዐሥራ ሁለት ሰዓት ጊዜ ውስጥ «በዚህ ዓለም ብርሃን» ማለትም በፀሐይ ያለ ምንም ችግር ሊመላለስ ይቻላል። ስለዚህ አንድ ሰው የተመቻቸ ጊዜ ሲያገኝ ሊሠራ የሚገባውን ሥራ መሥራት አለበት (ዮሐ. 9፥4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

የአንድ ሰው ሕይወት ፀሐይ ወጥታ እስክትጠልቅ ድረስ እንዳለው የዐሥራ ሁለት ሰዓት ጊዜ ነው። አንድ ሰው ከሞቱ በፊት ሊሠራ የሚገባውን ሥራ መሥራት አለበት። ምንም እንኳ በይሁዳ መጥፎ ነገር ሊገጥመው ቢችልም፤ በዚያ ግን ሥራ አለው። ይህንንም ሥራ በዚህ ምድር እያለ ማለትም ብርሃን ሳለ መሥራት አለበት። የቀረው ሁለት ወይም ሦስት

⁸² ኢየሱስ እንደተናገረው በዚህ ቦታ የተናገረውን ቃል የጠቀሰው «ከካላ» መጻሕፍት ነው። «ካላ» ሲባል አብዛኛውን ጊዜ የመጀመሪያዎቹን አምስት የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ነው። ሆኖም ይህ ቃል አንዳንድ ጊዜ ሁሉንም የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ያመለክታል።

⁸³ እዚህ ላይ አንድ ነገር ግንታወስ አለብን። ይኸውም ይህ ወንጌል ለመጀመሪያ ጊዜ ሲጻፍ በእነዚህ ቁጥሮች ላይ ያለው ነገር ምን እንደሆነ በትክክል መናገር አይቻልም። የዚህ ምክንያቱ የመጀመሪያዎቹ የአዲስ ኪዳን ቅጂዎች በመጥፋታቸው ወይም በመውደግባቸው ነው። አሁን የሚገኙት ከጊዜ በኋላ የተገለበጡ ቅጂዎች ነው። እነዚህ ቅጂዎች ሲለተያዩ በመካከላቸው የሃሳብ ልዩነት ይሰተዋላል። ሆኖም እነዚህ ልዩነቶች መሠረታዊ በሆኑ የክርስቲያን አስተምህሮዎች ላይ ምን ዓይነት ለውጥ አያመጡም። ለተጨማሪ ማብራሪያ የእያንተ መግለጫዎችን በሚያበራራው ክፍል ላይ «መጽሐፍ ቅዱስን እንዴት እንናገን?» የሚለውን ይመለከታል።

⁸⁴ የአልዓዛር ከምት መነሣት በማታዘን፤ በግርብና በሉቃስ ወንጌሎች ውስጥ አልተጠቀሰም። የመጀመሪያዎቹ ሦስት ወንጌል ጸሐፊዎች ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ያደረጋቸውን ተአምራት አልጻፉም፤ እነርሱ የጻፉት ኢየሱስ በገላላ ያደረጋቸውን ተአምራት ነው። የሐንስ ግን ኢየሱስ በኢየሩሳሌምና በይሁዳ ያደረጋቸውን ተአምራት ጽፎአል። ማታዘን፤ ግርብና ሉቃስ የአያሌርስን ልጅ ከምት መነሣት ጽፈዋል (ግሪ. 9፥18-20፤ ግር. 8፥21-43፤ ሉቃ. 8፥40-56)። እንዲሁም ሉቃስ በናይን ምትኖር መበለት ልጁ ከምት መነሣቱን ጽፎአል (ሉቃ. 7፥11-15)።

⁸⁵ የእስፋሊዊ አይደለም (ተርጓሚው)

ሰዓት ብቻ ሊሆን ይችላል፤ አይሁድ ሥራውን ወርቀ
ሳይጨርስ ሊገድሉት አይችሉም።

10 አንድ ሰው በሌሊት «ብርሃን ስለሌለው» እንደ ልቡ
ሊመላለስ አይችልም። ይህ ቃል መንፈሳዊ ትርጉም አለው።
ክርስቶስ ከእኛ ጋር ሳለ መንፈሳዊ ብርሃን አለን። ያለ
ክርስቶስ የምንመላለስ ከሆነ ግን በእኛ ውስጥ ብርሃን የለም።
በሕይወቱ ውስጥ የክርስቶስ ብርሃን የሌለው ሰው በእርግጥ
ይሰናከላል (ዮሐ. 8 12፤ 12፡35 እና ግብራሪያውን
ይመለከታል)።

11 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ «አልፃዛር እንዳንቀላፋ» ለደቀ
መዛሙርቱ ነገራቸው። ኢየሱስ እንዲህ ሲል አልፃዛር ጥቅክል
ግለቱ ነበር። ብዙውን ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ
«አንቀላፍቷል» ግለት «ጥቅክል» ግለት ነው (ዮሐ. 7፡80፤
1ቆ. 15፡20፤ 1ተሰ. 4፡13-15)።

በክርስቶስ ለሚያምኑ ሰዎች ሞት እንደ እንቅልፍ
ነው። ክርስቲያኖች ለዘላለም አይሞቱም። አንድ ቀን ከሞት
ይነሣሉ።

12-13 አልፃዛር እንደሞተ ያለውቁት ደቀ መዛሙርት፤
ኢየሱስ እንዲህ ሲል ግንኙውም ሰው እንደሚያንቀላፋው
አልፃዛርም እንቀላፍቶአል የሚል መሰላቸው። አልፃዛር
አንቀላፍቶ ከሆነ ከእንቅልቶ ይነሣል ብለው አሰቡ።

14-15 አልፃዛር በእርግጥ እንደሞተ ኢየሱስ ለደቀ
መዛሙርቱ በግልጽ ነገራቸው። ኢየሱስ ይህን ያወቀው
ከተፈጥሮ ውጪ በሆነ መንገድ ነው፤ ግንም ሰው አልፃዛር
ጥቅክል ብሎ አልነገረውም። ከዚህ በኋላ እንዲህ አላቸው፡-
«እናንተ እንድታምኑ እዚያ ባለመኖሪ ስለ እናንተ ደስ
ብሎኛል»። ኢየሱስ እዚያ ቢኖር ኖሮ፤ አልፃዛር ከመሞቱ
በፊት ይፈውሰው ነበር። ይህ ደግሞ እንደ ትልቅ ነገር ጉድ
አይባልለትም። ነገር ግን አንድን የሞተ ሰው በተለይም ከሞተ
አራት ቀን የሆነውን ሰው (ቁ. 17) ከሞት ግስነሣት እጅግ
ታላቁ ተአምር ነው። እንዲህ ያለው ተአምር የደቀ
መዛሙርቱን እምነት የበለጠ ያጠነክረዋል (ሉቃ. 17፡5
ይመለከታል)።

16 ከዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መካከል
«ዳዲምስ»⁸⁶ ተብሎ የሚጠራው ተማስ (ማር. 13፡18)
«ከእርሱ ጋር እንድንምት» እኛም ኢየሱስን ተከትለን ወደ
ይሁዳ እንሂድ ሲል ሌሎቹን ደቀ መዛሙርት ጎተጎታቸው።
ተማስም ሆነ ሌሎቹ ደቀ መዛሙርት ከኢየሱስ ጋር ለመሞት
ዝግጁዎች ነበሩ። ኢየሱስ በተያዘ ጊዜ ግን ሁሉም ትተውት
ሸሹ (ማር. 14፡50)። የደቀ መዛሙርቱ እምነት ደካማ ነበር።

ኢየሱስ እጎትማማቾቹን አጽናና (11፡17-37)

17 ኢየሱስ ወደ ቤት በደረሰ ጊዜ አልፃዛር ከሞተ አራት
ቀን ሆኖት ነበር። መልእክተኞቹም ኢየሱስ ወዳለበት ቦታ
ለመድረስ አንድ ቀን ወስዶባቸዋል። ኢየሱስ ባለበት ቦታ
ሁለት ቀን ቆየ። ከዚያም ኢየሱስ ወደ ቤታንያ ለመምጣት
አንድ ቀን ወሰደበት።

18-20 ብዙ አይሁዳውያን ማርታንና ማርያምን ለማጽናናት
መጡ። ማርታ የኢየሱስን መምጣት በሰማች ጊዜ ማርያምንና
ቤተሰቡን ለማጽናናት የመጡትን አይሁዳውያን ትታ ኢየሱስን
ለመቀበል ወጣች።

21 ማርታ በኢየሱስ መዘግየት ተናዳ ኢየሱስን
አልተቆጣቸም። ይልቁንም አልፃዛር ከመሞቱ በፊት በዚያ
ቢኖር ኖሮ አልፃዛርን ሊፈውሰው እንደሚችል ተናገረች።
ምናልባት ማርታ ኢየሱስ ከሩቅ ሆኖ ሰዎችን ሊፈውስ
እንደሚችል አልሰማችም ይሆናል (ማቴ. 8፡5-13፤ ማር.
7፡24-30 ይመለከታል)።

22 ከዚያም ማርታ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር የለመነውን
ሁሉ እግዚአብሔር ሊሰጠው እንደሚችል እምነቷን ገለጠች።
ምናልባት እንዲህ በማለት የተናገረችው ኢየሱስ ወንድሟን

ከሞት እንዲያስነሣት በግስብ ይሆናል። ኢየሱስ አልፃዛርን
ከሞት ለማስነሣት ወደ መቃብሩ ሲሄድ ግን ማርታ ይህ
በእርግጥ የሚሆን አልመሰላትም ነበር (ቁ. 39)። እንደ ደቀ
መዛሙርቱ ሁሉ ማርታም እምነት ነበራት። እምነቷ በተፈተነ
ጊዜ ግን ወደቀ።

23-24 ከዚያም ኢየሱስ አልፃዛር «ከሞት እንደሚነሣ»
ለማርታ ነገራት። ማርታ ኢየሱስ እንዲህ ሲል መታን ሁሉ
በሚነሡበት «በመጨረሻው ቀን» አልፃዛርም ከሞት ይነሣል
የሚል መሰላት (ዮሐ. 5፡28-29፤ ዮሐ. 24፡15
ይመለከታል)።

25 ኢየሱስ ግን የሚናገረው በመጨረሻው ቀን
ስለሚሆነው ነገር ብቻ አልነበረም። በመጨረሻው ቀን ብቻ
ሳይሆን አሁንም ሰዎችን ከሞት ለማስነሣት ጎይል አለው።
ይህን ግን ማርታ አታውቅም።

«ትንሣኤና ሕይወት እኔ ነኝ»። ኢየሱስ
ለሰውነታችን ትንሣኤ፤ ለነፍሳችን ደግሞ የዘላለም ሕይወት
ይሰጠናል። ኢየሱስ ሕይወትን የሚሰጥ ብቻ ሳይሆን እርሱ
ራሱ ሕይወት ነው። «በእርሱ ሕይወት ነበረች» (ዮሐ. 1፡4፤
5፡26)። ይህም ሕይወት የዘላለምና መንፈሳዊ ሕይወት ነው።
አንድ ሰው ይህን መንፈሳዊ ሕይወት ለማግኘት በቅድሚያ
መሞት፤ ከዚያም መነሣት ወይም ዳግም መወለድ አለበት።
በቅድሚያ አርጌውና ጎጢአተኛው ሰውነት መሞት፤ ከዚያም
መነሣት፤ ከዚያም ሕይወት ማግኘት አለበት (ዮሐ. 3፡3፤
12፡24፤ ሮሜ 6፡3-5 እና ግብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ አዲስ መንፈሳዊ ሕይወት መስጠት
እንደሚችል ለማሳየት ለአልፃዛር አዲስ ሥጋዊ ሕይወት
ሰጠው። ኢየሱስ ሰዎችን ከመንፈሳዊ ሞት አስነሥቶ
መንፈሳዊ ሕይወት መስጠት እንደሚችል ለማሳየት አልፃዛርን
ከሥጋዊ ሞት አስነሥቶ ሥጋዊ ሕይወት ሰጠው።⁸⁷

ከዚያም ኢየሱስ «በእርሱ የሚያምን ቢሞት እንኳ
በሕይወት እንደሚኖር» ለማርታ ነገራት። የአንድ አማኝ
ሰውነት ሊሞት ይችላል፤ ነገር ግን ነፍሱና መንፈሱ
አይሞቱም። ሥጋዊ ሞት ወደ ዘላለማዊ ሕይወት መግቢያ በር
ነው። አማኞች ሞትን መፍራት አይገባቸውም። ሞት
ነፍሳችንን አይጎዳውም።

26 በመንፈስ ሕያው የሆነና በክርስቶስ የሚያምን ከቶ
አይሞትም (ዮሐ. 3፡15፤ 8፡51 እና ግብራሪያውን
ይመለከታል)። ይህ በሐሳብ ደረጃ ብቻ ያለ ነገር አይደለም።
ይህ ልናምነውና ልንቀበለው የሚገባ እውነት ነው። ዘላለማዊ
ሕይወት የሚገኘው በእምነት አማካይነት ብቻ ነው። ኢየሱስ
«ይህን ታምኛለሽ» ሲል ማርታን ጠየቃት።

27 ማርታ አመነች። በተለይም ክርስቶስ መሲህ፤
የእግዚአብሔር ልጅና የዓለም አዳኝ እንደሆነ አመነች።
ክርስቶስ እንዲህ እንደሆነ ካላመንን ከቶ አንድንም።

28-32 ከዚያም ማርያም ኢየሱስን ልትቀበል ሄደች።
ማርያም ከዚህ በፊት ማርታ ለኢየሱስ የተናገረችውን ነገር
ቃል በቃል ደግሞ ተናገረች (ቁ. 21)።

33 ኢየሱስ ማርያምና ተከትለዋት የመጡት
አይሁዳውያን ቢያለቅሱ ቢያይ፤ እርሱም «በመንፈሱ እዘን»
ግለትም ልቡ በጎዘን ተነካ። እጅግም «ታወከ»። ኢየሱስ
ለምን እንዳዘነና እንደታወከ በትክክል መናገር አይቻልም።
አልፃዛርን ከሞት ሊያስነሣው እንደሚችል ያውቃል፤ ስለዚህ
በአልፃዛር ሞት የሚያዝንበት ምንም ምክንያት የለውም።
እንዳንዶች እንደሚሉት ኢየሱስ ያዘነው ማርያምን ተከትለው
የመጡት አይሁዳውያን አለማመን ነው። ሌሎች እንደሚሉት
ደግሞ አልፃዛርን ከሞት ካስነሣ የአይሁድ መሪዎች ወዲያውኑ
አስረው ስለሚገድሉት ነው። ምናልባትም ኢየሱስ ያዘነው
ማርታና ማርያም አራት ቀን ሙሉ ያለቀሱትን ለቅሶ
ተመልከቶ ይሆናል።

86 በሰብራይስጥ ቋንቋ «ተማስ» ግለት «መንትያ» ግለት ነው። በግሪክ ቋንቋ
«ዳዲምስ» ግለት «መንትያ» ግለት ነው።

87 በተመሳሳይ ሁኔታ ኢየሱስ ጎጢአትን ይቅር የግለት ሥልጣን እንዳለው
ለማሳየት ሽባውን ሰው ፈጽሞ ፈጠረው (ማር. 2፡3-12 እና ግብራሪያውን
ይመለከታል)።

34-37 «ኢየሱስ እንባውን አፈለሰ» (ቁ. 35)። ኢየሱስ እንደ እኛ ሰው በመሆኑ እርሱም ሊያዝን ይችላል። ኢየሱስ ለምን እንዳለቀሰ አይሁዳውያን አልገባቸውም። ኢየሱስ የለቀሰው አልዓዛር በመሞቱና ምንም ሊያደርግ ባለመቻሉ ነው ብለው አሰቡ። አይሁዳውያን እርስ በርሳቸው «ለመሆኑ አልዓዛር እንዳይሞት ሊያደርግ አይችልም ነበር?» ጎይሉ የት ደረሰ? ፅውፋን ሰውዬ ፈውሶ ነበር (ዮሐ. 9፡6-7)፤ ታዲያ አልዓዛርን ከሞት ሊያስነሣው ለምን አልቻለም? በግላት ተጠያቂቱ።

ኢየሱስ አልዓዛርን ከሞት አስነሣ (11፡38-44)

38-39 ግርታ፤ ኢየሱስ አልዓዛርን ከሞት ለማስነሣት ወደ መቃብሩ ሲሄድ ስታይ እምነቷ ተናወጠ። ወደ ኢየሱስ ቀርባ «አልዓዛር ከሞተ አራት ቀን እንደሆነው አታውቅም እንዴ?» ስትል ጠየቀችው።

40 ኢየሱስ የግርታን እምነተኛነትን ተመልክቶ ገሠፃት። የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነና (ቁ. 27) የሰውነትን ሁሉ እግዚአብሔር እንደሚሰጠው ታምናለች (ቁ. 22)። ደቀ መዛሙርቱ የእርሱን ክብር እንደሚያዩ እንደነገራቸው ሁሉ (ቁ. 4) እርሷም ክብሩን እንደምታይ ነግሯት ነበር። ከዚህ በኋላ እምነቷ ከቶ አይናወጥም።

እዚህ ላይ አንድ ነገር ልብ ግላት ያስፈልጋል። ይኸውም ግርታ የእግዚአብሔርን ክብር ማየት የምትችለው እምነት ሲኖራት ብቻ ነው። እምነት የሌላቸው ሰዎች ተአምራትን ብቻ ግላትም አንድ ሰው ከሞት ሲነሳ ያያሉ። እምነት ያላቸው ሰዎች ግን የተአምራቱን ዓላማ ግላትም «የእግዚአብሔርን ክብር» ያያሉ።

41 እግዚአብሔር ጥያቄውን እንደሚመልስለትና አልዓዛርን ከሞት እንደሚያስነሣው ኢየሱስ ያውቃል። ስለዚህ እግዚአብሔር ጥያቄውን ስለሰግላት በቅድሚያ አመሰገነ። የጸሎቱን መልስ ከመቀበሉ በፊት የጸሎቱን መልስ እንደሚያገኝ ኢየሱስ ያውቅ ነበር (ዮሐ. 5፡14-15 ይመለከታል)።

42 ኢየሱስ በዙሪያው የቀመት ሰዎች እንዲሰሙት ድምጹን ከፍ አድርጎ እግዚአብሔርን አመሰገነ። ይህንንም ያደረገው አልዓዛርን ከሞት የሚያስነሣው በእግዚአብሔር ገይላ መሆኑን እንዲያውቁ ነው። ኢየሱስ ይህን ሁሉ የሚያደርገው በራሱ ሥልጣን እንዳልሆነ ሕዝቡ ማወቅ አለበት (ዮሐ. 5፡19 ይመለከታል)። የእግዚአብሔርን ሥራ እንዲሠራ በእግዚአብሔር ተልኳል።

ሌሎች ተአምራት አድራጊዎች ሁሉንዚ የሚያከብሩት ራሳቸውን ነው። ኢየሱስ ግን ሁሉንዚ እግዚአብሔርን ያከብር ነበር።

43-44 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ አልዓዛርን ጠራው፤ አልዓዛርም ከመቃብሩ ወጣ። አልዓዛር «በመገንዣ እንደተገነዘበ» ነበር። በአይሁድ ባሕል የሞተ ሰው አካል ከመቀበሩ በፊት ይገነዛል (ዮሐ. 19፡40)። የአልዓዛር እግርች ለየብቻ ተገንዝው ስለነበር ከመቃብሩ እንደወጣ ወዲያውኑ ይራመድ ጀመር። እንዲህ ያለ ነገር ከዚህ በፊት ከቶ አይተው አያውቁም። ታዲያ እንዲህ ያለውን ተአምር ያየ ሰው በኢየሱስ እንዴት ሊያምን አይችልም?

ኢየሱስን ለመግደል የተደረገ ሴራ (11፡45-57)

45 ግርያምንና ግርታን⁸⁸ ለማጽናናት ከመጡት አይሁዳውያን መካከል አልዓዛር ከሞት ሲነሣ ሰላዩ ብዙዎች በክርስቶስ አመኑ።

46 ግርያምንና ግርታን ለማጽናናት ከመጡት አይሁዳውያን መካከል አንዳንዶቹ በኢየሱስ አላመኑም። ይልቁንም የኢየሱስ ጠላት ወደሆነት ወደ ፈሪሳውያን ሄደው ኢየሱስ ያደረገውን ነገር አንድ በአንድ ተናገሩ።

47 ፈሪሳውያንና የአይሁድ ካህናት እለቆች ዘንተ። ሰበሰቡ። እርስ በርሳቸውም «ምን ብናደርግ ይቻላል?» ተባብሩ። ከእነርሱ መካከል አንዳንዶቹ ኢየሱስን ለመያዝና ለማሰር ሞክረው አልተላካላቸውም (ዮሐ. 7፡30፤ 10፡39)። አንዳንዶቹ እንዲያውም ለገድሉት ሞክረው ነበር (ዮሐ. 8፡59፤ 10፡31)። ኢየሱስ ግን ተአምራት ግድረጉን ቀጠለ። ብዙ ሰዎችም በእርሱ ያምኑ ነበር። ስለዚህ ሰዎች በእርሱ እንዳያምኑ «አንድ ነገር ግድረግ አለብን» አሉ።

የሰዎች ልብ አንድ ጊዜ ከደነደነ፤ ተአምራት እንኳ ልባቸውን ሊለውጥ አይችልም።

48 የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስ መሲሕ እንደሆነ ብዙ ሰዎች ካመኑ፤ ሁሉም ኢየሱስን ንጉሥ ሁኑን ይሉታል ብለው ፈሩ። ሕዝቡ እንዲህ ካደረገ ደግሞ «ሮግውያን»⁸⁹ ይህን እንደ ዐመፅ ቆጥረው «ቤተ መቅደሳችንንና ሕዝባችንን» ይወስዳሉ። ግላትም ሮግውያን ቤተመቅደሱንና የአይሁድን አስተዳደር መላ በመላ ይቆጣጠራሉ፤ አይሁድም ሃይማኖታዊ ነጻነታቸውን ያጣሉ። ከሁሉም በላይ የአይሁድ መሪዎች ሥልጣናቸውንና ጎይሳቸውን ይነጠቃሉ።

49-50 «በዚያን ዓመት ቀያፋ»⁹⁰ ሊቀ ካህን ነበር። ቀያፋ ለሸንገው እንዲህ አለ፡ «ሕዝቡ ሁሉ ከሚጠሩት ኢየሱስ ቢሞት ይሻላል። ሕዝባችንን ከግጣት፤ አንድ ሰው ቢሞት ይቀላል። ኢየሱስን ካልገደልን፤ ሮግውያን ይገድሉናል።» ለዚህም ነው ቀያፋ ኢየሱስ «ስለ ሕዝቡ» (ቁ. 50) ቢሞት ይሻላል ያለው። ኢየሱስ ከሞተ አይሁድ ከሮግውያን ሰይፍ ይተርፋሉ።

ቀያፋ የሚናገረው በዓለም አስተሳሰብ ነበር። በሌላ በኩል ግን ቀያፋ ይህንን ቃል የተናገረው አስቦ አልነበረም፤ ቃሉ መንፈሳዊ ትርጉም አለው። በመንፈሳዊ ትርጉሙ ኢየሱስ «ስለ ሕዝቡ ሞተ»፤ ለሕዝቡ መንፈሳዊና ዘላለማዊ ሕይወት ለመስጠት ሞተ። እንግዲህ ቀያፋ ሳያስተውለው በኢየሱስ ሞት አማካይነት ብዙ ሰዎች እንደሚድኑ ትንቢት እየተናገረ ነበር፤ ይህም ትንቢት ከጥቂት ቀናት በኋላ ተፈጽሟል፤ ዛሬም እየተፈጸመ ነው!

51 ቀያፋ እነዚህን ቃላት የተናገረው ከራሱ አመንጭቶ አልነበረም፤ እርሱ የተናገረው የእግዚአብሔርን ቃል ነበር። ምክንያቱም በዚያን ጊዜ ቀያፋ ሊቀ ካህን ነበር፤ እግዚአብሔር በእርሱ በኩል ተናገረ። ቀያፋ ግን እግዚአብሔር በእርሱ በኩል ትንቢትን እንደተናገረ አልተገነዘበም።

52 ዮሐንስ በዚህ ቦታ ጨምሮ እንደሚናገረው ኢየሱስ የሞተው «ለአይሁድ ሕዝብ» (ቁ. 51) ብቻ ሳይሆን «ለተባበሩት የእግዚአብሔር ልጆች» ግላትም አህዛብ ጭምር ነው። እነዚህም ኢየሱስ ወደ ራሱ መንጋ የሚያመጣቸው «ሌሎች በጎች» ናቸው (ዮሐ. 10፡16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ በዚህ ምድር በነበረበት ጊዜ በአሕዛብ መካከል አልሰበከም። ኢየሱስ ያስተምርና ያሠለጥን የነበረው አይሁዳውያንን ነበር። ከሞተ በኋላ ግን ያስተማራቸውና ያሠለጠናቸው ደቀ መዛሙርት ወደ ዓለም ሁሉ ሄደው ሰበኩ (ዮሐ. 1፡8)። በዚህ ዐይነት ኢየሱስ በደቀ መዛሙርቱ አማካይነት ከዓለም ሁሉ ሰዎችን ወደ ቤተክርስቲያን እየሰበሰበ ነው። የሞተውም ለአይሁድ ብቻ ሳይሆን ለዓለም ሁሉ ነው።

89 በአይሁድ ሃይማኖታዊ ጉዳዮች ላይ የመጨረሻውን ውሳኔ የሚሰጠው ይህ «ሸንጎ» ነው። ለተጨማሪ ማብራሪያ ዮሐ. 3፡1 እና ማብራሪያውን እንዲሁም በመጽሐፍ ቅዱስ ስር «ሸንጎ» የሚለውን ይመለከታል።

90 «ሮግውያን» ትኝ ከሚዝቸው አገሮች መካከል እስራኤል እንዲ ስትሆን፤ ትኝ የሚዝቸውን አገሮች መላ በመላ የግስተዳደር ሥልጣን ነበራቸው። ሆኖም አብዛኛውን ጊዜ ትኝ ለሚዝቸው አገሮች ሃይማኖታዊ ነጻነት ይሰጡ ነበር። ሮግውያን አይሁድ የሚያምኑ መላኩ ከታያቸው ሃይማኖታዊ ነጻነታቸውን ይወስዱባቸዋል።

91 «ቀያፋ» ከ18-36 ዓ.ም. ሊቀ ካህን ነበር። ዮሐንስ «በዚያን ዓመት» ሊቀ ካህን ነበር ሲል «በዚያን» ወላጅ ጭመት። ሊቀ ካህን ዝር ግላቱ ነው፤ ኢየሱስ የሞተውና ከሞት የተነሣው በዚህ ዓመት ነበር። ቀያፋ በግቴ. 26፡3 ላይ ተጠቅሷል።

88 ዮሐንስ በዚህ ቦታ የጠቀሰው የግርያምን ስም ብቻ ነው። «ግርያምን ለማጽናናት መተው ከነበሩ አይሁዳውያን ብዙዎቹ. . . አመኑ። ይህ የሆነው ምናልባት ግርያም በጣም አህፃና ብዙ መጽናናት አስፈላጊነት ስለነበር ይሆናል፤ ሆኖም አይሁዳውያኑ የመጡት ሁለቱንም እንትማግኝቶ ለማጽናናት ነበር።»

53 ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ለመግደል ያሉ ጀመሩ። የአይሁድ ሽንገም ኢየሱስ እንዲገደል ወሰነ። ኢየሱስ ከተገደለ ሕዝቡ ከጥፋት ይተርፋል ብለው አሰቡ። ነገር ግን በጣም ተሳስተው ነበር። ምክንያቱም ኢየሱስን በገደሉ ጊዜ ሕዝቡና አገሪቱ ፈጽሞው ጠፉ። ከአርባ ዓመታት በኋላ የሮም ወታደሮች የአይሁድን ቤተ መቅደስ ብቻ ሳይሆን ኢየሱሳቤምንና ነዋሪዎቿን በሙሉ ደመሰሱ። አይሁድ «ቤተመቅደሳቸውንና ሕዝባቸውን» አጡ (ቁ. 48)። አገራቸውን ብቻ ሳይሆን ደግንነታቸውም ጠፉ።

54 ኢየሱስ እንዲሞት የተወሰነው በፋሊካ በዓል ወቅት ስለነበር (ቁ. 55) በአይሁድ መካከል መመላለሱን ተወ። ስለዚህ ጊዜው እስኪደርስ ድረስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ተቀመጠ።

55-56 «የፋሊካ በዓል»⁹² እየቀረበ ሲመጣ ብዙ ሰዎች ራሳቸውን እንደ አይሁድ ሥርዐት ለማንጻት ጥቂት ቀናት ቀደም ብለው ወደ ኢየሱሳቤም ሄዱ። ራሳቸውን ለማንጻት የሄዱት ሰዎች «የኢየሱስን መምጣት ይጠበቃል» ነበር።⁹³ ኢየሱስ በዓሉን ለማክበር ይመጣል የሚል ከፍተኛ ጉጉት አድርገዋል። በሌላ በኩል ደግሞ የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ሊገድሱት እንደሚፈልጉት ያውቁ ነበር (ቁ. 57)። ስለዚህም እርስ በርሳቸው «በዓሉን ለማክበር ይመጣ ይሆን?» በማለት ተጠያቂ።

57 የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን ያየ መጥቶ እንዲነግራቸው ትእዛዝ አውጥተው ነበር። ኢየሱስ ያለበትን ቦታ የሚያውቅና ወዲያውኑ ሄዶ ያልጠቆመ ሰው የአይሁድ መሪዎችን ትእዛዝ ተላልፎአል። እንግዲህ ኢየሱስ ወደ ኢየሱሳቤም ከመጣ፣ ከማንም ሰው ሊሰወር አይችልም፤ ምክንያቱም ብዙ ሰዎች የአይሁድ መሪዎችን ትእዛዝ በመፍራት ኢየሱስ ያለበትን ቦታ ይጠቁማሉ።

ምዕራፍ 12

ኢየሱስ በቢታንያ ሽቶ ተቀባ (12:1-11)
(ማቴ. 26:6-13፤ ማር. 14:3-9)

1-8 ማር. 14:3-9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

9 የፋሊካ በዓል ከመድረሱ ከስድስት ቀን በፊት ኢየሱስ አልዓዛር ወደሚኖርባት ወደ ቢታንያ እንደገና መጣ (ቁ. 1)። በኢየሱሳቤም የሚኖሩ ሰዎች ይህን ሲሰሙ፣ ኢየሱስን ለማየት መጡ። ሰዎቹ የመጡት ኢየሱስ ከሞት ያስነሣውን አልዓዛርን ለማየትም ጭምር ነበር።

10-11 የአልዓዛር ከሞት መነሣት ብዙዎች ወደ ኢየሱስ እንዲመጡ ምክንያት ሆኖ ስለነበር፣ የአይሁድ መሪዎች አልዓዛርንም ለመግደል ወሰኑ። አልዓዛር በሕይወት እስካለ ድረስ ኢየሱስ ሳይረገው ተአምር ቋሚ ምስክር ነው፤ አልዓዛር ከተገደለ ግን ሕዝቡ ኢየሱስ ያደረገውን ተአምራት ወዲያውኑ ይረሱታል።

ሊቀ ካህኑ ቀዳሩ «አንድ ሰው» ስለ ሕዝቡ መሞት አለበት ብሎ ነበር (የሐ. 11:50)። አሁን ደግሞ አይሁድ ሁለት ሰዎች ማለትም ኢየሱስና አልዓዛር መሞት አለባቸው አሉ። እንግዲህ ይህ ክፉ ተግባር እያደገ መምጣቱን ያሳያል።

ኢየሱስ በክብር ወደ ኢየሱሳቤም ገባ (12:12-19)
(ማቴ. 21:1-11፤ ማር. 11:1-11፤ ሉቃ. 19:28-40)

12-16 ማር. 11:1-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

17-19 ሕዝቡ ኢየሱስን ለማየት መጉረፉን ቀጠለ፤ ምክንያቱም ኢየሱስ አልዓዛርን ከሞት አስነሥቶ ነበር። የአይሁድ መሪዎች ግን በሁኔታው የበለጠ ተበላጩ። «ሕዝብ ሁሉ» ኢየሱስን የተከተለው መሰላቸው (የሐ. 11:47-48 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የኢየሱስ አድናቂዎች ቁጥር እየደመረ በመምጣቱ፣ ኢየሱስን ለመግደል እጅግ አስቸጋሪ ሊሆንባቸው ነው።

ኢየሱስ ስለሞቱ አስቀድሞ ተናገረ (12:20-36)

20 በዚያን ጊዜ ጥቂት «ግሪካውያን»⁹⁴ ሊሰግጡ ወደ ኢየሱሳቤም መጥተው ነበር። እነዚህ ግሪካውያን አሕዛብ ቢሆኑም የአይሁድ እምነት ተከታዮች ነበሩ። ሆኖም እውነተኛ አይሁድ አልነበሩም፤ ምክንያቱም አልተገረዙም።⁹⁵

21-22 እነዚህ ግሪካውያን ከኢየሱስ ደቀ መዛሙርት መካከል ወደ ፊልጶስ ቀርበው ኢየሱስን እንዲያሳያቸው ጠየቁት (የሐ. 1:43-44)። ስለ ኢየሱስ ሰምተው ስለነበር ሊያዩት ፈለጉ። ፊልጶስ ምን ማድረግ እንዳለበት በትክክል ስላልወቅ ለጴጥሮስ ወንድም ለእንድርያስ ሁኔታውን ሁሉ ነገረው (የሐ. 1:40)።

23 ኢየሱስ ከአሕዛብ ወገን የሆኑ ግሪካውያን ሊያዩት እንደሚፈልጉ በሰማ ጊዜ «የሚከብርበት»⁹⁶ ማለትም በመስቀል ተሰቅሎ የሚሞትበት ሰዓት እንደደረሰ አወቀ (የሐ. 17:1 ይመለከታል)። አሁን አሕዛብ ወደ እርሱ ዘወር ማለት ይጀምራሉ። አሁን የእርሱ ደቀ መዛሙርት ስለ እርሱ ከእስራኤል ውጪ ይሰብካሉ። አሁን እርሱ የአይሁድ ብቻ ሳይሆን የዓለም ሁሉ አዳኝ እንደሆነ ሰዎች ሁሉ ያድሱ። አሁን እርሱ ራሱ በዚህ ምድር የጀመረው ሥራ ከፍጻሜ ይደርሳል። «ሰዓቱ» ማለትም የሚሞትበት ሰዓት ደርሶአል።

24 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ለምን መሞት እንዳለበት ምክንያቱን በግልጽ ተናገረ። መንፈስ ቅዱስ በደቀ መዛሙርቱ ውስጥ መኖር የሚችለው ኢየሱስ ከሞተ በኋላ ነው። ይህ ደግሞ የእግዚአብሔር ዕቅድ ነው (የሐ. 14:16-17፤ 16:7)። ስለዚህ ደቀ መዛሙርቱ በመንፈስ ቅዱስ ንይዶ አማካይነት ወንጌልን ለዓለም ሁሉ ማዳረስ ይችላሉ። ደግሞም ኢየሱስ ከሠራው የበለጠ መሥራት ይችላሉ (የሐ. 14:12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ከዚህ በኋላ ኢየሱስ የእርሱ መሞት አስፈላጊ መሆኑን ለማሳየት ከግብርና አካባቢ የተወሰደ አንድ ምሳሌ ተናገረ። አንድ ማንኛውም የተዘራ ዘር እንደገና «ሕይወት» ከማግኘቱ በፊት «መሞት» አለበት (1ቆሮ. 15:36)። ኢየሱስ እንደ «ሰንደ ቅንጣት» ነው። ኢየሱስ ሲሞት «ብዙ ፍሬ» ማለትም አሥራ ሁለቱን ደቀ መዛሙርት አፈራ።⁹⁷ በአሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት እማካይነት ደግሞ ሌሎች ብዙ ፍሬዎች ተገኙ፤ ዛሬም ቢሆን ሌሎች በርካታ ፍሬዎች እየተገኙ ነው።

25 ምንም እንኳን ኢየሱስ ራሱን «ከሰንደ ቅንጣት» ጋር ቢያንጸጽርም (ቁ. 24) ፖጽጽሮ ለኢየሱስ ተከታዮችም ያገለግላል። በሞትን ጊዜ እኛም ለኢየሱስ የከበረ ፍሬ

⁹² ስለ «ፋሊካ በዓል» ተጨማሪ ማብራሪያ ለማግኘት ማር. 14:1 እና ማብራሪያውን እንዲሁም በሙዳየ ቃላት ስር ጭፋሊካ በዓል የሚለውን ይመለከታል።

⁹³ የኢየሱስ ጠላቶችም ደግሞ ኢየሱስን ለማሳወር ይጠበቁ ነበር።

⁹⁴ እነዚህ «ግሪካውያን» የመጡት ምናልባት ከግሪክ አገር ሳይሆን፤ ከመካከለኛው ምሥራቅ አካባቢ ከሚገኙ የተለያዩ ከተሞች የመጡ የግሪክ ቋንቋ ተናጋሪዎች ይሆናሉ።

⁹⁵ በዘር እውነተኛ አይሁዳዊ ቢሆኑ ኖር፤ የፊልጶስ «ግሪኮች» እያለ አይጠራቸውም ነበር። አይሁድ ብዙውን ጊዜ አህዛብን የሚጠሩት «ግሪኮች» እያሉ ነው።

⁹⁶ ለኢየሱስ መሞት ግለት «መክበር» ነው። ከሞተ ከምላሽ በኋላ ከሞት በክብር እንደሚነሣ ያውቃል። ስለዚህ ብዙውን ጊዜ ስለ ምድርና ስለ ትንሣኤውም ይናገር ነበር።

⁹⁷ ኢየሱስ ከሞተ በኋላ አሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ረዳዮችና ሌሎች ናቸው።

እናፈራለን። እንዲህ ሲባል ፍሬ ለማፍራት እኛም በአካል መዋት አለብን ማለት አይደለም፤ ሰማዕት እንዲሆኑ የተጠሩ ጥቂት ክርስቲያኖች ብቻ ናቸው። ነገር ግን ሁላችንም ለኅጢአት «መዋት» አለብን። አርጌውና ኅጢአተኛው ሰውነታችን መዋት አለበት፤ አለበለዚያ ለክርስቶስ ፍሬ ለናፈራ አንችልም (ማር. 8፡34-35፤ ሮሜ 6፡2-6፤ ገላ. 5፡24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ እንደተናገረው «በዚህ ዓለም ሕይወቱን የሚጠላ»²⁶ የዘላለም ሕይወት ያገኛል። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ራሳችንን «መጥላት» አለብን ማለቱ አይደለም። ለእኔ ያላችሁ ፍቅር ታላቅ መሆን አለበት፤ በዚህ ዐይነት ለራሳችሁ ያላችሁ ፍቅር ራሳችሁን እንደጠላችሁ ያሳያል ማለቱ ነው (ሉቃ. 14፡26 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በመሠረቱ አርጌውን ኅጢአተኛ እኛነትንና ክርስቶስን በአንድ ጊዜ ልንወድ አንችልም።

26 «እኔን ማገልገል የሚፈልግ ይከተለኝ»። ግሪኮች ኢየሱስን ማየት ይፈልጉ ነበር (ቁ. 20-21)። ነገር ግን ኢየሱስን ለማየት መፈለግ ብቻ በቂ አይደለም። ኢየሱስን ለማየት መፈለግ የመጀመሪያ እርምጃ ነው። ከዚህ በኋላ በእርሱ ማመንና እርሱንም ማገልገል አለብን። ኢየሱስን የምንወድና እርሱንም ማገልገል የምንፈልግ ከሆነ፤ እርሱን መከተል አለብን። ኢየሱስ ወደሚሄድበት ተከትለን መሄድ አለብን። ይህም ማለት ከእርሱ ጋር መከራን ለመቀበልና ለመዋት ዝግጁ መሆን አለብን።

ኢየሱስን የሚከተል ሰው «በዚህ ዓለም» ሕይወቱን ሊያጣ ይችላል። ሀብት ንብረቱን ሊያጣ ይችላል። በሰዎች ዘንድ ያለውን ክብር ሊያጣ ይችላል። በምትኩ ግን ከኢየሱስ ጋር ለዘላለም ይኖራል። ማለት በመንግሥተ ሰማይ የዘላለም ሕይወት ያገኛል። ከዚህ በተጨማሪ ከእግዚአብሔር ዘንድ ክብር ያገኛል። ክርስቶስን የሚያከብሩ እግዚአብሔር ያከብራቸዋል (ዮሐ. 5፡23)፤ ምክንያቱም ክርስቶስን የሚያከብሩ እግዚአብሔርን ያከብራሉ።

27 ከዚያም ኢየሱስ በዙሪያው ቆመው ለነበሩ ሰዎች እንዲህ አለ፡ «ነፍሴ ተጨንቃለኝ»። ኢየሱስ የተጨነቀው የሚሞትበት ጊዜ ስለተቃረበ ነው። ኢየሱስ ሰው ነው፤ ሰዎች ደግሞ መሞት አይፈልጉም። ኢየሱስ የተጨነቀው ግን የሚሞትበት ጊዜ ስለተቃረበ ብቻ አይደለም፤ የተጨነቀው የሰዎችን ሁሉ የኅጢአት ቅጣት ሊሸከም ስለተቃረበ ነው (ማር. 14፡32-34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የተጨነቀው ስለ ሰዎች ኅጢአት ሲል «ኅጢአት» ሊደረግ ስለተቃረበ ነው (2ቆሮ. 5፡21)። የተጨነቀው በገዛ ራሱ ደቀ መዛሙርትና በእግዚአብሔር ሊተው ስለተቃረበ ነው (ማር. 14፡50፤ 15፡34)።

ኢየሱስ እንዲህ ያለውን «ሰዓት» ማለትም ሞትን ማስወገድ ይቻላል እንደሆነ ብሎ በአሳቡ ያወጣ ያወርድ ነበር። ራሱንም እንዲህ ብሎ ጠየቀ፤ «አባት ሆይ! ከዚህኛ ሰዓት ለድነኝ ለበልጃ»። ወዲያው ግን እንዲህ ያለው ጸሎት የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚቃረን ጸሎት መሆኑን ተገነዘብ። ቀጥሎም ወደዚህ ዓለም የመጣሁት ለመሞት ነው። ለዚህ የሞት ሰዓት የመጣሁት የሰዎችን ቅጣት ለመሸከም ነው አለ (ማር. 14፡35-36 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

28 ቀጥሎም ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «አባት ሆይ! ስምህን አክብረው»። ማለትም በእኔ ሞት አማካይነት ስምህ የተከበረ ይሁን» (ዮሐ. 17፡14 ይመለከታል)።

ከዚያም እግዚአብሔር ከሰማይ እንዲህ ሲል ተናገረ፤ «ሰሜን አክብረዋለሁ፤ ደግሞም አክብረዋለሁ»። ኢየሱስ በተጠመቀና (ማር. 1፡9-11) መልኩ በተለወጠ ጊዜ (ማር. 9፡2-7) እግዚአብሔር ኢየሱስን አክብሮታል። መንፈስ ቅዱስን «በሙላት በመስጠት» (ዮሐ. 3፡34) አክብሮታል። እግዚአብሔር ኢየሱስን በዚህ ዐይነት መንገድ በማከበር

የራሱን ስም አከበረ። አሁን ደግሞ እግዚአብሔር በኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ አማካይነት ስሙን እንደገና ሊያከብር ነው።

29 ሰዎች ከሰማይ የመጣውን ድምፅ ሰሙ፤ ነገር ግን ከሰማይ የመጣውን ድምፅ ሁሉም አሳስተዋሉም (ዮሐ. 22፡6-9)። ለአንዳንዶች ድምፁ የነገደባቸው ድምፅ ሲመስል፤ ለሌሎች ደግሞ የመልእክ ድምፅ ነበር።

30 ድምፁ ከሰማይ የተሰማው፤ ኢየሱስ የመጣው ከእግዚአብሔር ዘንድ እንደሆነ ሕዝቡ እንዲያውቅ ነበር። በተለይ ደግሞ በሕዝቡ መካከል ያሉ አማኞችን ለማበረታታት ነው። ድምፁን ሲሰሙ የኢየሱስ ሕይወት ያለው በእግዚአብሔር እጅ እንደሆነ ሊያስተውሉ ይችላሉ።

31 ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «ይህ ዓለም የሚፈረድበት ጊዜ አሁን ነው»። ማለትም የዚህ ዓለም ሰዎች በኢየሱስ መስቀል ይፈረዳቸዋል። ሰዎች ኢየሱስን በመስቀል ላይ በመስቀላቸው ራሳቸውን ኮነኑ (ዮሐ. 3፡18-19፤ ይመለከታል)። እንግዲህ የክርስቶስ መስቀል በዓለም ላይ ለሚመጣው ፍርድ ምልክት ነው።

መስቀሉ የፍርድ ምልክት ብቻ አይደለም፤ መስቀሉ የሰይጣን ውድቀት ምልክት ጭምር ነው። ኢየሱስ በመስቀል ላይ የመጨረሻውን ድል በሰይጣን ላይ ተቀዳጀ። ኢየሱስ በተሰቀለ ጊዜ ሰይጣን ድል ያደረገ ይመስል ነበር፤ ነገር ግን ሰይጣን ድል ተደረገ። ሰይጣን የማያምኑ ሰዎችን ልብ ስለሚገዛ «የዚህ ዓለም ነገር» ተብሎ ተጠርፏል (ዮሐ. 14፡30፤ 16፡11)። ነገር ግን ኢየሱስ በሰይጣን ፈተና አንድም ጊዜ አልወደቀም (ማቴ. 4፡1-11)። ኢየሱስ ከመስቀል ሞት እንዲያፈገፍግ ሰይጣን ኢየሱስን ለመፈተን ሞክሮ ነበር፤ ኢየሱስ ግን የሰይጣንን ፈቃድ አልታዘዘም (ቁ. 27)። በኢየሱስ ሞት አማካይነት ብዙ ሰዎች ከእርሱ አገዛዝ ነፃ እንደሚወጡ ሰይጣን ያውቃል። በመሆኑም ኢየሱስ በመስቀል ተስቅሎ እንዲሞት አልፈለገም።

ስለዚህ ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «የዚህ ዓለም ገዥ... ወደ ውጭ የሚጣለው አሁን ነው»። የዚህ ዓለም ገዥ የሆነው ሰይጣን ወደ ጨለማ ይጣላል (ማቴ. 22፡13፤ 25፡30)። በመስቀል ላይ ሲሞት፤ ሰይጣን በአማኞች ላይ ያለው ኃይል ይሰበራል፤ ደግሞም በዓለም መጨረሻ ፈጽሞ ይጠፋል (ራእ. 20፡10)።

32 «እኔ ወደ ላይ ከፍ ብዬ በተሰቀለሁ ጊዜ ሰውን ሁሉ ወደ እኔ እስባለሁ»። ማለትም ኢየሱስ በመስቀል ላይ በተሰቀለና ወደ ሰማይ በወጣ ጊዜ (ዮሐ. 1፡9) ሰዎችን ወደ መንግሥተ ሰማይ ይስባል (ዮሐ. 6፡44 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሰዎችን ከሰይጣን እስራት ነፃ ያወጣል።

በዚህ ቦታ ኢየሱስ እንዲህ በማለት ይናገራል፤ «ሰውን ሁሉ ወደ እኔ እስባለሁ»። እንዲህ ማለት አማኞችን ሁሉ ወደ ራሱ ይስባል ማለት ነው። ደግሞም ከእስራኤል ብቻ ሳይሆን ከሕዝቦች ሁሉ አማኞችን ይስባል (ዮሐ. 3፡14-15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

33 በዚህ ቦታ ዮሐንስ ቀደም ባለው ቁጥር ላይ ኢየሱስ በመስቀል ላይ ስለሚሞተው ሞት እንዲሁም ስለ ትንሣኤውና ስለ ዕርገቱ የተናገረውን ነገር ያብራራል።

34 ሕዝቡ ኢየሱስ ይህን የተናገረው ስለ ሞቱ እንደሆነ አስተዋሉ። «በሕግ» ማለትም በብሉይ ኪዳን (ዮሐ. 10፡34) ተጽፎ ባነበቡት መሠረት መሲሕ እይሞትም (ኢሳ. 9፡7፤ ዳን. 7፡14)። አሁን ግን ኢየሱስ የሰው ልጅ በመስቀል ላይ መስቀል አለበት ሲል ተናገረ። ሕዝቡ በኢየሱስ አባባል ግራ ተጋባ። ብዙዎቹ ኢየሱስ መሲሕ እንደሆነ አውቀዋል፤ ነገር ግን መሲሕ መሞት የለበትም። ኢየሱስ ደግሞ «የሰው ልጅ» መሞት አለበት አለ። እንግዲህ ሕዝቡ «ይህ የሰው ልጅ ማን ነው? እርሱ መሲሕ ነው?» በማለት ጠየቁ።

ሕዝቡ ብሉይ ኪዳንን የተረዳው በከፊል ነው። ልክ ነው ክርስቶስ ማለትም መሲሕ እይሞትም። ነገር ግን ብሉይ ኪዳን እንደሚያስተምረው፤ ክርስቶስ ሕይወቱን (ሰውነቱን) ለሞት አሳልፎ ይሰጣል (ኢሳ. 53፡12)። ክርስቶስ ማን እንደሆነ ሙሉ በሙሉ ለመረዳት፤ አንድ ሰው ቅዱሳት መጻሕፍትን በከፊል ሳይሆን በሙሉ ማንበብ አለበት።

35 ኢየሱስ ጥያቄአቸውን በቀጥታ አልመለሰም። ሆኖም «ለጥቂት ጊዜ ብርሃን ከእናንተ ጋር አለ» ሲል መለሰላቸው።

98 በዚህ ቦታ «ሕይወት» የሚለው ቃል የሚያመለክተው ሰውነታችንን ብቻ ሳይሆን «በዚህ ዓለም» ያለውን ደስታና ክብር ጭምር ነው።

በዚህ ቦታ «ብርሃን» የተባለው ራሱ ክርስቶስ ነው። ሰዎች ዕድል ተሰጥቷቸው ላለ እርሱን ሊስሙና በእርሱ ሊያምኑ ይገባል።

እያንዳንዱ ሰው ከእግዚአብሔር መንፈሳዊ ብርሃንን ተቀብሏል። አንድ ሰው ይህን መንፈሳዊ ብርሃን ከተወና ፊቱንም ከዚህ ብርሃን ከመለስ፤ ፈጥኖ መንፈሳዊ ጨለማ ውስጥ ይወድቃል። የተሰጠውም ብርሃን ከእርሱ ይወሰዳል። እንግዲህ እያንዳንዱ ሰው በተሰጠው ብርሃን ሊመላለስ ይገባል። በተቀበለውም ብርሃን መሠረት ሊመላለስ ያስፈልጋል። ዛሬ ምናልባት የአንድ ሰው ልብ ለስላሳ፤ ልቦናውም ከፍት ሊሆን ይችላል። ነገ ደግሞ ልቡ ደንዳና፤ ልቦናውም ዝግ ሊሆን ይችላል። ዛሬ ምናልባት አንድ ሰው ለማመን ዝግጁ ሊሆን ይችላል፤ ነገ ግን ጊዜው ሊያልፍበትና ደኅንነትንም ለመቀበል የተሰጠውን ዕድል ሊያጣ ይችላል። «... እነሆ የተመረጠው ሰዓት አሁን ነው፤ የደኅንነትም ቀን አሁን ነው» (2ቆሮ. 6፡2)።

በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁዳውያን ታላቅ ብርሃን ተቀብለው ነበር። ነገር ግን ይህን ብርሃን ሳይቀበሉ ቀሩ፤ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ በጨለማ ተመላለሱ። መንግሥታቸውን አጡ፤ ነፍሳቸውንም አጡ (ዮሐ. 1፡4-5፤ 8፡12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

36 በቁ. 35 ላይ ኢየሱስ እንዲህ ብሎ ነበር፡ «ብርሃን ሳለላችሁ በእርሱ ተመላለሱ»። በዚህ በቁ. 36 ላይ ደግሞ እንዲህ አለ፡ «ብርሃን ሳለላችሁ በብርሃን እመኑ»። «በብርሃን» መመላለስ ማለት በብርሃን ማመን ማለት ነው። ብርሃኑ ክርስቶስ ነው። ብርሃኑን ማየት ብቻ በቂ አይደለም፤ በብርሃኑ ልናምን ይገባል። ብዙዎች ብርሃኑን አይተው ይመጣሉ። ብርሃኑን ስያይ ግን በብርሃኑ ልናምን ይገባል። ማለትም ኢየሱስን ስያይ፤ በእርሱ ልናምንና እርሱንም ልንከተል ያስፈልጋል።

በክርስቶስ ስናምን፡ «የብርሃን ልጆች» እንሆናለን (ኤፌ. 5፡8፤ 1ተሰ. 5፡5)። ማለትም የእግዚአብሔር ልጆች እንሆናለን (ዮሐ. 1፡12)። «እግዚአብሔር ብርሃን ነው» (1ዮሐ. 1፡5)። ልጆች የአባታቸውን ባሕርይና ጠባይ ይወርሳሉ። እንግዲህ በክርስቶስ ስናምን፤ የራሱን የእግዚአብሔርን ባሕርይና ጠባይ እንወርሳለን።

ኢየሱስ ንግግሩን ከጨረሰ በኋላ «ተሰወረባቸው»። በሰዎች እጅ እንደሚሞት ያውቅ ነበር። ሆኖም የተወሰነው ጊዜ ከመድረሱ በፊት መሞት አልፈለገም።

አይሁዳውያን ባለማመናቸው ቀጠሉ (12፡37-50)

37-38 እርሱ ራሱ አይሁድ የሆነው ኢየሱስ የእስራኤል መሲሕ ለመሆን መጥቶ ነበር። ነገር ግን አይሁድ ራሳቸው አልተቀበሉትም። ይህ እንዴት ሊሆን ቻለ? ዮሐንስ እንደሚለው ይህ የሆነው በብሉይ ኪዳን የተነገሩት ትንቢቶች መፈጸም ስላለባቸው ነው። ነቢዩ ኢሳይያስ እንዲህ በማለት ጽፎ ነበር፡ «ምስክርነታችንን ለካን አመዝ?» ማንም ያመነ የለም። «የእግዚአብሔርን ከንድ» (ማለትም ክርስቶስ የፈጸማቸው ድንቅና ተአምራት «ለማን ተገለጠ?») (ኢሳ. 53፡1)። ክርስቶስ ድንቅና ተአምራት አድርጎ ነበር፤ አይሁዳውያን ግን በመካከላቸው የተገለጠውን «የእግዚአብሔርን ከንድ» ማየት አልቻሉም፤ ክርስቶስ በመካከላቸው ተገልጦ ነበር፤ ነገር ግን አላስተዋሉም።

39-40 ዮሐንስ አይሁዳውያን ሊያምኑ ያልቻሉበትን ምክንያት ሲናገር «እግዚአብሔር ዐይናቸውን አሳውሮአቸዋል፤ ለባቸውንም አደንድኖአ» ይላል። ይሁን እንጂ በመጀመሪያ ዐይናቸውን ያሳወረ እግዚአብሔር አይደለም። በመጀመሪያ እነርሱ ራሳቸው የእግዚአብሔርን ነቢያት አንቀበለም እሉ። እግዚአብሔርንም እምቢ ብለው ወደ ኀጢአት ሄዱ። እግዚአብሔር ለልብ ድንጻይና ላለማመን አሳልፎ የሰጣቸው በኀጢአታቸውና ባለመታዘዛቸው ምክንያት ነው። ከዚህ በኋላ ሊያምኑ አይችሉም። እግዚአብሔርን «በአንተ አላምንም» የሚል ሰው፤ ራሱን የማያምን ሆኖ ያገኘዋል (ሮሜ 1፡24፤28፤ 28 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እዚህ ላይ ዮሐንስ ከኢሳይያስ 6፡10 ላይ ይጠቅሳል። ይህን ክፍል ማቴዎስ፤ ማርቆስና ሉቃስ ትንሽ ለየት ባለ መልኩ ጠቅሰውታል፤ ሆኖም ትርጉሙ አንድ ነው (ማቴ. 13፡14-15፤ ማር. 4፡12፤ ዮሐ. 28፡26-27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

አይሁዳውያን ኢየሱስን እንደማይቀበሉ እግዚአብሔር ያውቃል። ወደፊት የሚሆነውን ነገር ሁሉ ያውቃል። ክርስቶስን የሚቀበልና የማይቀበል ማን እንደሆነ ያውቃል። ምንም እንኳ እግዚአብሔር እያንዳንዱ ሰው የሚያደርገውን ነገር አስቀድሞ ቢያውቅም፤ እያንዳንዱ ሰው ግን የወደደውን ነገር ለማድረግ ነፃ ነው። አንድ ሰው ኢየሱስን ባይቀበል፤ ይህን ያደረገው ራሱ ወዶ ነው። ላደረገው ነገር ደግሞ ተጠያቂ ነው። ባደረገው ነገር እግዚአብሔርን መከሰስ አይችልም (ሮሜ 9፡14-21 እና ማብራሪያውን እንዲሁም የእምነት አንቀጾቹን በሚያብራራው ክፍል ውስጥ «ደኅንነት የእግዚአብሔር ምርጫ ነው? ወይስ የሰው ምርጫ? የሚለውን ይመለከታል)።

41 ኢሳይያስ ይህን ትንቢት የጻፈው፤ ስለ መሲሔ ክብር ለመናገር ፈልጎ ነው። ኢሳይያስ የክርስቶስን ክብር በመንፈስ አስቀድሞ አይቶ ነበር፤ አይሁድም ይህን ክብር እንደማይቀበሉ አስቀድሞ አይታል።

42-43 ሆኖም አንዳንድ የአይሁድ መሪዎችን ጨምሮ በርካታ አይሁዳውያን የክርስቶስን ክብር አልተቃወሙም። በፈረሳውያን እምነት ከአይሁድ መሪዎች መካከል በክርስቶስ ያመነ አንድም ሰው የለም (ዮሐ. 7፡48)።

ነገር ግን ዮሐንስ በዚህ ቦታ እንደሚናገረው፤ ብዙዎች በክርስቶስ በሰውር አምነዋል። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ስማቸው የተጠቀሰው የሁለቱ ብቻ ነው፤ እነርሱም ኒቆዲሞስና የአርማትያሱ የሴፍ ናቸው (ዮሐ. 3፡1፤ 19፡38-39)። ሌሎቹ የአይሁድ መሪዎች እውነተኛ እምነት እንዳላቸው አጠራጣሪ ነው፤ ምክንያቱም ዮሐንስ እንደሚናገረው «በግልጽ አልመሰከሩለትም»። ሰዎችን በመፍራት በክርስቶስ ማመኑን በግልጽ የማይናገር ሰው እውነተኛ እምነት የለውም (ማቴ. 10፡32-33 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ከዚህ በኋላ ዮሐንስ በቁ. 43 ላይ የአይሁድ መሪዎች በክርስቶስ ማመናቸውን ለምን በግልጽ እንዳልተናገሩ ምክንያቱን ይሰጣል። የአይሁድ መሪዎች በክርስቶስ ማመናቸውን በግልጽ ያልተናገሩት «ከእግዚአብሔር ከሚገኘው ክብር ይልቅ ከሰው የሚገኘውን ክብር ስለወደዱ ነው»። በክርስቶስ ካመኑና እርሱንም ካገለገሉ ከእግዚአብሔር ክብርና ምስጋና እንደሚያገኙ ያውቃሉ (ቁ. 26)። ሆኖም ከእግዚአብሔር ከሚገኘው ክብር ይልቅ ከሰው የሚገኘውን ክብር መረጡ (ዮሐ. 5፡44 ይመለከታል)። ከምኑራብ ብንወገድም እንወገድ የሚለውን አቋም ለመውሰድ አልወደዱም፤ ምክንያቱም ለአይሁዳውያን ከሙከራብ መወገድ ማለት ትልቅ ውርደት ነበር (ዮሐ. 9፡22 ይመለከታል)።

44 ዮሐንስ በቁ. 44-50 ላይ የጻፋቸው ቃላት ኢየሱስ በሕዝብ መካከል የተናገራቸው የመጨረሻ ቃላት ናቸው። በእነዚህ ቁጥሮች ላይ ኢየሱስ፤ ሰዎች በእርሱ እንዲያምኑ የመጨረሻ ጥሪውን ያቀርባል።

በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ ኢየሱስ ከእግዚአብሔር ጋር ስላለው አንድነት ብዙ ጊዜ ተናግሯል። ኢየሱስን የሚያከብር እግዚአብሔርን ያከብራል (ዮሐ. 5፡23)። ኢየሱስን ያየ እግዚአብሔርን አይታል (ዮሐ. 14፡9)። ኢየሱስን የሚጠላ እግዚአብሔርን ይጠላል (ዮሐ. 15፡23)። ኢየሱስን የሚቀበል እግዚአብሔርን ይቀበላል (ማቴ. 10፡40፤ ማር. 9፡37፤ ዮሐ. 13፡20)። በዚህ ቦታ ኢየሱስ እንደሚናገረው ደግሞ በእርሱ የሚያምን በእግዚአብሔር ያምናል።

45 እዚህ ላይ ኢየሱስ በቁ. 44 ላይ የተናገረውን አሳብ እንደገና ይደግመዋል። በእምነት ዐይን አማካይነት ኢየሱስን ስናይ፤ የምናየው ሰውን ብቻ አይደለም፤ የምናየው ራሱን እግዚአብሔርን ነው።

46 ዮሐ. 8፡12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

47 የኢየሱስን ትምህርት ሰምተው የማይቀበሉ ሁሉ ይፈረዱባቸዋል። በሰዎች ላይ የሚፈርደው ራሱ ኢየሱስ አይደለም። ኢየሱስ ወደዚህ ዓለም የመጣው ሊፈርድ ሳይሆን ሊያድን ነው (ዮሐ. 3፡17-18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

48 ይሁን እንጂ «በመጨረሻ ቀን» ማለትም በዓለም መጨረሻ፤ ኢየሱስ በሰዎች ላይ ይፈርዳል (ዮሐ. 5፡22፤ 27 ይመለከታል)። በዚያን ቀን እንኳ ቃሉን በማይቀበሉ ሰዎች ላይ ኢየሱስ ራሱ መፍረድ አያስፈልገውም። ኢየሱስ የተናገረው ቃል ይፈርድባቸዋል። «በመጨረሻ ቀን» ፈራጁ (የኢየሱስ ቃል) ለእነዚያ ሰዎች እንዲህ ይላቸዋል፡ «የደኅንነት ቃል ወደ እናንተ መጥቶ ነበር፤ ነገር ግን አልተቀበላችሁትም። ስለዚህ ወደ መንግሥተ ሰማይ አትገቡም»።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ይነሣል። በሕይወቱ ዘመን የእግዚአብሔርን ቃል አንድም ጊዜ ያልሰማ ሰው ምን ይሆናል? ይህ ሰው በእግዚአብሔር ቃል መሠረት አይፈረድበትም። ይህ ሰው የሚፈረድበት ከእግዚአብሔር በተቀበለው መንፈሳዊ ብርሃንና ዕውቀት መሠረት ነው (ሉቃ. 12፡47-48፤ ሮሜ 1፡18-20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

49 የኢየሱስ ቃል ትክክለኛ «ፈራጅ» ነው፤ ምክንያቱም ቃሉ የእግዚአብሔር ቃል ነው። ኢየሱስ የተናገረው አብ እንዲናገር ያዘዘውን ቃል ብቻ ነው። አንድ ሰው በኢየሱስ ቃል ከተፈረደበት በራሱ በእግዚአብሔር ተፈረደበት ማለት ነው (ዮሐ. 5፡30፤ 8፡16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

50 ኢየሱስ የተናገረው በእግዚአብሔር ትእዛዝ መሠረት ነው (ቁ. 49)። የእግዚአብሔር ትእዛዝ እኩይ ትእዛዝ አይደለም። ለሚያምኑና ለሚታዘዙ ሁሉ የዘላለም ሕይወት ተስፋ ነው። ሙሴ የሕይወቱ ማብቂያ በተቃረበ ጊዜ ለአይሁዳውያን እንዲህ ብሎአቸው ነበር፡ «... በሕይወትና በምት መካከል... ምርጫ እስጣችኋለሁ፤... በሕይወት ትኖሩ ዘንድ ሕይወትን ምረጡ» (ዘጸ. 30፡19)። ዛሬም ኢየሱስ ለሰዎች ሁሉ የሚለው ይሄንኑ ነው።

ሰጥቶታል። ይሁን እንጂ አሁን ባሪያ የሚሠራውን ሥራ ሊሠራ ማለትም የደቀ መዛሙርቱን እግር ሊያጥብ ነው።

4-5 ኢየሱስ የፋሲካን እራት ለመጨረሻ ጊዜ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ሲበላ፤ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ከእነርሱ መካከል ማን እንደሚበልጥ እርስ በርሳቸው ይከራከሩ እንደነበር ሉቃስ ጽፎአል (ሉቃ. 22፡24)። ስለዚህ ኢየሱስ የሁሉ ጌታ ለመሆን መሻት እንደሌለባቸው በምሳሌ አስተማራቸው፤ ይልቁንም መሻት ያለባቸው የሁሉ ባሪያ ለመሆን ነው። ሲያስተምራቸውም እንዲህ አላቸው፡ «እኔ ግን በመካከላችሁ እንደ አገልጋይ ነኝ» (ሉቃ. 22፡27)።

የመጣው «ለግገልገል እንጂ... እንዲያገለግሉት» አለመሆኑን ሊያሳያቸው ፈልጎ እግራቸውን አጠበ (ማር. 10፡45)። ደግሞም «በሰው ምሳሌ ተገለጠ» (ፊል. 2፡5-7 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በአይሁድ ልማድ መሠረት ዝቅተኛ ቦታ የሚሰጠው የቤት አገልጋይ እንኳ የጌታውን ጫማ መፍታት አይጠበቅበትም። ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር በማጠብ ትሕትናን አሳያቸው።

6-7 ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር ለምን እንደሚያጥብ ጴጥሮስ አልገባውም። «በታላ» ማለትም ምክንያቱን ካስረዳው በኋላ የሚያደርገውን ነገር እንደሚረዳ ኢየሱስ ገለጸለት (ቁ. 14-15)። «በኋላ» የሚለው ቃል «ኢየሱስ ከሞተና ከጥተና ከተነሣ በኋላ» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። በዚያን ጊዜ መንፈስ ቅዱስ ለደቀ መዛሙርቱ «ሁሉን ነገር» ያስተምራቸዋል፤ «ወደ እውነት ሁሉ» ይመራቸዋል (ዮሐ. 14፡26፤ 16፡13)። ያን ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ የኢየሱስን ሥራና ትምህርት በሚገባ ይረዳሉ።

8 ኢየሱስ የጴጥሮስን እግር ሊያጥብ ሲነሣ፤ ጴጥሮስ እምቢ አለ። ጴጥሮስ የእርሱ ጌታና መምህር እንደ ራሱ ባሪያ እግሩን ሊያጥብ መነሣቱ እጅግ ዘገነው። ይልቁንም ቢሆንለት እርሱ የኢየሱስን እግር ቢያጥብ ደስ ይለው ነበር።

ኢየሱስ ግን ጴጥሮስን እንዲህ አለው፡ «እኔ እግርህን ካላጠብሁ ከእኔ ጋር አንድነት አይኖርህም»። የኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር ማጠብ ከጎጢአት ስመታጠባቸው ምልክት ነው። ከኢየሱስ ጋር «አንድነት» ማለትም ከመንግሥቱ ጋር ኅብረት የሚኖራቸው የጎጢአት ይቅርታ ያገኙና ከጎጢአት የነጹ ብቻ ናቸው።

9 ጴጥሮስ አሳቡን ወዲያው ለወጠ። ከክርስቶስ መንግሥት መለየት ከቶ አልፈለገም። ስለዚህ ኢየሱስ እጁንና ራሱን ጨምሮ እንዲያጥበው ጠየቀ።

10 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ መታጠብ የሚያስፈልገው እግሩን ብቻ እንደሆነ ለጴጥሮስ ነገረው። ጴጥሮስ አስቀድሞ «ሰውነቱን ታጥቶአል»። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ጴጥሮስ አስቀድሞ ተጠምቋል፤ ጎጢአቱም ታጥቶአል ማለቱ ነው። «ሁለመናው ንጹሕ» ነው፤ ማለትም ውስጣዊ ልቡ፤ አሳቡና መንፈሱ ንጹሕ ነው። አንድ ሰው በክርስቶስ ባለው እምነት አማካይነት ከጎጢአቱ ከነጻ፤ ከዚያው ከእንዱ ጎጢአቱ ዳግም መንጻት አያስፈልገውም (ዮሐ. 15፡3 ይመለከታል)።

ቅዱሳት መጻሕፍት በተጻፉበት ዘመን፤ አንድ ሰው ኅረቤቱ ጋብዞት ለግብዣ ከመሄዱ በፊት በቤቱ ሰውነቱን ይታጠባል። ሰውየው ወደ ተጋብዘበት ቤት በእግሩ ሲሄድ እግሩ ይቆሽሻል። ስለዚህ ከእራት በፊት እግሩን እንዲታጠብ ጋባዢ የእግር ውሃ ያዘጋጅለታል።

ክርስቲያኖችንም አስመልክቶ ልክ እንዲሁ ነው። ሁላችንም በመንፈስ «ሰውነታችንን ታጥብናል»። በዚህ ዓለም ስንመላለስ ግን በፈተና እንወድቃለን፤ ጎጢአት እንሠራለን፤ እንደከማለን፤ ተስፋ እንቆጣጠራለን። በሌላ አነጋገር እግራችን ይቆሽሻል። ስለዚህ ጎጢአታችንን በየዕለቱ በመናዘዝ «እግራችንን ዘወትር መታጠብ» አለብን (1ዮሐ. 1፡9 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ማጠብ ያለብን የራሳችንን እግር ብቻ ሳይሆን የኢየሱስን ምሳሌ በመከተል አንጻችን የሌላውን እግር ማጠብ አለብን (ቁ. 14)። እኛ ወንድማችንን ንጹሕ ማድረግ አንችልም፤ ንጹሕ ሊያደርገው የሚችለው ክርስቶስ ብቻ ነው። ነገር ግን እርስ በርስ ልንበረታታና ልንጽናና እንችላለን። እግርን የማጠብ ትርጉሙ ይህ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ ልናስታውሰው የሚገባ ሌላ ነገር አለ። ይኸውም ወንድማችን የእኛን እግር እንዲያጥብ

ምዕራፍ 13

ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር አጠበ (13፡1-17)

1 ከምዕራፍ 13-17 ባለው ክፍል ውስጥ ዮሐንስ፤ ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ስለበላው የመጨረሻ እራት፤ እንዲሁም ከእራቱ በፊትና በኋላ ስለሰጠው ትምህርት ይናገራል። ይህ እራት የፋሲካ በዓል ሲሆን ታሪኩም በማር. 14፡12-26 ላይ ተገልጿል።

በዚህ በምዕራፍ 13 የመጀመሪያው ቁጥር ላይ ኢየሱስ የመሞቻው ጊዜ እንደደረሰና በመጀመሪያ ወደ መጣበት ወደ አብ (ቁ. 3) የሚመለስበት ጊዜ መድረሱን እንደሚያውቅ ይነግረናል። «በዚህ ዓለም ያሉትን የራሱን ወገኖች» ማለትም ደቀ መዛሙርቱን ይወዳቸዋል። አሁን ደግሞ «እስከ መጨረሻ የሚወዳቸው»⁹⁹ መሆኑን በሞቱ ሊያሳያቸው ፈለገ፤ ማለትም የቱን ያህል የሚወዳቸው መሆኑን ሊገልጥላቸው ወደደ።

2 ይሁዳ ኢየሱስን ለአይሁድ መሪዎች አሳልፎ ለመስጠት አስቀድሞ ተሰማምቶ ነበር። ስለዚህ ኢየሱስን እንዴት አሳልፎ እንደሚሰጣቸው ምቹ ጊዜ ይጠባበቅ ነበር (ማር. 14፡10-11)።

3 ምንም እንኳ ኢየሱስ ተሳልፎ ሊሰጥና ሊገደል ቢቃረብም፤ እግዚአብሔር ሁሉን ነገር በሥልጣኑ ሥር እንዳደረገለት ያውቃል (ዮሐ. 3፡35፤ 17፡2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። የመጣው ከእግዚአብሔር ነው፤ የሚሄደውም ወደ እግዚአብሔር ነው (ዮሐ. 16፡28)። ደግሞም እግዚአብሔር ሥልጣኑን ሁሉ

⁹⁹ አስፈላጊ አይደለም (+ር3ሚው)።

ልንፈቅድለት ይገባል። ጴጥሮስ እምቢ እንዳለው እኛም እምቢ አንበል። አገልግሎትን ለመቀበልም ሆነ ለመስጠት ትሑታን መሆን ይገባናል።

11 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው «ከአንዱ በስተቀር ሁላችሁ ንጹሐች ናችሁ» (ቁ. 10)። ኢየሱስ ይህን የተናገረው ስለ ይሁዳ ነው። ይሁዳ አሳልፎ እንደሚሰጠው ያውቃል። ሆኖም ኢየሱስ አሳልፎ የሚሰጠው ማን እንደሆነ ያኔ አልተናገረም፤ የተናገረው ነገር ቢኖር ከእናንተ አንዱ «ንጹሕ» አይደለም ሲል ነው።

12 ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር እንዲሁም የይሁዳን እግር አጥቦ ከጨረሰ በኋላ በመካከላቸው ያደረገውን ነገር በዝርዝር ገለጠላቸው።

13-15 እንደ መልካም አስተማሪዎች ሁሉ ኢየሱስም በቃል ብቻ ሳይሆን ምሳሌም በመሆን ያስተምር ነበር። ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱን እግር በማጣብ እነርሱም እርስ በርስ እንዲዋደዱና አንዱ ሌላውን በትሕትና እንዲያገለግልና እንዲፈጸም ምሳሌ ሆኖ አስተማራቸው። እያንዳንዱ ወንድሙ ከእርሱ እንደሚሻል አድርጎ መቁጠር አለበት (ፊል. 2፥3 ይመለከታል)።

ኢየሱስ በነበረበት ዘመን፤ ትሑት ሰው የተናቀ ሰው ነው። የሚታየውም ደካማ ተደርጎ ነበር። ኢየሱስ እንዳስተማረው ግን ትሑት ሰው በመንፈስ ብርቱ ሰው ነው። ይህ ሰው በሌሎች ሰዎች ሊናቅ ይችላል፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር የተከበረ ነው።

አንዳንድ ክርስቲያኖች ኢየሱስ በዚህ ቦታ የተናገረውን ቃል የሚረዱት፤ እኛም እርስ በርስ እግራችንን መተጣጠብ አለብን ብለው ነው። ከዚህም የተነሣ እግር መተጣጠብን እንደ አንድ ቋሚ ሥርዐት አድርገው በየጊዜው ይፈጽሙታል። እንዲህ የሚያደርጉት ለወንድማቸው የሚያስፈልገውን አገልግሎት ሁሉ ለመስጠት ዝግጁ መሆናቸውን ለመመስከር ነው።

16 ጌታ ራሱን ዝቅ ካደረገ፤ ደቀ መዛሙርቱም እንዲሁ ራሳቸውን ዝቅ ማድረግ አለባቸው። ምክንያቱም እነርሱ ከክርስቶስ አይበልጡም፤ ደግሞም አይሻሉም። «እንዲህ ያለውን ዝቅተኛ ሥራ ልሠራ አይገባኝም» ማለት አይገባቸውም። ክርስቶስ ዝቅተኛ የሚባለውን ሥራ ከሠራ፤ እነርሱም ዝቅተኛ የሚባለውን ሥራ ሊሠሩ ይገባል። የእነርሱ ጌታ እንደተሰደደ እነርሱም እንደሚሰደዱ ሁሉ፤ የእነርሱ ጌታ ራሱን ዝቅ እንዳደረገ እነርሱም ራሳቸውን ዝቅ ማድረግ አለባቸው። «አገልጋይ ከጌታው አይበልጥም» (ማቴ. 10፥24፤ ዮሐ. 15፥20 ይመለከታል)። ጌታው ያደረገውን ሁሉ አገልጋዩም ማድረግ አለበት።

ደቀ መዛሙርት በጌታ የተላኩ መልእክተኞች ናቸው። የእግዚአብሔር ልጅ «መልእክተኛ» ሆኖ መሾም ትልቅ ክብር ነው። ሆኖም ይህ ሹመት በሰዎች ፊት ትሑት መሆንን ይጠይቃል።

17 የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማወቅ ብቻውን በቂ አይደለም። የእግዚአብሔርን ፈቃድ የሚያደርጉ ብቻ ናቸው የሚባሉት (ሉቃ. 11፥28፤ ያዕ. 1፥22፤ 4፥17)። ለምሳሌ ራስን ዝቅ ማድረግ ተገቢ እንደሆነ ሁላችንም እናውቃለን። ነገር ግን ራሳችንን ዝቅ የምናደርግ ስንቶች ነን?

ኢየሱስ አሳልፎ የሚሰጠው ማን እንደሆነ አስቀድሞ ተናገረ (13፥18-30)

18 ኢየሱስ ሁሉም «ንጹሕ» እንዳልሆኑ ሰደቀ መዛሙርቱ፤ ነግሮአቸው ነበር (ቁ. 10)። ስለ እያንዳንዱ ማንነት በሚገባ ያውቃል። ይሁዳ አሳልፎ እንደሚሰጠው እያወቀ መረጣቸው። በመዝሙር 41፥9 ላይ አስቀድሞ ትንቢት እንደተነገረው «እንጆራዬን ስለኔ ጋር አብሮ የበላ» ማለትም ለኢየሱስ ቅርብ የሆነ ሰው ኢየሱስን ይከዳዋል። አህያ እግሯን አንስታ እንደምትፈገጥ እንዲሁ በኢየሱስ ላይ «ተረከከች ያነሣል»።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ይነሣል። ይኸውም ኢየሱስ ይሁዳ አሳልፎ እንደሚሰጠው አስቀድሞ ካወቀ፤ ይሁዳ በደለኛ የሚሆነው ለምንድን ነው? በኢየሱስ ያላመኑ አይሁዳውያንን አስመልክቶ ይሄው ጥያቄ ይነሣል (ዮሐ. 12፥37-40 እና

ማብራሪያውን ይመለከታል)። ምንም እንኳ ኢየሱስ ይሁዳ አሳልፎ እንደሚሰጠው ቢያውቅም በኢየሱስ ካላመኑት አይሁዳውያን ባላነሱ ይሁዳም በበደለኛነት ተጠያቂ ነው። ይሁዳ ለሠራው ሥራ ሁሉ ተጠያቂ ነው። የእግዚአብሔር ክብርና ኃይል ይታወቅ ዘንድ የግብፅ ፈርዖን ልቡ እንደጸነጸ፤ ሁሉ፤ የይሁዳም ልብ ደንድኗል (ሮሜ 9፥14-21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

19 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ከእነርሱ አንዱ አሳልፎ እንደሚሰጠው ደግሞ ደጋግሞ ያስጠነቅቃቸው ነበር። ይህ እንደሚሆን አስቀድሞ ባይነግራቸው ኖሮ፤ ከእነርሱ ጋር አብሮ ሊገባና ሲወጣ የነበረው ይሁዳ ኢየሱስን ለማስያዝ ወታደሮች ይዞ ሲመጣ ሊያቆ እምነታቸው ፈጽሞ ይጠፋ ነበር። አስቀድሞ ስላስጠነቅቃቸው ይህ ሁሉ የሆነው ቢያንስ በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት መሆኑን ያውቃሉ (ዮሐ. 14፥29 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

20 ማቴ. 10፥40፤ ማር. 9፥37፤ ዮሐ. 12፥44-45 እና ማብራሪያዎቹን ይመለከታል።

21 ኢየሱስ ከገዛ ደቀ መዛሙርቱ መካከል አንዱ አሳልፎ እንደሚሰጠው ሰላወቀ «በመንፈሱ ተጨነቀ»። ተላልፎ እንደሚሰጥ ለደቀ መዛሙርቱ እንደገና ነገራቸው። እስከ አሁን ድረስ የነገራቸው የቅርቢ የሚለው ሰው አሳልፎ እንደሚሰጠው ብቻ ነበር (ቁ. 18)። አሁን ደግሞ አሳልፎ የሚሰጠው ሰው ከአሥራ ሁለት አንዱ እንደሆነ ነገራቸው።

22 ደቀ መዛሙርቱ ይህን በሰሙ ጊዜ ተገረሙ። መቼም ከእነርሱ መካከል ማንም ሆነ ብሉ አሳልፎ አይሰጠውም። ኢየሱስ ከእናንተ አንዱ አሳልፎ ይሰጠኛል ሲላቸው ከእነርሱ አንዱ ሳያውቅ አሳልፎ ይሰጠኛል ያለ ስለመሰላቸው «እኔ እሆን?» በማለት እርስ በርስ ተጠያቂ (ማር. 14፥18-19)።

23-26 «ኢየሱስ ይወደው የነበረው» ደቀ መዝሙር ዮሐንስ ሲሆን እርሱም የዚህ ወንጌል ጸሐፊ ነው (ዮሐ. 21፥20፤24)። ኢየሱስ ለዮሐንስ የተለየ ፍቅር አለው። ከሌሎቹ ደቀ መዛሙርት ይበልጥ ዮሐንስ ከኢየሱስ ጋር የቀረበ ወዳጅነት ነበረው። ስለዚህ ጴጥሮስ ዮሐንስን ከደቀ መዛሙርቱ መካከል አሳልፎ የሚሰጠው ማን እንደሆነ ኢየሱስን እንዲጠይቀው ነገረው።

ኢየሱስ የሚሰጠው እንጆራ አጥቅሶ የሚሰጠው ደቀ መዝሙር እንደሆነ ለዮሐንስ ነገረው። ከዚያም ኢየሱስ እንጆራ አጥቅሶ ለይሁዳ ሰጠው (ማር. 14፥20-21 ይመለከታል)።

27-28 ኢየሱስ አሳልፎ የሚሰጠው ማን እንደሆነ ለሁሉም መናገር አልፈለገም። ለዚህም ነው ለዮሐንስ በምልክት ማለትም እንጆራ በማጥቀስ የነገረው። ነገር ግን ዮሐንስ እንኳ የተሰጠውን ምልክት መሙሉ አላስተዋለም። አሳልፎ የሚሰጠው ይሁዳ እንደሆነ እንጂ ይሁዳ ኢየሱስን በዚያኑ ምሽት አሳልፎ እንደሚሰጠው አላስተዋለም። ይህ ባይሆን ኖሮ ይሁዳን ከእንዲህ ያለ ድርጊት ሊያስቆመው ይሞክር ነበር።

29-30 ስለዚህ ይሁዳ ወጥቶ ሲሄድ፤ ዮሐንስና ሌሎቹ ደቀ መዛሙርት ይሁዳ ወጥቶ የሄደው ለኢየሱስ አንድ ነገር ለማድረግ መሰላቸው። ምክንያቱም ይሁዳ የደቀ መዛሙርቱ ገንዘብ ያገባ ነበር (ዮሐ. 12፥6)።

ይሁዳ በውድቅ ሌሊት ወጥቶ ሄደ። በመሆኑም በይሁዳ ላይ መፈላላቱ ጨለማ ወደቀ።

ኢየሱስ ጴጥሮስ እንደሚከደው አስቀድሞ ተናገረ (13፥31-38)

31 ይሁዳ ወጥቶ ከሄደ በኋላ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ሊያስተምር ያስበውን ዋና ትምህርት ማስተማር ጀመረ፤ ይህንንም ትምህርት ዮሐንስ ከቁ. 31 በመጀመር እስከ ምዕራፍ 17 የመጨረሻው ቁጥር ድረስ አንድ በአንድ ጽፎለናል።

ይሁዳ ወጥቶ የሄደው የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን እንዲይዙት ለመጥራት ነው። በዚህም ኢየሱስ የሚሞትበት ቀን ደረሰ። ስለዚህ ኢየሱስ «አሁን የሰው ልጅ ከብሮአል»

አለ። ኢየሱስ የሚከብረው በሞቱ ነው። በመሆኑም የሚከብርበት ጊዜ አሁን ጀመረ።

እግዚአብሔር «በእርሱ» ማለትም በኢየሱስ ሞት ከብሮአል፤ ምክንያቱም ኢየሱስ የሞተው በእግዚአብሔር ፈቃድ መሠረት ነው። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ፈቃድ መሰጠት በመታዘዝ እግዚአብሔርን አከበረ።

32 እግዚአብሔር ከኢየሱስ ከብርን ተቀበለ። ስለዚህ እግዚአብሔር ከርስቶስን ያከብረዋል። «እግዚአብሔር በእርሱ አማካይነት ከርስቶስን (ወልድን) ያከብረዋል።» «በእርሱ አማካይነት» የሚለው ሐረግ «በእግዚአብሔር» ወይም «በመንግሥተ ሰማይ» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። ደግሞም «በክርስቶስ» ተብሎ ሊተረጎም ይችላል። ይህም ማለት እግዚአብሔር የራሱን ክብር ለክርስቶስ ይሰጣል። የቃሉ ትርጉም የትኛውም ቢሆን፤ ኢየሱስ በዚህ ቦታ የሚናገረው ስለ ትንሣኤ ነው። ትንሣኤ እግዚአብሔር ልጁን በእርግጥ እንዳከበረው የሚያሳይበት ምልክት ነው። ይህም የሚሆነው «ሳይዘገይ» ነው። ከእንግዲህ በኋላ ከቶ አይዘገይም። ኢየሱስ ተላልፎ የሚሰጥበት ጊዜ ተቃርቦአል።

33 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ በቅርቡ እንደሚሞት ለደቀ መዛሙርቱ ነገራቸው። ከእንግዲህ በኋላ አብረውት ሊሆኑ አይችሉም፤ ምክንያቱም እነርሱ የሚሞቱበት ጊዜ ገና አልደረሰም። እንዲህም አላቸው። «እኔ ወደምሄድበት እናንተ ልትመጡ አትችሉም»። በኋላ ሊመጡ ይችላሉ፤ አሁን ግን ሊመጡ አይችሉም (ቁ. 36 ይመለከታል)።

ኢየሱስ ይሄንኑ ነገር ለማያምኑት አይሁዳውያን ነገራቸው። ሆኖም ለአይሁድ ይህን ጨምሮ ነገራቸው። «እናንተም ትፈልጉኛላችሁ፤ ነገር ግን አታገኙኝም»። ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ አላላቸውም። በዚህ ምድር እያሉ በኢየሱስ የማያምኑ በወዲያኛው ዓለም ኢየሱስን አያገኙትም። በመንግሥተ ሰማይም ከኢየሱስ ጋር አይኖሩም (ዮሐ. 7፡33-34፤ 8፡21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

34-35 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ «እርስ በርሳቸው እንዲዋደዱ» ለደቀ መዛሙርቱ «አዲስ ትእዛዝ» ሰጣቸው። ይህ ትእዛዝ ሦስተኛው ትእዛዝ ተብሎ ይጠራል። ሁለተኛው ትልቁ ትእዛዝ እንዲህ የሚል ነው። «ሰውን ሁሉ እንደ ራሱህ አድርገህ ወደድ» (ማር. 12፡31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሦስተኛው ትእዛዝ ደግሞ እንዲህ የሚል ነው። «ክርስቶስ የወደደህን ያህል ክርስቲያን ወንድምህን ወደድ»።

ክርስቲያኖች እርስ በርስ በወንድማማች ፍቅር መዋደድ አለባቸው። ይህም ፍቅር ሕያው ፍቅር መሆን አለበት (1ኛ ጥ. 1፡22)። ለሌሎች የሚታይም መሆን አለበት፤ ምክንያቱም የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት መሆናችንን ሌሎች ሰዎች የሚያውቁት በዚህ ፍቅር ነው። የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት መሆናቸው የሚያረጋግጠውም በዚህ ፍቅር ነው። ሰዎች የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት መሆናችንን በምንሠራው ታላቅ ሥራ ሊያውቁ አይችሉም፤ ሊያውቁ የሚችሉት በፍቅራችን ነው (1ቆሮ. 13፡1-3 ይመለከታል)።

«እኔ እንደ ወደድኝኝሁ እናንተም እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ»። ኢየሱስ የወደደን እንዴት ነው? ኢየሱስ የወደደን ሕይወቱን ስለ እኛ በመስጠት ነው (ዮሐ. 15፡12-13 ይመለከታል)። እኛም ወንድማችንን መውደድ ያለብን እስከዚህ ድረስ ነው። የእውነተኛ ክርስቲያናዊ ኅብረት ትርጉሙ ይህ ነው። ነገር ግን አንድ ሰው ክርስቶስን እንደ ጌታው አድርጎ ካልተቀበለ፤ በዚህ ኅብረት ውስጥ አንድነት ሊኖረው አይችልም።

ሰዎች እርስ በርስ ያለንን ፍቅር ሊያዩ እርስ በርስ ባለን ኅብረት ይማረካሉ። የኅብረታችንም አባል ለመሆን ይፈልጋሉ። እርስ በርስ ያለንን ፍቅር ሊያዩ የኢየሱስ ፍቅር ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ ያስተውላሉ። ኢየሱስ እንደወደደን እርስ በርስ መዋደድ ያለብን ለዚህ ነው። እርስ በርስ ስንዋደድ በዚህ ኢየሱስ እንደወደደን እንመሠክራለን (1ዮሐ. 3፡23፤ 4፡7፤ 11-12፤ 21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

36 ጴጥሮስ «እኔ ወደምሄድበት እናንተ ልትመጡ አትችሉም» በማለት ኢየሱስ የተናገረውን ቃል ያወጣና ያወረድ ነበር (ቁ. 33)። ስለዚህ ኢየሱስን «ወዴት ነው የምትሄድ?» ሲል ጠየቀው። ኢየሱስ ለጴጥሮስ የመለሰለት

ነገር ቢኖር እርሱ ወደሚሄድበት አሁን ሊመጣ የማይችል መሆኑን ነው።

37 ኢየሱስ የሚናገረው ስለ ሞቱ እንደሆነ ጴጥሮስ አስተዋለ። ስለዚህ ጴጥሮስ ወደሚሄድበት አብሮት እንደሚሄድ ለኢየሱስ ነገረው። ከኢየሱስ ጋር ለመሞት እንኳ ዝግጁ ነበር።

38 ጴጥሮስ ቃል የገባው ሊፈጽም የማይችለውን ነገር ነው። ከኢየሱስ ጋር ለመሞት ዝግጁ አልነበረም። ኢየሱስን ሊክድ የተቃረበበት ሰዓት ነው (ማር. 14፡27-31፤ 66-72 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ለጴጥሮስ ሊሞት የተዘጋጀው ግን ኢየሱስ ነበር።

ጴጥሮስ በራሱ ታመነ። በራሱ ኀይል ተመካ። ከዚህ ይልቅ ግን ራሱን ዝቅ ዝቅ ሊያደርግ ይገባ ነበር። በራሳቸው ኀይል የሚተማመኑ ሰዎች በእርግጥ ደካሞች እንደሆኑ ይረዳሉ (1ቆሮ. 10፡12 ይመለከታል)።

ምዕራፍ 14

ኢየሱስ ወደ አብ የሚያደርስ መንገድ ነው (14፡1-14)

1 የደቀ መዛሙርቱ ልብ ተሸብሮአል፤ ደግሞም ከጥቂት ጊዜ በኋላ የበለጠ ይሸበራሉ። ኢየሱስ ቀደም ሲል ተለይቷቸው እንደሚሄድ ነግሮአቸዋል (ዮሐ. 13፡33)። ከእነርሱ አንዱ አሳልፎ እንደሚሰጠው ነግሮአቸዋል (ዮሐ. 13፡21)። ከገዛ ደቀ መዛሙርቱ መካከል ዋና የሆነው ጴጥሮስ ሦስት ጊዜ እንደሚከደው ነግሮአቸዋል (ዮሐ. 13፡38)፤ ይህም ያ እጅግ የሚያስጨንቀው ሰዓት መምጣቱን ያሳያል። ለኢየሱስ ሲሉ ያላቸውን ሁሉ ተተዋል። አሁን ደግሞ እነርሱ ራሳቸው ሊተዉ ነው። ምናልባት እነርሱም ሊታሰሩ፤ ሊገረፉና ሊገደሉ ይችላሉ። በእርግጥም ደቀ መዛሙርቱ ተሸብረዋል። በዚህ ሁሉ ውስጥ ግን ኢየሱስ እንዲህ አላቸው። «ልግችሁ አይጨነቁ»። ኢየሱስ እንዲህ ሲል «መጨነቅ አቁመ» መሸበር አቁመ» ማለቱ ነበር።

ጥንቀቅንና ሁከትን ከልባችን የምናስወግደው እንዴት ነው? በማመን ነው። ስለዚህ ኢየሱስ እንዲህ አለ። «በእግዚአብሔር እመኑ¹⁰⁰ በእኔም እመኑ»። አይሁዳውያን በሙሉ በእግዚአብሔር ያምናሉ፤ ደቀ መዛሙርቱም አይሁዳውያን በመሆናቸው በእግዚአብሔር ያምናሉ። እዚህ ላይ ኢየሱስ እንዲህ ሲል ጨምሮ ይናገራል። «... በእኔም እመኑ»። በእግዚአብሔር ማመንና በክርስቶስ ማመን አብረው የሚሄዱ ናቸው። አንድ ሰው በአንደኛው በእርግጥ የሚያምን ከሆነ፤ በሌላውም ደግሞ ያምናል።

ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ የሚፈልገው ትንሽ ነገር አይደለም። እንደ አንድ ወንጀለኛ ሊሰቀል ነው። በነገሱ በእስራኤል አምላክ ማመን አንድ ነገር ነው። በደቀ መዛሙርቱ አስተሳሰብ ግን እንደ አንድ ባሪያ እግራቸውን ባጠበውና እንደ አንድ ወንጀለኛ ሊሰቀል በተዘጋጀው በዚህ ሰው ማመን ግን ሌላ ነገር ነው። ኢየሱስ ግን እንዲህ አላቸው። «... በእኔም እመኑ»። በኢየሱስ ማመን ማለት በእግዚአብሔር ማመን ማለት ነው።

2 «በአባቴ ዘንድ ብዙ መኖሪያ አለ»። የአባቴ መኖሪያ ሰማይ ነው። «ብዙ መኖሪያ» የተባለው አማኞች የሚኖሩበት ቦታ ነው። በመንግሥተ ሰማይ ለእያንዳንዱ ሰው መኖሪያ አለ። ደቀ መዛሙርቱ መጨነቅ የሌለባቸው ለዚህ ነው። የሚያምኑ ከሆነ፤ በመንግሥተ ሰማይ መኖሪያ ይኖራቸዋል። ኢየሱስ አሁን ወደ አባቱ ቤት የሚሄደው መኖሪያ ሊያዘጋጅላቸው እንደሆነ ነገራቸው።

ክርስቲያን ሆይ! አሁን ያለሽው በሚያስጨንቅ ወይም በሚያስፈራ ነገር ውስጥ ነው? በስደትና በመከራ ውስጥ ነው? አሁን ያለሽው በእነዚህ ነገሮች ውስጥ ከሆነ

100 አስፈላጊ አይደለም (ተርጓሚው)።

ይህን አስታውሰው! ኢየሱስ መኖሪያ ሊያዘጋጅልህ ወደ ሰማይ ሄዱል! ብቻ በእርሱ እመን።

3 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ ሲል ቃል ገባላቸው፡ «እኔ ባለሁብት እንድትኖሩ እንደገና መጥቼ እወስዳችኋለሁ።» ኢየሱስ ይህን የተናገረው በዓለም መጨረሻ ዳግም ተመልሶ ስለሚመጣበት ቀን ነው (ማር. 13፡26-27) 1ተሰ. 4፡16-18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ «የአባቱ ቤት» ምን እንደሚመስል አልተናገረም! የተናገረው ነገር ቢኖር እርሱ ባለበት እንደምንኖር ብቻ ነው። ያለነው ከጌታ ጋር ከሆነ ስለ ሌላ ነገር ልናስብ አያስፈልግም። አንድ ሕፃን የሚኖርበት ቤት ምን እንደሚመስል አያስጨንቀውም! እርሱን የሚያስጨንቀው የወላጆቹ አብረውት መኖር ብቻ ነው።

4 ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፡ «እኔ የምሄድበትን መንገድ ታውቃላችሁ።» ኢየሱስ መንገዱን አሳይቶአቸዋል። መንገዱ የእርሱ ትምህርትና ምሳሌነት ነው። ትምህርቱንና ምሳሌነቱን የሚከተሉ ከሆነ፤ መንግሥተ ሰማይ ይገባሉ።

5 ደቀ መዛሙርቱ ግን ግራ ገባቸው። ኢየሱስ ወደ «አባቱ ቤት» እሄዳለሁ ሲል ምን ማለቱ ነው? ቀደም ሲል «እኔ ወደምሄድበት እናንተ ልትመጡ አትችሉም» ብሏቸዋል (ዮሐ. 13፡33)። እንግዲህ መንገዱን እንዴት ሊያውቁ ይችላሉ? ቶማስ በበኩሉ «ወዴት እንደምትሄድ አናውቅም» አለው።

እዚህ ላይ ቶማስ እውነተኛ ሰው መሆኑን ልብ ማለት ያቸል። ቶማስ ጥርጣሬውን ያስታወቀው በግልጽ ነው (ዮሐ. 20፡24-25)። በመጨረሻ ግን ጥርጣሬው በእምነት ተተካ (ዮሐ. 20፡27-28)።

6 ደቀ መዛሙርቱ መንገዱን አናውቅም ሲሉ ኢየሱስ እንዲህ አላቸው፡ «መንገዱ... እኔ ነኝ»። ኢየሱስ ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚወስደውን መንገድ ለሰዎች የሚያሳይ ብቻ አይደለም! እርሱ ራሱ መንገድ ነው። እርሱ መንገድ ነው፤ ምክንያቱም ወደ መንግሥተ ሰማይ የምንገባው በእርሱ አማካይነት ነው። ኅጢአታችን ይቅር የተባለውና በእግዚአብሔርም ፊት ጻድቃን ሆነን የተቆጠርነው በእርሱ መሥዋዕትነትና ሞት አማካይነት ነው (ማር. 10፡45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በእምነት የተቀበልነው የኢየሱስ ጽድቅ ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚያስገባን የይለፍ ወረቀት ነው።

«እውነት... እኔ ነኝ»። ኢየሱስ እውነትን የሚያስተምር ብቻ አይደለም! እርሱ ራሱ እውነት ነው። እርሱ ፍጹም ታማኝ ነው። የእርሱ ወንጌል እውነት ነው። በኢየሱስ እውነት ስናምንና የእርሱን ትምህርት ስንቀበል ደኅንነትን እናገኛለን። ካለማወቅና ከኅጢአትም ነፃ እንወጣለን (ዮሐ. 8፡31-32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

«ሕይወትም... እኔ ነኝ»። ኢየሱስ ሕይወትን የሚሰጥ ብቻ አይደለም! እርሱ ራሱ ሕይወት ነው። «በእርሱ ሕይወት ነበረች» (ዮሐ. 1፡4፤ 5፡26 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ኢየሱስን ማወቅ ማለት የዘላለም ሕይወት ማግኘት ማለት ነው (ዮሐ. 17፡3)።

መንገድን ማሳየት፤ እውነትን ማስተማርና ሕይወትን መስጠት ኢየሱስ ሰዎችን ለማዳን ሲል ያከናወናቸው ታላላቅ ሥራዎች ናቸው። ሰዎችን ማዳን የሚችል ኢየሱስ ብቻ ነው። የዓለም አዳኝ ኢየሱስ ብቻ ነው። ወደ አብ መምጣትና በእርሱም «ቤት» (ቁ. 2) መኖር የምንችለው በኢየሱስ ስናምን ብቻ ነው።

እስቲ እነዚህን ቃላት አስቡ። ኢየሱስ ረዳት የለሽ ሆኖ በመስቀል ላይ ሊሰቀል ነው፤ ነገር ግን «መንገድ እኔ ነኝ» አለ። በሐሰተኛ ሰዎች ተከሶ ሊፈረድበት ነው፤ ነገር ግን «እውነት እኔ ነኝ» አለ። ሰውነቱ ሊቀበር ነው፤ ነገር ግን «ሕይወት እኔ ነኝ» አለ።

በዚህ ዓለም ያሉ ሰዎች በተለያዩ አማልክትና ትስብእት ያምናሉ። ነገር ግን «መንገድና እውነት ሕይወትም እኔ ነኝ» ሲል የቻለ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። ለሰዎች ደኅንነትንና የዘላለም ሕይወትን ሊሰጥ የሚችል እርሱ ብቻ ነው። ከክርስቶስ በቀር ወደ መንግሥተ ሰማይ ሊያደርስ የሚችል አንድም መንገድ የለም። ሌሎች ሃይማኖቶችና

የሃይማኖት መሪዎች ወደ መንግሥተ ሰማይ የሚያደርሱትን መንገድ ሊጠቁሙ ይችላሉ ይሆናል! ነገር ግን ወደ መንግሥተ ሰማይ ሊያደርስ የሚችለው ክርስቶስ ብቻ ነው።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ይነሳል። ይኸውም ስለ ክርስቶስ አዳኝነት ያልሰማ ሰው ምን ይሆናል? ምንስ ይደርስበታል? ይህ ሰው ወደ አብ ማለትም ወደ መንግሥተ ሰማይ ሊገባ አይችልም? መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረው ይህ ሰው መንግሥተ ሰማይ ሊገባ አይችልም። ሰዎች ሁሉ ኅጢአተኞች ናቸው (ሮሜ 3፡10-12)፤ ለዎች ሁሉ ማብራሪያውን ይመለከታል። (ሮሜ 1፡18-20 እና የእግዚአብሔር ፍርድ ይገባቸዋል (ሮሜ 1፡18-20 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በሌላ በኩል ደግሞ እግዚአብሔር በሰዎች ላይ የሚፈርደው እርሱን ባወቁት መጠን ነው። እንግዲህ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚያስተምረው ስለ ክርስቶስ አዳኝነት ምንም ካልሰማው ሰው ይልቅ ስለ ክርስቶስ አዳኝነት ሰዎች ነገር ግን ክርስቶስን ያልተቀበለው ሰው በጽኑ ይፈረድበታል። (ሉቃ. 12፡47-48 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። የመጨረሻው ፈራጅ እግዚአብሔር ነው። እግዚአብሔር ሊምረው የሚፈልገውን ሰው ይምረዋል (ሮሜ 9፡15)። ፍርድ የተሰጠው ለእኛ አይደለም። ይሁን እንጂ ሰዎችን ወደ መንግሥተ ሰማይ ሊያደርስ የሚችለውን መንገድ ማለትም ኢየሱስ ክርስቶስን ማሳየት የእኛ ድርሻ ነው።¹⁰¹

7 ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ማን እንደሆነ ገና ሙሉ በሙሉ አላስተዋሉም። ከትንሣኤው በፊት ክርስቶስ ማን እንደሆነ ሙሉ በሙሉ አያስተውሉም። ኢየሱስ ማን እንደሆነ ቢያስተውሉ ኖሮ፤ ግራ ባልገባቸው ነበር። ወዴት እንደሚሄድ ያውቁ ነበር። አብን ያውቁ ነበር። «እኔን ዐውቃችሁኝ ቢሆን ኖሮ፤ አባቱንም ባውቃችሁት ነበር»። ኢየሱስን የሚያውቁ፤ አብን ያውቃሉ። አንዱን ማወቅ ማለት ሌላውን ማወቅ ማለት ነው (ዮሐ. 8፡19፤ 12፡44-45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

8 ፊልጶስ ገና አላስተዋለም። በብሉይ ኪዳን መሠረት እግዚአብሔርን ፊት ለፊት ያየ አንድም ሰው የለም። ኢየሱስ ግን «አይታችሁታል» (ቁ. 7) አለ። ስለዚህ ፊልጶስ «አብን ካየን እናምናለን» ሲል መለሰ። በፊልጶስ አስተሳሰብ ኢየሱስ ሰው ነው። ኢየሱስ ራሱ እግዚአብሔር እንደሆነ ገና አላስተዋለም።

9 ኢየሱስ ፊልጶስን ገሠፀው። ከዚያም «ማን እንደሆንሁ ገና አላወቅሁም?» ሲል ጠየቀው። ፊልጶስ ኢየሱስን ለመጀመሪያ ጊዜ ባየው ዕለት ኢየሱስ መሲሕ እንደሆነ ተረድቶ ነበር (ዮሐ. 1፡45)። ነገር ግን እግዚአብሔርን በኢየሱስ ውስጥ ገና በትክክል አላየም። ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «እኔን ያየ አብን አይቶላል»። ሰዎች አብን ማየት የሚችሉት በክርስቶስ አማካይነት ብቻ ነው። ያለ እምነት ክርስቶስን የሚያዩ ሰውን ብቻ ያያሉ። በእምነት ክርስቶስን የሚያዩ ግን እግዚአብሔርን ያያሉ።

ምንም እንኳ ኢየሱስ በአካል እኛ ጋር ባይሆንም፤ ዛሬም ሰዎች እግዚአብሔርን ማየት የሚችሉት በክርስቶስ አማካይነት ብቻ ነው። አዲስ ኪዳንን ስናነብና በመንፈስ ቅዱስ ስንታገዝ እኛም ኢየሱስን ማየት እንችላለን፤ ኢየሱስን ስናይ ደግሞ አብን እናያለን (ዮሐ. 12፡44-45)።

10 ፊልጶስ «ኢየሱስ በአብ እንዳለ፤ አብም በኢየሱስ እንዳለ» ማወቅ ነበረበት። የኢየሱስን ሥራ ያዩ አይሁድ እንኳ ይህን ማወቅ ነበረባቸው (ዮሐ. 10፡37-38)።

«አብ» በኢየሱስ እንደሚኖር ፊልጶስ ማወቅ ነበረበት፤ ምክንያቱም ኢየሱስ የሠራውንና የተናገረውን ቃል ሁሉ ያመጣው ከአብ ነው (ዮሐ. 7፡16)። ይህን አስመልክቶ ኢየሱስ ሲናገር እንዲህ ብሎ ነበር፡ «ወልድ በራሱ ሥልጣን ምንም አይሠራም» (ዮሐ. 5፡19)።

101 ስለ ክርስቶስ አዳኝነት ሳይላሙ የሞቱ ሕፃናት ምን እንደሚሆኑ ለማየት የእምነት አንቀጾችን በሚያብራሩ ከፍል ውስጥ «ሕፃናትና የእግዚአብሔር መንግሥት» የሚለውን ይመለከታል።

ኢየሱስ የሠራውን ሥራ ስናይና የተናገረውንም ቃል ስንሰማ፤ በእርግጥ የእግዚአብሔርን ሥራ እያየን ነው፤ ቃሉንም እየሰማን ነው። ከዚህ የምንገደው እግዚአብሔር በኢየሱስ እንዳለና ኢየሱስም በእግዚአብሔር እንዳለ ነው፤ በሌላ አነጋገር ኢየሱስና እግዚአብሔር «አንድ» ናቸው (ዮሐ. 10፡30 ይመለከታል)።

11 ከዚያም ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፦ «እመታችን»። በእኔ ብቻ ሳይሆን የነከርኳችሁንም ቃል እመኑ። የአንድ አማኝ (ክርስቲያን) እምነት ሁለት ክፍል አለው። አንደኛው በራሱ በኢየሱስ ማመን አለብን። ሁለተኛው ኢየሱስ የተናገረው ነገር ሁሉ እውነት እንደሆነ ማመን አለብን። ኢየሱስ የተናገረውን ቃል ሳናምን በኢየሱስ እናምናለን ብንል፤ እምነታችን ጭፍን እምነት ነው።

ይሁን እንጂ ኢየሱስ የደቀ መዛሙርቱ እምነት ደካማ እንደሆነ ያውቃል። ስለዚህም እንዲህ አላቸው፦ «ምንም እንኳ አሁን የተናገርኩትን ቃል ባታምኑም፤ የሠራጓቸውን ተአምራት እመኑ። የሠራጓቸው ተአምራት ማን እንደሆንሁ ይመለከራሉ» (ዮሐ. 5፡36፤ 10፡25 ይመለከታል)። በተአምራት ላይ የተመሠረተ እምነት ደካማ እምነት ነው፤ ሆኖም ካለማመን የተሻለ ነው። ኢየሱስ ደካማን እምነት አንድም ጊዜ አልናቀም፤ በመሠረቱ በርካታ ክርስቲያኖች የእምነት ጉዞአቸውን የሚጀምሩት በደካማ እምነት ነው። ሆኖም እምነት መጠንከር አለበት፤ አለበለዚያ መከራ በመጣ ጊዜ መጽናት አይቻልም።

ዲያብሎስና አገልጋዮቹም ተአምራት እንደሚያደርጉ ማስታወስ አለብን (ማር. 13፡22-23)። ኢየሱስ ያደረጋቸውን ተአምራት ብቻ ሳይሆን ባሕሪውንና ውስጣዊ ማንነቱን ደግሞም ውስጣዊ አመለካከቱን ማየት አለብን። ሐሰተኛ ክርስቶሎችና ሐሰተኛ ነቢያት ተአምራትን የሚያደርጉት ራሳቸውን ለማክበር ነው። ክርስቶስ ግን ተአምራት ያደረገው እግዚአብሔርን ለማክበር ነው። ክርስቶስ ያደረገባቸው ተአምራት ሰዎች እግዚአብሔርን እንዲያዩ የሚረዱ ናቸው።

12 ከዚያም ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ አንድ ታላቅ ተስፋ ሰጠ። ይኸውም እርሱ ከሠራው ሥራ የበለጠ ይሠራሉ። በእርግጥም ሐዋርያት እንደ ክርስቶስ ሁሉ እነርሱም በርካታ ታላላቅ ተአምራትን አድርገዋል። ከእነዚህም ውስጥ ብዙዎቹ በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ ተጠቅሰዋል። ጴጥሮስ ራሱ አንዲት ሴት ከምት አስነሥቷል (ዮሐ. 9፡36-42)። ይሁን እንጂ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ እርሱ ከሠራው ሥራ የበለጠ ይሠራሉ ሲል እርሱ ካመጣቸው ሰዎች የበለጠ ብዙ ሰዎችን ወደ እግዚአብሔር ያመጣሉ ማለቱ ነው። ይህም ታላቅ ሥራ ሰዎችን የመለወጥ ሥራ ነው። በበዓለ ሃምሳ ቀን በሐዋርያት ስብከት አማካይነት ወደ ሦስት ሺህ የሚደርሱ ሰዎች አመኑ (ዮሐ. 2፡41)። ይህ ቁጥር ኢየሱስ ለሦስት ዓመታት ያህል ባገለገለባቸው ዓመታት ካመኑት ሰዎች ቁጥር የሚበልጥ ነበር።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ሲናገር «ወደ አብ ስለምሄድ ከዚህ የበለጠ ትሠራላችሁ» አላቸው። ደቀ መዛሙርቱ ይህን ታላቅ ሥራ ለመሥራት መንፈስ ቅዱስ ያስፈልጋቸዋል፤ ነገር ግን ኢየሱስ ወደ እነርሱ አይመጣም (ዮሐ. 16፡7)። ለዚህም ነው ኢየሱስ «ወደ አብ ስለምሄድ ከዚህ የበለጠ ትሠራላችሁ» በማለት የተናገረው።

የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት የሆኑ ሁሉ ዛሬም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል አማካይነት ኢየሱስ ከሠራው የበለጠ ሥራ ይሠራሉ። ኢየሱስ የሰጠው ተስፋ ለእኛም ይሠራል።

13 ደቀ መዛሙርቱ ታላቅ ሥራ ለመሥራት መጸለይ አለባቸው። መንፈስ ቅዱስን ኃይል ለመቀበል ከፈለግን መጸለይ አለብን። መንፈስ ቅዱስን ኃይል ለመቀበል ደግሞ በሰማይና በምድር ሙሉ ሥልጣን ባለው፤ ከሞት በተነሣው በክርስቶስ ስም መጸለይ አለብን። «ማንኛውንም ነገር በሰማይ ብታለም፤ እኔ አደርገዋለሁ»። «ማንኛውንም» ነገር በኢየሱስ ስም ብንለምን እርሱ ያደርገዋል። እርሱ የሚያቅተው ምንም ነገር የለም።

አብዛኛውን ጊዜ ኢየሱስን የምንለምነው ትንንሽ ነገሮች ነው። እርሱ ግን ማንኛውንም ነገር ያደርጋል። ደግሞም ከለመነውና ካሰብነው በላይ ያደርጋል (ኤፌ. 3፡20-21)። ትንንሽ ነገር በመለመን በክርስቶስ ሥልጣን ላይ ገደብ አናብቺ!

በኢየሱስ ስም መለመን ማለት በእርሱ ስም መጠየቅ ወይም እርሱን ወክሎ መጸለይ ማለት ነው። እኛ የክርስቶስ «መልእክተኞች» ነን (2ቆሮ. 5፡20)። በለሙ ስንጸልይ፤ በሥልጣኑ እንጸልያለን። ስለ ስሙ እንለምናለን። በእርሱ ፈቃድ መሠረት እንጠይቃለን። በዚህ ዐይነት ስንጸልይ የምንለምነው «ማንኛውንም» ነገር ኢየሱስ ያደርገዋል (ማቴ. 7፡7-8፤ ማር. 11፡22-24፤ ዮሐ. 15፡7፤ 16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እዚህ ላይ ልመናችንን የሚመልሰው ራሱ ኢየሱስ እንደሆነ ልብ እንበል። ልመናችንን እግዚአብሔር ይመልሳል። ልመናችንን ኢየሱስ ይመልሳል። እግዚአብሔርና ኢየሱስ ማንኛውንም ነገር አብረው ያደርጋሉ፤ በሁለቱ መካከል ልዩነት የለም። ልመናችንን ያቀረብንው ለኢየሱስ ወይም ለእግዚአብሔር ከሆነ ለውጥ የለውም፤ ሁለቱም ልመናችንን ስምተው ይመልሱልናል።

ኢየሱስ ለልመናችን መልስ የሚሰጠው «አብ በወልድ ምክንያት እንዲከበር» ነው። ኢየሱስ የሚያደርጋቸው ማናቸውም ነገሮች አብን ያከብረዋል። በእኛም አማካይነት የሚያደርጋቸው ማናቸውም ነገሮች አብን ያከብረዋል። እንግዲህ የምንለምነውም ሆነ የምንጠይቀው ነገር ሁሉ አብን ማክበር አለበት። የለመነው ነገር አብን የማያከብር ከሆነ ኢየሱስ አያደርገውም።

ራሳችንን እንመርምር። ኢየሱስ «የራሴን ክብር አልፈልግም» በማለት እንደተናገረው እኛም መናገር እንችላለን? (ዮሐ. 8፡50)። የምንለምነው ምንድን ነው? እግዚአብሔርን የሚጠቅም ወይስ እኛን? የምንኖረው ለእግዚአብሔር ክብር ነው ወይስ ለእኛ? እግዚአብሔር የሚሰማው ልመናችንን ብቻ ሳይሆን መላ ሕይወታችንንም ያያል። ስንኖር የምንኖረው ለእርሱ ክብር ካልሆነ፤ የምናረው ለአንተ ክብር ነው ብለን ብንለምን አያምነንም። «እንግዲህ ስትበሉም ሆነ ስትጠጡ ወይም ማናቸውንም ነገር ስታደርጉ፤ ሁሉንም ነገር ለእግዚአብሔር ክብር አድርጉ» (1ቆሮ. 10፡31)።

እዚህ ላይ ግን ቀኑን ሙሉ ለእግዚአብሔር ክብር ማን ሊኖር ይችላል? በማለት ልንጠይቅ እንችላለን። እንዲህ ማድረግ ከቶ አንችልም እንላለን። ልክነው፤ በእኛ ኃይል እንዲህ ማድረግ አንችልም። ነገር ግን የመንፈስ ቅዱስ ኃይል ሊሰጠን ቃል ስለገባልን ምንም የምናመካኘው ነገር የለም። የመንፈስ ቅዱስን ኃይል ለማግኘት ግን መጸለይ አለብን። በመንፈስ ቅዱስ ኃይል አማካይነት ለእግዚአብሔር ክብር መኖር እንችላለን።

መንፈስ ቅዱስን እንደሚሰጥ ኢየሱስ ተስፋ ሰጠ (14፡15-31)

15 የእምነት ማረጋገጫው መታዘዝ እንደሆነ ሁሉ የፍቅርም ማረጋገጫው መታዘዝ ነው። ኢየሱስን «እወድሃለሁ» ማለት ቀላል ነገር ነው፤ ነገር ግን በእርግጥ እንደምንወደው በተግባር ማረጋገጥ አለብን። ክርስቶስን የማይታዘዝ ፍቅር ሐሰተኛ ፍቅር ነው። እውነተኛ ክርስቲያኖች ክርስቶስን የሚታዘዙት በግድ ሳይሆን በውድ ነው። የሚታዘዙት ስለሚወዱት ነው። አንድ ሰው ክርስቶስን የማይታዘዝ ከሆነ፤ ክርስቶስን አይወደውም ማለት ነው (ቄ. 24)። «እግዚአብሔርን መውደድ ማለት ትእዛዞቹንም መፈጸም ነው» (1ዮሐ. 5፡3)።

16 ክርስቶስን የምንወደውና የምንታዘዘው ከሆነ፤ «ሌላ አጽናኝ» ማለትም መንፈስ ቅዱስን ይሰጠናል (ቄ. 26)። ክርስቶስ መንፈስ ቅዱስን የሚሰጠው ለሚወዱትና ለሚታዘዙት ብቻ ነው። በሕይወታችን ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ኃይል ካልተገለጠ፤ ክርስቶስን ያልታዘዝንበት ነገር አለ ማለት ነው።

ይህ አጽናኝ ማን ነው? ይህ መንፈስ ቅዱስ ማን ነው? መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔርና የክርስቶስ መንፈስ ነው። እግዚአብሔርና ኢየሱስ በሰማይ ናቸው፤ መንፈስ ቅዱስ ግን ከእኛ ጋር ነው። መንፈስ ቅዱስ «በውስጣችን» (ቄ. 17) ነው። መንፈሳዊ ዕውቀታችን፤ መንፈሳዊ ብርታታችን፤ መንፈሳዊ ደስታችን፤ ሰላማችን፤ ፍቅራችን ሁሉ ከመንፈስ

ቅዱስ የተገኘ ነው (ገላ. 5:22-23 ይመለከታል)። አዲሱ ሕይወታችን ማለትም አዲሱ መንፈሳዊ ሕይወታችን ከመንፈስ ቅዱስ የተገኘ ነው (ዮሐ. 3:5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር በአካል ምስት በመለኮት አንድ ነው። ይኸውም አብ፣ ወልድና መንፈስ ቅዱስ ነው። እግዚአብሔር አብ በዐይን አይታይም፤ እግዚአብሔር ወልድ ዳግም ወደ ሰማይ ተመልሶ ሄድዋል። እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስ ግን በእኛ በምናምነው ውስጥ ይኖራል። ኢየሱስ እንደተናገረው መንፈስ ቅዱስ ከእኛ ጋር «ለዘላለም» ይኖራል።

ኢየሱስ ከሞቱ በኋላ የእርሱን ቦታ እንዲተካ መንፈስ ቅዱስን ላከ። ይህንንም ያደረገው ደቀ መዛሙርቱ ብቻቸውን እንዳይሆኑ ነው። እንግዲህ መንፈስ ቅዱስ የተላከው ኢየሱስ በዚህ ምድር ላለ ይሠራው የነበረውን ሥራ ለመሥራት ነው። ስለ መንፈስ ቅዱስ ስናስብ፣ ክርስቶስ ራሱ ከእኛ ጋር እንዳለ አድርገን ማስብ አለብን። ክርስቶስ የሠራውን መንፈስ ቅዱስም ይሠራል። የመንፈስ ቅዱስ ሥራ፣ ክርስቶስ በዚህ ምድር የጀመረውን ሥራ መጨረስ ነው።

ክርስቶስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር እንደነበረ፣ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ከእኛ ጋር አለ (ቁ. 16)። ክርስቶስ አስተማሪያቸው እንደነበረ፣ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ የእኛ አስተማሪ ነው (ቁ. 26)። ክርስቶስ ስለ ራሱ መስከረ፣ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ስለ ክርስቶስ ይመሰክራል (ዮሐ. 15:26)። ክርስቶስ ደቀ መዛሙርቱን አበረታታ፣ አጽናና፣ አነቃቃ፣ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ እኛን ያበረታታል፤ ያጽናናል፣ ያነቃቃል። ክርስቶስ ለደቀ መዛሙርቱ ያደረገላቸውን ነገር ሁሉ መንፈስ ቅዱስ ለእኛም ያደርግልናል። ለዚህ ነው ኢየሱስ መንፈስ ቅዱስን «ሌላ አጽናኝ» በማለት የጠራው። ኢየሱስ «የመጀመሪያው አጽናኝ» ነበር፤ አሁን ደግሞ መንፈስ ቅዱስ በእርሱ ቦታ ተተካ።

17 መንፈስ ቅዱስ «የእውነት መንፈስ» ነው (ዮሐ. 15:26)። ክርስቶስ «እውነት» ነው (ቁ. 6)፤ ስለዚህ የእርሱ መንፈስ የእውነት መንፈስ ነው። መንፈስም አማኞችን «ወደ እውነት ሁሉ» ይመራል (ዮሐ. 16:13)።

«ዓለም» ማለት የማያምኑ ሰዎች መንፈስን አይቀበሉም (1ቆሮ. 2:14 ይመለከታል)። ክርስቶስን የማይቀበሉ፣ የእርሱንም መንፈስ አይቀበሉም። በእርሱ ለሚያምኑ ግን ኢየሱስ መንፈሱን ይሰጣል። ይህም መንፈስ ከእነርሱ ጋር ብቻ ሳይሆን በእነርሱም ውስጥ ይኖራል።

18 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፦ «እናንተና አባት እንደሌላቸው ልጆች ብቻችሁን አልተዋቅሩም፤ ተመልሼ ወደ እናንተ እመጣለሁ»። ይህ ቃል ሁለት ፍቺ ሊኖረው ይችላል። አንደኛው ኢየሱስ ተመልሶ ወደ ደቀ መዛሙርቱ የሚመጣው በመንፈስ ቅዱስ መልክ ሊሆን ይችላል። ሁለተኛው ኢየሱስ ከትንሣኤው በኋላ ለደቀ መዛሙርቱ በአካል ይገለጣል ማለትም ይሆናል። ሁለቱም ፍቺ ትክክል ናቸው።

19 «ከጥቂት ጊዜ በኋላ ዓለም አያየኝም»። በተከታታይ ቀን ኢየሱስ ይሞታል። ከዚያ በኋላ ለማያምኑ ለዚህ ዓለም ሰዎች ዳግም አይታይም። ለደቀ መዛሙርቱ ግን ይታያል። «እናንተ ግን ታዩኋችሁ» (ዮሐ. 20:19፤ 26 ይመለከታል)። ኢየሱስ ከሞት ከተነሣ በኋላ በእርሱ ለሚያምኑ ሰዎች ታይቷል (1ቆሮ. 15:3-8 ይመለከታል)። ሞትን ድል አደረገ። ምንም እንኳ ምድራዊ ሰውነቱ ቢገደልም፤ አሁንም ሕያው ነው። እርሱ ሞትን ድል ስላደረገ፤ እኛም የእርሱ ደቀ መዛሙርት ሞትን ድል እናደርጋለን። ከእርሱ ትንሣኤ የተነሣ፤ እኛም ለዘላለም እንኖራለን። «ሞት በድል ተዋጠ» (1ቆሮ. 15:54)።

20 «በዚያን ቀን» ማለትም ኢየሱስ ከሞት በሚነሣበት ቀን ደቀ መዛሙርቱ የክርስቶስን መንፈሳዊ ጠባይ ያስተውላሉ። በዚያን ቀን ኢየሱስ «እጅ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ» (ዮሐ. 20:22)። መንፈስ ቅዱስን በተቀበሉ ጊዜ ኢየሱስ በእርግጥ «በአብ እንዳለ» አስተዋሉ። እንዲሁም እነርሱ በኢየሱስ፣ ኢየሱስም በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በእነርሱ እንዳለ አስተዋሉ።

21 በዚህ ቁጥር የመጀመሪያው ክፍል ላይ የቁጥር 15 አሳብ በድጋሚ ተጠቅሷል።

ከዚያም ኢየሱስ እርሱን የሚወድ፣ በእርሱና በአብ እንደሚወደድ ተናገረ። ኢየሱስ እንዲህ ሲል፤ እግዚአብሔር

ስለምንወደው ይወደናል ማለቱ አይደለም። ነገሩ እንዲህ አይደለም። ይልቁንም ስለሚወደን እንወደዋለን። በመጀመሪያ የወደደን እግዚአብሔር ነው (1ዮሐ. 4:10፤ 19 ይመለከታል)። እግዚአብሔር እኛን የወደደን ገና ነጢአተኞች ሳለን ነው (ሮሜ 5:8)።

የእግዚአብሔርን ፍቅር ከተቀበልን በኋላ ግን እኛም ልንወደው ይገባናል። በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት የእግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ውስጥ ይፈላል (ሮሜ 5:5)። ይህ ፍቅር ደግሞ ከእኛ ውስጥ ወደ እግዚአብሔርና ወደ ሌሎች ሰዎች ይፈላል። ለእግዚአብሔርና ለሌሎች ሰዎች ያለን ፍቅር የበለጠ በፈሰሰ ቁጥር የእግዚአብሔር ፍቅር የበለጠ በእኛ ውስጥ ይፈላል። ፍቅር ፍቅርን ይወልዳል። አማኞችን የሚወደው እግዚአብሔር ብቻ ሳይሆን ክርስቶስም አማኞችን ይወዳል። ክርስቶስም ለአማኞች በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ራሱን ይገልጣል። ኢየሱስ ሲናገር እንዲህ አለ፡ «ለሚወደኝ ራሴን እገልጥለታለሁ»።

22 ከአሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መካከል አንዱ የሆነው «ይሁዳ»¹⁰² (ይህ ይሁዳ የአስቆሮቱ ይሁዳ አይደለም) ኢየሱስ በድል አድራጊ መሲሕ መልክ ራሱን ሰጥሎ ሊገልጥ ነው ብሎ አሰበ። አሁን ግን ኢየሱስ ራሱን ሊገልጥ የፈለገው ለደቀ መዛሙርቱ ብቻ ይመስላል። ይሁዳ ይህ የሆነበትን ምክንያት ለማወቅ ፈልጎ «ይህ ለምን ሆነ?» ሲል ጠየቀ።

23 ኢየሱስ የይሁዳን ጥያቄ በቀጥታ አልመለሰም። ሆኖም በቁ. 21 ላይ የተናገረውን ነገር እንደገና ተናገረ። ይኸውም ኢየሱስ ራሱን የሚገልጠው ለሚወዱት ነው። ይህም ብቻ አይደለም፤ እርሱና አብ እርሱን ከሚወዱ ጋር አብረው ይኖራሉ። እስቲ ይህን ነገር ልብ እንበል! ሁሉን ቻይ የሆነ አምላክ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በአያንዳንዱ አማኝ ውስጥ ይኖራል (ቁ. 17)።

24 ኢየሱስን መውደድና ትምህርቱን መታዘዝ አብረው የሚሄዱ ነገሮች ናቸው (ቁ. 15 ይመለከታል)። ፍቅር ከሌለ፤ መታዘዝ የለም። የክርስቶስን ትእዛዝ አለመታዘዝ ማለት እግዚአብሔርን አለመታዘዝ ማለት ነው፤ ምክንያቱም ክርስቶስ የተናገራቸው ቃሎች ሁሉ በእርግጥ የእግዚአብሔር ቃሎች ናቸው (ዮሐ. 7:16፤ 12:49)።

25-26 «አጽናኝ መንፈስ ቅዱስ» (ቁ. 16) የተሰጠን በወልድ ስም በአብ አማካይነት ነው። መንፈስ ቅዱስ የተላከው ከአብና ከወልድ ነው (ዮሐ. 15:26 ይመለከታል)።

ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ሳለ ደቀ መዛሙርቱ ያለስተዋሉት ብዙ ትምህርት አለ። ኢየሱስ ከሞተ በኋላ ግን መንፈስ ቅዱስ ለደቀ መዛሙርቱ ያስታወሰው፣ የኢየሱስን ቃልና ሥራ ብቻ ሳይሆን የቃሉንና የሥራውን ትርጉም ጭምር አስተማራቸው።

መንፈስ ቅዱስ ዛሬም ለእኛ እንዲሁ ያደርጋል። ምንም እንኳ አሁን አዲስ ዚዳን በጽሑፍ መልኩ¹⁰³ ቢኖረንም፤ ይህን መጽሐፍ ለመረዳትና ከሕይወታችንም ጋር ለማዛመድ የመንፈስ ቅዱስ እርዳታ ያስፈልገናል። ዛሬም መንፈስ ቅዱስ የቤተክርስቲያን ዋና መሪና አስተማሪ ነው። እዚህ ላይ አንድ ነገር ማስታወስ ጌላብን፤ ይኸውም የመንፈስ ቅዱስ መራራር የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት በየትኛውም መልክ ከቶ አይቃረንም። ማንም ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ጋር የሚቃረን ትምህርት ቢቀበል፤ ትምህርቱ ከመንፈስ ቅዱስ እንዳልሆነ ይወቅ።

27 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ከተወው ትልቁ ስጦታ ውስጥ አንዱ ሰላም ነው። ይህ ሰላም ዓለም እንደሚሰጠው

102 ይህ ይሁዳ በሉቃ. 6:16 እና በዘጠዋ. 1:13 ላይ ተጠቅሷል። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት ይህ ይሁዳ በማር. 3:18 ላይ ከተጠቀሰው ታሪካዊ ጋር አንድ ነው።

103 ደቀ መዛሙርቱ በወቅቱ የነበራቸው መጽሐፍ ብሉይ ኪዳን ብቻ ነበር። ብዙዎቹ የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት የተጻፉት ኢየሱስ ከሞተ ከሆነና ከእርግጥ ዓመታት በኋላ ነበር። እዚህ ላይ አንድ ነገር ማስታወስ አለብን፤ ይኸውም ደቀ መዛሙርቱ አዲስ ኪዳንን ሊጽፉ የቻሉት በዚህ ቁጥር ላይ ተሰፋ በተሰጠው መንፈስ ቅዱስ አማካይነት ነው። አዲስ ኪዳን (እንዲሁም ብሉይ ኪዳን) ሙሉ በሙሉ የተጻፈው በመንፈስ ቅዱስ መሪነትና ቀስቃሽነት ነው (2ጢ.ዋ. 3:16፤ 2ኢጥ. 1:20-21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ዐይነት ሰላም አይደለም። የዓለም ሰላም በውጫዊ ነገሮች ላይ የተመሠረተ፤ ደግሞም ሐሰተኛ ሰላም ነው። የማይዘልቅም ሰላም ነው። የዓለም ሰላም የሚኖረው መከራ ወይም ዋይታ ወይም ብጥብጥ እስከሌለ ድረስ ነው። አንድ ችግር ሲመጣ ግን ወዲያውኑ ይጠፋል።

የክርስቶስ «ሰላም» ግን መንፈሳዊ ሰላም ነው። አስቀድሞ ከእግዚአብሔር ጋር የሚኖረን ሰላም ነው (ሮሜ 5፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እንደገናም በልባችንና በአእምሮአችን የሚኖረን ውስጣዊ ሰላም ነው። ውጫዊ መከራ ቢደርስብን እንኳ፤ የክርስቶስ ሰላም በውስጣችን ይኖራል። በመጨረሻም የክርስቶስ ሰላም ከመንፈስ ቅዱስ ፍሬዎች ውስጥ አንዱ ነው (ገላ. 5፡22-23)። መንፈስ ቅዱስ በእኛ ውስጥ እስካለ ድረስ የመንፈስም ፍሬ በእኛ ውስጥ አለ።

ስለዚህ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፦ «መሸበርም ሆነ መፍራት አይገባችሁም (ቁ. 1)። የትም ብትሄዱና ምንም ቢገጥማችሁ ሰላሜ ከእናንተ ጋር ነው» (ዮሐ. 16፡33፤ ፊል. 4፡7 ይመለከታል)።

28 ኢየሱስ ልለያችሁ ነው ባላቸው ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ እጅግ አዘኩ። እነርሱ ያስቡት የነበረው ግን የራሳቸውን ባላቸው ፍርሃትና ኀዘን ብቻ ነበር። በእርግጥ ኢየሱስን ቢወዱት ኖሮ፤ ኢየሱስ ከአባቱ ጋር ለመኖር ወደ ሰማይ ሲሄድ ደስ ባላቸው ነበር። ምክንያቱም አባቱ ኢየሱስን ሊያከብረው ነው። ይህ ደግሞ ደቀ መዛሙርቱን ሊያስደስት የሚገባ ነገር ነው።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንዲህ አላቸው፦ «ወደ አብ እሄዳለሁ ስላልጓችሁ ደስ ሊላችሁ ይገባል፤ ምክንያቱም አብ ከእኔ ይበልጣል። ስለዚህ አብ ሊያከብረኝ ነው። ከሞት ሊያስነሣኝና በሰማይም በቀኝ ሊያስቀምጠኝ ይችላል» (ኤፌ. 1፡20-22)።

እዚህ ላይ አንድ ጥያቄ ይነሳል። ከዚህ በፊት እግዚአብሔርና ክርስቶስ እኩል ናቸው፤ ደግሞም አንድ ናቸው ብለን ብዙ ጊዜ ተናግረን ነበር፤ ይህም እውነት ነው። እዚህ ላይ ግን ኢየሱስ እንዲህ ይላል «አብ ከእኔ ይበልጣል»። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ምን ማለቱ ነው?

ኢየሱስ እንዲህ ማለቱ ነው። ኢየሱስ ወደዚህ ምድር ሲመጣ፤ አስቀድሞ በእግዚአብሔር ዘንድ የነበረውን ክብር ተወ። ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ነበር፤ ወደዚህ ምድር ሲመጣ ግን፤ ያን እኩልነት በፈቃዱ ለተወሰነ ጊዜ ትቶ የሰውን አምላል ወሰደ (ፊል. 2፡6-8 ይመለከታል)። ስለዚህ ኢየሱስ በዚህ ምድር ላለ አብ ከእርሱ «ይበልጣል»። ከሞት ሲነሣ ግን ዓለም ላይፈጠር በፊት የነበረውን ክብር አብ መልሶ ሰጥቶታል (ዮሐ. 17፡5 ይመለከታል)።

29 ኢየሱስ እነዚህን ሁሉ ነገሮች ለደቀ መዛሙርቱ አስቀድሞ የነገራቸው፤ ሞቱ በመጣ ጊዜ እምነታቸው እንዳይጠፋ ብሎ ነው (ዮሐ. 13፡19 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በእርግጥም ኢየሱስ የነገራቸው ነገር ሁሉ ተፈጽሞ ሲያዩ እምነታቸው ጠንካራ።

30 «የዚህ ዓለም ገዥ» (ዮሐ. 12፡31) ማለትም ሰይጣን በይሁዳና በወታደሮቹ ተመስሎ ሊመጣ ነው። ሰዓቱ በደረሰ ጊዜ እንኳ ኢየሱስን ለመያዝ እየተዘጋጁ ነበር። ምንም እንኳ ሰይጣን ኢየሱስን ማስያዝ ቢችልም፤ በእርሱ ላይ ግን «ምንም ማድረግ አይችልም»። ሰይጣን ሰዎችን የሚያጠምደው በኅጢአት ነው። ኢየሱስ ግን አንዳች ኅጢአት አልወራም፤ ስለዚህም ሰይጣን ኢየሱስን ማሸነፍ አይችልም። እርግጥ ነው ለሦስት ቀናት ያህል ሰይጣን ኢየሱስን በመቃብር ውስጥ ከቶት ነበር። ከዚህ በላይ ግን ሰይጣን በኢየሱስ ላይ ምንም ማድረግ አይችልም።

31 ከፋ ሰዎች እንዲገድሉትና በመቃብርም ውስጥ እንዲከቱት የፈቀደላቸው ራሱ ኢየሱስ ነው። ይህንንም ያደረገው አብን እንደሚወደውና እንደሚታዘዘውም ለዓለም ሁሉ ለማሳየት ነው (ዮሐ. 10፡18 ይመለከታል)። ለዚህም ነው ኢየሱስ እንዲህ በማለት የተናገረው፦ «እርሱ (ሰይጣን) በእኔ ላይ ምንም ማድረግ አይችልም፤ ነገር ግን እኔ አብን እንደምወድድ ዓለም ያውቅ ዘንድ አብ ያዘዘኝን ሁሉ እፈጽማለሁ (ቁ. 30)። የእግዚአብሔር ፈቃድ እኔ እንድንሞትና እንድንሣ ነው። ስለዚህ የአባቱን ፈቃድ መታዘዘን ዓለም ሁሉ

ያውቅ ዘንድ፤ ሰይጣን እንዲገድለኝና በመቃብርም ውስጥ እንዲከተኝ አፈቅድለታለሁ» (ዮሐ. 10፡17-18 ይመለከታል)።

ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አለ፦ «ተነሡ ከዚህ እንደኒ፤ ከዚህም ሄደን ሰይጣንን እንግጠመው»። ኢየሱስ እንዲህ ሲል አሁኑኑ ወጥተን እንሂድ ማለቱ አይደለም። ንግግናን እንደጨረስ እንሂድ ማለቱ ነበር።¹⁰⁴

ምዕራፍ 15

የወይን ግንድና ቅርንጫፎች (15፡1-17)

1 «እውነተኛ የወይን ግንድ እኔ ነኝ፤ አትክልተኛውም አባቱ (እግዚአብሔር) ነው»። የክርስቲያኖች ሕይወት ምን እንደሚመስል ለማሳየት ኢየሱስ እዚህ ላይ የወይን ግንድና ቅርንጫፉን ምሳሌ አድርጎ ይጠቅሳል። ሁሉም ኪዳን እስራኤል የወይን ግንድ እንደሆነች ተነግሮአል። እስራኤል ግን ፍሬ የማታፈራ የወይን ግንድ ሆነች (መዝ. 80፡8 ፤ ኢሳ. 5፡1-7፤ ኤር. 2፡21)። የእግዚአብሔር «እውነተኛ የወይን ግንድ» ራሱ ኢየሱስ ነው።

2 ክርስቲያኖች ቅርንጫፍ ናቸው (ቁ. 5)። ቅርንጫፍ ከወይኑ ግንድ ምግብ ካላገኘ መኖር እንደማይችል ሁሉ፤ ክርስቲያኖች የክርስቶስ መንፈስ በውስጣቸው ከሌለ መኖር አይችሉም። የክርስቶስ መንፈስ በውስጣችን ከሌለ፤ ፈጥንን በመንፈስ እንምታለን። ፍሬ የማናፈራ ከሆነ፤ የክርስቶስ መንፈስ በእኛ ውስጥ ላለመኖሩ አንድ ምልክት ነው። እንዲህ ያለውን ቅርንጫፍ እግዚአብሔር «ቆርጦ ይጥለዋል»። ፍሬ የማያፈራ ቅርንጫፍ ለእግዚአብሔር አንዳች ፋይዳ የለውም (ማቴ. 3፡10 ይመለከታል)።

ይሁን እንጂ ፍሬ የሚያፈራውን ቅርንጫፍ አብዝቶ እንዲያፈራ እግዚአብሔር «ገርዞ ያጠራዋል»¹⁰⁵። እግዚአብሔር መጥፎውን ቅርንጫፍ ማለትም መጥፎውን ባሕርያችንና ኅጢአታችንን ቆርጦ ይጥለዋል። ተገርዞ መጥራት እጅግ ያማል። አብዛኛውን ጊዜ እግዚአብሔር ክርስቲያኖችን «ገርዞ ለማጥራት» በመከራ ውስጥ ያሳልፋቸዋል (ያዕ. 1፡2-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በተለይ ደግሞ የምንታበይበትን ነገር ለማስጣል በብርቱ መከራ ውስጥ ያሳልፈናል። አንድ ቅርንጫፍ ተገርዞ ከጠራ በኋላ ብዙ ፍሬ እንደሚያፈራ ሁሉ እኛም እንዲሁ ፍሬ እናፈራለን።

ከኅጢአትና ከትምክሕት የነጹ ክርስቲያኖች ብቻ ናቸው ለእግዚአብሔር መልካም ፍሬ ማፍራት የሚችሉት። እግዚአብሔር በክርስቲያኖች ውስጥ ሊያይ የሚፈለገው ሁለት ዐይነት ፍሬዎች አሉ። አንደኛው የመንፈስ ቅዱስ ፍሬን ማየት ይፈልጋል (ገላ. 5፡22-23)፤ ይህም ፍሬ በክርስቶስ ሕይወት ውስጥ የታየ ፍሬ ነው (ማቴ. 5፡3-10 ይመለከታል)። እግዚአብሔር በእኛ ውስጥ ሊያይ የሚፈለገው ሁለተኛው ፍሬ ደግሞ በእኛ ምስክርነት አማካይነት ወደ ክርስቶስ የሚመጡ አዲስ አማኞችን ነው። አዲስ ክርስቲያኖች እግዚአብሔርን የሚያስደስት «ፍሬ» ናቸው።

3 ኢየሱስ ከአስቆርቱ ይሁዳ በስተቀር ሁሉም «ንጹሐች» እንደሆኑ ለደቀ መዛሙርቱ አረጋገጠላቸው (ዮሐ. 13፡10 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ደቀ መዛሙርቱ ፍሬ ሊያፈሩ የተዘጋጁ ሕያው ቅርንጫፍ ናቸው። እርግጥ በየጊዜው ተጨማሪ ግርዛት ያስፈልጋቸዋል፤ ሆኖም በክርስቶስ

104 አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት፤ ኢየሱስና ደቀ መዛሙርቱ በዚህ ጊዜ ወጥተው ሄደዋል። እንደ ሊቃውንቱ አባባል ኢየሱስ ከምዕራፍ 15-17 ያለውን ትምህርት የተናገረው ወደ ጌቱሲሜ የአትክልት ቦታ እየሄደ ነው።

105 «ገርዞ ያጠራል» በሚለው ፈንታ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «ያጠራዋል» ይላሉ፤ ይህም የሆነው የግሪኩን ቃል በቀጥታ ተርጉመው ነው። ሐሳቡ ግን አንድ ነው።

«ቃልና» በክርስቶስ ትምህርት አማካይነት አስቀድመው ነጽተዋል።

4 «በእኔ ኦሩ፤ እኔም በእናንተ እኖራለሁ»። በክርስቶስ መኖር ማለት እርሱን መውደድ፤ መታዘዝ፤ ወደ እርሱ መጸለይና እርሱንም ማምለክ ማለት ነው። በሌላ አነጋገር በክርስቶስ መኖር ማለት ቅርንጫፍ ከወይነት ግንድ ጋር እንደተጣበቀ፤ ከእርሱ ጋር በመንፈስ መጣበቅ ማለት ነው። በዚህ ዐይነት ከክርስቶስ ጋር ከተጣበቅን፤ እንደ ሕያው ቅርንጫፍ እንሆናለን። በወይነት ግንድ ውስጥ የሚገኘው ምግብ አዘል ፈሳሽ ወደ ቅርንጫፎቹ እየፈሰሰ ሕይወት እንደሚሰጣቸው ሁሉ፤ የክርስቶስም መንፈስ በእኛ ውስጥ እየፈሰሰ መንፈሳዊ ሕይወት ይሰጠናል።

ፍሬ ለማፍራት በክርስቶስ መኖር አለብን። በክርስቶስ የማንኖር ከሆነ፤ ፍሬ ማፍራት አንችልም። ይህም ብቻ አይደለም፤ እንደርቃለን፤ እንሞታለን (ቁ. 6)።

5 ይህ ቁጥር በቁጥር 4 ላይ የተነገረውን አሳብ እንደገና ይደግመዋል። በዚህ ቦታ ስለ ወይን ግንድና ቅርንጫፎቹ የተሰጠው ትምህርት፤ ጳውሎስ ስለ አካልና ብልቶቹ ከሰጠው ትምህርት ጋር ይመሳሰላል (1ቆሮ. 12፥27)። እኛ በክርስቶስ የወይን ግንድ ላይ ያለን ቅርንጫፎች ነን። በጳውሎስ ምሳሌ መሠረት ደግሞ በክርስቶስ አካል ላይ ያለን ብልቶች ነው። ትምህርቱ አንድ ነው። በክርስቶስ ላይ ተጣብቀን መኖር አለብን፤ አለበለዚያ እንሞታለን።

ኢየሱስ ሲናገር፡ «... ያለ እኔ ምንም ማድረግ አትችሉም» አለ። ያለ ክርስቶስ ምንም ዐይነት መንፈሳዊ ሥራ መሥራት አንችልም። ያለ ክርስቶስ እግዚአብሔርን የሚያስደስት ሥራ መሥራት አንችልም። ከክርስቶስ ጋር ከተጣበቅን ግን ሁሉን ነገር ማድረግ እንችላለን። ጳውሎስ ሲናገር፡ «ክርስቶስ በሚሰጠኝ ኀይል ሁሉን ነገር ማድረግ እችላለሁ» (ፊል. 4፥13) አለ። ምንም ዐይነት ፍሬ ብናፈራ፤ ፍሬው የእኛ ሳይሆን የክርስቶስ ፍሬ እንደሆነ እናስታውስ። ፍሬ የሚያፈራው ቅርንጫፉ ሳይሆን የወይነት ግንድ ነው። ቅርንጫፉ የሚያፈራው የወይነት ግንድ ፍሬ ብቻ ነው።

6 ከወይነት ግንድ የተለየ ቅርንጫፍ ምን እንደሚሆን ከቶ አንርሳ። ከወይነት ግንድ የተለየ ቅርንጫፍ ይደርቃል፤ ወደ እሳትም ይጣላል። ከክርስቶስ ጋር ያለንን ኅብረት የሚያሳይ ነገር አናድርግ።

ከክርስቶስ ሊለየን የሚችል አንድ ነገር ብቻ አለ፤ እርሱም ኅጢአት ነው። ኅጢአት ቅርንጫፍን እንደሚበላ በሽታ ነው። በሕይወታችን ውስጥ ያልተናዘዘው ኅጢአት ካለ፤ በእርግጥ ከክርስቶስ ጋር ያለንን ኅብረት እናጣለን።

7 በክርስቶስ የምንኖር ከሆነ፤ እርሱም በእኛ ይኖራል። ክርስቶስ በእኛ የሚኖር ከሆነ ደግሞ «ቃሉም» በእኛ ይኖራል። ክርስቶስን ከቃሉ መለየት አንችልም። ይሁን እንጂ የክርስቶስ ቃል የሚኖረው በሚታዘዙት ሰዎች ውስጥ ብቻ ነው።

ዛሬ ለእኛ የተሰጠን የክርስቶስ «ቃል» ቅዱሳት መጻሕፍት፤ በተለይም አዲስ ዚዳን ነው። የቅዱሳት መጻሕፍት «ቃል» በእኛ ውስጥ መኖር አለበት። እንግዲህ ለክርስትና ሕይወታችን ሁለት ዋና ዋና ነገሮች ያስፈልጉናል ማለት እንችላለን። አንደኛው ክርስቶስ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት በእኛ ውስጥ መኖር አለበት። ሁለተኛው የክርስቶስ «ቃል» ማለትም የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል በልባችን ውስጥ መኖር አለበት።

በክርስቶስ የምንኖርና እርሱም በእኛ የሚኖር ከሆነ፤ የፈለግነውን ነገር ብንጠይቅ ይሰጠናል። በዮሐ. 14፥13 ላይ ኢየሱስ እንዳስተማረው፤ ማንኛውም ነገር «በሰሙ» ብንጠይቅ ይሰጠናል። እነዚህ ሁለት ዐረፍተ ነገሮች አንድ ናቸው። በክርስቶስ የሚኖር ሰው በክርስቶስ ስም ይጠይቃል። ይህም ብቻ አይደለም፤ በክርስቶስ የምንኖርና ቃሉንም በልባችን ያኖርን ከሆነ፤ ሁልጊዜ የምንለምነው እንደ ክርስቶስ ፈቃድ ነው። የጠየቅነውን ማንኛውንም ነገር ሊሰጠን እግዚአብሔር ደስተኛ ነው። ለዚህም ነው በክርስቶስ የሚኖሩ ሰዎች የጠየቁትን ማንኛውንም ነገር የሚያገኙት (ዮሐ. 14፥13 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በክርስቶስ ሕይወት ሁለት ነገሮች ነን ለን ሲጻጹ ዘወትር እናያለን። አንደኛው የተስፋ ቃል ሲሆን ሁለተኛው ገደብ ወይም ሁኔታ ነው። የተጠየቅነውን ነገር ስንፈጽም

እግዚአብሔር ደግሞ የተስፋ ቃሉን ይፈጽማል። እግዚአብሔር የተስፋ ቃሉን ሲሰጥ ከተስፋ ቃሉ ጋር ገደቡን ወይም ሁኔታውን በግልጽ ሳይናገር (የተስፋ ቃል) የሰጠበት ጊዜ የለም።

እነዚህ የተስፋ ቃሎችና ገደቦች (ሁኔታዎች) ምንድን ናቸው? አንደኛው ምሳሌ አንድ ሰው ሲያምን፤ እግዚአብሔር ልመናውን ይመልስበታል (ማር. 11፥24)። ገደቡ ወይም ሁኔታው ሰውየው እምነት ሊኖረው ይገባል፤ የተስፋ ቃሉ ደግሞ እግዚአብሔር የሰውየውን ልመና መመለሱ ነው። ሁለተኛው ምሳሌ አንድ ሰው ሌሎችን ይቅር ቢል፤ እግዚአብሔር ይቅር ይለዋል (ማቴ. 6፥14)። ሦስተኛው ምሳሌ አንድ ሰው ወደ እግዚአብሔር ቢቀርብ፤ እግዚአብሔር ወደ እርሱ ይቀርባል (ያዕ. 4፥8)። አራተኛው ምሳሌ ደግሞ በቁ. 7 ላይ ይገኛል፤ «በእኔ ብትኖሩ፤ ቃሉም በእናንተ ሲኖር የፈለጋችሁትን ሰትጠይቁ ታገኛላችሁ» የሚለው ነው።

ራሳችንን እንዲህ ብለን እንጠይቅ፤ የጠየቅነውን ሁሉ ከእግዚአብሔር እናገኛለን? ብዙውን ጊዜ ግን የጠየቅነውን ሁሉ አናገኛም። ምክንያቱም እግዚአብሔር ያስቀመጠውን ገደብ አላሟላንም።

የጠየቅነውን ነገር እግዚአብሔር ካሰጠን፤ ዘወትር የምንለው ምንድን ነው? የምንለው እንዲህ ነው፡ «የእግዚአብሔር ፈቃድ ባይሆን ነው»። የጠየቅነውን ነገር ያላገኘንበት ምክንያት ግን ይህ አይደለም። የእግዚአብሔር ፈቃድ ባይሆን ነው ስንል ግን እግዚአብሔር የእኛን ፍላጎት ስላላሟላልን እየከሰሰነው ነው። ጸሎታችን ፍሬያማ ሳይሆን ሲቀር እግዚአብሔርን አንወቀስ! ይልቁንም ራሳችንን እንወቀስ። ጸሎታችን ፍሬያማ የማይሆንበት አንድ ምክንያት አለ፤ ያም ምክንያት በተገዢው መንገድ ባለመጸለያችን ነው (ያዕ. 4፥3 ይመለከታል)። ደግሞም እግዚአብሔር ያስቀመጠውን ገደብ ባለማሟላታችን ነው።

ትክክል ያልሆነ ሌላም ልማድ አለን። ይኸውም ጸሎታችንን ከጨረስን በኋላ ሁልጊዜ እግዚአብሔርን እንዲህ እንለዋለን፡ «ፈቃድህ ቢሆን ልመናችንን መልስ»። በጸሎታችን ውስጥ «ፈቃድህ ቢሆን» የሚለውን ቃል ካስገባን የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ ሳናውቅ መጸለያችንን ማረጋገጣችን ነው። እንዲህ ያሉ ጸሎቶች ደግሞ መልስ አያገኙም። ይህ ቁጥር አንድ ትልቅ እውነት ያስተምረናል። ይኸውም በክርስቶስ የምንኖርና ቃሉም በእኛ የሚኖር ከሆነ፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ እናውቃለን፤ ጸሎታችንም እንደ ፈቃዱ ይሆናል። ጸሎታችን እንደ ፈቃዱ ከሆነ ደግሞ ጸሎታችን መልስ ያገኛል።

የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንዴት ማወቅ እንችላለን? የእግዚአብሔርን ፈቃድ በአብዛኛው የምናውቀው መጽሐፍ ቅዱስን በማንበብ ነው። አንድ አባባል አለ፤ ስጸልይ ከእግዚአብሔር ጋር እነጋገራለሁ፤ መጽሐፍ ቅዱስን ሳነብ (የእግዚአብሔር ቃል ነው) እግዚአብሔር ያነጋግረኛል። እውነተኛ ጸሎት ለእግዚአብሔር መናገር ብቻ ማለት አይደለም፤ እርሱንም ማድመጥ ነው። ጸሎት ሁለት ሰዎች የሚነጋገሩትን ንግግር ይመስላል፤ በንግግር ውስጥ መናገር እንዳለ ሁሉ ማድመጥም አለ። የእግዚአብሔርን ቃል ስናነብ፤ ፈቃዱን እንረዳለን፤ ከዚያም እንደ ፈቃዱ እንጸልያለን።

ክርስቶስ በእኛ ውስጥ ሲኖር «ቃሉም» በእኛ ውስጥ ይኖራል። ይሁን እንጂ የዚህ ዐረፍተ ነገር ግልባጭም ትክክል ነው። የክርስቶስ ቃል በእኛ ውስጥ ሲኖር፤ ክርስቶስ ራሱ በእኛ ውስጥ ይኖራል። ምክንያቱም ክርስቶስና ቃሉ አንድ ናቸው። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ሕያው ቃል ነው (ዮሐ. 1፥1-2፤ 14 ይመለከታል)። ስለዚህ የክርስቶስን ቃል የምናገኘው ከመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ሳይሆን በመንፈስ ቅዱስ ተመስቦ በእኛ ውስጥ ከሚኖረው ከክርስቶስ ጭምር ነው። እንግዲህ ከእነዚህ ሁለት ምንጮች ማለትም ከመጽሐፍ ቅዱስና ከመንፈስ ቅዱስ፤ የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ ማወቅ እንችላለን።

ታዲያ እንዴት ነው በክርስቶስ «ቃል» አማካይነት የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማወቅ የምንችለው? አንደኛው የክርስቶስን ቃል በመቀበልና መጽሐፍ ቅዱስን በማተናት፤ እንዲሁም ቃሉ በልባችን እንዲጻፍ በማድረግ የእግዚአብሔርን «እጠቃላይ ፈቃድ» ማወቅ እንችላለን (ዕብ. 8፥10)። ሁለተኛው በመንፈስ ቅዱስ ምሪት አማካይነት

የእግዚአብሔርን «ውሱን ፈቃድ» (ማለትም በተወሰኑ ሁኔታዎች ውስጥ ያለውን ፈቃድ) ማወቅ እንችላለን። በዚህ ሳለም ስንኖር መጽሐፍ ቅዱስ ውሱን መመሪያ ያልሰጠባቸው ነገሮች ይገኙታል። ለምሳሌ ማንን ማግባት እንዳለብን፣ ምን ዐይነት ሥራ መሥራት እንዳለብን ወይም ምን ዐይነት ትምህርት መማር እንዳለብን መጽሐፍ ቅዱስ ውሱን መመሪያ አልሰጠንም። በእነዚህ ጉዳዮች ላይ የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደ ሆነ ለማወቅ የመንፈስ ቅዱስ ምሪት ያስፈልገናል።

ይሁን እንጂ በአንድ ሁኔታ ውስጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ ከማወቃችን በፊት ሌላ ሦስተኛ ነገር ያስፈልገናል፤ ይኸውም እግዚአብሔር የጠየቀንን ሁሉ ለማድረግ ፈቃደኞች መሆን አለብን። እግዚአብሔር የተናገረንን ነገር ለመታዘዝ ፈቃደኞች ካልሆንን፤ ፈቃዱን አይገልጥልንም። ፈቃዱ ምን እንደሆነ እንዳናውቅ ከፋላባችን እንቅፋት ይሆንብናል። ወደ እግዚአብሔር ፈቃድ ከማዘንበል ይልቅ ወደ ራሳችን ፈቃድ እናዘንብላለን። ይህ በሚሆንበት ጊዜ በገጠመን ነገር ውስጥ የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ አናውቅም።

እንግዲህ ባጠቃላይ መናገር የሚቻለው እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ ካልሰጠን፤ በጉዳዩ ላይ የእግዚአብሔር ፈቃድ ምን እንደሆነ አላወቅንም ማለት ነው። ፈቃዱ ምን እንደሆነ አላስተዋልንም፤ ደግሞም የእርሱን ፈቃድ ለማድረግ ራሳችንን አልሰጠንም። በሌላ አነጋገር ጸሎታችን እንዲመለስ፤ በእኛ በኩል ማሟላት የሚገባንን ነገር አላሟላንም። በድካማችን፣ ባለመታዘዛችንና በነጠላነታችን ምክንያት ጸሎታችን መልስ አያገኝም።

ከእኛ ማን ነው የዚህን ቁጥር ሙሉ ሐሳብ (ትርጉም) የተረዳ? ኢየሱስ የወይን ግንድ ነው፤ እኛ ደግሞ ቅርንጫፎች ነን። የወይን ግንዱና ቅርንጫፉ እንደሚያድጉ ሁሉ እኛም በክርስቶስ ሕይወታችን ማደግ አለብን። በክርስቶስ ያለን ሕይወት በየጊዜው ማደግና ሥር መስደድ አለበት።

«በእኔ ኦሩ» (ቁ. 4)። አሁን የዚህን ቁጥር ሙሉ ሐሳብ (ትርጉም) መረዳት እንችላለን፤ ይኸውም መንፈሳችን ከክርስቶስ መንፈስ ጋር አንድ መሆን አለበት፤ ደግሞም ሐሳባችንን ፈቃዳችን ከክርስቶስ ሐሳብና ፈቃድ ጋር አንድ መሆን አለበት። ለእኛ ሳይሆን ለክርስቶስ መኖር አለብን። እኛ የራሳችን አይደለንም፤ እኛ የክርስቶስ ነን። በክርስቶስ የሚኖሩ ሰዎች በዚህ ቁጥር ላይ የተነገረውን ተስፋ ያገኛሉ። «የፈለጋችሁትን ስትጠይቁ ታገኛላችሁ»።

8 እግዚአብሔር የሚከበረው እንዴት ነው? «ፍሬ» ስናፈራ እግዚአብሔር ይከበራል። እግዚአብሔር በክርስቶስ እንደከበረ ሁሉ (ዮሐ. 13፡31) እግዚአብሔር በእኛም ይከበራል፤ ማለት ፍሬ ስናፈራ እርሱ ይከበራል (ማቴ. 5፡16፤ ዮሐ. 15፡2 ይመለከታል)። በፍሬአችን በተለይም በፍቅራችን የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት እንደሆንን ሰዎች ሁሉ ያውቃሉ (ዮሐ. 13፡35)።

9 «በፍቅሩ ኦሩ»። በክርስቶስ ፍቅር መኖር ማለት በክርስቶስ መኖር ማለት ነው (ቁ. 4 ይመለከታል)። ክርስቶስ ምን ያህል እንደወደደን ከፋ አንርሳ። ክርስቶስ የወደደን እግዚአብሔር የወደደንን ያህል ነው። በክርስቶስ ፍቅር ስንኖር በእግዚአብሔር ፍቅር እንኖራለን።

10 በክርስቶስ ፍቅር ለመኖር በቅድሚያ ክርስቶስን መውደድ አለብን። እርሱን ለመውደድ ደግሞ መታዘዝ አለብን (ዮሐ. 14፡15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ክርስቶስን በታዘዘን ቁጥር በእርሱ ፍቅር እንኖራለን፤ እርሱና አብም በእኛ ይኖራሉ (ዮሐ. 14፡21 ይመለከታል)።

11 ኢየሱስ እነዚህን ነገሮች ለደቀ መዛሙርቱ የነገረው «ደስታው» በእነርሱ እንዲኖርና እርሱ ራሱ የቀመሰውን ደስታ እነርሱም እንዲቀምሱ ነው። ይህ ደስታ መንፈሳዊ ደስታ ነው፤ የውስጥ ደስታ ነው። ይህ ደስታ ኢየሱስ ሊሰጣቸው ቃል የገባቸው ደስታ ነው (ዮሐ. 14፡27)፤ ይህ ደስታ በመከራና በስደት ውስጥ ቢያልፉም እንኳ ከእነርሱ ጋር የሚኖር ደስታ ነው። እንዲህ ያለው ደስታ የመንፈስ ቅዱስ ፍሬ ነው (ገላ. 5፡22)። እንግዲህ መንፈስ ቅዱስ ያደረገበት ሰው ሁሉ ይህን ደስታ ያገኛል።

በዚህ ሳለም የሚኖሩ ሰዎች ደስታንና እርካታን ከምንም በላይ ለማግኘት ይችላሉ። አንድ ሰው እውነተኛ ደስታ ማግኘት የሚችለው ክርስቶስን ሲገኝ ብቻ ነው።

12 እዚህ ላይ ክርስቶስ በዮሐ. 13፡34 ላይ ለደቀ መዛሙርቱ የሰጣቸውን «አዲስ ትእዛዝ» እንደገና ይደግመዋል፤ «እኔ እንደ ወደድሁላችሁ እናንተም እርስ በርሳችሁ ተዋደዱ»።

13 ከዚያም ኢየሱስ ከመካከላቸው አንዱ ለወዳጁ ያለውን ፍቅር ለመግለጥ ቢፈልግ፤ ለወዳጁ ጌላ ሕይወቱን አሳልፎ መስጠት እንዳለበት ለደቀ መዛሙርቱ ነገራቸው። ኢየሱስ እነርሱን የወደዳቸው እንዲህ ነው፤ ለእነርሱ ያለውን ታላቅ ፍቅር ያሳየውም ሕይወቱን በመስቀል ላይ አሳልፎ በመስጠት ነው። ለሚወዱት ሰው ራሱን አሳልፎ ከመስጠት የሚበልጥ ምንም ዐይነት ፍቅር የለም።

እርስ በርስ እንድንዋደድ ኢየሱስ አዘናል። እንዲህም ሲባል አንዳችን ለሌላው ሕይወታችንን አሳልፈን ለመስጠት ዝግጁ መሆን አለብን። ሕይወታችንን አሳልፈን መስጠት ያለብን ለክርስቶስ ብቻ ሳይሆን ለወንድማችንም ጭምር ነው። የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በዚህ ሳለም ሕይወታቸውን መጥላት ያለባቸው አንዱ ምክንያት ይ፤ ነው (ዮሐ. 12፡25 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሕይወቱን የሚወድ ሰው ለክርስቶስም ሆነ ለሌሎች ራሱን መስጠት አይፈልግም።

ኢየሱስ ሕይወቱን የሰጠው ለወዳጆቹ ብቻ ሳይሆን ለጠላቶቹም እንደሆነ ማስታወስ አለብን (ሮሜ 5፡6፤8 ይመለከታል)። ጠላቶቻችንን እንድንወድ ኢየሱስ አዘናል (ማቴ. 5፡44)። እርግጥ ነው ኢየሱስ ለጠላቶቻችን ሕይወታችንን አሳልፈን እንድንሰጥ በቀጥታ አላዘዘንም። ይሁን እንጂ እውነተኛ ፍቅር «ወዳጄ ማን ነው? ጠላቴ ማን ነው?» እያለ አይጠይቅም። ፍቅር ትርፍና ኪሳራን ሳያለብሁ ሁሌጊዜ ራሱን ይሰጣል። ኢየሱስ ያለውን ነገር ሁሉ ለሰዎች ሰጠ። የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት የሆኑ ሁሉ ኢየሱስ ያደረገውን ነገር ለማድረግ ፈቃደኞች መሆን አለባቸው።

14 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን «ወዳጆቻች» በማለት ጠራቸው፤ ኢየሱስ እኛንም ዛሬ «ወዳጆቻች» በማለት ይጠራናል። ነገር ግን የኢየሱስ «ወዳጅ» ለመሆን ኢየሱስ የሰጠውን ትእዛዝ መታዘዝ ያስፈልጋል።

15 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን «ወዳጆቻች» በማለት የጠራው እርሱ ራሱ ከአብ የተማረውን ነገር ለደቀ መዛሙርቱ ስለገለጠላቸው ነው። ሊነግራቸው የሚፈልገው ብዙ ነገር ነበረው፤ ነገር ግን አሁን ሊሸከሙት አይችሉም (ዮሐ. 16፡12)። በኋላ ግን በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ይነግራቸዋል (ዮሐ. 16፡13)።

ደቀ መዛሙርቱ ከእንግዲህ በኋላ አገልጋዮች አይደሉም። አንድ አገልጋይ ከጌታው የሚቀበለው ትእዛዝ ብቻ ነው። ጌታው ትእዛዙን ለምን እንደሰጠ ለአገልጋዩ መግለጽ አያስፈልገውም። ኢየሱስ የሚያየን ግን እንደ ወዳጅ ነው። ከእርሱም ጋር በነፃነት እንድንነጋገር ወደ ራሱ ያስጠጋናል። በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ልናውቅ የሚገባንን ነገር ሁሉ ይገልጥናል።¹⁰⁶

16 በመጀመሪያ ኢየሱስን ለመከተል የመረጡት ሰዎች አይደሉም። ይልቁንም እርሱን እንዲከተሉ ሰዎችን የመረጠ ኢየሱስ ነው። በመጀመሪያ ኢየሱስ ሰዎችን ጠራ። ከዚህ በኋላ ሰዎች ኢየሱስን ለመከተልና ላለመከተል ነፃ ናቸው። ይሁን እንጂ ኢየሱስ ከጠራው ሰው በስተቀር እርሱን መከተል የሚችል ማንም ሰው የለም (ዮሐ. 5፡37፤44 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንደመረጠ ሁሉ ደግሞም ሾማቸው። ሹመቱ «መሄድ» ማለትም ምስክር መሆን ነው። ሥራቸውም «ፍሬ ማፍራት» ነው። ኢየሱስ ሲናገር፡ «እኔ መረጥሁኋልኩ . . . ሄዳችሁ ብዙ ፍሬ

106 እያሉ የሃይማኖት መሪዎች ተከታዮቻቸውን የሚያዩት እንደ አገልጋይ ነው። የእኛ መሪ ኢየሱስ ግን እንዲህ አያየንም። ይልቁንም ራሱን የእኛ አገልጋይ አደረገ። ለምሳሌ የትኛው መሪ ነው የተከታዮቹን እግር ያጠበ? (ዮሐ. 13፡5)።

እንድታፈሩ» አለ። የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት እንደ ቅርንጫፍ ናቸው። የቅርንጫፍ ሥራ ፍሬ ማፍራት ነው። ይህ ቁጥር ባለበት ዐውደ ንባብ ውስጥ «ፍሬ ማፍራት» ማለት ሌሎችን ወደ ክርስቶስ ማምጣት ማለት ነው፤ የሐረግ ቀዳማይ ፍቺ ይህ ነው (ቁ. 2 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እያንዳንዱ ክርስቲያን «ሄዶ ፍሬ እንዲያፈራ» ተሾሞአል። ሩቅ ቦታ ለመሄድ አልተጠራን ይሆናል። ነገር ግን ሁላችንም እንድንሄድ ተጠርተናል። ወደ ገዛ ቤተሰቦቻችንና ጎረቤቶቻችን እንድንሄድ ተጠርተናል። አንድም ክርስቲያን እኔ ለመሄድና ፍሬ ለማፍራት አልተጠራውም አይበል። እያንዳንዱ ክርስቲያን ደቀ መዝሙር እንደሆነ ሁሉ፤ እያንዳንዱም ክርስቲያን የወንጌል መልእክተኛ (ሚሲዮናር) ነው።

እግዚአብሔር ለእያንዳንዱ ክርስቲያን የሰጠው ሥራ ለዘላለም የሚኖር ሥራ ነው። በእርግጥ የእግዚአብሔርን ሥራ የምንሠራ ከሆነ፤ ሥራችን ለዘላለም ይኖራል። የእግዚአብሔርን ፍሬ የምናፈራ ከሆነ፤ ፍሬአችን ለዘላለም ይኖራል። የምንሠራው የእግዚአብሔርን ሥራ እንደሆነና የምናፈራውም የእግዚአብሔርን ፍሬ እንደሆነ ሁላችንም እርግጠኞች እንሁን። ሥራውም ሆነ ፍሬው የእኛ አይደለም። በእርግጥ የእርሱን ሥራ እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ የምንሠራ ከሆነ፤ በኢየሱስ ስም የለመነውን ነገር ሁሉ እግዚአብሔር ይሰጠናል። እግዚአብሔር የተናገረውን የምናደርግ ከሆነ፤ እርሱም የተናገረውን ያደርጋል (ዮሐ. 14፡13፤ 15፡7 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ፍሬ ለማፍራት ጸጋና ኅይል እንዲሰጠን ጠይቀን ጥያቄአችን ሳይመለስ የቀረው ስንት ጊዜ ነው? ለጥያቄአችን መልስ ሳናገኝ ስንቀር «መልስ ያላገኘው ለምንድን ነው?» ብለን እንጠይቃለን? የዚህ ምክንያቱ በዚህ ቁጥር ላይ ኢየሱስ የሰጠውን ትእዛዝ በሚገባ አለመገደባችን ነው። ይኸውም ሄደን ፍሬ እንድናፈራ ጸጋና ኅይል እንዲሰጠን በቅድሚያ ጠየቅን። ኢየሱስ ግን እንዲህ አለ፡ «ሄዳችሁ ፍሬ አፍሩ። ከዚያም እግዚአብሔር የጠየቃችሁትን ጸጋና ኅይል ይሰጣችኋል።» እግዚአብሔር ሄደን ፍሬ እንድናፈራ የሚያስፈልገንን ጸጋና ኅይል የሚሰጠን ፈቃዱን ለመታዘዝ ያለንን ፈቃደኝነት ተመልከቶ ነው።

እዚህ ላይ አንድ ትልቅ እውነት እንማራለን። ይኸውም እግዚአብሔርን የምናከብርበትና ከዚህም ከብር የምንካፈልበት አንድ መንገድ ብቻ አለ፤ ያም መንገድ የመታዘዝ መንገድ ነው። መንገዱስ ቅዱስን የምንቀበለው ስንታዘዝ ብቻ ነው (ዮሐ. 14፡15-16)። ኢየሱስ በሕይወታችን የሚገለጠው ስንታዘዝ ብቻ ነው (ዮሐ. 14፡21)። እግዚአብሔር በእኛ ውስጥ የሚኖረው ስንታዘዝ ብቻ ነው (ዮሐ. 14፡23)። በክርስቶስ ፍቅር መኖር የምንችለው በመታዘዝ ብቻ ነው (ዮሐ. 15፡10)። የክርስቶስን ወዳጅነት የምናገኘው በመታዘዝ ብቻ ነው (ዮሐ. 15፡14)። እንዲሁም ላቀረብነው የጸሎት ጥያቄ መልስ የምናገኘው ስንታዘዝ ብቻ ነው። እነዚህን ሁሉ ታላላቅ በረከቶች ማግኘት የምንችለው ኢየሱስን ስንታዘዝ ብቻ ነው።

በዚህ ቁጥር ላይ መባል ያለበት አንድ ሌላ ነገር አለ። ይኸውም በዚህ ቁጥር ላይ «በስሜ» የሚል አንድ ቁልፍ ቃል አለ። በዮሐ. 14፡13 ላይ ማብራሪያ ስንሰጥ «በክርስቶስ ስም» ማለት «በክርስቶስ ምትክ» ማለት እንደሆነ ተናግረናል። ስንጸልይ በክርስቶስ ምትክ (እግር) ሆነን መጸልይ አለብን።

ከዚህ ቀጥሎ የምናገኘው ምሳሌ ይህንን እውነት በግልጽ ያሳየናል። ኢየሱስ ወደ ሩቅ አገር የሄደን ነጋዴ ይመስላል። ነጋዴው ወዳሰበበት አገር ከመሄዱ በፊት የንግዱን ኅላፊነት ለአገልጋዩ ይሰጣል። ነጋዴው እርሱ በሌለበት ጊዜ ንግዱን በሙሉ ኅላፊነት እንዲያስተዳድር ለአገልጋዩ ሙሉ ሥልጣን ይሰጠዋል። ከዚህም በላይ አገልጋዩ በነጋዴው ስም እንዲጠቀም ነጋዴው ሙሉ ሥልጣን ይሰጠዋል።

እንዲህ ያለ ኅላፊነት የተሰጠው አገልጋይ በራሱ ሥልጣን የሚያደርገው ምንም ነገር የለም። የጌታውን ገንዘብ በራሱ ስም ከባንክ ለማውጣት ቢሞክር ጌታው ይቀጣዋል። ነጋዴው አገልጋዩን እንዲህ ሊያምነው የቻለው ለምንድን ነው? ነጋዴው አገልጋዩን ሊያምነው የቻለው አገልጋዩ ታዛዥና ታማኝ ስለሆነ ነው። አገልጋዩ ታዛዥና ታማኝ በመሆኑ

በጌታው ስም መጠቀምን ጨምሮ ንግዱን በኅላፊነት እንዲያስተዳድር ሙሉ ሥልጣን ተሰጠው።

ልክ እንዲሁ ኢየሱስ በዚህ ምድር የነበረውን አገልግሎት ጨርሶ ወደ ሰማይ ሲሄድ ሥራውን («ንግዱን») ለእኛ ሰጥቶናል። የመንግሥተ ሰማይን ሀብትና በረከት ሁሉ በሰሙ እንድንጠቀም ሙሉ ሥልጣን ሰጥቶናል። የክርስቶስ አገልጋዮች ሆይ! በሰሙ ለመጠቀም የተሰጣችሁን ሥልጣን በአግባቡ ተጠቀሙበት! በሰሙ ለሰጣችሁ ኅላፊነት ራሳችሁን ስጡ። ኢየሱስ እንዲህ ይለናል፡ «ሄዳችሁ ፍሬ እንድታፈሩ ሾምሁአችሁ። እስከ ምድር ዳርቻ ሁሉ ምስክርቺ እንድትሆኑ ሾምሁአችሁ (ዮሐ. 1፡8)። የሕይወት ውሃ ምንጭ እንድትሆኑ ሾምሁአችሁ (ዮሐ. 7፡38)። በመከራ ለሚሰቃየው ዓለም የመንግሥተ ሰማይን ሀብትና በረከት ሁሉ እንድታፈሩ ሾምሁአችሁ።»

የተሾምንበትን ነገር ከምን አደረስን? አሁንስ ምን እያደረግን ነው? ከአሁን ጀምሮ ለራሳችን ደስታን፣ ለላምንና መጽናናትን እንድናገኝ የምናቀርበውን ጥያቄ ለናቁም። ከዚህ ይልቅ ግን ይህ ሐላብ ብቻ በእኛ ውስጥ ይኑር፡ «እኔ የራሴ አይደለሁም፤ እኔ የእርሱ ነኝ፤ የእርሱም አገልጋይ ነኝ። ሕይወቴ አንድ ትርጉምና ዓላማ ብቻ ነው ያለው፤ ያም የእርሱን ፈቃድ ማድረግ።» የእርሱን ፈቃድ ማድረግ የሕይወታችን ብቸኛ ምኞት ሲሆን ወደ እኛ ቀርቦ እንዲህ ይለናል፡ «ከእንግዲህ ወዲህ ባርቶ አልላችሁም! . . . ወዳጆች ግን ብቻችኋለሁ» ቁ. 15።

የክርስቶስ አገልጋዮች ሆይ! ሹመታችሁን ተቀብላችሁ «ሄዳችሁ ለከብሩ የሚሆነውን ፍሬ አፍሩ»። 17 ዮሐንስ 13፡34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ዓለም የኢየሱስን ደቀ መዛሙርት ጠላ (15፡18-27)

18 «ዓለም¹⁰⁷ ቢጠላችሁ ከእናንተ በፊት እኔን እንደጠላኝ አውቁ»። ኢየሱስ እንዲህ ሲል «ዓለም በእርግጥ ይጠላችኋል፤ ምክንያቱም ዓለም እናንተን ከመጥላቱ በፊት እኔን ጠልቶኛል» ማለቱ ነው። ዓለም ስለጠላን መደንቅ አይገባንም። ዓለም ኢየሱስን ከጠላ የእርሱ ተከታይ የሆኑትንም ይጠላል (ማቴ. 10፡24-25 ይመለከታል)። እዚህ ላይ የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በፍቅራቸው የታወቁ ሊሆኑ እንደሚገባ ልብ እንበል። የዚህ ዓለም ሰዎች የሚታወቁት ደግሞ በጥላቻቸው ነው።

19 ዓለም የኢየሱስን ተከታዮች የሚጠላቸው ከዚህ ዓለም ስላልሆኑ ነው። ወደ ክርስቶስ መንግሥት እንዲገቡ ከዚህ ዓለም ተጠርተው ወጥተዋል። ክርስቲያኖች በዚህ ምድር እያሉ እንኳ ከጨለማው መንግሥት ወጥተው የእግዚአብሔር መንግሥት ዜጋ ሆነዋል። ለዚህም ነው «የዚህ ዓለም ንጃ» (ዮሐ. 14፡30) የሆነው ሰይጣን እጅግ የሚናደደው። ክርስቲያኖች የሰይጣንን መንግሥት ትተው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ገብተዋል። ሰይጣን ክርስቲያኖችን ይጠላል። እንዲሁም በእርሱ አገዛዝ ሥር ያሉ ማለትም ከዚህ ዓለም የሆኑ ሰዎች በሙሉ ክርስቲያኖችን ይጠላሉ። በክርስቲያኖችና በዓለም (በሰይጣን መንግሥት) መካከል ሁልጊዜ ጠላትነት አለ። በመልካምና በከፋ፣ በእውነትና በሐሰት፣ በብርሃንና በጨለማ መካከል ምንም ዐይነት እርቅ ሊኖር እንደማይችል ሁሉ፤ በክርስቲያኖችና በዓለም መካከል እርቅ ሊኖር አይችልም።

20 አብዛኛውን ጊዜ በጌታው ላይ የሚደርሰው ነገር በአገልጋዮቹም ላይ ይደርሳል። ኢየሱስን የሚያሳድዱ ሰዎች የእርሱን ደቀ መዛሙርት ያሳድዳሉ፤ ምክንያቱም ደቀ መዛሙርቱ የሚያደርጉት ኢየሱስ የሚያደርገውን ነገር ነው። በጨለማ ውስጥ ብርሃን ናቸው። የዚህ ዓለም ሰዎች ብርሃንን ይጠላሉ፤ የዚህ ዓለም ሰዎች ብርሃንን የሚጠሉት ከፋ ሥራቸውን ወደ ብርሃን ስለሚያወጣው ነው (ዮሐ. 3፡19-20)

107 በዚህ ዐውደ ንባብ ውስጥ «ዓለም» የሚለው ቃል የሚያመለክተው «በዚህ ዓለም የሚኖሩ የግምገማ ሰዎችን ነው»። ቃሉ ከእግዚአብሔር ይልቅ የዚህን ዓለም ነገር የሚወዱ ሰዎችንም ያመለክታል።

እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ለዚህ ነው ዓለም ክርስቶስንና የክርስቶስ ደቀ መዛሙርትን የሚያሳድደው።

ልክ እንዲሁ የክርስቶስን ትምህርት የሚታዘዙ ሁሉ የደቀ መዛሙርቱንም ትምህርት ይታዘዛሉ። ነገር ግን የደቀ መዛሙርቱን ትምህርት ከመታዘዙ ይልቅ ደቀ መዛሙርቱን የሚያሳድዱ ይበዛሉ፤ በደቀ መዛሙርት ላይ የደረሰውም ይህ ነው (ማቴ. 10፡24-25፤ ዮሐ. 13፡16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ታማኝ ክርስቲያኖች ሁሉ ስደት ይደርስባቸዋል (2ጢ. 3፡12)። ኢየሱስ እንደ በላቸ በተከላዎች መካከል ልኮናል (ማቴ. 10፡16)። እዚህ ላይ ግን የክርስቶስን መከራ የሚካፈሉ ሁሉ ከብሩንም እንደሚካፈሉ እናስታውስ (ማቴ. 5፡10-12፤ ሮሜ 8፡17፤ 1ጴጥ. 4፡13-14 ይመለከታል)።

21 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲህ አለ፡ «ይህን ሁሉ ስሜ ያደርጉባችኋል»፤ ማለትም ይህን ሁሉ የሚያደርጉባችሁ በእኔ ምክንያት ነው። ዓለም በኢየሱስ ደቀ መዛሙርት ላይ ክፉ ነገር የሚያደርገው እግዚአብሔርን ስለማያውቅ ነው። ዓለም እግዚአብሔርን የማያውቀው (የላወቀው) የእግዚአብሔር መገለጥ የሆነውን ኢየሱስን ስላወቀና ስላልተቀበለ ነው።

22 ኢየሱስ ወደዚህ ምድር ባይመጣ ኖሮ፤ አይሁድ የእግዚአብሔርን ልጅ ባለመቀበላቸው ኅጢአተኛ ባልሆኑ ነበር። ኢየሱስ እንዲህ ሲል፤ ወደዚህ ምድር ባልመጣ ኖሮ አይሁድ ፈጽሞ በደል የለሽና ኅጢአት የለሽ ይሆኑ ነበር ማለቱ አይደለም። እንደ ማንኛውም ሰው ሁሉ አይሁዳውያንም ኅጢአተኞች ናቸው (ሮሜ 3፡9-10)። ኢየሱስ እንዲህ ሲል የእግዚአብሔር እውነተኛ መገለጥ የሆነውን ባለመቀበላቸው በደለኛ አይሆኑም ነበር ማለቱ ነው። አይሁድ ኢየሱስን ሳይቀበሉ በመቅረታቸው እግዚአብሔርን ሳይቀበሉ ቀሩ፤ የአይሁድ ትልቅ በደል ይህ ነበር። ክርስቶስ ባይመጣ ኖሮ፤ በዚህ ኅጢአት ውስጥ አይወድቁም ነበር። የክርስቶስ ወደዚህ ዓለም መምጣት እርሱን በማይቀበሉ ሁሉ ላይ ኩነኔን አመጣ (ዮሐ. 3፡18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

23 «እኔን የሚጠላ አባቴን ደግሞ ይጠላል»። አንዳንድ ሰዎች እንዲህ የሚል ቃል ሲናገሩ ይደመጣሉ፡ «በእግዚአብሔር እንጂ በክርስቶስ አሳምንም»። ነገር ግን በክርስቶስ ሳያምኑ በእውነተኛው እግዚአብሔር ማመን አይቻልም። ክርስቶስን የማይቀበል ሁሉ እግዚአብሔርንም አይቀበልም (ዮሐ. 12፡44-45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ክርስቶስን አለመቀበል ማለት ክርስቶስን «መጥላት» ነው። ስለዚህ ክርስቶስን የማይቀበል ሰው ክርስቶስንና እግዚአብሔርን ይጠላል።

አንዳንድ ሰዎች ደግሞ እንዲህ ይላሉ፡ «ክርስቶስን አቀበልሁኝ ነገር ግን እርሱ የህይወቴ ጌታ እንዲሆን አልፈልግም»። ይህም ቢሆን አይቻልም። የክርስቶስን ጌትነት የማይቀበሉ፤ እግዚአብሔርንም አይቀበሉም። ሰዎች ክርስቶስን ጌታቸውና አዳኛቸው አድርገው መቀበል አለባቸው፤ ሰዎች ክርስቶስን እንደ እግዚአብሔር ልጅ መቀበል አለባቸው። አለበለዚያ ክርስቶስን አልተቀበሉም ማለት ነው።

24 ይህ ቁጥር ለቁጥር 22 ተጨማሪ ሐሳብ ይሰጣል። አይሁድ የክርስቶስን ትምህርት ብቻ ሳይሆን ያልተቀበሉት፤ ክርስቶስ የሠራውን ሥራና ያደረገውን «ተአምራት» ሞምር ነው። በክርስቶስ አለማመን የከፉ ነገር ነው፤ ክርስቶስ ያደረጋቸውን ተአምራት አለማመን ደግሞ እጅግ የከፉ ነው። አይሁድ ክርስቶስ ያደረጋቸውን ተአምራት አለማመናቸው የላባቸውን ደንዳናነት ያሳያል። ምንም እንኳን ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ታላቅ ሥራ በመካከላቸው ቢያደርግም፤ አይሁድ ግን ኢየሱስን ይበልጥ ጠሉት። ኢየሱስን በመጥላታቸው አብንም ጠሉ (ቁ. 23)።

ኢየሱስ ያደረጋቸው ተአምራት ከእግዚአብሔር እንደተላኩ ይመስላሉ (ዮሐ. 5፡36፤ 10፡25)። አይሁድ ኢየሱስ ያደረጋቸውን ተአምራት ስላልተቀበሉ፤ እግዚአብሔርን ሳይቀበሉ ቀሩ። ኢየሱስ ግን ተአምራቱን ያደረገው በእግዚአብሔር ኅይል ነበር። እንግዲህ አይሁድ ምንም የሚያመካኝበት ነገር የላቸውም። እግዚአብሔር በምሕረቱ ምልክት ሰጥቷቸው ነበር፤ እነዚህ ምልክቶች

ራሳቸው ተአምራት ነበሩ። እነዚህንም ተአምራት በዐይናቸው አይተዋል። ክርስቶስንም አይተዋል። ክርስቶስን በማየታቸውም አብን አይተዋል (ዮሐ. 12፡45)። ነገር ግን ክርስቶስንም ሆነ አብን አልተቀበሉም። ኅጢአታቸው በእርግጥ ታላቅ ነበር (ማቴ. 11፡20-24 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

25 «በሕጋቸው» ማለትም በብሉይ ኪዳን አይሁድ ኢየሱስን እንደማይቀበሉ ትንቢት ተነግሮአል። እዚህ ላይ ኢየሱስ ከመዝሙር 35፡19 እና 69፡4 ላይ ሰቅሶ ይናገራል።

26 ከዚያም ኢየሱስ ስለ «አጽናኙ» ማለትም ስለ መንፈስ ቅዱስ እንደገና ተናገረ (ዮሐ. 14፡16-17፤ 26 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ቀደም ሲል እግዚአብሔር መንፈስ ቅዱስን እንደሚልክ ተናግሮ ነበር። አሁን ደግሞ እርሱ ራሱ መንፈስ ቅዱስን እንድሚልክ ይናገራል። በሁለቱም በታ የተናገረው አንድ ነገር ነው፤ ኢየሱስና እግዚአብሔር የሚሠሩት በአንድነት ነው።

መንፈስ ቅዱስ ስለ ኢየሱስ ይመስላል። ሰዎች የክርስቶስን ወንጌል ሰምተው ካመኑ፤ ሰዎቹ ያመኑት መንፈስ ቅዱስ ስለ ክርስቶስ በልባቸው ስለመስከረላቸው ነው። የሰው ምስክርነት በብቻው በቂ አይደለም፤ ሰዎች በክርስቶስ እንዲያምኑ ካስፈለገ ልባቸው «መለወጥ» አለበት። ሰዎች የሚለወጡት በመንፈስ ቅዱስ ብቻ ነው።

27 ይሁን እንጂ የደቀ መዛሙርቱም ምስክርነት አስፈላጊ ነው። መንፈስ ቅዱስ በጆሮ የሚደመጥ ድምፅ የለውም። የመንፈስ ቅዱስ አንደበቶች እኛ ነን። ስለ ክርስቶስ ለሌሎች ሰዎች መመስከር አለብን፤ አለበለዚያ ሰዎች ስለ ክርስቶስ መስማት አይችሉም (ሮሜ 10፡14 ይመለከታል)። እኛ ስለ ክርስቶስ ስንመስክር ምስክርነታችን ወደ ጆሮአቸው ይደርሳል፤ መንፈስ ቅዱስ ደግሞ ምስክርነታችንን ወደ ልባቸው ያደርሳል።

ምዕራፍ 16

የመንፈስ ቅዱስ ሥራ (16፡1-15)

1 የመጨረሻውን እራት በአንድነት በሚበሉበት ሰዓት ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ «እንዳይሰናከሉ» ማለትም እምነታቸው እንዳይናወጥ እነዚህን ትምህርቶች አስተማራቸው (ምዕራፍ 14-16)። ታላቅ ስደት ሊደርስባቸው ተቃርቦአል። ዓለም እንደሚጠላቸውና ጽኑ መከራ እንደሚደርስባቸው አስቀድሞ ካልተነገራቸው ክርስቶስን ሊከዱ ይችላሉ (ቁ. 4)።

2 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በተለይ የአይሁድ ሃይማኖት መሪዎች እንደሚያሳድዱቸው ነገራቸው፤ ከምኩራብ ይባረራሉ። ምናልባትም ከሥራቸውና ከቤታቸው ይባረራሉ። እንዲህ የመሰለው ነገር በየዘመኑ በነበሩ ክርስቲያኖች ላይ ደርሶአል። አንዳንድ የሃይማኖት መሪዎች እጅግ ዕውር ከመሆናቸው የተነሣ እግዚአብሔርን ያገለገሉ እየመሰላቸው ንጹሕ ክርስቲያኖችን ሳይቀር ገድለዋል (ዮሐ. 8፡1-3፤ 26፡9-11 ይመለከታል)። በእርግጥ በብዙዎች ዘንድ እንደሚነገረው ከሐዋርያው ዮሐንስ በስተቀር የተቀሩት አሥራ አንዱ የክርስቶስ ደቀ መዛሙርት በእምነታቸው ምክንያት ተገድለዋል። በታሪክ ውስጥ ክርስቲያኖች ከአይሁድ ብቻ ሳይሆን ከሌላ ሃይማኖት ተከታዮችም ስደት ደርሰዋቸዋል። ከሁሉ የከፋው ግን ክርስቲያኖች ሌሎች ክርስቲያኖችን ያሳደዱበት ጊዜ ነው። ሰይጣን አማኝች የገዛ ወንድማቸውን እንዲያሳድዱ የማድረግና የማላት ታላቅ ኅይል አለው።

3 ሰዎች በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል የተገለጠውን እውነተኛውን እግዚአብሔር ስለማያውቁ እውነተኛ ክርስቲያኖችን ይቃወማሉ (ዮሐ. 15፡21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። አብዛኛውን ጊዜ ሰዎች እግዚአብሔርን የማያውቁት በራሳቸው ጥፋት ነው። እግዚአብሔር በክርስቶስ እግዚአብሔር ምልክት ሰጥቶአቸዋል፤ ሰዎች ግን ከዚህ ለመማር ፈቃደኞች አይደሉም። አይሁድም ቢሆን ያደረጉት ይሄንኑ

ነው። በየዘመኑም የነበሩ የማያምኑ ሰዎች የደገሙት ስህተት ይሄንን ነው።

4 ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር በነበረበት ጊዜ ወደፊት ስለሚደርስባቸው ታላቅ መከራ አልነገራቸውም። ብዙው ለደት የደረሰው በኢየሱስ ላይ በመሆኑ ስለዚህ ጉዳይ መናገር አላስፈለገውም። አሁን ግን ኢየሱስ ትቶአቸው ሊሄድና የዓለም ጥላቻ ሁሉ በእነርሱ ላይ ሊወርድ ነው። ስለዚህ ነገሩ እንግዳ እንዳይሆንባቸው ከወዲሁ ማዘጋጀት አስፈላጊ ነበር።

5 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን እንደሚሄድ ቢነግራቸውም ከእነርሱ መካከል ግን ወዴት እንደሚሄድ የጠየቀው አንድም ሰው አልነበረም። እርግጥ ነው ወዴት እንደሚሄድ ጴጥሮስ ጠይቆታል (ዮሐ. 13:36)። ጴጥሮስ ኢየሱስን በሚጠይቅበት ጊዜ ያስብ የነበረው የኢየሱስን መድረሻ (ኢየሱስ የሚሄድበትን ስፍራ) ሳይሆን ኢየሱስ ወዴትም ቢሄድ ከእርሱ ጋር መሄዱን ብቻ ነው። ኢየሱስ ወደ አንድ ከተማ ወይም አገር የሚሄድ መስሎት ነበር።

6 ኢየሱስ እሄዳለሁ ስላላቸው ደቀ መዛሙርቱ በጎዘን ተሞሉ። ኢየሱስ የሚናገረው ግን ስለ ሞቱ እንደሆነ አሁንም አልተረዱም።

7 ኢየሱስ የሚሄደው ለእነርሱ ጥቅም ሊል እንደሆነ ለደቀ መዛሙርቱ ነገራቸው። ምክንያቱም «አጽናኙ» ይኸውም መንፈስ ቅዱስ የሚመጣው እርሱ ከሄደ በኋላ ነው (ዮሐ. 14:16)። ኢየሱስ ወደዚህ ምድር በመጣ ጊዜ በአንድ ጊዜ መገኘት የሚችለው በአንድ ስፍራ ብቻ ይሆናል። መንፈስ ቅዱስ ግን በአንድ ጊዜ በሁሉም ቦታ ይገኛል።

ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ የሚናገረውን ነገር አሁን ላያስተውሉት ይችላሉ፤ ነገር ግን በኋላ የተናገረውን ነገር አስተዋሉ። እውነት ሆኖ እንደታየው ኢየሱስ ከእነርሱ ጋር ከሚሆን ይልቅ መንፈስ ቅዱስ በእነርሱ ውስጥ ቢኖር ይሻላል። ከኢየሱስ ሞት በፊት ደካሞችና ፈሪዎች ነበሩ። ኢየሱስ ከሞተና መንፈስ ቅዱስም ከመጣ በኋላ ግን ጎያል፤ ጽኑና ደፋር ሰዎች ሆኑ። ለዚህ ነው ኢየሱስ እርሱ ቢሄድ ለእነርሱ ጥቅም እንደ ሆነ የነገራቸው።

8 ኢየሱስ ቀደም ሲል ስለ መንፈስ ቅዱስ አንዳንድ ነገሮችን ነግሮአቸው ነበር (ዮሐ. 14:16-17፤ 26፤ 15:26 ይመለከታል)። አሁን ደግሞ መንፈስ ቅዱስ የዚህን ዓለም ሰዎች «ሰለ ኅጢአት፤ ሰለ ጽድቅና ሰለ ፍርድ» ያላቸውን የተሳሳተ አመለካከት ወደ ብርሃን እንደሚያወጣው ነገራቸው።

9 አንደኛው መንፈስ ቅዱስ «ኅጢአትን» አስመልክቶ ሰዎች ኅጢአተኛ መሆናቸውን ያሳያቸዋል። በኢየሱስ ያላመኑ ሰዎች ኅጢአተኛ ናቸው። የሰዎች ትልቁ ኅጢአት ራሳቸውን የሕይወታቸው ጌታ ማድረጋቸው ነው። ይህ ደግሞ ራስ ወዳድነት ነው። ፍጥረታዊ ሰው ማናቸውንም ነገር የሚያደርገው ለራሱ ነው። ከዚህ ራስ ወዳድነት የተነሣ ሰዎች ከራሳቸው በስተቀር እግዚአብሔርንም ሆነ ኢየሱስን የሕይወታቸው ጌታ ማድረግ አይፈልጉም። ኢየሱስ «አገልግሎት» አለ። ሰዎች ግን «የማገለግለው ራሴን ብቻ ነው። በአንተ አላምንም» አሉ። መንፈስ ቅዱስ የመጣው ይህንን የሰዎችን ራስ ወዳድነትና እምቢተኝነት ለመውቀስ ነው። ሰዎች ራስ ወዳድነታቸውን ተረድተው በንስሐ ወደ እግዚአብሔር መመለስ የሚችሉት መንፈስ ቅዱስ ልቦናቸውን ሲወቅስ ብቻ ነው።

10 ሁለተኛው መንፈስ ቅዱስ «ጽድቅን» አስመልክቶ ክርስቶስ ጻድቅ መሆኑን ለሰዎች ያሳያል። ዓለም ኢየሱስን «ኅጢአተኛ» ነው ይላል (ዮሐ. 9:24)። ኢየሱስ ግን ጻድቅ ሰው እንደሆነ ለሰዎች ሁሉ ታየ፤ ኢየሱስ ጻድቅ ሰው እንደ ሆነ ለሰዎች ሁሉ የታየው ከሞት በመነሣቱና ከአባቱ ጋር ሊሆን ወደ ሰማይ በመሄዱ ነው።

ከዚህ በተጨማሪ መንፈስ ቅዱስ ሰዎች ምንም «ጽድቅ» እንደሌላቸው ያሳያቸዋል። ጻድቅ ክርስቶስ ብቻ ነው። ሰዎች ከኅጢአታቸው መንጻትና በእግዚአብሔርም ፊት ጻድቃን መሆን የሚችሉት በክርስቶስ ሞት ብቻ ነው (ማር. 10:45 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሰዎች በራሳቸው ጥረት ጻድቃን መሆን እንደማይችሉ መንፈስ ቅዱስ ያሳያቸዋል። ለሰዎች ይህን ማሳየት የሚችል መንፈስ ቅዱስ

ብቻ ነው፤ አለበለዚያ ሰዎች ወደ እምነት መምጣት አይችሉም።

11 ሦስተኛው መንፈስ ቅዱስ «ፍርድን» አስመልክቶ «የዚህ ዓለም ገዥ» በሆነው በሰይጣን ላይ ፍርድ እንደተላለፈ ለሰዎች ያሳያል። ኢየሱስ ሰይጣንን በመስቀል ላይ ድል አድርጎታል (ዮሐ. 12:31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ሰይጣን «ተፈርዶበታል»፤ በመጨረሻም ይጠፋል።

12 ምንም እንኳ ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ የደበቀው ምንም ነገር ባይኖርም (ዮሐ. 15:15) ከመሞቱ በፊት ሁሉንም ነገር ሊገልጥላቸው አልፈለገም። ምክንያቱም ሁሉንም ነገር ለመስማት ዝግጁ አይደሉም። ደግሞም ለማስተዋልም ሆነ ለመቀበል አይችሉም። ማወቅ የሚገባቸውን ጥልቅ ምስጢር ለመረዳት የመንፈስ ቅዱስን እርዳታ ይሻሉ።

13 ስለዚህ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ማወቅ የሚገባቸውን ነገር እንዲያውቁ መንፈስ ቅዱስ መጥቶ እንደሚያስተምራቸው ነገራቸው። መንፈስ ቅዱስ «ወደ እውነት ሁሉ ይመራቸዋል»። መንፈስ ቅዱስ «ወደፊት የሚሆነውን ነገር» ይነግራቸዋል፤ ማለትም ወደፊት ለሚሆነው ነገር ያዘጋጃቸዋል። መንፈስ ቅዱስ የክርስቶስን ቤተክርስቲያን በዓለም ሁሉ ለመመሥረት ለሚደረገው ታላቅ ሥራ ያዘጋጃቸዋል። ከዚህ በተጨማሪ መንፈስ ቅዱስ መከራንና ሞትን መቋቋም እንዲችሉ ያዘጋጃቸዋል። መንፈስ ቅዱስ እነዚህን ሁሉ ነገሮች ለመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት እንዳደረገ ሁሉ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ለእውነተኛ ክርስቲያኖችም እያደረገ ነው።

መንፈስ ቅዱስ ደቀ መዛሙርቱ ሌላም ነገር እንዲያደርጉ ረድቶአቸዋል፤ ያም አዲስ ኪዳንን እንዲጽፉ ረድቶአቸዋል። «የእውነት መንፈስ» ማለትም መንፈስ ቅዱስ አዲስ ኪዳንን በሚጽፉበት ጊዜ አእምሮአቸውና ብሪራቸውን ይመራ ነበር። በመጽሐፍ ቅዱሳችን ውስጥ ተጽፎ የምናገኘው ነገር ሁሉ የተጻፈው በእግዚአብሔር መንፈስ ነው። በመሆኑም መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረውን ነገር ሁሉ በመሉል ልብ መቀበል እንችላለን፤ ምክንያቱም እያንዳንዱ ቃል እውነት ነው። በእርግጥም መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ነው።

መንፈስ ቅዱስ «ከራሱ» አይናገርም። የሚናገረው «እግዚአብሔር በሰማውን ብቻ ነው።» መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር መንፈስ በመሆኑ የእግዚአብሔርን ቃል መናገር ይችላል።

14 መንፈስ ቅዱስ ክርስቶስን ሁልጊዜ ያከብረዋል። መንፈስ ቅዱስ የትኛውንም ነገር ቢያደርግ ወይም የትኛውንም ዐይነት ምሪት ቢሰጥ፤ ሁሉንም ነገር የሚያደርገው ለክርስቶስ ከብር ነው።

አንድን ነገር ስናደርግ ነገሩን ያደረግነው በመንፈስ ቅዱስ ተመርተን መሆኑንና አለመሆኑን ለማወቅ ይህ ጥሩ መመዘኛ ነው። የምናደርገው ነገር ክርስቶስን ያከብራል? የሚያከብረው ከሆነ የመራን መንፈስ ቅዱስ መሆኑን እናውቃለን። የምናደርገው ነገር ክርስቶስን የማያከብር ከሆነ፤ ምሪቱ ከመንፈስ ቅዱስ አይደለም።

15 ኢየሱስ በምድር ቢሆን የሚያደርግልንን ነገር መንፈስ ቅዱስ ያደርግልናል። «ከእኔ የወሰደውን ስለሚነግራችሁ እኔን ያከብረኛል» (ቁ. 14)። መንፈስ ቅዱስ የክርስቶስን ጽድቅ፣ ሥልጣን፣ ጎይልና ከብር ወስዶ ለእኛ ግልጥ ያደርግልናል። እነዚህ ነገሮች ሁሉ የክርስቶስና የእግዚአብሔር ናቸው። የእግዚአብሔር የሆነው ሁሉ የክርስቶስ ነው። እነዚህ ሁሉ ነገሮች በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ግልጥ ይሆናልናል። የክርስቶስን ጽድቅ፣ ጎይልና ከብር ማወቅ ብቻ ሳይሆን እነዚህን ሁሉ ነገሮች እንካፈላለን።

የደቀ መዛሙርቱ ጎዘን ወደ ደስታ ይለወጣል (16:16-33)

16 ከዚያም ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ግራ የሚያጋባ ነገር ተናገረ። «ጥቂት ጊዜ አለ አታዩኝም፤ ደግሞም ጥቂት ጊዜ አለ ታዩኛላችሁ»። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ከጥቂት ጊዜ በኋላ እሞታለሁ፤ ከዚያም ከሦስት ቀን በኋላ ከሞት እንሣለሁ ማለቱ ነው። ይህ እንደሚሆን ብዙ ጊዜ ነግሮአቸው ነበር፤

ነገር ግን የሚለውን ነገር አላስተዋሉም (ማር. 8፥31፤ 9፥31-32፤ 10፥32-34)።

17-18 ደቀ መዛሙርቱ ግራ የተጋቡት ለምንድን ነው? ደቀ መዛሙርቱ ግራ የተጋቡት እንደ ሌሎቹ አይሁዳውያን ሁሉ እነርሱም የነበራቸው እምነት ኢየሱስ መንግሥቱን በዚህ ምድር ይመሠርታል የሚል ስለ ነበር ነው። ነገሩ እውነት ከሆነ ኢየሱስ የሚሄደው ለምንድን ነው? እውነት ካልሆነ ደግሞ ተመልሶ የሚመጣው ለምንድን ነው? ለደቀ መዛሙርቱ ይህ ነገር ትርጉም አልሰጥህ አላቸው።

19 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ግራ እንደተጋቡ ባየ ጊዜ ምን ለማለት እንደፈለገ ምሳሌ ጠቅሶ ያስረዳቸው ጀመር። ኢየሱስ ምሳሌ አድርጎ ያቀረበላቸው በምጥ ላይ ስላላች አንዲት ሴት ነው።

20 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ለጥቂት ጊዜ እንደሚያለቅሱ ነገራቸው። በእርሱ ሞት ምክንያት ያለቅሳሉ። ዓለም ማለትም የማያምኑ ሰዎች በኢየሱስ ሞት ደስ ይላቸዋል።

ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «ነዘናችሁ ወደ ደስታ ይለወጣል»። የኢየሱስ ሞት ነዘን አምጥባቸው ነበር፤ ትንሣኤው ደግሞ ደስታን ያመጣላቸዋል።

21 የደቀ መዛሙርቱ ነዘን በምጥ ላይ ያላችን ሴት ጭንቀት ይመስላል። ጭንቀቷ ወዲያው ስለሚያልፍ ልጅ በማግኘቷ ደስ ይላታል።

22 ልክ እንዲሁ ደቀ መዛሙርቱም ለምስት ቀን ያለቅሳሉ። ከዚያ በኋላ ግን ኢየሱስ ከሞት ተነሥቶ ከእነርሱ ጋር ይሆናል። መንፈስ ቅዱስን እንዲቀበሉ እፍ ይልባቸዋል (ዮሐ. 20፥22)። መንፈስ ቅዱስም ከእነርሱ ጋር ለዘላለም ይኖራል (ዮሐ. 14፥16)፤ ደግሞም ዓለም ሊወስድባቸው የማይችሉውን ደስታ ይሰጣቸዋል (ዮሐ. 15፥11፤ ገላ. 5፥22 ይመለከታል)።

23 «በዚያን ቀን» ማለትም ኢየሱስ ከሞት ከተነሣ በኋላ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ ወዴት እንደሚሄድ አይጠይቁትም። ምክንያቱም ኢየሱስ ወዴት እንደሚሄድ ያስተውላሉ። ደግሞም ማወቅ የሚያስፈልጋቸውን ነገር ሁሉ ኢየሱስ ሳይሆን መንፈስ ቅዱስ ያስተምራቸዋል (ቁ. 13)።

ከዚህ በተጨማሪ ደቀ መዛሙርቱ በአብዛኛው የሚጸልዩት ወደ አብ ነው።¹⁰⁸ ሆኖም በኢየሱስ ስም መጸለይ አለባቸው። በኢየሱስ ስም ከጸለዩ፤ የጠየቁትን ሁሉ አብ ይሰጣቸዋል (ዮሐ. 14፥13-14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህ ተስፋ የተሰጠው ለመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት ብቻ ሳይሆን ለአማኞች ሁሉ ነው።

24 ከአሁን በፊት ደቀ መዛሙርቱ በኢየሱስ ስም እግዚአብሔርን ምንም ነገር ጠይቀውት አያውቁም። እስከ አሁን ሲያደርጉ የነበረው በቀጥታ ኢየሱስን ሲጠይቁ ወይም ወደ እግዚአብሔር ሲጸልዩ ነው። አሁን ግን በኢየሱስ ስም እግዚአብሔርን መጠየቅ አለባቸው። ከዚህ ሁሉ በላይ መንፈስ ቅዱስ እንዲሞላቸው መጠየቅ አለባቸው። ያን ጊዜ ደስታቸው ፍጹም ይሆናል (ዮሐ. 15፥11)።

25 እስከ አሁን ኢየሱስ ስለ ሰማያዊ ነገር ለደቀ መዛሙርቱ በግልጽ ነግሮአቸው አያውቅም። ለእነርሱ ብዙ ነገር ምስጢር ነበር። ከትንሣኤው በኋላ ግን ኢየሱስ ሁሉንም ነገር በግልጽ ይነግራቸው ነበር፤ እነርሱም ያስተውሉ ነበር (ሉቃ. 24፥27፤ 45-46 ይመለከታል)።

26 ከኢየሱስ ትንሣኤና ዕርገት በኋላ ደቀ መዛሙርቱ እግዚአብሔርን በቀጥታ መጠየቅ ጀመሩ። ኢየሱስ በዚህ ምድር ከእነርሱ ጋር በነበረበት ጊዜ ወደ አብ ይጸልይላቸው የነበረው እርሱ ነው። አሁን ወደ አብ የሚጸልዩት በራሳቸው ነው። አሁን ኢየሱስ እንዲጸልይላቸው አያስፈልግም። በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ወደ አብ በቀጥታ መጸለይ ይችላሉ።

መንፈስ ቅዱስ በመምጣቱ ከርስቲያኖች ሁሉ ጥያቄዎቻቸውን በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር ማቅረብ ይችላሉ። ይሁን እንጂ ጥያቄዎቻችንን ሁሉ በኢየሱስ ስም ማቅረብ አለብን። ወደ እግዚአብሔር ፊት መቅረብ የቻልንው በኢየሱስ ላይ ባለን እምነት ብቻ ነው። እግዚአብሔር ጸሎታችንን የሚሰማው በኢየሱስ ስም ስንጸልይ ብቻ ነው። ደግሞም ጸሎታችንን የሚሰማው ስለ ኢየሱስ ብቻ ሲል ነው። ኢየሱስ እዚህ ላይ ሲናገር ከዚህ በኋላ ስለ ደቀ መዛሙርቱ አብን አይለምንም። ኢየሱስ እንዲህ ሲል በዚህ ምድር በአካል እያለ እንዲህ ዐይነት ጸሎት አልጸልይም ማለቱ ነው። ይሁን እንጂ ከሌሎች የአዲስ ኪዳን ክፍሎች እንደምንረዳው፤ ኢየሱስ በሰማይ በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት ሆኖ ለአማኞች ሁሉ ይማልዳል (ሮሜ 8፥34፤ ዕብ. 7፥25 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እንዲህ ሲባል የኢየሱስ ሞት ማለትም ኢየሱስ ያቀረበው መሥዋዕት ይማልድልናል ማለት ነው። የኢየሱስ በአብ ፊት መሆን ኢየሱስ ለነጠላታችን ሲል እንደሞተና ከነጠላታችን ኩነቷ ነጻ እንደሆንን ያረጋግጣል። እግዚአብሔር እኛን እንዲያድን ኢየሱስ መጠየቅ አያስፈልገውም፤ በመስቀል ላይ በመሞቱ መዳናችንን አረጋግጦልናል። እግዚአብሔር እኛን እንዲባርከን ኢየሱስ መጠየቅ አያስፈልገውም፤ መንፈስ ቅዱስን በመላክ ገና ድሮ ባርከናል። ኢየሱስ በዚህ ምድር የነበረውን ሥራ ጨርሷል። አሁን ከእኛ የሚጠበቀው በቀጥታ እግዚአብሔርን በኢየሱስ ስም መጠየቅ ብቻ ነው። እግዚአብሔር ስለ ልጁ ስለ ኢየሱስ ሲል ጥያቄአችንን ይመልሳል።

27 ስለዚህ ከርስቶስ ከእንግዲህ በኋላ ለደቀ መዛሙርቱ መጸለይ አያስፈልገውም። ደቀ መዛሙርቱ ራሳቸው በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር መጸለይ ይችላሉ፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር ይወዳቸዋል። ለእነርሱ ያለው ፍቅር ታላቅ ነው፤ ምክንያቱም በልጁ አምነዋል። እግዚአብሔር ሰዎችን ሁሉ ይወዳል (ዮሐ. 3፥16)፤ ሆኖም በተለይ ልጆቹን ማለትም በኢየሱስ ያመነትን ይወዳል (ዮሐ. 14፥21 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

28 ከዚያም ኢየሱስ ከሰማይ ከአባቱ ዘንድ እንደመጣና አሁን ደግሞ ወደ አባቱ እንደሚመለስ ለደቀ መዛሙርቱ በግልጽ ነገራቸው። ይህም በቁጥር 17-18 ላይ ደቀ መዛሙርት ላቀረቡት ጥያቄ መልስ ነበር። ደቀ መዛሙርቱ ጥያቄአቸውን ገና አላቀረቡም። ሆኖም ኢየሱስ በአእምሮአቸው ውስጥ ያለውን ጥያቄ ሰላወቀ (ቁ. 19) ለጥያቄአቸው መልስ ሰጣቸው።

29-30 ኢየሱስ ጥያቄአቸውን ከማቅረባቸው በፊት ለጥያቄአቸው መልስ ስለሰጣቸው መለኮታዊ ዕውቀት እንዳለው አስተዋሉ። በአእምሮአቸው ውስጥ ያለውን ነገር ያውቅ ነበር። ለዚህም ነው «ሁሉን እንድታውቅ ማንም ሊጠይቅህ እንዳትፈልግ አሁን እናውቃለን። ከመጠየቃችን በፊት ጥያቄአችንን ትመልሳለህ» በማለት የተናገሩት።

ኢየሱስ በአእምሮአቸው ውስጥ ያለውን ነገር ሰላወቀ፤ በእርግጥ ከአብ እንደመጣ የበለጠ አመኑ።

31 ኢየሱስም እንዲህ አላቸው፡ «ገና አሁን ታምናላችሁ?» አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «አሁን ታምናላችሁ?» ይላሉ። ደቀ መዛሙርቱ በኢየሱስ ያወቁ መስሎአቸው ነበር፤ ኢየሱስ ግን እምነታቸው ደካማ እንደ ሆነ ያውቅ ነበር።

32 ደቀ መዛሙርቱ በኢየሱስ እንደሚያምኑ ቀደም ሲል ተናግረው ነበር፤ ነገር ግን ከሰዓታት በኋላ ሁሉም ትተውት ወደየቤታቸው ሸሹ (ማር. 14፥27፤50)።

«በርቱ እምነት አለኝ» ብለን በእርግጠኝነት ከመናገራችን በፊት እነዚያን ዐሥራ አንድ ደቀ መዛሙርት እናስታውስ። ብርቱ እምነት እንዳላቸው እርግጠኞች ነበሩ፤ ነገር ግን እንዳስቡት ብርቱ እምነት አልነበራቸውም።

33 ኢየሱስ ስለመሄዱና ከጥቂት ጊዜ በኋላ በእነርሱ ላይ ስለሚደርሰው መከራ ለደቀ መዛሙርቱ ነገራቸው። ኢየሱስ እንዲህ ያደረገው በእርሱ «ሰላም» እንዲኖራቸው ነው። እንዲህም አላቸው፡ «በእኔ ሳላችሁ ሰላም እንዲሆንላችሁ ይህን ተናግራለችላለሁ»። ሰላምን ከዓለም ለማግኘት እንዳይሞክሩ ነግሮአቸዋል፤ ሰላምን የሚያገኙት

108 አብዛኞቹ ከርስቲያኖች ወደ እግዚአብሔር በመጸለይና ወደ ኢየሱስ በመጸለይ መካከል ምንም ዐይነት ልዩነት አያደርጉም። ምክንያቱም ሁለቱም አንድ ናቸው።

ከእርሱ ብቻ ነው (ዮሐ. 14:27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ሰላማችን በኢየሱስ ነው። በዚህ ዓለም ሳለን መከራ አለብን። ሆኖም ከዓለም የሚደርስብን መከራ በኢየሱስ ያገኘነውን ሰላም አያደርሰውም፤ ምክንያቱም ኢየሱስ ዓለምን ድል አድርጓል፤ ማለትም የሰይጣንን አገዛዝና ኀይል አሸንፎአል።

«ዓለምን አሸንፈዋለሁ»። እንዴት ያለ ድንቅ ቃል ነው! ኢየሱስ የዚህ ዓለም ከፋ ሰዎች በዚያ ምሽት ሊያስሩት እንደመጡና በሚቀጥለው ቀን እንደሚሰቅሉት ያውቃል። ይሁንና «ዓለም» ሊያሸንፈው አልቻለም። ይልቁንም እርሱ ዓለምን አሸንፈው መስቀሉ የሸንፈት ምልክት ሳይሆን ኢየሱስ በሰይጣን ላይ የተቀዳጀው ድል ምልክት ነው።

እንግዲህ መከራ ሲደርስብን ይህን ቃል እናስታውስ። በውስጣችን በሚኖረው በመንፈስ ቅዱስ ኀይል አማካይነት እኛም በሰይጣን፣ በፍርሃት፣ በጥርጥርና በኅጢአት ላይ ድልን እንቀዳጃለን። «እንግዲህ በወደድን በክርስቶስ እነዚህን ነገሮች ሁሉ ድል በመንሳት ከአሸናፊዎች እንበልጣለን።» (ሮሜ 8:37)

ምዕራፍ 17

ኢየሱስ ለራሱ ጸለየ (17:1-5)

1 ኢየሱስ እንዲህ ሲል ጸለየ፡ «አባት ሆይ! እነሆ ሰዓቱ ደርሶአል» ማለትም የምጥትበት ሰዓት ተቃርቦአል። «ልጅህ እንዲያከብርህ ልጅህን አከብረው»። እግዚአብሔር ኢየሱስን ያከበረው እንዲሰቀልና ከሞት እንዲነሣ በማድረግ ነው። ኢየሱስ እግዚአብሔርን ያከበረው በሞቱና ሰይጣንን በመስቀል ላይ ድል በማድረጉ ነው (ዮሐ. 12:31፤ 13:31 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ክርስቶስን የሚያከብር ማናቸውም ነገር እግዚአብሔርን ያከብራል። ክርስቶስ እግዚአብሔር እንዲያከብረው የጸለየው እግዚአብሔርን ለማክበር ሲል ብቻ ነው።

በዚህም ኢየሱስ አንድ ምሳሌ ተወልዷል። ስለማናቸውም ነገር ብንጸልይ ስለእግዚአብሔር ክብር እንጂ ለእኛ ክብር መጸለይ የለብንም። ስለ ጤንነት ብንጸልይ ለእግዚአብሔር ክብር እንዲሆን እንጸልይ። ስለ ሀብት ብንጸልይ ለእግዚአብሔር ክብር እንዲሆን እንጸልይ። ለእግዚአብሔር ክብር እስከ ሆነ ድረስ ማንኛውንም ነገር ከእግዚአብሔር ልንጠይቅ እንችላለን፤ እግዚአብሔር ደግሞ ይሰጠናል።¹⁰⁹

2 እግዚአብሔር ቀደም ሲል «በሰዎች ሁሉ ላይ ሥልጣን» በመስጠት ኢየሱስን አከብሮታል (ማቴ. 28:18፤ ዮሐ. 3:35፤ 5:27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህ ሥልጣን ለኢየሱስ የተሰጠው እግዚአብሔር ለሰጠው ሰዎች ሁሉ የዘላለምን ሕይወት እንዲሰጥ ነው (ዮሐ. 3:15፤ 6:37-40 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

3 የዘላለም ሕይወት ማግኘት ማለት እግዚአብሔርንና ክርስቶስን ማወቅ ነው። ሁላችንም ከሰዎች ጋር ካለን ግንኙነት የተነሣ በረከትንና ደስታን እንዴት እንዳገኘን እናውቃለን። ያ ሰው ሚስቶችን፣ ባላችንን፣ ወላጆችን፣ አስተማሪዎችን፣ ወዳጆችን ሊሆን ይችላል። ከዚህ ሰው የተነሣ ሕይወታችን ተለውጧል፤ ብዙ ደስታንም አግኝቷል።

እግዚአብሔርን ማወቅ ማለት ልክ እንዲሁ ቢሆንም ከዚህ ግን እጅግ ይበልጣል። እግዚአብሔርን ማወቅ ማለት የእርሱን ሕይወት መቀበል ማለት ነው። እግዚአብሔርን

ማወቅ ማለት የዘላለም ሕይወት ማግኘት ማለት ነው። ኢየሱስ የትኛውንም አምላክ ማወቅ የዘላለም ሕይወት ያስገኛል አላለም። እርሱ ያለው የዘላለም ሕይወት ማግኘት ማለት «ብቻውን እውነተኛ አምላክ» የሆነውንና አንድ ልጁን «ኢየሱስ ክርስቶስን» ማወቅ ማለት ነው። አንድ ሰው ኢየሱስ ክርስቶስን ሳያውቅ እግዚአብሔርን ሊያውቅ አይችልም።

4 ኢየሱስ በዚህ ምድር ላለ እንዲያከናውነው እግዚአብሔር የሰጠውን ሥራ በሙሉ ፈጽሞአል። እግዚአብሔር ለኢየሱስ የሰጠው ትልቁ ሥራ ግን ሰዎችን እንዲያድን በመስቀል ላይ መሞት ነው። ኢየሱስ በሚቀጥለው ቀን እንደሚሰቀል እያወቀ እግዚአብሔር የሰጠውን ሥራ እንደፈጸመ አድርጎ ጸለየ። እግዚአብሔርን ያከበረው ይህ «ሥራ» ማለትም የኢየሱስ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ መሞት ነው (ቁ. 1)።

5 ከዚያም ኢየሱስ እግዚአብሔር ዓለም ከመፈጠሩ በፊት ወደነበረው ወደ ቀድሞ ከብሩ እንዲመልሰው ጸለየ። እዚህ ላይ ኢየሱስ ከመጀመሪያው አንስቶ ከእግዚአብሔር ጋር እንደነበር በግልጽ ተናግሮአል (ዮሐ. 1:1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር ይህን ጸሎት የመለሰው ከትንሣኤው ከእርባ ቀን በኋላ ኢየሱስን ወደ ሰማይ በመውሰድ ነው (ዮሐ. 1:9)።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ጸለየ (17:6-19)

6 ኢየሱስ ሲጸልይ እንዲህ አለ፡ «ከዓለም ውስጥ መርጠህ ለሰጠሽኝ ሰዎች የአንተን ግንኙነት ገለጥሁላቸው»¹¹⁰። ኢየሱስ ይህንን ጸሎት የጸለየው ለደቀ መዛሙርቱ ሲሆን የእግዚአብሔርን ግንኙነት ለደቀ መዛሙርቱ አስታውቋል።¹¹¹ እነዚህ ደቀ መዛሙርቱ በእግዚአብሔር የተመረጡት አስቀድሞ ነው (ኤፌ. 1:4)። ደቀ መዛሙርቱ የእግዚአብሔር ናቸው። እግዚአብሔር ደግሞ ለኢየሱስ ሰጠው (ዮሐ. 8:37 ይመለከታል)። እግዚአብሔር ደቀ መዛሙርቱን ያወጣው «ከዓለም» ማለትም ከሰይጣን እጅ ሲሆን ከሰይጣን የታደጋቸውን ደግሞ ለኢየሱስ ሰጥቷል።

7 ከዚህ ሁሉ በኋላ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ የመጣው ከእግዚአብሔር ዘንድ (ዮሐ. 16:30) መሆኑንና ኢየሱስ የተናገራቸው ቃላትና ያደረጋቸው ሥራዎች የእግዚአብሔር ቃላትና የእግዚአብሔር ሥራዎች መሆኑን አስተዋሉ።

8 ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ቃል ለደቀ መዛሙርቱ ሰጥቶአቸዋል፤ እነርሱም «ተቀብለውታል»። ከዚህም የተነሣ ኢየሱስ የመጣው ከእግዚአብሔር ዘንድ መሆኑን «አውቀዋል»፤ ደግሞም የዓለም አዳኝና መሲሕ እንዲሆን በእግዚአብሔር መላኩን «አምነዋል»።

በዚህ ቁጥር ላይ አንድ ሰው ክርስቲያን ለመሆን የሚያስፈልጉትን ሦስት ደረጃዎች እንመለከታለን። አንደኛው የእግዚአብሔርን ቃልና ክርስቶስን በንስሐ ልብ «መቀበል» አለበት። ሁለተኛው ኢየሱስ ማን እንደሆነ «ማወቅ» የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ መረዳት አለበት። ሦስተኛው በኢየሱስ «ማመን»። እርሱንም መከተል ይገባዋል። የእውነተኛ ክርስቲያን እምነት ጭፍን እምነት አይደለም። የምናምነው ማንን እንደሆነ «እናውቃለን» (2ጢ. 1:12 ይመለከታል)።

9 ኢየሱስ «እኔ . . . ሰዓለም አልጻልም» ሲል ተናገረ። ኢየሱስ የሚጸልየው «ለእነርሱ» ማለትም ለደቀ መዛሙርቱና የእነርሱን ቃል ለሚሰሙ ሁሉ ነው (ቁ. 20)።

እንዲህ ሲባል ኢየሱስ ይህን ዓለም አይወድም ማለት አይደለም። እንዲያውም የዓለም አዳኝ እንዲሆን ወደ

109 እግዚአብሔር ጸሎትን የሚሰጣው ለከብሩ ሲል ብቻ አይደለም። ዘሕመም፣ በመከራ ወይም በፍርሃት ውስጥ ያሉ ክርስቲያኖች የእግዚአብሔርን ምሕረት ለማግኘት ወደ እግዚአብሔር ጸለዩው ብዙ ጊዜ ለጸሎታቸው መልስ አግኝተዋል። እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ የማይሰጥበት ጊዜ አለ፤ እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ የማይሰጠውና በመከራ ውስጥ እንደናልፍ የሚያደርገው የተለየ ዘላለማዊ ዕቅድ ሲኖረው ነው። ይሁን እንጂ ለከብሩ እንዲሆን ለጸለይነው ጸሎት መልስ ለመስጠት ዘወትር ዝግጁ ነው።

110 «የአንተን ግንኙነት ገለጥሁላቸው» በማለት ፈንታ እንዳንድ ትርጉሞች «ሰዎችን ገለጥሁላቸው» ይላሉ፤ ትርጉሙ ግን ያው ነው። ሐረጉ ከግሪኩ ቅጂ ላይ ቃል በቃል የተተረጎመ ነው። የእግዚአብሔርን ስም መግለጥ ማለት የእግዚአብሔርን ግንኙነት መግለጥ ማለት ነው።

111 ኢየሱስ ይህንን የተናገረው በቂቴት ጊዜ ውስጥ ሐዋርያት ተብለው ለሚጠሩ ለአሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ነው። ሆኖም ኢየሱስ ይህንን የተናገረው በወቅቱ በእርሱ ለሚያምኑት ሁሉ ሊሆን ይችላል።

ዓለም ተልኳል (ዮሐ. 3፡16)፤ በመሆኑም የእርሱ ደቀ መዛሙርት የደኅንነትን ወንጌል ለሰዎች ሁሉ መናገር አለባቸው። ነገር ግን ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንደጸለየው «ዓለም» መጸለይ አይችልም። «ዓለም» ማለትም የማያምኑ ሰዎች የእግዚአብሔር የሆነውን ነገር ይቃወማሉ። ኢየሱስ ለዓለም ሰዎች የጸለየው እንዲድኑና ከዓለም እንዲወጡ ነው (ቁ. 21)። እግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ እንዲድኑ ይፈልጋል (1ጢ. 2፡4)። ነገር ግን በክርስቶስ የሚገኘውን ደኅንነት አንቀበልም ያሉ ሰዎች ሌላ ተስፋ የላቸውም፤ ሌላም የደኅንነት መንገድ የላቸውም። ስለዚህ ኢየሱስ የፀለየው የእግዚአብሔርን ምሕረትና ይቅርታ እንዲሁም የእግዚአብሔርን ደኅንነት በልጁ በኩል አንቀበልም ላሉ ሰዎች አይደለም። እንደ እነዚህ ያሉ ሰዎች በራሳቸው ላይ ፈርደዋል (ዮሐ. 3፡18)።¹¹²

10 ኢየሱስ «የእኔ የሆነው ሁሉ የአንተ (የእግዚአብሔር) ነው» አለ። ሰዎች ሁሉ እንዲህ ማለት ይችላሉ። አለን የምንለው ነገር ሁሉ የተገኘው ከእግዚአብሔር ነው። ደግሞም አለን የምንለው ነገር ሁሉ የእግዚአብሔር ነው። ኢየሱስ ግን ቀጠል አድርጎ እንዲህ አለ። «የአንተም የሆነው የእኔ ነው»። ምድራዊ ሰው እንዲህ ማለት አይችልም። እንዲህ ማለት የሚችል የእግዚአብሔር ልጅ ብቻ ነው (ዮሐ. 3፡35)።

ኢየሱስ በደቀ መዛሙርቱ አማካይነት እንደሚከብር ተናገረ። ኢየሱስ ይህን የተናገረው የወደፊቱን እያሰበ ነው። ደቀ መዛሙርቱ በስሙ ታላቅ ሥራ እንደሚሠሩ ያውቃል። ሆኖም ገና ደካሞች ሆነው ሳለ አንድ ቀን እንደሚያከብሩት ተናገረ። ደቀ መዛሙርቱ በእርሱ ላይ ካላቸው እምነት ይልቅ እርሱ በደቀ መዛሙርቱ ላይ ያለው እምነት ይበልጣል።

11 ደቀ መዛሙርቱ የሚኖሩት በዓለም ነው። ስለዚህ ኢየሱስ እግዚአብሔር ከከፉ «እንዲጠብቃቸው» ጸለየ። ኢየሱስ የጸለየው ከመከራ እንዲጠበቁ ሳይሆን ከከፉ እንዲጠበቁ ነው። ለእኛም የሚጸልይልን እንዲህ ብሎ ነው።

«... በሰጠኸኝ ስምህ ጠብቃቸው»።¹¹³ ይህ «ስም» እግዚአብሔር ለልጁ የሰጠው ስም ነው። እግዚአብሔር ለኢየሱስ ኃይልናና ሥልጣንን ሁሉ ሰጥቶታል። በኢየሱስ ስም መጸለይና በእግዚአብሔር ስም መጸለይ አንድ ነው።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ብቻ ሳይሆን በእርሱ ለሚያምኑ ሁሉ ጸለየአል። ይህ ጸሎት እጅግ ታላቅ ጸሎት ነው። ይህ ጸሎት በእግዚአብሔር ጥበቃ ስር እንድንሆን አድርጎናል።

ኢየሱስ እግዚአብሔር እንዲጠብቃቸው ለደቀ መዛሙርቱ የጸለየው «አንድ አንድሆን» ነው። ኢየሱስ እርሱ ከሄደ በኋላ ስይጣን እንደሚያሳድዳቸው ያውቃል። ስይጣን እነርሱን ለማጥፋት የሚጠቀምበት ትልቁ ዘዴ እርስ በርስ እንዲለያዩ በማድረግ ነው። ኢየሱስ ራሱ እንዲህ ብሎ አስተምሮአል። «አንድ ቤተሰብ እርስ በርሱ ከተለያየ ጸንቶ መኖር አይችልም» (ማር. 3፡25)። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ እርስ በርስ እንዲዋደዱ «አዲስ ትእዛዝ» የሰጠው ለዚህ ነው (ዮሐ. 13፡34)። ስይጣንን ማሸነፍና ጸንተው መቆም የሚችሉት እርስ በርስ ሲዋደዱ ብቻ ነው። በመካከላቸው ያለው አንድነት በአብነ በልጁ መካከል ያለውን አንድነት መምሰል አለበት። በአብነ በልጁ መካከል ያለው አንድነት የተመሠረተው በፍቅር ላይ ነው። በአማኞች መካከል ያለ እውነተኛ አንድነት ሁሉ በዚህ መለኮታዊ ፍቅር ላይ መሠረት አለበት። ይህም ፍቅር በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ተሰጥቶናል (ሮሜ 5፡5)።

12 ኢየሱስ በዚህ ምድር ላለ ደቀ መዛሙርቱን ከከፉ ጠብቆአቸዋል። የጠበቃቸውም በተሰጠው ስም ማለትም እግዚአብሔር ለኢየሱስ በሰጠው የእግዚአብሔር ኃይልና ሥልጣን ነው። «በመጽሐፍ የተጻፈው» (በብሉይ ኪዳን

የተጻፈው ትንቢት) እንዲፈጸም የአስቆሮቱ ይሁዳ ብቻ ጠፍቶአል (ዮሐ. 13፡18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

በይሁዳ ላይ የደረሰውን አስፈሪ ነገር አንርሳ። ይሁዳ ከዐሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መካከል አንዱ ነበር፤ ይሁዳ ግን የክርስቶስ ወገን አልነበረም።

13 ዮሐ. 5፡11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

14 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ የእግዚአብሔርን «ቃል» ማለትም የእግዚአብሔርን ምክር ሁሉ ሰጥቶአቸዋል። ደቀ መዛሙርቱ ከዚህ ዓለም አይደሉም፤ ምክንያቱም በዚህ ዓለም ተጠርተው ወጥተዋል። ዓለም ደቀ መዛሙርቱን የሚጠላቸው በዚህ ምክንያት ነው። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ኢየሱስን በሚከተሉ ሁሉ ላይ ተመሳሳይ የሆነ ነገር ሊደርስ ነበር (ዮሐ. 15፡18-19 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

15 የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት የሚኖሩት በዚህ ዓለም በመሆኑ፤ የክርስቶስን ቤተክርስቲያን በዚህ ዓለም መመሥረት አለባቸው (ቁ. 18 ይመለከታል)። በዚህ ዓለም እንዲኖሩ እንጂ ከዓለም እንዲሆኑ አልተጠሩም። ኢየሱስ የጸለየላቸው «ከክፉው» ማለትም ከዚህ ዓለም ገዢ ከሰይጣን እንዲጠበቁ ነው (ማቴ. 6፡13፤ ዮሐ. 12፡31፤ 1ዮሐ. 5፡19 ይመለከታል)።

16 ቁ. 14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

17 «በእውነትህ ቀድሳቸው»። «መቀደስ» ማለት «መለየት» ማለት ነው። ይህ የሚሆነው በእግዚአብሔር «እውነት» ማለትም በእግዚአብሔር ቃል ነው። «ቃልህ እውነት ነው»። አማኞች በሙሉ የሚቀደሱት በእግዚአብሔር ቃል ነው። የሚለዩትም (የሚቀደሱትም) ለተቀደሰ ዓላማ ነው። ከዚህ በተጨማሪ አማኞች በሙሉ በእምነት አማካይነት በክርስቶስ ሊቀደሱ ይችላሉ። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ቃል ነው፤ እርሱ «ጸጋንና እውነትን የተምሳ» ነው (ዮሐ. 1፡1፤14)።

በዚህ ዓለም እግዚአብሔርን ለማገልገል ብቁ የምንሆነው ስንቀደስ ብቻ ነው። ይሁን እንጂ ለመቀደስ የእግዚአብሔርን ቃል ወይም የእግዚአብሔርን እውነት መታዘዝ አለብን። የእግዚአብሔር ቃል በራሱ አይቀድስንም፤ ለመቀደስ ቃሉን መታዘዝ አለብን።

18 እግዚአብሔር ኢየሱስን ወደ ዓለም እንደላከው ሁሉ ኢየሱስም እኛን ወደ ዓለም ልኮናል። የክርስቶስ ምስክሮች እንድንሆን ዕድል ተሰጥቶናል። ክርስቶስ የእግዚአብሔር ምስክር እንዲሆን እንደተላከ ሁሉ፤ እኛም የክርስቶስ ምስክሮች እንድንሆን ተጠርተናል (የሐዋ. 1፡8)።

19 «እኔ ራሴን ስለ እነርሱ (ስለ ደቀ መዛሙርቱ) ቅዱስ አደርጋለሁ»። ክርስቶስ ራሱን ቅዱስ ያደረገው በመስቀል ላይ በመሞት ነው። የሞተውም ስለ እነርሱ ማለትም ስለ ደቀ መዛሙርቱ ነው። በክርስቶስ ሞት አማካይነት ደቀ መዛሙርቱ በእግዚአብሔር ፊት ቅዱሳን ሆኑ። ኢየሱስ ነጢአታቸውን ስለወሰደላቸው እነርሱን ጉዳላን ሆኑ።

ልክ እንዲሁ በክርስቶስ ሞትና በእርሱም ላይ ባለን እምነት አማካይነት እኛም ቅዱሳንና ለእግዚአብሔር አገልግሎት ብቁ ነን።

ኢየሱስ ለአማኞች ሁሉ ጸለየ (17፡20-26)

20 እዚህ ላይ ኢየሱስ ለዐሥራ አንዱ ደቀ መዛሙርት ብቻ ሳይሆን በክርስቶስ ወንጌል ላመኑ (እንዲሁም ለሚያምኑ) ሁሉ ሲጸልይ እንመለከታለን። በዚህ ስፍራ ኢየሱስ በተለይ የሚጸለየው ለእኛ ነው።

21 ኢየሱስ ለእኛ የጸለየው ምን እያለ ነው? ኢየሱስ የጸለየው «አንድ» እንድንሆን ነው። አማኞች ሁሉ የሐሳብና የልብ አንድነት ሊኖራቸውና በፍቅር አንድ ሊሆኑ ይገባል። እግዚአብሔርና ክርስቶስ አንድ እንደሆኑ ሁሉ (ዮሐ. 10፡30) በክርስቶስና በእግዚአብሔር አንድ ልንሆን ይገባል። ይህ አንድነት መንፈሳዊ አንድነት ነው። ይህ አንድነት የሚገኘውም በመንፈስ ቅዱስ ነው (ኢፌ. 4፡3-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ቀጥሎም ኢየሱስ ለእኛ የጸለየው በእርሱና በእግዚአብሔር እንድንሆን ነው (ዮሐ. 15፡4-5፤8 ይመለከታል)። ከእግዚአብሔርና ከክርስቶስ ጋር አንድ ስንሆን

¹¹² ኢየሱስ እግዚአብሔር በመሆኑ ማን እንደሚቀበለውና እንደማይቀበለው ያውቃል። እኛ አማኞች ግን እንዲህ ያለ ዕውቀት የለንም። ስለዚህ ጳውሎስ በ1ጢ. 2፡1 ላይ በሰጠው ምክር መሠረት ለሰዎች ሁሉ መጸለይ አለብን።

¹¹³ «በሰጠኸኝ ስምህ ጠብቃቸው» በሚለው ፈንታ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «በስምህ ኃይል ጠብቃቸው» ይላሉ። ከግሪኩ ንብብ ጋር በብዙ የሚለማማው ሁለተኛው ትርጉም ነው።

ብቻ ነው እርስ በርሳችን አንድ የምንሆነው። በእግዚአብሔርና በክርስቶስ ስንሆን ፍሬ እናፈራለን። ሰዎችም የክርስቶስን ሥራ እንደምንሠራ ያስተውላሉ። በክርስቶስ ስም ፍሬ ስናፈራ በእርግጥ እግዚአብሔር ክርስቶስን ወደ ዓለም እንደላከ ሰዎች ያምናሉ። ዓለም በቀላሉ በእኛ ውስጥ የሚያየው ፍሬ አንድነታችንንና ፍቅራችንን ነው። የክርስቶስ ተከታዮች እነዚህን ፍሬዎች በሕይወታቸው ውስጥ ቢያፈሩ በእርግጥ ክርስቶስ ከእግዚአብሔር ዘንድ ተልኮ እንደመጣ ዓለም ሁሉ ያውቃል።

22 ክርስቶስ ከአባቱ የተቀበለውን የራሱን ክብር ለደቀ መዛሙርቱ ሰጠ። ይህ ክብር መንፈሳዊ ሕይወትና ፍቅር ነው። የቅድስት ክብር ነው። ኢየሱስ ክብሩን የሰጣቸው እርሱና አብ አንድ እንደሆኑ ሁሉ እነርሱም «አንድ እንዲሆኑ» ነው (ቂ. 11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

23 ይህ ቁጥር በቁጥር 21 ላይ የተነገረውን ሐሳብ በድጋሚ ያወሳል። እርስ በርስ ያለን አንድነት የተገኘው ከእግዚአብሔርና ከክርስቶስ ጋር ካለን አንድነት ነው። እኛ በእነርሱ ነን። እነርሱም በእኛ ናቸው። እኛ የአንዱ ወይን ግንድ ቅርንጫፎች ነን። ዓለም እርስ በርስ ያለንን አንድነት ሲያይ እግዚአብሔር ክርስቶስን እንደላከና እግዚአብሔር ክርስቶስን እንደ ወደደ እኛንም እንደሚወደን «ያውቃል»።¹¹⁴ (የሐ. 15፡9 ይመለከታል)። ዓለም አንድነታችን የተመሠረተው በሰዎች ፍቅር ላይ ሳይሆን በመስኮት ፍቅር ላይ እንደሆነ ያውቃል።

እስቲ አንድ ነገር አስቡ! እግዚአብሔር የገዛ ልጁን ኢየሱስን እንደሚወደው እኛንም ይወደናል። እንዲሁም እኛን ልጆቹ አድርጎናል፤ ምክንያቱም በኢየሱስ አምነናል (የሐ. 1፡12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ራሳችንን እንዲህ ብለን እንጠይቅ። ዓለም በክርስቲያናት መካከል አንድነትን ያያል? ዓለም በክርስቲያናት መካከል ፍቅርን ያያል? ዲያብሎስ እኛን በመለያየት ተላክቶለት ይሆን? የክርስቶስን ቤተክርስቲያን አንድነት ባለመጠበቃችን እግዚአብሔር ይቅር ይበላን።

24 ኢየሱስ ተመልሶ መጥቶ እንደሚወስዳቸው ለደቀ መዛሙርቱ አስቀድሞ ነግሮአቸዋል (የሐ. 14፡3)። እዚህም ላይ ከዚህ ጋር ተመሳሳይ የሆነ ነገር ለእግዚአብሔር ይናገራል። ዓለም ከመፈጠሩ በፊት የነበረውን ክብር ደቀ መዛሙርቱ እንዲያዩ ረዳለች (ቂ. 5 ይመለከታል)።

25 ዓለም እግዚአብሔርን አላወቀም፤ ክርስቶስ ግን አውቆታል (የሐ. 8፡55)። ክርስቶስ ከእግዚአብሔር ዘንድ የመጣው እግዚአብሔርን ለሰዎች ለመግለጥ ነው (ማቴ. 11፡27)። የሐ. 1፡18 እና ማብራሪያውን ይመለከታል። ክርስቶስ እግዚአብሔርን በተለይ የገለጠው ለእርሱ ቅርብ ለሆኑት ደቀ መዛሙርት ነው። ስለዚህ እግዚአብሔርን እንዲህ ሊለው ችሏል። «አንተ እንደላካሽኝ ዐውቃለሁ»።

26 ኢየሱስ «... እነርሱ አንተን እንዲያውቁ አድርገላለሁ፤ ደግሞም እንዲያውቁ አደርጋቸዋለሁ» አለ።¹¹⁵ ኢየሱስ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ደቀ መዛሙርቱ እግዚአብሔርን እንዲያውቁ አድርጓል። ዛሬም እንዲሁ እያደረገ ነው። የእግዚአብሔር ፍቅርና ኢየሱስ ራሱ በእኛ እንዲሆን ኢየሱስ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት እግዚአብሔርን እንድናውቅ እያደረገ ነው። በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት እግዚአብሔርን እናውቃለን፤ ፍቅሩን እናውቃለን (ሮሜ 5፡5)። ኢየሱስ በእኛ ውስጥ ይኖራል። ይህ ሁሉ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነው። ዛሬም መንፈስ ቅዱስ ይህንን ሥራ በእማችን ሁሉ ውስጥ እየሠራ ነው።

ምዕራፍ 18

ኢየሱስ ተያዘ (18፡1-14)
(ማቴ. 26፡47-56፤ ማር. 14፡43-52፤ ሉቃ. 22፡47-53)

1-11 ማር. 14፡43-52 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።
12-13 ኢየሱስ በሮም ወታደሮችና በአይሁድ ባለሥልጣናት ተይዞ ታሰረ። ኢየሱስን ለመያዝ ከአይሁድ መሪዎች የተላኩ ሌሎችም ሰዎች አብረዋቸው ነበሩ (ማር. 14፡43)። ኢየሱስ ከተያዘ በኋላ ለአንዳንድ ጥያቄ ቀድሞ ሊቀ ካህናት ወደ ነበረው ወደ ሐና ተወሰደ። ሐና በወቅቱ ሊቀ ካህናት ለነበረው ለቀያፋ አማካኝ ነበር።
14 የሐ. 11፡49-52 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

የኢየሱስ በሐና ፊት መቅረብና የጴጥሮስ ኢየሱስን መካደ (18፡15-27)
(ማቴ. 26፡69-75፤ ማር. 14፡66-72፤ ሉቃ. 22፡54-62)

15-18 ማር. 14፡66-68 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።
19 ከወንጌል ጸሐፊዎች መካከል ኢየሱስ በሐና ፊት ቀርቦ መጠየቁን የጻፈው የሐንስ ብቻ ነው። በቂ. 19 ላይ የሐንስ ሐናን «ሊቀ ካህናት» ብሎ ይጠራዋል። ሐና ከዚህ በፊት ሊቀ ካህናት የነበረ ሲሆን፤ ከዚህ አገልግሎት የተነሣው ወይም የተሻረው በሮማውያን ነው። በአይሁድ ሕግ መሠረት ግን አንድ ሊቀ ካህን ለዚህ አገልግሎት የሚሾመው ለእድሜ ልክ ነው። ስለዚህ በርካታ አይሁድ ሐናን «ሊቀ ካህናት» እያሉ ይጠሩታል።

የአይሁድ መሪዎች ኢየሱስን በመጀመሪያ የወሰዱት ወደ ሐና ነበር። ምክንያቱም በአይሁድ ሕግ መሠረት አንድን ሰው በአንድ ቀን መጠየቅና ለፍርድ ማቅረብ ሕጋዊ አይደለም። በአንድ ሰው ላይ ፍርድ ለመሰየን በቅድሚያ ሰውየው መጠየቅና በማግስቱ ያለውን ቀን መጠበቅ የስፈልጋል። ስለዚህ አይሁድ ሌላ ተጨማሪ ቀን መጠበቅ ስላልፈለጉ ኢየሱስን በሐና ፊት በዚያው ምሽት ለጥያቄ አቀረቡት። በዚህ ዐይነት በማግስቱ ወደ አይሁድ ሽንገ መውሰድና ለፍርድ ማቅረብ ይችላሉ (ቂ. 24 ይመለከታል)።

ሐና ኢየሱስን እንደጠየቀው የሐንስ ጽፎልናል። ይህ ራሱ ሕገ ወጥ ድርጊት ነበር። በአይሁድ ሕግ መሠረት አንድ ዳኛ ወይም የሽንገ አለቃ አንድን ተከላሽ በቀጥታ መጠየቅ አይችልም። በሕጉ መሠረት ምስክሮች መቅረብ አለባቸው፤ ምስክሮቹ ተከላሽ ከበደል ነጻ መሆኑን ወይም አለመሆኑን የሚመሰክሩ ናቸው።

20-21 ኢየሱስ ሐና የሚጠይቀው ሕጉን ሳይከተል በመሆኑ ለጥያቄው ቀጥተኛ መልስ አልሰጠውም። ኢየሱስ ለተጠየቀው ጥያቄ ቀጥተኛ መልስ መስጠቱን ትቶ፤ ትምህርቱን ያስተማረው ሕዝብ በሚሰበሰብባቸው ቦታዎች መሆኑን ተናገረ። ብዙ ሰዎች ሲያስተምር ሰምተውታል። ስለዚህ የሰሙት ሰዎች ምስክር ሆነው ይቅረቡ። ኢየሱስ «በሰውር የተናገርሁት ምንም ነገር የለም፤ ታዲያ ስለምን እንን ትጠይቀኛለህ? ስናገር የሰሙኝን ሰዎች ጠይቃቸው» አለ።

22 በኢየሱስ መልስ የተናደደ አንድ ባለሥልጣን፤ ኢየሱስን በጥሬ መታው።

23 ባለሥልጣኑ ኢየሱስ የተናገረውን ነገር መስማት ካልፈለገ፤ በደለኛ ነህ ብሎ እንዲመሰክርበት ኢየሱስ ነገረው። ምክንያቱም አንድን ተከላሽ መምታት ሕገ ወጥ ተግባር ነው።

24 ሐና ኢየሱስን መጠየቅ ምንም ጥቅም እንደሌለው በተረዳ ጊዜ በወቅቱ ሊቀ ካህናት ወደ ሆነው ወደ ቀያፋ ዘንድ ላከው። ሐናና ቀያፋ ኢየሱስን የጠየቁት በተለያየ ስፍራ ሳይሆን አይቀርም። ከዚህ በኋላ ኢየሱስ ቀያፋ ሊቀ ካህናት

114 በዚህ ቁጥር ላይ «ያውቃል» የሚለው ቃል «ይረዳል» የሚል ትርጉም አለው።

115 «አንተን እንዲያውቁ» በሚለው ፈንታ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «ስምህን እንዲያውቁ» ይላሉ። ትርጉሙ ግን አንድ ነው። የእግዚአብሔርን ስም እንዲያውቁ ማድረግና እግዚአብሔርን እንዲያውቁ ማድረግ አንድ ናቸው (ቂ. 6 እና ማስታወሻውን ይመለከታል)።

116 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በየጊዜው በሰውር ያስተምራቸው ነበር። ኢየሱስ በዚህ ቁጥር ላይ እንደተናገረው ለደቀ መዛሙርቱ በሰውር ያስተምራቸውን ነገር ሁሉ ለሌሎችም በግልጽ አስተምሯል። ከሕዝቡ የደበቀው ምንም ነገር የለም።

ሆኖ በተሰየመበት የአይሁድ ሽንጎ ፊት ቀረበ። በዚህ ችሎት ላይ የሆነው ነገር በማር. 14፥53-65 ላይ ተጠቅሶአል። 25-27 ማር. 14፥69-72 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ኢየሱስ በጳውሎስ ፊት ቀረበ (18፥28-40)

28 የአይሁድ ሽንጎ ኢየሱስን በእግዚአብሔር ላይ የስድብ ቃል ተናግረሃል ብሎ ከፈረደበት በኋላ (ማር. 14፥63-64 እና ማብራሪያውን ይመለከታል) ስሙ ጳውሎስ ወደሚባል ወደ ሮማዊ አስተዳዳሪ ግቢ ተወስደ (ማር. 15፥1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ጊዜው የፋሲካ በዓል የሚከበርበት ሳምንት በመሆኑ አይሁድ ወደ አረማዊው ወደ ጳውሎስ ግቢ መግባት አልፈለጉም። አንድ አይሁድ ወደ አንድ አረማዊ ቤት ከገባ ለሰባት ቀን የረከሰ ይሆናል፤ አንድ አይሁዳዊ ለሰባት ቀን ከረከሰ በየትኛውም ሃይማኖታዊ በዓል ላይ መገኘት አይችልም። ስለዚህ አይሁድ ወደ ጳውሎስ ግቢ ከገቡ «የፋሲካን በግ መብላት» ማለትም የፋሲካ ሳምንት የፋሲካን ምግብ መብላት አይችሉም (ማር. 14፥12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

እዚህ ላይ አይሁድ ለአንድ ንጹሕ ሰው መሞት ምክንያት ከመሆን ከመቆጠብ ይልቅ፣ በሕጉ መሠረት በሥርዐት ያልነጻ ሆኖ ከመገኘት መቆጠብን እንደመረጡ ልብ ነበረ። ሰውነታቸውን አነጹ፣ ነገር ግን ልባቸው ንጹሕ አልነበረም (ማቴ. 23፥28 ይመለከታል)።

29 የአይሁድ መሪዎች ወደ ጳውሎስ ግቢ መግባት ስለማይችሉ ጳውሎስ ወደ እነርሱ መጣ። ጳውሎስ እንዲህ ያደረገው አይሁድን ለማስደሰትና እርሱ በሚያስተዳድረው ግዛት ውስጥ ሰላምን ለማስፈን ነበር። ጳውሎስ በኢየሱስ ላይ የቀረበው ክስ ምን እንደሆነ አይሁድን ጠየቀ።

30 አይሁድ ኢየሱስን የክስሱን በእግዚአብሔር ላይ የስድብ ቃል ተናግረሃል ብለው ነበር (ማር. 14፥64)። ይህ ክስ ግን ለጳውሎስ ምንም ትርጉም የለውም። ይህ የአይሁድ ችግር ነው። ሮማውያን በሃይማኖታዊ ጉዳዮች ውስጥ ጣልቃ አይገቡም። እነርሱን የሚገዳቸው ፖለቲካዊና ወታደራዊ ጉዳዮች ናቸው። በግዛቶቻቸው ውስጥ ሰላምን ማስፈን ደግሞ ሌላው አሳሳቢ ነገር ነው (የሐዘ. 18፥12-16 ይመለከታል)።

አይሁድ በመጀመሪያ የጳውሎስን ጥያቄ በቀጥታ አልመለሱም። በሮም ሕግ መሠረት ኢየሱስን ለሞት የሚያበቃው ክስ ማትረብ አልቻሉም። ሆኖም ትልቁ ምኞታቸው ጳውሎስ ለሞት አሳልፎ እንዲሰጠው ማድረግ ነበር። ስለዚህ ጳውሎስን እንዲህ አሉት። «የቀረበበት ክስ ምን እንደሆነ መጠየቅ አያስፈልግህም። ኢየሱስ በደሰኛ ነው። እንዲህ ባይሆን ኖሮ ወደ አንተ አናመጣውም ነበር። ብቻ እኛ የምንልህን ስማ»። በአይሁድ ጥያቄ መሠረት የጳውሎስ ወታደሮች ኢየሱስን ለመያዝ ተባበሩ (ዱ. 12)፤ አሁን አይሁድ የሚፈልጉት በምኞታቸው መሠረት ጳውሎስ ለፍርድ አሳልፎ እንደሰጠው ነው።

31 ጳውሎስ ግን በኢየሱስ ላይ የቀረበው ክስ ከሃይማኖታዊ ጉዳዮች ጋር ዝምድና እንዳለው ያውቃል፤ ስለዚህ ኢየሱስን ለፍርድ አሳልፎ ላለመስጠት ወሰነ።

አይሁድ ግን ኢየሱስን እንዲገደል ይፈልጉ ነበር፤ በሮም ሕግ መሠረት ወንጀለኞችን የመግደል ሥልጣን ያላቸው የሮም ባለሥልጣናት ብቻ ናቸው።¹¹⁷

32 አይሁድ ኢየሱስን በጳውሎስ ፊት ያቀረቡበት ሌላ ምክንያት አላቸው። አይሁድ ኢየሱስን በጳውሎስ ፊት ያቀረቡት በድንጋይ ተወግሮ እንዲገደል ሳይሆን (አይሁድ ወንጀለኞችን የሚቀጥቡበት ዘዴ ነው) በመስቀል ላይ ተሰቅሎ እንዲገደል (ሮማውያን ወንጀለኞችን የሚቀጥቡበት ዘዴ ነው) ስለፈለጉ ነው። በብሉይ ኪዳን እንዲህ የሚል ቃል ተጽፎ ይገኛል። «በእንግሊዝ ላይ የተሰቀለ በእግዚአብሔር ዘንድ

የተረገመ ነውና» (ዘዳ. 21፥23)። ይህ ቃል በሞት የተቀጠው ወንጀለኞች ከተገደሉ በኋላ በድናቸው በዚያው በተሰቀሉበት እንጨት ላይ የሚውለው ሰዎች በወንጀለኞቹ ላይ የደረሰው ቅጣት ተመልክተው መጠንቀቅ እንዳለባቸው ያሳስባል። አይሁድ ኢየሱስ በአይሁድ ሕዝብ ፊት እንዲዋረድና በመስቀል ላይ ተሰቅሎ እንዲሞት ይፈልጋሉ። ወንጀለኞችን በመስቀል ላይ የሚሰቅሉት ግን ሮማውያን ብቻ ናቸው፤ አይሁድ ኢየሱስን ወደ ጳውሎስ የወሰዱበት አንዱ ምክንያት ይህ ነው።

የሐንስ ኢየሱስ ለምን መገደል እንዳለበት ሌላ ምክንያት ማለትም ከእግዚአብሔር የሆነ ምክንያት እንዳለ ይነግረናል። ኢየሱስ እንዴት ባለ አጧሚት እንደሚሞት የተናገረው ትንቢት መፈጸም ስላለበት ነው (ማቴ. 20፥19፤ ዮሐ. 12፥32 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ስለዚህ አይሁድ በኢየሱስ ላይ የሚያቀርቡት «ልዩ ክስ» እንዳላቸው ለጳውሎስ ነገሩት። ክሱም ኢየሱስ ራሱን የአይሁድ ንጉሥ ለማድረግ ሞክሮአል የሚል ነው። ጳውሎስ እንዲህ ያለውን ክስ በጥንቃቄ መመርመር አለበት፤ ምክንያቱም ራሱን ንጉሥ የሚያደርግ ሰው የሮምን ንጉሠ ነገሥት እንዳዋረደ ይቆጠራል (ማር. 15፥1፤ ዮሐ. 19፥12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። በሮማውያን እምነት አንድ ንጉሥ ብቻ አለ፤ ያም ንጉሥ የሮም ንጉሠ ነገሥት ነው። ሮማውያን ራሱን ንጉሥ ለማድረግ የሚፈልገውን ሰው የሚመለከቱት እንደ ዐመፅ ቀስቃሽና እንደ ንጉሠ ነገሥቱ ጠላት ነው።

33 ጳውሎስ በኢየሱስ ላይ የቀረበውን ክስ ሲሰማ ኢየሱስን አስጠርቶ «የቀረበብህ ክስ እውነት ነው? አንተ የአይሁድ ንጉሥ ነህ?» ቢል ጠየቀው (ማር. 15፥2 ይመለከታል)። በእርግጥ ኢየሱስ ራሱን ንጉሥ እንደሚያደርግ ሰው አይነት አይደለም። በዚህም ጳውሎስ በኢየሱስ ላይ የቀረበው ትክክለኛ ክስ እንዳልሆነ ተረዳ።

34 ኢየሱስ፣ ንጉሥ ነህን እያልክ የምትጠይቀኝ ከራስህ አሳብ አፍልቀህ ነው ወይስ አይሁድ የሚሉህን ስምተህ ነው ቢል ጳውሎስን ጠየቀው። ሐሳቡ የጳውሎስ ሐሳብ ከሆነ፣ ጳውሎስ እያሰበ ያለው ስለ አንድ ፖለቲካዊ መሪ ነው ማለት ነው። ኢየሱስ ደግሞ እንዲህ ዐይነት ሰው አይደለም። ከሱ የአይሁድ ሐሳብ ከሆነ ግን አይሁድ እያሰቡ ያሉት ስለ አንድ ሃይማኖታዊ መሪ ወይም ስለ መሲሕ ነው። ኢየሱስ ደግሞ በእርግጥ መሲሕ ነው። ስለዚህ ኢየሱስ «አንተ የአይሁድ ንጉሥ ነህ?» በማለት ጳውሎስ ላቀረበለት ጥያቄ «አዎን» ወይም «አይደለሁም» ብሎ በቀላሉ ሊመልስለት አይችልም። ምክንያቱም የኢየሱስ መልስ ጳውሎስ የሚያስበው ስለ ምን ዐይነት ንጉሥ በሚለው ላይ የተመሠረተ ነው።

35 ጳውሎስ «አይሁዳዊ ነኝ?» እኔ እንዴት እንዲህ ላሳብ እችላለሁ? ሐሳቡ የገዛ መሪዎችህ ሐሳብ ነው» ቢል ለኢየሱስ መልስለት።

ኢየሱስ ምን ቢያደረግ ነው የአይሁድ መሪዎችን ያስቆጣው በማለት ጳውሎስ በነገሩ ተደነቀ። ኢየሱስ የሮማውያንን ሕግ እንዳልተላለፈ ለማረጋገጥ ብሎ «ምንድን ነው ያደረግኸው?» ቢል ጠየቀው።

36 ኢየሱስ እንዲህ ቢል መለሰ። «የእኔ መንግሥት ከዚህ ዓለም አይደለችም። ኢየሱስ ንጉሥ እንደሆነ ቢያምንም እርሱ ግን ጳውሎስ የሚያስበው ዐይነት ንጉሥ አይደለም። የዚህ ዓለም ንጉሥ ቢሆን ኖሮ፣ የዚህ ዓለም ነገሥታት እንደሚያደርጉት እርሱም ሠራዊት አስከትሎ ሮማውያንን ይዋጋ ነበር። ነገር ግን የእርሱ መንግሥት ምድራዊ መንግሥት ሳትሆን መንግሥት ናት። ኢየሱስ በምድራዊ መሣሪያ መዋጋት አያስፈልገውም። የኢየሱስ መንግሥት የእግዚአብሔር መንግሥት ነው (ማር. 1፥15 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ጳውሎስ ኢየሱስን የአይሁድ ንጉሥ አድርጎ መመልከቱ ጅልነት ነው። አይሁድ ንጉሣቸውን ለመያዝና ለመግደል ይሞክራሉን? ከቶ አያደርጉትም።

¹¹⁷ የአይሁድን ሕግ የሚተላለፉ ሰዎች በድንጋይ ተወግረው ይገደላሉ (የሐዘ. 7፥57-60 ይመለከታል)። በሮማውያን ሕግ መሠረት አይሁድ ሰዎችን በድንጋይ ወግረው መግደል አይችሉም።

37 ከዚያም ጳውሎስ «ታዲያ አንተ ንጉሥ ነህ?»¹¹⁸ ሲል ጠየቀ። ኢየሱስም «አንተ እንዳልሽው ነኝ»¹¹⁹ ሲል መለሰ። ኢየሱስ በእርግጥ ንጉሥ ነው፤ ደግሞም ከሮም መንግሥት ንጉሥ የሚበልጥ ንጉሥ ነው።

በእርግጥ ኢየሱስ ወደዚህ ምድር የተላከው ስለዚህ መንግሥት ሊመሰክር ነው። የእግዚአብሔር መንግሥት እውነተኛ መንግሥት ነው፤ ለዘላለም ጸንቶ መኖር የሚችለው ይህ መንግሥት ብቻ ነው። ኢየሱስ ሊመሰክር የመጣውም ስለዚህ «እውነት» ነው። «ከእውነት የሆነ ሁሉ» ማለትም ከእውነት ጎን የሚቆም ሁሉ ኢየሱስ የሚናገረውን ይሰማል፤ በእርሱም ያምናል (ዮሐ. 4፡6 ይመለከታል)።

38 ጳውሎስ ስለ እውነት ማወቅ ፈልጎ «እውነት ምንድን ነው? አንድ ሰው እውነትን እንዴት ማወቅ ይችላል?» ሲል ጠየቀ። አንዱ አንድ ነገር፤ ሌላው ደግሞ ሌላ ነገር ይላል። ታዲያ «እውነት» ምን እንደሆነ መናገር የሚችል ማን ነው?

ኢየሱስ እውነት ምን እንደሆነ መናገር ይችላል። ኢየሱስ ራሱ «እውነት» ነው (ዮሐ. 14፡6)። እርሱ «ጸጋንና እውነትን» የተሞላ ነው (ዮሐ. 1፡14)። እውነት የሆነውን የእግዚአብሔር ቃል ተናግሮአል (ዮሐ. 17፡17)። የማያምኑ ሰዎች፤ «እውነትን ማወቅ ስለማልችል የእግዚአብሔርን ቃል አልቀበልም» ይላሉ። ኢየሱስ ግን እንዲህ ይላል። «በእኔ እመኑ፤ እውነትን ታውቃላችሁ» (ዮሐ. 8፡32)።

ጳውሎስ ኢየሱስ ለቀረበለት ጥያቄ ከሚሰጠው መልስ መማር የሚችል ስላልመሰለው ቃለ መጠይቁ እንዲቆም አደረገ። ሆኖም በኢየሱስ ላይ ምንም በደል እንዳላገኘበት በግልጽ ተናገረ። ከዚያም ከግቢው ውጭ ተሰብስበው ለነበሩ አይሁዳውያን። «እኔ ምንም ጥፋት አላገኘሁበትም» ሲል ተናገረ።

39-40 ከዚያም ጳውሎስ ኢየሱስ እንዲፈታ ሐሳብ አቀረበ። የሮም አስተዳዳሪዎች የፋሲካ በዓል በየዓመቱ ሲከበር ከአይሁድ ጋር ያላቸውን ወዳጅነት ለማሳየት ሲሉ አንድ አይሁዳዊ እስረኛ የመፍታት ልማድ ነበራቸው። በካህናት አለቆች የሚመራው ሕዝብ ግን (ማር. 15፡11) ሌላ እስረኛ ማለትም በርባን እንዲፈታላቸው ጠየቁ። በርባን «ወንበዴ» እንደነበር የኑሐንስ ጽፎልናል። በርባን በሮማውያን ላይ ዐመፅ ያነሣሣ ሰው ነበር¹²⁰። በርባን በአይሁድ ሕዝብ ዘንድ በጣም የታወቀ ሰው ሳይሆን አይቀርም። በርባን ይፈታ! ኢየሱስ ግን ይሰቃል! አይሁድ ከእግዚአብሔር ልጅ ይልቅ ወንበዴን መረጠ (ማር. 15፡6-14 እና ማስታወሻውን ይመለከታል)። እስቴ አይሁድ ምን ያህል ግብዝች እንደሆኑ አስቡ። በሮማውያን ላይ ዐመፅን አነሣስቷል በማለት በሐሰት የከሰሱት ሰው የፈጸመውን ወንጀል የፈጸመ ሌላ ሰው እንዲፈታላቸው ጠየቁ።

ኢየሱስ እንዲሰቃል ተፈረደበት (19፡1-16)

1-3 የሮም ወታደሮች ኢየሱስን እንዴት እንደገረፉና እንዳፈቱበት በማርቆስ ወንጌል ላይ በዝርዝር ተወስቶአል (ማር. 15፡15-19 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

4-5 ከቁጥር 4-15 ያለው ክፍል የኑሐንስ፤ ጳውሎስ ኢየሱስን ነጻ ለመልቀቅ ያደረገውን የመጨረሻ መከራ ይገልጻል። የተቀሩት ሦስት የወንጌል ጸሐፊዎች ይህንን ሁኔታ አልጠቀሱም። ጳውሎስ ኢየሱስን ካስገረፈው በኋላ በሕዝቡ ፊት አቆመው። ወታደሮቹ የንጉሥ ልብስ አለበሱት። ጳውሎስ እንዲህ ያለ አሳዘኝ ሰው ንጉሥ ሊሆን እንደማይችል ሕዝቡ ይገነዘባል የሚል ተስፋ ነበረው።

6 ነገር ግን የጳውሎስ ዕቅድ አልሠራም። የካህናት አለቆችና ሎሎዎች «ስቀለው! ስቀለው!» እያሉ ጮኹ። የኢየሱስን መሞት በአብዛኛው የፈለጉት የአይሁድ መሪዎች ናቸው። ተራው ሕዝብ ግን የመሪዎቹን ፈለግ ተከተለ (ማር. 15፡11)።

ጳውሎስ በአይሁድ ድርጊት አልተደሰተም። ስለዚህ «እናንተ ወስዳችሁ ስቀሉት» አላቸው። አይሁድ ወንጀለኞችን እንደማይሰቅሉ ጳውሎስ ያውቃል። ጳውሎስ ለማለት የፈለገው እንዲህ ነው። «በበኩሉ ከዚህ ሰው ጋር ምንም ጉዳይ የለኝም። ይህ ሰው ይሰቃል የምትሉ ከሆነ እናንተ ራሳችሁ ስቀሉት። እናንተ የምትሰቅሉት ከሆነ ደግሞ የሮምን ሕግ ትተላለፋችሁ»።

7 አይሁድ ኢየሱስ ራሱን የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ እያለ ይናገራል ሲሉ ለጳውሎስ ነገሩት። በአይሁድ ሕግ መሠረት ራሱን ከእግዚአብሔር ጋር እኩል ያደረገ በው ይገደላል (ዘሌ. 24፡16፤ ዮሐ. 5፡18 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

8-9 ጳውሎስ ነገሩ ከአይሁድ እምነት ጋር ስለተያያዘበት እጅግ ፈራ። ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ እያለ ይናገራል የሚለውን ሲሰማ ፍርሃት አደረበት። ሮማውያን የተለያዩ አማልክት አሏቸው። አማልክት በሰው አምላካ ወደ ምድር በመምጣት ከምድር ሴቶች ልጅ ይወዳሉ የሚል እምነት አላቸው። ጳውሎስ የሮማውያንን አምላክ «ልጅ» ሳላውቅ ለሞት አሳልፌ ከሰጠሁ አማልክት ይበቀሉኛል ብሎ ፈራ። ከዚህ በተጨማሪ የጳውሎስ ሚስት ስለ ኢየሱስ ህልም አይታ ባሏ በኢየሱስ ላይ ምንም ክፉ ነገር እንዳያደርግ አስጠንቅቃው ነበር (ማቴ. 27፡19)።

ስለዚህ ጳውሎስ ኢየሱስን እንደገና ወደ ውስጥ ይዞት ገባና «አንተ ከየት ነህ?» የመጣኸው ከምድር ነው ወይስ ከሰማይ? ሲል ጠየቀው። ኢየሱስ ግን ምንም መልስ አልሰጠውም። ኢየሱስ ለምን ዝም እንዳለ በውል አይታወቅም። ቀደም ሲል ጳውሎስ ላቀረበለት ጥያቄ መልስ ለመስጠት ፈቃደኛ አልነበረም (ማር. 15፡3-5 ይመለከታል)። ምናልባት የሚሰጠውን መልስ ጳውሎስ እንደማይቀበለው ስላወቅ ሊሆን ይችላል። ኢየሱስ የጳውሎስን ጥያቄ ቀደም ሲል መልሷል (ዮሐ. 18፡36-37)። ጥያቄውን እንደገና መመለሱ ምንም ፋይዳ የለውም።

10 ጳውሎስ ኢየሱስ መልስ ስላልሰጠው ተናደደ። ጳውሎስ በመላው የይሁዳ ግዛቱ ውስጥ ዋና ባለሥልጣን ነው። ጥያቄ ከጠየቀ፤ ለጥያቄው መልስ ይፈልጋል። ሰዎች እንዲያከብሩትም ይፈልጋል። እንደማንኛውም ሰው ኢየሱስም እንዲያከብረው ይፈልጋል። ኢየሱስን ነጻ የመልቀቅም ሆነ የመግደል ሥልጣን አለው። ስለዚህ «እኔ ልፈታህ ወይም ልስቅልህ ሥልጣን እንዳለኝ አታውቅም?» ሲል ጠየቀው።

11 ጳውሎስ አለኝ የሚለውን ሥልጣን ሁሉ «ከላይ» ማለትም ከእግዚአብሔር እንደተቀበለው ኢየሱስ ነገረው። ሥልጣን ሁሉ የእግዚአብሔር ነው (ሮሜ 13፡1)። በዚህ እውነት ልንጽናና ይገባል። ስደት ሲደርስብን፤ አሳዳጆቻችን እግዚአብሔር ካልፈቀደላቸው በስተቀር በእኛ ላይ ምንም ማድረግ እንደማይችሉ እናስታውስ።

ከዚህ በተጨማሪ በዚህ ጉዳይ ላይ ተጠያቂው ጳውሎስ ብቻ አይደለም። ኢየሱስ እንዲሰቃል ካደረገ፤ በበደሉ

¹¹⁸ ጳውሎስ «ታዲያ አንተ ንጉሥ ነህ?» በማለት የተናገረው ቃል ሀተታዊ ዐረፍተ ነገር ወይም መጠይቃዊ ዐረፍተ ነገር ስለመሆኑ በውል አይታወቅም። በአንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች ላይ ይህ ሐረግ በመጠይቃዊ ዐረፍተ ነገር ተጽፎ ይገኛል። በመጀመሪያው የግሪክ ቅጂ ላይ ሥርዐተ ነጥብ ስለሌለ፤ የኑሐንስ ቃሉን የጻፈውን በመጠይቃዊ ዐረፍተ ነገር ይሁን ወይም አይሁን መናገር አይቻልም። ከቃሉ አገባብ አንደምንረዳው ከሆነ ቃሉ ሀተታዊ ዐረፍተ ነገር ይመስላል።

¹¹⁹ «አንተ እንዳልሽው (ንጉሥ) ነኝ» በሚለው ፈንታ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «ንጉሥ እንደሆንህ አንተ ትላለህ» ይላሉ። ግሪኩን ቃል በቃል የሚተካው ሁለተኛው ትርጉም ቢሆንም የሁለቱም ትርጉሞች ፍቺ አንድ ነው። ሆኖም የመጀመሪያው ትርጉም ሐሳቡን የበለጠ ግልጽ ያደርገዋል። በኢየሱስ ዘመን የነበሩ አይሁድ «ንጉሥ እንደሆነህ አንተ ትላለህ» ሲሉ «አምን? ንጉሥ ነኝ» ማለታቸው ነው (ማር. 15፡2 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

¹²⁰ «በሮናባስ በሮማውያን ላይ አመጽን ያነሳሳ ሰው ነበር» በሚለው ምትክ፤ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች «በሮናባስ ወንበዴ ነበር» ይላሉ። ህገ-ወጥ ሰው መሆኑን ለመግለጽ ነው።

ተጠያቂ የሚሆነው እርሱ ብቻ አይደለም። እንዲያውም ከእርሱ ይልቅ በበደሉ ተጠያቂ የሚሆነው ኢየሱስን ለእሳጣስ አሳልፎ የሰጠው ሊቀ ካህናቱ ቀዳሩ ነው (ዮሐ. 18፡28)።

12 እሳጣስ ኢየሱስ እንዲፈታ አይሁድን እንደገና ለማሳመን ሞክረ። እሳጣስ ኢየሱስን ለመፍታት ሥልጣን አለው፤ ሆኖም የአይሁድ መሪዎችን ፍላጎት መቃወም አልፈለገም። እርሱ በሚያስተዳድራት በይሁዳ ግዛት ውስጥ ሰላም እንዲሰፍንና የአይሁድ መሪዎችንም ለማስደሰት ፈለገ።

አይሁድ ግን የእሳጣስን ሐሳብ አልተቀበሉትም። ኢየሱስ ራሱን ንጉሥ ለማድረግ ሞክሯል የሚለውን ክስ እንደገና አቀረቡ። በሮም ግዛት ውስጥ አንድ እውነተኛ ንጉሥ ብቻ ነው የለው፤ እርሱም የሮም ቄሳር¹²¹ ወይም የሮም ንጉሠ ነገሥት ነው አሉ። ስለዚህ ኢየሱስ የቄሳር ጠላት ነው።

አይሁድ እሳጣስ «ይህን ሰው ካልሰቀልክ፤ የቄሳር ወዳጅ አይደለህም። በነጻ እንዲሄድ ካደረግህ፤ የቄሳር ጠላት ነህ» አሉት።

13 እሳጣስ የበለጠ ፈራ። አይሁድ መልእክተኞችን ወደ ሮም ንጉሠ ነገሥት ልከው ስለ ሁኔታው እንደሚናገሩ ያውቃል። እሳጣስ ለወንጀለኞችና ለዐመፀኞች ከላላ ከሰጠ፤ የሮም ንጉሠ ነገሥት ከሥልጣኑ አውርዶ ይቀጣዋል። ስለዚህ ለገዛ ደንገንቱ ሲል ኢየሱስን ለሞት አሳልፎ ለመስጠት ወሰነ።

14 ጊዜው «የፋሲካ ዝግጅት ቀን» ማለትም የሰንበት ፋሲካ የሚከበርበት ቀን ቅዳሜ ሲሆን። ቀኑም ዓርብ ቀን ነበር (ማር. 14፡12 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

ዮሐንስ እንደሚለው ጊዜው «ስድስት ሰዓት» ነበረ፤ በአይሁድ ሰዓት አቆጣጠር እኩለ ቀን ነው። ማርቆስ እንደጻፈው ከሆነ ግን ኢየሱስ የተሰቀለው በዘጠኝ ሰዓት ላይ ነው። በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት ዮሐንስ እዚህ ላይ የጻፈው የሮማውያንን የሰዓት አቆጣጠር ተከትሎ ነው (ማር. 15፡25 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)።

15-16 እሳጣስ ኢየሱስ እንዲሰቀል ትእዛዝ ካስተላለፈ በኋላ አይሁድን እንዲህ ሲል ጠየቃቸው፡ «ንጉሣችሁን ለስቀለው?» እሳጣስ በአይሁድ ላይ እያሾፈ ነበር።

የካህናት አለቆች እንዲህ አሉ፡ «ከቄሳር በቀር ሌላ ንጉሥ የለንም»። የካህናት አለቆች ሲበዛ ግብዞች ናቸው። ምክንያቱም ቄሳርን እጅግ ይጠራታል። ይህን የተናገሩት እሳጣስን ለማስደሰት ሲሉ ነው። ይህን በማለታቸው ግን እግዚአብሔርን ካዱ፤ ምክንያቱም በብሉይ ኪዳን እንደተነገረው የአይሁድ ንጉሥ እግዚአብሔር ብቻ ነው (መሳ. 8፡23፤ 1ኛ መወ. 8፡7)።

በመጨረሻ የአይሁድ መሪዎች የፈለጉትን አገኙ። እሳጣስ ኢየሱስን አሳልፎ ሰጣቸው።

ኢየሱስ ተሰቀለ (19፡17-27)

(ማቴ. 27፡32-44፤ ማር. 15፡21-32፤ ሉቃ. 23፡26-43)።

17-24 ማር. 15፡21-32 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል።

25 ኢየሱስ በሚሰቀልበት ጊዜ አራት ሴቶች አጠገቡ ቆመው ነበር። ከእነዚህ አራት ሴቶች መካከል አንዱ የኢየሱስ «እናት» ማርያም ነበረች። ማርያም ልጇ በመስቀል ላይ ተሰቅሎ ሲሞት ስታይ ሐዘኗ ምን ያህል ታላቅ እንደሆነ አስቡ። ስምዖን «የአንቺንም ልብ የሐዘን ሰይፍ ሰንጥቆት ያልቶል» በማለት የተናገረው ትንቢት በእርግጥ ተፈጻሚ (ሉቃ. 2፡35)።

በመስቀሉ አጠገብ ከነበሩት ሴቶች መካከል ሁለተኛዋ የኢየሱስ እናት «እናት» ነበረች። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት ይህች ሴት የያዕቆብና የዮሐንስ¹²² እናት ስሉሜ ነች (ማር. 15፡40)፤ እነርሱም የዘብዴዎስ ልጆች ናቸው (ማቴ. 27፡56)። ነገሩ እንዲህ ከሆነ ዮሐንስ የኢየሱስ በመድኃኒት ማለት ነው።

ዮስተኛዋ ሌት «የቀለባሽ ሚስት ማርያም» ናት። አንዳንዶች እንደሚሉት በዚህ ቦታ የተጠቀሰው ቀለባሽ በሉቃ. 24፡18 ላይ ከተጠቀሰው ቀለባሽ ጋር አንድ ነው።

አራተኛዋ ሴት «መግደላዊት ማርያም» ናት (ማር. 15፡40፤47፤ ሉቃ. 8፡2፤ ዮሐ. 20፡1፤11 ይመለከታል)።

26 ኢየሱስ በሞት ላይ እያለ እንኳ ስለ እናቱ ያስብ ነበር። የኢየሱስ እናት ኢየሱስ «ከሚወደው ደቀ መዝሙር» ማለትም ይህን ወንጌል ከጻፈው ከዮሐንስ፡ ጋር በመስቀሉ አጠገብ ቆማ ነበር። ኢየሱስም፡ «እናቴ ሆይ! እንሆ ልጅሽ» ማለትም ከአሁን ጀምሮ ዮሐንስ እንደ ልጅሽ ይሆናል፤ የሚንከባከብሽም እርሱ ይሆናል አላት። ከዚህ እንደምንረዳው የኢየሱስ አባት ዮሴፍ ኢየሱስ ከመስቀሉ በፊት ሞቱአል፤ ይህ ባይሆን ኖሮ ማርያምን የሚንከባከባት ዮሴፍ ይሆን ነበር። ኢየሱስ እናቱን ለወንድሞቹ (ማርያም ለወለደቻቸው ልጆች) አደራ አላለም፤ ምክንያቱም ወንድሞቹ ገና አማኞች አልነበሩም (ዮሐ. 7፡5)። ወንድሞቹ በእርሱ ያመኑት ከትንሣኤውና ከዕርገቱ በኋላ ነበር (ዮሐ. 1፡14)።

27 ከዚያም ኢየሱስ ዮሐንስን እንዲህ አለው፡ «ይህችውልህ እናትህ»። በዚህ ዐይነት ኢየሱስ እናቱን ለዮሐንስ ዐይራ ሰጠ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ዮሐንስ ማርያምን እንደ እናቱ ይንከባከባት ጀመር።

የኢየሱስ መሞት (19፡28-37)

28-30 ማር. 15፡36-37 እና ማስታወሻውን ይመለከታል።

31 ኢየሱስ «በፋሲካ ዝግጅት ቀን» ማለትም ዓርብ ሞተ (ቁ. 14)። በአይሁድ ሕግ ሞሠረት በእንጨት ወይም በመስቀል ላይ ተሰቅሎ በሞት የተቀጣ ወንጀለኛ በድን በተሰቀለበት እንጨት ላይ ሌሊቱን ሁሉ አያድርም። የአንድን ወንጀለኛ በድን ሌሊቱን ሁሉ በተሰቀለበት እንጨት ላይ እንዲያድር ማድረግ ምድሪቱን «ማርከስ» ነው (ዘጸ. 21፡22-23)። በተለይ ደግሞ የኢየሱስ በድን በተሰቀለበት እንጨት ላይ እንዳያድር ማድረግ አለባቸው፤ ምክንያቱም የሚቀጥለው ቀን የፋሲካ ሰንበት ቀን ነው። ስለዚህ አይሁድ ፀሐይ ከመጥለቅ በፊት¹²³ ቶሎ እንዲሞቱና እንዲቀበሩ ለማድረግ የኢየሱስንና ከእርሱ ጋር የተሰቀሉትን ሁለት ወንበዴዎች ጭን ለመስበር ፈቃድ ጠየቁ።¹²⁴

32-33 ይሁን እንጂ ወታደሮቹ ኢየሱስ ሞቶ ስላገኙት ጭኑን መስበር አስፈላጊ ሆኖ አላገኙትም።

34 ከወታደሮቹ አንዱ የኢየሱስን ጎን በጦር ወጋው። ምናልባት እንዲህ ያደረገው መሞትና አለመሞቱን ለማረጋገጥ ነው። ደምና ውሃ ከተወጋው ጎን ወጣ። ወታደሩ የወጋው የኢየሱስን ሆድ ሊሆን ይችላል፤ «ደምና ውሃ» የወጣው ሆዱ ስለተወጋ ነው ለሚለው አባባል እንደ ማስረጃ ይሆናል።

35 «ይህንን ያዩ» የዚህ ወንጌል ጸሐፊ የሆነው ሐዋርያው ዮሐንስ ነው። ዮሐንስ ይህን ታሪክ የነገረን ኢየሱስ በእርግጥም ሰው እንደነበረና እንደሞተ ሊያሳየን ፈልጎ ነው። ይህንንም ምስክርነት የሰጠው «እንዲናምን» ነው (ዮሐ. 20፡31 ይመለከታል)። ይህም «ምስክርነት እውነት» ነው (ዮሐ. 21፡24 ይመለከታል)።

36 ከኢየሱስ አንድ አጥንት እንኳ ባለመሰበሩ በብሉይ ኪዳን የተነገረው ትንቢት ተፈጸመ። በዘጸ. 12፡46 እና በዘጥ. 9፡12 መጨረሻ በፋሲካ በዓል ላይ የሚሠዋው እንስሳ አጥንት አይሰበሩም። ዮሐንስ ኢየሱስን የሚያየው የፋሲካ እውነተኛው መሥዋዕት አድርጎ ነው (ዮሐ. 1፡29፤ 1ቆሮ. 5፡7 እና ማጥራሪያውን ይመለከታል)። ስለዚህ የኢየሱስ አጥንት አለመሰበሩ ትክክል ነው። እንግዲህ ወታደሮቹ የኢየሱስን

[121] የሮም ንጉሠ ነገሥቶች በሙሉ «ቄሳር» እየተባሉ ይጠራሉ። በሮማውያን ቋንቋ «ቄሳር» ማለት «ንጉሠ ነገሥት» ማለት ነው።

[122] ይህ ዮሐንስ ሐዋርያው ዮሐንስ ወይም «ኢየሱስ ይወደው የነበረው ደቀ መዝሙር» (ቁ. 2) ሲሆን፤ የዚህ ወንጌል ጸሐፊም ነው።

[123] የአይሁድ «ቀን» የሚጀምረው ፀሐይ ስትጠልቅ ነው። ስለዚህ የሰንበት ቀን የሚጀምረው ዓርብ ልክ 12 ሰዓት ላይ ነው። በዚህ ምክንያቱ ነው በድኑን 12 ሰዓት ከመሆኑ በፊት በዚያው በተሰቀሉበት ዕለት ማውረድ አስፈላጊ የሆነው።

[124] ሮማውያን በመስቀል ላይ ተሰቅለው እንዲገደሉ የተፈረደባቸውን ወንጀለኞች በድን በዚያ ጸሐፊነት እንጨት ላይ ለብዙ ቀናት እንዲወል ያድርጉ ነበር። እንዲህ የሚያደርጉት የሮማውያን ሕግ መተላለፍ አስከፊ ቅጣት እንደሚያመጣ ሳሌቶች ትምህርት እንዲሆን ነው።

አጥንት ባለመስበራቸው በመዝ. 34÷20 ላይ «እግዚአብሔር በጥንቃቄ ስለሚጠብቀው ከአጥንቶቹ አንዱ እንኳ አይሰበርም» ተብሎ የተነገረው ትንቢት ተፈጻሚ።
37 የኢየሱስ ጎን መወጋትም «ያንን የወጡትን ያዩታል» ተብሎ በዘካርያስ የተጻፈው ትንቢት እንዲፈጸም ሆነ።

ኢየሱስ ተቀበረ (19÷38-42)
(ማቴ. 27÷57-61፤ ማር. 15÷42-47፤ ሉቃ. 23÷50-56)

38-40 ማር. 15÷42-47 እና ማብራሪያውን ይመለከታል።

ምዕራፍ 20

ባዶ መቃብር (20÷1-10)

1 «ከሳምንቱ በመጀመሪያው ቀን» ማለትም እሑድ ገና ጎሕ ሳይቀድድ፤ መግደላዊት ማርያም ከቤቷ ወጣች። ማር. በ16÷2 ላይ እንደሚለው መግደላዊት ማርያምና ሌሎች ሁለት ሴቶች መቃብሩ ያለበት ቦታ የደረሱት ፀሐይ ከመውጣት በፊት ነው። መቃብሩ ያለበት ቦታ ስትደርስ መቃብሩ ተዘግቶበት የነበረው ድንጋይ ተንከባሉ አገኘችው (ማር. 16÷1-8 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

2 በማር. 16÷1-8 ላይ የተጠቀሰው ታሪክ ከተፈጸመ በኋላ መግደላዊት ማርያም ወደ ጴጥሮስና «ኢየሱስ ወደሚወደው ወደ ሌላው ደቀ መዝሙር» ማለትም ወደ ዮሐንስ እየሮጠች ሄዳ የኢየሱስን አስከሬን ከመቃብሩ ወስደውታል አልቻችው። ኢየሱስ ከሞት ይነሣል ብለው ጨርሶ አሳሰቡም (ሉቃ. 24÷9-11 ይመለከታል)።

3-7 ጴጥሮስና ዮሐንስ ማርያም ያመጣችላቸውን ወሬ እንደሰሙ፤ ወደ መቃብሩ እየሮጡ ሄዱ። እዚህ ላይ ዮሐንስ ትንሽ የምትመስለውን ድርጊት እንኳን እንዳስታወሰ ልብ እንበል። ይህ ቀን በሕይወቱ ትልቅ ስፍራ የሚሰጠው ቀን ነው። በእርግጥም በዓለም ታሪክ ውስጥ ትልቅ ስፍራ የሚሰጠው ቀን ነው።

ደግሞም የከፈት ጨርቅ እንደተጠቀለለ ለብቻው እንደተቀመጠ ልብ እንበል (ቁ. 7)። አስከሬኑ ተሰርቆ ከሆነ፤ የከፈትም ጨርቅ ከአስከሬኑ ጋር ይሰረቅ ወይም ተተርትሮ ይገኝ ነበር። የኢየሱስ አስከሬን ግን አልተሰረቀም። ኢየሱስ ከሞት ተነሥቶአል!

8 ጴጥሮስ ወደ መቃብሩ ከገባ በኋላ ዮሐንስም ተከትሎ ገባ። ዮሐንስ መቃብሩ ባዶ መሆኑን ሲያይ «አመኑ»። ኢየሱስ በእርግጥ ከሞት እንደተነሣ አመኑ። ኢየሱስ ከሞት ቀን በኋላ ከሞት እንደሚነሣ ነግሮአቸው ነበር (ማር. 8÷31፤ 9÷31፤ 10÷34)። እዚህም ላይ እንደምናነበው በሦስተኛው ቀን ኢየሱስ እንደተናገረው ተፈጻሚ።

ጴጥሮስ ግን አላመነም ነበር። ጴጥሮስ «በሆነው ነገር እየተደነቀ ወደ ቤቱ ተመለሰ» (ሉቃ. 24÷12)።

9-10 ኢየሱስ ከሞት እንደሚነሣ በብሉይ ኪዳን ትንቢት ቢነገርም፤ ጴጥሮስና ዮሐንስ ግን እነዚህን ትንቢቶች ገና አልተረዱም ነበር። ዮሐንስ የኢየሱስን ከሞት መነሣት ያመነው በብሉይ ኪዳን ከተጻፈው የተነሣ ሳይሆን በዓይኑ ስላየ ነው። ስለ ኢየሱስ ትንሣኤ በመዝ. 16÷101 በኢሳ. 53÷10-12፤ በሆሴ. 6÷2 እና በዮና. 1÷17 ላይ ትንቢት ተነግሮአል።

ኢየሱስ ለመግደላዊት ማርያም ታየ (20÷11-18)

11 ጴጥሮስና ዮሐንስ ወደ መቃብሩ እየሮጡ ሲሄዱ ሴቶቹም አብረዋቸው ተከትለው ሄዱ። ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ወደ ቤት ተመልሰው ሲሄዱ (ቁ. 10) ማርያም ግን ከመቃብሩ አጠገብ ቆማ ነበር።

12-13 ማርያም ሁለት መላእክት አየች። ከዚህ በፊት ማርያምና ሌሎች ሴቶች ወደ መቃብሩ ሲሄዱ መላእክት

አይተው ነበር (ማር. 16÷5፤ ሉቃ. 24÷4 ይመለከታል)። ማርያም ሁለት መላእክት እንደገና አየች። መላእክቱ ማርያምን ለምን እንደምታለቅስ ጠየቋት።

14-15 ማርያም ለምን እንደምታለቅስ ተናግራ ስትጨርስ፤ አንድ ሰው ቆሞ አየች። ማርያም ቆሞ ያየችው ሰው የአትክልት ጠባቂው መሰላት።¹²⁵ ነገር ግን ኢየሱስ ነበር። የኢየሱስ የትንሣኤ አካል የተለየ ስለነበር ባየችው ጊዜ ልታስታውሰው አልቻለችም (ሉቃ. 24÷15-16 ይመለከታል)። እንዲያውም «አትክልት ጠባቂው» የኢየሱስን አስከሬን የወሰደው መሰላት።

16 ከዚያም ኢየሱስ ስሟን ሲጠራው ወዲያው አስታወሰችው (ሉቃ. 24÷30-31 ይመለከታል)። የኢየሱስ በጎች ድምፁን ያውቃሉ (ዮሐ. 10÷4)።

ማርያም ተስፋ አድርጋ የነበረው የኢየሱስን አስከሬን አገኛለሁ ብላ ነበር፤ ይሁንና ሕያው ሆኖ አገኘችው።

17 ምናልባት ማርያም በግንባሯ ተደፍቶ የኢየሱስን እግር ለመሳም ሳትሞክር አልቀረችም (ማቴ. 28÷9)። ኢየሱስ «አትያጁኝ» አላት። ኢየሱስ እንዲህ ሲል «ይዘሺኝ አትቅረ» ማለቱ ነው።

ኢየሱስ ማርያምን «ገና ወደ አባቴ አልወጣሁምና አትያጁኝ» አላት። እዚህ ላይ ኢየሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ ግልጽ አይደለም። አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚናገሩት፤ ኢየሱስ ለማለት የፈለገው ማርያም ይዛው ልትቆይ አያስፈልጋትም፤ ምክንያቱም ወደ ሰማይ ወዲያውኑ አይሄድምና ከመሄዱ በፊት እርሱን ልታገኝ የምትችልበት ብዙ ዕድል አላት። ሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት እንደሚሉት ደግሞ ኢየሱስ ለማለት የፈለገው አሁን ሁሉም ነገር ተለውጧል፤ ኢየሱስ አሁን እንደ ድሮው አይደለም። እንደ ከዚህ በፊቱ አሁን ማንም እርሱን መንካት አይችልም። አልዓዛር ከሞት ተነሥቶ ነበር፤ ነገር ግን የአልዓዛር አካል የድሮው ምድራዊ አካል ነው። ተመልሶ ይሞታል (ዮሐ. 11÷43-44፤ 12÷2)። ኢየሱስ ግን የማይሞት አዲስና ሰማያዊ (መንፈሳዊ) አካል ተቀበለ።

ከዚያም ኢየሱስ ወደ አባቴ ተመልሶ እንደሚሄድ ለደቀ መዛሙርቱ እንድትናገር ለማርያም ነገራት፤ ኢየሱስ የሚሄደው ወደ ሰማይ ነው። የሚሄደውም ስፍራ ሊያዘጋጅላቸው ነው (ዮሐ. 14÷2)። እዚህ ላይ ኢየሱስ እግዚአብሔርን «አባቴና. . . አባታችሁ፤ አምላኬና. . . አምላካችሁ» በማለት እንደ ጠራው ልብ እንበል። እግዚአብሔር በተለየ መልክ የኢየሱስ አባት ነው። ኢየሱስ ደግሞ ከመጀመሪያው አንሥቶ የእግዚአብሔር ልጅ ነው። እኛም ከጸጋው የተነሣ የእግዚአብሔር ልጆች ሆነናል።

በማቴ. 28÷10 ላይ እንደምናነበው ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ሊያገኛቸው ወደሚፈልግበት ወደ ገሊላ እንዲሄዱ እንዲነግሯቸው ለማርያምና ከእርሷ ጋር ለነበሩ ሴቶች ነግሮአቸዋል። በማቴ. 28÷10 እና በዚህ ቁጥር ላይ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን «ወንድሞቼ» በማለት ይጠራቸዋል። ከትንሣኤው በፊት «ወዳጆቼ» ሲል ጠርቶአቸው ነበር (ዮሐ. 15÷14)። አሁን ወንድሞቹ ሆኑ። በእርሱ የሚያምኑ ሁሉ የኢየሱስ ወንድሞች ናቸው። ኢየሱስ በብዙ ወንድሞች መካከል በኩር ነው (ሮሜ 8÷29)።

18 በማቴ. 28÷9-10 መሠረት ማርያም ብቻ ሳትሆን ከእርሷም ጋር የነበሩት ሴቶች ኢየሱስን አይተውታል። ኢየሱስን በመጀመሪያ ያየችው ማርያም ናት (ማር. 16÷9)። ከዚያም ምናልባት ወደ ሌሎች ሴቶች ሄዳ ያየችውን ነግራቸው ሊሆን ይችላል። ወይም ደግሞ ኢየሱስ ከጥቂት ጊዜ በኋላ ሌሎችም ሴቶች ታይቶ ሊሆን ይችላል። ያም ሆነ ይህ ሴቶቹ ከሞት የተነሣውን ጌታ በእርግጥ በዐይናቸው እንዳይቅ ለደቀ መዛሙርቱ አዲስ ዜና ለማብራር ለሁለተኛ ጊዜ ሄደዋል። (ማቴ. 28÷9-10፤ ሉቃ. 24÷12 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

125 መቃብሩ ያለው አትክልት ቦታ ውስጥ ነበር (ዮሐ. 19÷41)።

ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ታየ (20፡19-31)

19 ኢየሱስ ከሞት በተነሣበት ምሽት ደቀ መዛሙርቱ በአንድ ቤት ውስጥ ተሰብስበው ነበር። ይህ ቀን በዓለም ታሪክ ውስጥ እጅግ ታላቅ፣ አስደሳችና የድል ቀን ነው። ነገር ግን ይህ ሲሆን ደቀ መዛሙርቱ የት ነበሩ? በፍርሃት ተወጠው ተሸሽገው ነበር። «አይሁድን ስለፈሩ» የቤቱን በር ቆልፈው ተቀምጠው ነበር። የአይሁድ መሪዎች የኢየሱስ አስከሬን በቦታው እንደሌለ ሰላወቁ አስከሬኑን የሰረቁት ደቀ መዛሙርቱ ናቸው ብለው ከሰሉአቸው (ማቴ. 28፡11-13)። የአይሁድ መሪዎች ደቀ መዛሙርቱን ለመያዝ በየሰፍራው አሰላ እንደሚያደርጉ ምንም ጥርጥር የለውም።

ኢየሱስ ሳይታሰብ አስገራሚ በሆነ መንገድ «በመካከላቸው ቆመ»። ይህ ሲሆን በሩ አልተከፈተም ነበር። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ በነበሩበት ቤት እንዴት እንደጸበዮሁ አልነገረም፤ ሆኖም ኢየሱስ ወደ ቤቱ የገባው በተከፈተ በር አይደለም። ኢየሱስ ወደ ቤቱ ከገባ በኋላ «ሰላም ለእናንተ ይሁን» አለ። ይህ የአይሁድ የተለመደ ሰላም ቃል፤ ሆኖም ቃላቱ ጥልቅ ትርጉም አላቸው። ኢየሱስ «ሰላም» ብሎ ቀደም ሲል ሊሰጣቸው ቃል የገባላቸውን መንፈሳዊ ሰላም ነው (ዮሐ. 14፡27 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱ ትተውት ስለሄዱ አልገሠጸቸውም። ይልቁንም እንደ ወዳጆቹና እንደ ወንድሞቹ ሰላም አላቸው። ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስን ከድተውት ነበር፤ ኢየሱስ ግን አልከዳቸውም። ወደ እነርሱ መጥቶ የእርሱን ሰላም ሰጣቸው። በመስቀል ላይ በመሞት በእነርሱና በእግዚአብሔር መካከል ሰላምን አወረደ (ሮሜ 5፡1 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

20 በመጀመሪያ ደቀ መዛሙርቱ «መንፈስ» የሚያዩ መስሉአቸው (ሉቃ. 24፡37) «ደንግጠውና በፍርሃት ተወጠው» ነበር። የኢየሱስን ቁስል ካዩና እርሱ መሆኑን በትክክል ከተረዱ በኋላ ግን ደስ አላቸው። ሐዘናቸው ወደ ደስታ ተለወጠ (ዮሐ. 16፡20-22)።

ኢየሱስ ለመጀመሪያ ጊዜ ለደቀ መዛሙርቱ በሙሉ ለመታየቱ ሉቃስም ጽፎአል (ሉቃ. 24፡36-40 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ይህ ሲሆን ቶማስ ብቻ በመካከላቸው አልነበረም (ቁ. 24)።

21 ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አለ፡ «አብ እጅጉ እንደላክኝ እጅም እናንተን እልካችኋለሁ»። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ሐዋርያት ብሎ የሾማቸው በዚህ ጊዜ ነው። ሐዋርያት ማለት «የተላኩ» ማለት ነው። ኢየሱስ ይህን የተናገረው ለመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት ብቻ አይደለም፤ በየዘመኑ ላሉ ደቀ መዛሙርቱም «እልካችኋለሁ» ይላል። ወንጌልን መስበካችንና የእግዚአብሔርን ፍቅር ለሰዎች ማሳየታችን ኢየሱስ በዚህ ምድር በነበረበት ወቅት ይሠራው ከነበረው ሥራ የቀጠለ ነው። እግዚአብሔር ወንጌልን እንዲሰብክና መልካምን ሥራ እንዲሠራ ኢየሱስን እንደሾመው ሁሉ እኛም እንዲሁ እንድናደርግ ሾሞናል (ማቴ. 28፡19-20፤ ዮሐ. 17፡18 እና ማብራሪያውን እንዲሁም የእምነት አንቀጾቹን በሚያብራራው ክፍል «የቤተክርስቲያን ዓላማ» የሚለውን ይመለከታል)።

22 ከዚያም ኢየሱስ ደቀም ሲል ለደቀ መዛሙርቱ ሊሰጣቸው ቃል በሰጣቸው መሠረት እፍ አለባቸውና መንፈስ ቅዱስን ሰጣቸው (ዮሐ. 14፡16 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እንዲሠሩት የላካቸውን ሥራ ለመሥራት መንፈስ ቅዱስ ያስፈልጋቸዋል። ክርስቶስ የሰጠንን ተልዕኮ ለመፈጸም የሚያስችል ኃይል ሳይሰጠን ሂደት እንዲህና እንዲያ አድርጉ አይቻልም። ከዚህ በላይ ግን የመንፈስ ቅዱስ መስጠት በደቀ መዛሙርቱ ሕይወት ትልቅ ስፍራ አለው። ምክንያቱም ደቀ መዛሙርቱ ዳግም መወለድ የሚችሉት መንፈስ ቅዱስን ሲቀበሉ ብቻ ነው። (ዮሐ. 3፡3-5 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። መንፈስ ቅዱስን የሚቀበሉት ግን እውነተኛና ሙሉ እምነት ሲኖራቸው ብቻ ነው። አንድ ሰው የክርስቶስን መንፈስ ሳይቀበል እውነተኛ ክርስቲያን መሆን

አይችልም። «የክርስቶስ መንፈስ የሌለው ሰው የክርስቶስ ወገን አይደለም» (ሮሜ 8፡9)።

በበዓለም ሃምሳ ቀን ማለትም ኢየሱስ ካረገ ከዐሥር ቀን በኋላ ደቀ መዛሙርቱ «በመንፈስ ቅዱስ ተምሉ» (ዮሐ. 2፡1-4 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። ደቀ መዛሙርቱ ቀደም ሲል በትንሣኤው ዕለት መንፈስ ቅዱስን ተቀብለዋል፤ ነገር ግን በበዓለም ሃምሳ ቀን በመንፈስ ቅዱስ «መሞላትና» የመንፈስ ቅዱስን ስጦታና ኃይል መቀበል አለባቸው።

እንግዲህ ክርስቲያኖች መንፈስ ቅዱስ በእነርሱ ውስጥ እንዲኖር ብቻ ሳይሆን በመንፈስ ቅዱስ እንዲሞሉ መጸለይ አለባቸው። ሁላችንም የመንፈስ ቅዱስን ፍሬ በሕይወታችን ማሳየት አለብን (ገላ. 5፡22-23 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። እግዚአብሔር ግን የመንፈስ ቅዱስን ስጦታና ኃይል ሊሰጠን ይፈልጋል (1ቆሮ. 12፡7-11 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)። «በመንፈስ ቅዱስ መሞላት» ማለት የመንፈስ ቅዱስን ፍሬ ማፍራት ብቻ ሳይሆን፤ ኃይሉንም መቀበል ማለት ነው።

ኢየሱስ «እፍ አለባቸው»። በሕዝ. 37፡1-10 ላይ ነቢዩ ሕዝቅኤል በደረቁ አጥንቶች ስለተሞላ ሸለቆ ይናገራል። ሕዝቅኤል ለእነዚህ የደረቁ አጥንቶች ትንቢት እንዲናገር እግዚአብሔር አዘዘው። ሕዝቅኤል ለእነዚህ የደረቁ አጥንቶች የእግዚአብሔርን ቃል ሲናገር አጥንቶቹ እርስ በርሳቸው እየተገጣጠሙ በሥጋና በቆዳ ተሸፈኑ። በዚህ ዐይነት ሰው ሆኑ፤ «እስትንፋስ ግን አልነበራቸው» (ሕዝ. 37፡8)። ከዚያም የእግዚአብሔር እስትንፋስ ሙት በሆኑት ሰዎች ውስጥ ገባባቸው፤ ሁሉም ሕይወት አግኝተው ቆሙ፤ እጅግ ብዙ ሠራዊታት ሆኑ» (ሕዝ. 37፡10)።

እኛም በውስጣችን የሚኖር የእግዚአብሔር መንፈስ፤ መንፈስ ቅዱስ አለን። እኛም «እጅግ ብዙ ሠራዊት» ነን። ተመልካቾች ብቻ አይደለንም፤ ደግሞም የቤተክርስቲያን አባላት ብቻ አይደለንም፤ «ሠራዊትም» ነን። አዛዦችንም ንጉሣችን ክርስቶስ ነው።

23 ኢየሱስ መንፈስ ቅዱስን ለደቀ መዛሙርቱ ከሰጠ በኋላ የኅጢአትን ይቅርታ እንዲሰብኩ ሥልጣን ሰጣቸው። እዚህ ላይ ኢየሱስ ምን ለማለት እንደፈለገ ለመረዳት በጣም አስቸጋሪ ነው። የሰዎችን ኅጢአት ይቅር ሊል የሚችል ማንም የለም፤ ኅጢአትን ይቅር ማለት የሚችሉ እግዚአብሔርና ክርስቶስ ብቻ ናቸው። ይሁን እንጂ ክርስቲያኖች የክርስቶስ አምባሳደር ናቸው (2ቆሮ. 5፡20)። ክርስቶስ በመስቀል ላይ በመሞቱ የሰዎች ኅጢአት ይቅር እንደተባለ በመንፈስ ቅዱስ በመመራት መናገር እንችላለን። አንድ ሰው በክርስቶስ ካመነና በኅጢአቱም ንስሐ ከገባ ይህንን ሰው በሙሉ ሥልጣን «ኅጢአትህ ይቅር ተብሎልሃል» ልንለው እንችላለን።

ነገር ግን አንድ ሰው ንስሐ ካልገባና በክርስቶስም ካላመነ ይህ ሰው «ኅጢአቱ ይቅር እንዳልተባለ»¹²⁶ ልንነግረው እንችላለን። ይህን ሥልጣን ክርስቶስ ለቤተክርስቲያን በተለይም ለቤተክርስቲያን መሪዎች ሰጥቶአል (ማቴ. 16፡19፤ 18፡18-19 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

24-25 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ሲገለጥ ዲዲሞስ የተባለው «ቶማስ» (ዮሐ. 11፡16) ከእነርሱ ጋር አልነበረም። ቶማስ የኢየሱስን ቁስል ካሳየሁና ካልነካሁ ኢየሱስ ከሞት ተነሥቶአል ብዬ አላምንም ይል ነበር።

በዚህ አባባሉ ቶማስ «ተጠራጣሪው ቶማስ» የሚል ስም ተሰጠው። እዚህ ላይ ግን ከዮሐንስ ስለተቀር (ቁ.8) ሌሎቹም ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ከማየታቸው በፊት በእርሱ እንዳላመኑ ልብ ልንል ይገባል። ሁሉም በአንድ ወቅት ተጠራጣሪዎች ነበሩ (ማር. 16፡11፤ ሉቃ. 24፡10-12)። 26-27 ከአንድ ሳምንት በኋላ ኢየሱስ በዚያው ቤትና በዚያው ሁኔታ ለደቀ መዛሙርቱ እንደገና ተገለጠ (ቁ. 19)። በዚህ ጊዜ ቶማስ አብሮአቸው ነበር። ኢየሱስ ቶማስን እንዲህ አለው «በጣትህ እጆቹን ንካ፤ ጎኔንም ዳስስ፤ መጠራጠርህን

126 «ኃጢአታቸው ይቅር እንዳልተባለላቸው» በሚሉት ቃላት ምትክ፤ አንዳንድ ትርጉሞች «ኃጢአታቸው እንደሚቀጠርባቸው (እንደሚታሰባቸው) የሚሉ ቃላት ይጠቀማሉ። ሀሳቡ ግን አንድ ነው።

ተውና በእኔ እመን»። ኢየሱስ ቀደም ሲል ቶማስ ምን እንደተናገረ ያውቃል (ቁ. 25)። ኢየሱስ በእያንዳንዳችን ውስጥ ያለውን የጥርጣራ ሐሳብ ሁሉ ያውቃል።

28 ቶማስ የኢየሱስን ቁስል ዳስሶአል ብሎ የሐንስ አልነገረንም። ቶማስ ግን ኢየሱስን አይቶአል፤ ድምጹንም ሰምቶአል። ይህ ለቶማስ በቂ ነበር። ቶማስም «ጌታዬና አምላኬ!» አለ። ከደቀ መዛሙርቱ መካከል ኢየሱስን «አምላኬ» ብሎ የጠራው አንድም ሰው የለም። ከደቀ መዛሙርቱ መካከል በኢየሱስ ያመነ የመጨረሻው ሰው ቶማስ ነው። ነገር ግን ኢየሱስ ከጌታና ከመሲሕ በላይ መሆኑን ያስተዋለ የመጀመሪያው ሰው እርሱ ነው፤ ኢየሱስ ሁሉን ቻይ አምላክ ነው!

29 ቶማስ በኢየሱስ ለማመን ብዙ ጊዜ ስለወሰደበት ኢየሱስ አልገሠደውም። ነገር ግን ወደፊት በምድር ላይ የማይኖርበትን ጊዜ አሻግሮ ተመለከተ። ከጥቂት ጊዜ በኋላ ሰዎች እንደ ቶማስ ሊያዩትና ሊሰሙት አይችሉም። ሰዎች ኢየሱስን ሳያዩ የሚያምኑበት ጊዜ ይመጣል። በዚህ ጊዜ የሌሎችን ምስክርነት ሊያምኑ ይገባል። የሌሎችን ምስክርነት ሰምተው የሚያምኑ በእርግጥ «የተባረኩ» ናቸው (1ኢጥ. 1፡8 ይመለከታል)።

30-31 የሐንስም ሆነ ሌሎች የወንጌል ጸሐፊዎች ኢየሱስ ያደረገውን ነገር ሁሉ አልጻፉም (ዮሐ. 21፡25 ይመለከታል)። የሐንስ ግን ወንጌሉን የጻፈበት አንድ ዐቢይ ዓላማ አለው፤ ያም ዓላማ፡ «ኢየሱስ መሲሕ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን እንድናምን» ነው። ማመን ብቻ በቂ አይደለም። በአንድ በሆነ ነገር ማመን አለብን። ጌታችንና አምላካችን በሆነው በኢየሱስ ማመን አለብን።

ማመን ያለብን ለምንድን ነው? ማመን ያለብን በስሙ የዘላለም ሕይወት እንድናገኝ ነው። እምነት የሌለው ሕይወት የለውም። ሰዎች የዘላለምን ሕይወት የሚያገኙት በክርስቶስ ሲያምኑ ብቻ ነው (ዮሐ. 3፡15 ፤18፤ 36 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

ምዕራፍ 21

ደቀ መዛሙርቱ ተአምራዊ በሆነ መንገድ ብዙ ዓሣ አጠመዱ(21፡1-14)

1 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ለሁለተኛ ጊዜ ከተገለጠ በኋላ (ዮሐ. 21፡26) ደቀ መዛሙርቱ እንዲያገኙት ወደነገራቸው ስፍራ ወደ ገሊላ ሄደ።

«የጥብርያዶስ ባሕር» ለገሊላ ባሕር የተሰጠ የሮማውያን ስም ነው (ዮሐ. 6፡1)። ኢየሱስ በነበረበት ዘመን ጥብርያዶስ ከሮም ነገሥታት መካከል አንዱ ነበር፤ የነገሠውም ከ14 እስከ 37 ዓ.ም. ነው። የሐንስ ወንጌሉን በሚጽፍበት ጊዜ ለጥብርያዶስ ክብር ሲባል የገሊላ ባሕር ስም «የጥብርያዶስ ባሕር» ተባለ።

2 ጴጥሮስ፣ ቶማስ (ዮሐ. 11፡16፤ 20፡24-28)፣ ናትናኤልና (ዮሐ. 1፡45) ስማቸው ያልተጠቀሰ ሌሎች ሁለት ደቀ መዛሙርት በገሊላ ባሕር አጠገብ ነበሩ። ኢየሱስ እንደተናገረው ካሁን ካሁን ይመጣል ብለው ይጠባበቁ ነበር።

3 የኢየሱስን መምጣት እየተጠባበቁ ሳለ ደቀ መዛሙርቱ ዓሣ ለማጥመድ ሄዱ። ነገር ግን ሌሊቱን ሙሉ ሲያጠምዱ ሲያድሩም ምንም ዓሣ አልያዙም።

4 ከዚያኛ ኢየሱስ በባሕሩ ዳር ተገለጠ። ነገር ግን እንደ መግደላዊት ማርያም ማን መሆኑን አላወቁም ነበር (ዮሐ. 20፡14 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

5 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን «ልጆች ሆይ! ዓሣ አላችሁን?» ሲል ጠየቃቸው። ኢየሱስ እንዲህ ሲል «ምንም ዓሣ አልያዛችሁም?» ማለቱ ነበር። ኢየሱስ ዓሣ እንዳልያዙ ያውቃል፤ ሆኖም ዓሣ አለመያዛቸውን ደቀ መዛሙርቱ እንዲናገሩ ፈለገ። ምንም ብቃትና ኃይል እንደሌለን ለክርስቶስ ስናስታውቅ እርሱ የሚያስፈልገንን ነገር ይሰጠናል።

6 ደቀ መዛሙርቱ «ምንም የለንም» ሲሉት፤ መረባቸውን በሌላ አቅጣጫ እንዲጥሉት ነገራቸው። መረባቸውን መጎተት እስኪያቃቸው ድረስ ብዙ ዓሣ ያዙ።

አያሌ ደቀ መዛሙርት ሌሊቱን ሙሉ ትክክለኛ ባልሆነ ቦታ ሲያጠምዱ አድረው ምንም ዓሣ ሳይዙ ቀርተዋል። መረባችንን የት መጣል እንዳለብን ሊነግረን የሚገባው ኢየሱስ ነው። መረባችን ዓሣ እንዲይዝ ማድረግ የሚችል ኢየሱስ ነው (ሉቃ. 5፡4-6 ይመለከታል)።

7 «ኢየሱስ የሚወደው ደቀ መዝሙር» ማለትም የሐንስ (ዮሐ. 13፡23) ተአምር እንደተፈጸመ ባየ ጊዜ፤ በባሕሩ ዳር የቆመው ሰው ማን እንደሆነ ወዲያው አወቀ። በባሕሩ ዳር የቆመው «ጌታ ነው እኮ» አላቸው።

ጴጥሮስ የተባለውን ሲሰማ፤ ወዲያው ወደ ባሕሩ ውስጥ ዘሎ ገባ። ጴጥሮስ አንድን ነገር ለማድረግ ዘወትር ፈጣን ነው (ማቴ. 14፡28-29፤ ዮሐ. 18፡10)። የሐንስ ባይነግረንም ጴጥሮስ ወደ ባሕሩ ዳር የሄደው ኢየሱስን ለማግኘት እንደሆነ ከሁኔታው መረዳት ይቻላል። ጴጥሮስ ለሥራ ብሎ ልብሱን አውልቆ የውስጥ ልብሱን ብቻ ለብሶ ስለነበር ወደ ኢየሱስ ለመሄድ ከላይ የሚለብሰውን ልብስ ለበሰ።

8-9 ሌሎች ደቀ መዛሙርት ዓሣ የሞላበትን መረብ እየጎተቱ ወደ ባሕሩ ዳር መጡ። ወደ ባሕሩ ዳርቻ ሲደርሱ በእሳት ላይ ዓሣ ሲጠበስ አዩ።

10 በእርግጥ ደቀ መዛሙርቱን በሙሉ የሚያጠግብ ዓሣ አልነበረም፤ ስለዚህ አሁን ከያዙት ዓሣ እንዲሰጡት ጠየቃቸው።

11 መረባቸውን ወደ ምድር ሲጎትቱ 153 ትልልቅ ዓሣ መያዛቸውን አወቁ።

12 ምንም እንኳ ደቀ መዛሙርቱ በባሕሩ ዳር የቆመው ሰው ኢየሱስ መሆኑን ቢያውቁም፤ ያዩት ሰው የተለየ ሰው ነበር። «ጌታ ሆይ! አንተ ነህ እንዴ?» ብለው ለመጠየቅ ፈለጉ። ነገር ግን እንዲህ ብሎ ለመጠየቅ አልደፈሩም። የምናውቀውን ሰው «አንተ ማን ነህ?» ብለን መጠየቅ ከቶ አንፈልግም።

13-14 ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ ሲገለጥ ይህ ሦስተኛ ጊዜ ነበር (ዮሐ. 20፡19፤26)። ከዚህ በፊት ለመግደላዊት ማርያም (ዮሐ. 20፡14)፣ ለሌቶቹና (ማቴ. 28፡8-9) ለጴጥሮስ ተገልጦአል (ሉቃ. 24፡33-34)።

ኢየሱስ ጴጥሮስን እንደገና ለአገልግሎት ጠራው (21፡15-25)

15 በላቲን ሲጨርሱ ኢየሱስ ጴጥሮስን «የዮና¹²⁷ ልጅ ስምዎን ሆይ! እነዚህ ከሚወድዱኝ ይበልጥ ትወድደኛለህ?» ሲል ጠየቀው። ኢየሱስ «እነዚህ» ሲል «ከእነዚህ ደቀ መዛሙርት» ማለቱ ነው። ኢየሱስ ጴጥሮስን የሚጠይቀው «ከእነዚህ ደቀ መዛሙርት ይበልጥ ትወድደኛለህ?»¹²⁸ እያለ ነው። ጴጥሮስ ቀደም ሲል «ሌሎቹ ሁሉ እንኳ ቢከዱህ እኔ ከቶ አልክድህም» ብሎት ነበር (ማር. 14፡29)። ይሁን እንጂ ጴጥሮስ የተናገረውን ቃል መጠበቅ አልቻለም፤ ኢየሱስንም ካደ (ማር. 14፡66-72)። ስለዚህ አሁን ኢየሱስ ጴጥሮስን የሚጠይቀው «እነዚህ ደቀ መዛሙርት ከሚወድዱኝ ይበልጥ ትወድደኛለህ?» በተግባር አላሳየኸኝም» እያለ ነው።

ጴጥሮስ ኢየሱስን ምን ያህል እንደሚወድደው ሊያሳየው አልሞክረም። የተናገረውን ቃል መጠበቅ እንዳልቻለ ያውቃል። ለኢየሱስ ያለው ፍቅር ደካማ መሆኑን ያውቃል። እነዚህ ደቀ መዛሙርት ኢየሱስን ከሚወድዱት ይበልጥ እንደማይወድደው ያውቃል። እነዚህ ደቀ መዛሙርት

127 የጴጥሮስ አባት ስም በዮሐ. 1፡42 ላይ ተጠቅሶአል። እዚህ ላይ ስለተጠቀሰው የሐንስ ምንም የሚታወቅ ነገር የለም።

128 እንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ሊቃውንት፤ ኢየሱስ እንዲህ ሲል «እነዚህ» ደቀመዛሙርት ከምትወደው አብልጠህ ትወድደኛለህ?» ማለቱ እንደሆነ ያምናሉ። እንደግሪኩ ቋንቋ እውድ ይህ አተረጓጎም ትክክል ነው። በዚህ ስፍራ ኢየሱስ የተናገረውን ለመግለጽ ተአማኒነት ያንሰጣል።

ኢየሱስን አልዳውም። እርሱ ግን ኢየሱስን በላቡ ይወደዋል፤ ኢየሱስ ደግሞ የእርሱን ልብ ያውቃል። ስለዚህ እርሱ ማለት የሚችለው «... እኔ እንደምወድድህ አንተ ታውቃለህ» ብቻ ነው።

ከዚያም ኢየሱስ እንዲህ አለው «ደህና! የምትወድደኝ ከሆነ ግልገሎቼን መግብ። ከአሁን ጀምሮ ያልኩህን በመታዘዝ እንደምትወድደኝ አሳየኝ። እኔ መልካም አረኛ ነኝ፤ የመጣሁት ነፍሴን ለበተኛ ለመስጠት ነው (ዮሐ. 10፡11)። ስለዚህ በተኛን ለአንተ ዐደራ እሰጣለሁ። መግባቸው፤ ተንከባካባቸው፤ ምሳሌ ሁናቸው (1ዲጥ. 5፡2-3)፤ መተላለፋቸው» አለው።

16-17 ኢየሱስ እርሱን ሁለት ጊዜ «ትወድደኛለህ?» ሲል ጠይቆታል። ኢየሱስ ለሦስተኛ ጊዜ ትወድደኛለህን ብሎ ስለጠየቀው እርሱ «አዘነ»። ምናልባት እርሱ ያዘነው ሦስት ጊዜ ኢየሱስን እንደካደው ትዝ ስላለው ሊሆን ይችላል። እርሱ ኢየሱስን ሦስት ጊዜ ስለካደው፤ ኢየሱስን እንደሚወድደው ሦስት ጊዜ መናገር ነበረበት። እርሱ ኢየሱስን እንደሚወድደው በተናገረ ቁጥር የበተኛ አረኛ እንዲሆን ታዘዘ። በዚህ ዐይነት እርሱ የቤተክርስቲያን መሪ ለመሆን በኢየሱስ እንደገና ተሾመ። ሌሎች ደቀ መዛሙርት እርሱን ኢየሱስን ስለካደ ላይቀበሉት ይችሉ ይሆናል። ኢየሱስ ግን በቤተክርስቲያኑ ውስጥ አረኛ እንዲሆን እርሱን ሦስት ጊዜ ሾመው። እርሱ ይቅርታ አገኘ፤ ለአገልግሎትም እንደገና ተጠራ።

ኢየሱስ እርሱን የጠየቀው እንደሚወድደው ብቻ እንደሆነ ልብ እንበል። አረኛ ለመሆን አንድ መሠረታዊ ነገር የሰፈለጋል፤ ኢየሱስን መውደድ። ኢየሱስን ሳይወድቁ የኢየሱስን በጎች መውደድ አይቻልም። በጎቹን የማይወዱ ሰው ደግሞ አረኛ ሊሆን አይችልም። ኢየሱስን የማይወዱ ሰዎችን ሊወዱ አይችሉም።

ኢየሱስ ለእርሱ የሰጠውን ትእዛዝ የእርሱ ደቀ መዛሙርት ለሆኑ ሁሉ ሰጥቷል፤ ዛሬም ኢየሱስ «በተኛን አሠማሩ» ይላል (ቁ. 17)። የተጠራው ሰዎችን አጥማጃች ብቻ እንድንሆን አይደለም (ማር. 1፡17)፤ የበጎችም መጋቢ እንድንሆን ተጠርተናል። እርግጥ ነው ሁላችንም መሪዎች እንድንሆን አልተጠራንም። ሆኖም ወንድሞቻችንና እንቅጃቸንን የሚያጽናና ቃል «ለመመገብ» ዕድል ተሰጥቶናል፤ ይህንን ዕድል ልንጠቀምበት ይገባል።

18 ከዚያም ኢየሱስ እርሱን «በሽመገላህ ጊዜ... አንተ እጆቻህን ትዘረጋና ሌላ ሰው ያስታጥቅሃል» አለው። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ልክ እኔ እጆቼን እንደዘረጋሁ አንተም እጆቻህን በመስቀል ላይ ትዘረጋለህ፤ ከዚያም «ወደማትፈላግበት» ማለትም ወደ መስቀያ ቦታ «ወደሰዱሃል» ማለቱ ነው። የአንድን ወንጀለኛ እጆች በሚሰቀልበት መስቀል ላይ ግጥም አድርጎ ማሰርና ወደሚሰቀልበት ቦታ መስቀሉን አሸከሞ መውሰድ የሮማውያን ልማድ ነው።

19 ኢየሱስ ይህንን የተናገረው «እርሱ በምን ዐይነት ምት እግዚአብሔርን ማክበር እንዳለበት» ሲያመለክት ነው። ኢየሱስ ትንቢት እየተናገረ መሆኑን ዮሐንስ ያስረዳናል። ኢየሱስ በመስቀል ላይ በመሞት እግዚአብሔርን አክበረ (ዮሐ. 12፡23፤ 17፡1 ይመለከታል)። ልክ እንዲሁ እርሱ በመታዘዝ መከራን በመቀበልና በመሞት እግዚአብሔርን ያከብራል። ምንም ዐይነት ሞት ብንሞት፤ ሞታችን እግዚአብሔርን የሚያከብር መሆኑን እርግጠኞች መሆን አለበን። ታጋሾች፣ ታማሾችና እስከመጨረሻው እግዚአብሔርን የምንወድ ሰዎች ብንሆን እግዚአብሔር ይከብራል።

በጥንት የቤተክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊዎች አባባል መሠረት፤ እርሱ በእርግጥ የሞተው በመስቀል ላይ ተስቅሎ ነው። የሚሰቅሉት ከሆነ ወደ ታች ዘቅዝቀው እንዲስቅሉት አንዱን የሮም ወታደር እንደጠየቀ ይነገራል፤ እርሱ ወደ ታች ዘቅዝቃችሁ ስቀሉኝ ያለው፤ ጌታው በተሰቀለበት ዐይነት እርሱም መስቀል እንደሚገባው ስላሰበ ነው።

በመጨረሻም ኢየሱስ እርሱን «ተከተለኝ»¹²⁹ አለው። ኢየሱስ ከሦስት ዓመት በፊት አሁን በቆሙበት የገሊላ ባሕር አጠገብ ይሄንኑ ቃል ተናግሮ ነበር (ማር.

1፡16-17)። እርሱ ግን ኢየሱስን እንደሚገባ አልተከተለም። አሁን ኢየሱስ ሌላ ዕድል ለእርሱ ሰጠው። እርሱ ጌታውን ከእንግዲህ በኋላ መካድ የለበትም።

«ተከተለኝ»። ይህ ቃል በየዘመኑ (በየትውልዱ) ሲነገር እኛ ዘንድ ደርሶአል። ኢየሱስ ዛሬም «ተከተለኝ» ይለናል። ኢየሱስ በዚህ ምድር ላለ ብዙውን ጊዜ ሰዎችን ሲጠራ «ተቀበለኝ» ወይም «በእኔ እመን» ሲል አልተደመጠም። በዚህ ምድር ላለ የተናገረው «ተከተለኝ» የሚለውን ቃል ነው። ኢየሱስን መቀበል ወይም በኢየሱስ ማመን ማለት እርሱን መከተል ማለት ነው። አብዛኛውን ጊዜ ክርስቲያን መሆን ማለት ኢየሱስንና እርሱ የሚሰጠንን በረከት መቀበል እንዲሁም የቤተክርስቲያን አባል መሆን ማለት ይመስለናል። የክርስትና ሕይወት ግን ከዚህ በላይ ነው። ክርስቲያን መሆን ማለት ኢየሱስን መከተል ማለት ነው። እርሱ ወደሚሄድበት መሄድ ማለት ነው። ኢየሱስ የሄደው ወዴት ነው? ኢየሱስ የሄደው ወደ መስቀል ነው። በእርግጥ የእርሱ ደቀ መዛሙርት ከሆንን፤ እኛም ልንሄድ የሚገባው ወደዚያ ነው (ማር. 8፡34 እና ማብራሪያውን ይመለከታል)።

20-21 ከዚያም እርሱ ዮሐንስን ማለትም ኢየሱስ ይወደው የነበረውን ደቀ መዝሙር አየ (ዮሐ. 13፡23-25)። እርሱ ኢየሱስን «ጌታ ሆይ! ይህ ሰው ምን ይሆናል?» ሲል ጠየቀ። እርሱ እንዲህ ሲል «የዚህ ሰው (የዮሐንስ) መጨረሻ ምን ይሆናል?» ማለቱ ነው። እርሱ የዮሐንስ ዕባ ፈንታ አላስበታል። ምናልባትም ዮሐንስና ወንድሙ ያዕቆብ በኢየሱስ መንግሥት አንዳቸው በግራ አንዳቸው በቀኝ ለመቀመጥ ያቀረቡትን ጥያቄ አስታውሶ ሊሆን ይችላል (ማር. 10፡35-37)። ምናልባት ዮሐንስ ከእርሱ የበለጠ ከብር ያገኘ መስሎት ሊሆን ይችላል። ዮሐንስ ሰማዕት ሊሆን ነውን?

22 እርሱ ስለ ዮሐንስ በመጠየቁ ኢየሱስ ገሠጸው። «ዮሐንስ ምንም ቢሆን አንተን አይመለከትም» አለው። «ሰማዕት ሆኖ እንዲሞት ከፈለግሁ፤ ሰማዕት ሆኖ ይሞታል። እኔ እስከመጣ ድረስ እንዲኖር ከፈቀድሁ፤ እኔ እስከመጣ ድረስ በሕይወት ይኖራል። አንተ ምን አገባህ? አንተን ሊያሳስብህ የሚገባው አንድ ነገር ብቻ ነው፤ አንተ ተከተለኝ»።

23 ሌሎች ደቀ መዛሙርት ኢየሱስ ለእርሱ «እኔ እስከመጣ ድረስ እንዲኖር ብፈቅድ አንተ ምን አገባህ?» ሲለው ሰሙ። ኢየሱስ እንዲህ ሲል ዮሐንስ አይሞትም ያለ መሰላቸው። ኢየሱስ ግን ዮሐንስ አይሞትም አላለም።

ሆኖም ኢየሱስ ዳግም ተመልሶ ከመምጣቱ በፊት ዮሐንስ አይሞትም የሚለው ሠራ ነፈሰ። ይህን ሐሰተኛ ወሬ ማስተካከል ለዮሐንስ ትልቅ ጦራ ነው፤ ምክንያቱም ኢየሱስ ዳግም ተመልሶ ከመምጣቱ በፊት ዮሐንስ ከሞተ፤ ብዙ ሰዎች ኢየሱስ በተናገረው ቃል ላይ የነበራቸው እምነት ይናወጣል። ስለዚህ ዮሐንስ ኢየሱስ ተመልሶ እስከሚመጣበት ጊዜ ድረስ ዮሐንስ በሕይወት ይቆያል ብሎ ኢየሱስ እንዳልተናገረ ግልጽ አደረገ።

24 ዮሐንስ በዚህ ወንጌል ውስጥ ስሙን አንድም ጊዜ አልጠቀሰም። ዮሐንስ ምንም ማረጋገጫ አያስፈልገውም። የጻፈው ነገር እውነት እንደሆነ ያውቃል፤ ምክንያቱም እነዚህን ነገሮች በገዛ ዐይኑ አይቶአል፤ በገዛ ጆሮውም ሰምቶአል (ዮሐ. 19፡35፤ 1ዮሐ. 1፡1 ይመለከታል)።

25 ዮሐንስ የጻፈውን ኢየሱስ ከተናገረውና ካደረገው ነገር ውስጥ ጥቂቱን ነው (ዮሐ. 20፡30)። በአራቱ ወንጌሎች ላይ የተጻፉትን ነገሮች ሁሉ አንድ ላይ ብናያይዛቸው፤ ስለ ኢየሱስ ሕይወት የምናውቀው ጥቂት ነገሮች ነው። ዮሐንስ ሲናገር «እኔ እንደሚመስለኝ እርሱ ያደረጋቸው ነገሮች ሁሉ አንድ በአንድ ቢጻፉ ኖሮ የሚጻፉትን መጻሕፍት ዓለም ራሱ መሸከም ባልቻለም ነበር» ይላል። ይህም በአይሁድ አባባል ኢየሱስ ያደረጋቸውን ነገሮች ሁሉ እንዳና ብንል ብዙ መጻሕፍት ይወጣው ነበር እንደ ማለት ነው።

129 የግሪኩ ቃል «ዘወትር ተከተለኝ» የሚል ትርጉም አለው።